

**T.C.**  
**KARABÜK ÜNİVERSİTESİ**  
**SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**  
**SOSYOLOJİ ANABİLİM DALI**

**ÜNİVERSİTE GENÇLİĞİNİN EVLİLİK, AİLE VE  
BOŞANMA KONUSUNDAKİ DÜŞÜNCE VE GÖRÜŞLERİ  
ÜZERİNE SOSYOLOJİK BİR ARAŞTIRMA: KARABÜK  
ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ**

**Tevfik KÖROĞLU**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**KARABÜK – 2013**

**T.C.**  
**KARABÜK ÜNİVERSİTESİ**  
**SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**  
**SOSYOLOJİ ANABİLİM DALI**

**ÜNİVERSİTE GENÇLİĞİNİN EVLİLİK, AİLE VE  
BOŞANMA KONUSUNDAKİ DÜŞÜNCE VE GÖRÜŞLERİ  
ÜZERİNE SOSYOLOJİK BİR ARAŞTIRMA: KARABÜK  
ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ**

**Tevfik KÖROĞLU**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**Danışman**  
**Doç. Dr. H. Mahmut YÜCER**

**KARABÜK – 2013**

## YÜKSEK LİSANS TEZİ ONAY FORMU

Sosyoloji

Anabilim

Dalı'nda

Doç. Dr. Hüner Mahmut YÜCER

danışmanlığında,

Taufik K. Eroğlu

tarafından hazırlanan bu

çalışma ..10../.04./2013 tarihinde jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul

edilmiştir



Jüri Başkanı

Doç. Dr. Hüner Mahmut YÜCER  
(Unvanı- Adı Soyadı - İmza)

Jüri Üyesi

(Unvanı- Adı Soyadı - İmza)

Yard. Doç. Dr. Sinan Yılmaz

Jüri Üyesi

(Unvanı- Adı Soyadı - İmza)

Yard. Doç. Dr. Barış Sarıköre

Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun ...../...../.....  
tarih ve ...../..... sayılı kararı ile onaylanmıştır.



Enstitü Müdürü

(Unvanı- Adı Soyadı - İmza)

### **Tez Bildirim Sayfası**

Karabük Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine göre hazırlamış olduğum " Üniversite Gençliğinin Evlilik, Aile ve Boşanma Konusundaki Düşünce Ve Görüşleri Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma: Karabük Üniversitesi Örneği " adlı tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu, hazırlanması, yürütülmesi, araştırılmalarının yapılması ve bulgularının analizlerinde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini; bu çalışmada kullanılan doğrudan kendime ait olmayan bulguların, verilerin ve materyallerin bilimsel etiğe uygun olarak kaynak gösterildiğini ve alıntı yapılan çalışmalara atfedildiğini beyan ederim.

Lisansüstü Eğitim-Öğretim yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim.

.../...../.....

[ Tefvik KÖROĞLU]

## İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	IX
KISALTMALAR DİZİNİ.....	XI
ÖZET.....	XII
ABSTRACT.....	XIV
TABLolar LİSTESİ.....	XVI
GİRİŞ.....	1
1.ARAŞTIRMANIN TANITIMI.....	3
1.1.ARAŞTIRMANIN ALANI.....	3
1.2.ARAŞTIRMANIN KONUSU.....	3
1.3.ARAŞTIRMANIN AMACI.....	5
1.4.ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	5
1.5.SAYILTI VE VARSAYIMLAR.....	6
I.BÖLÜM: TEORİK ÇERÇEVE.....	8
1.GENÇLİK OLGUSUNA YAKLAŞIMLAR.....	8
1.2.GENÇLİK AŞAMALARI.....	9
1.2.1.Erken Ergenlik Dönemi (12-14).....	9
1.2.2.Orta Ergenlik Dönemi (15-17 yaş).....	9
1.2.3.Geç Ergenlik Dönemi (18-21Yaş).....	10
1.3.GENÇ-AİLE İLİŞKİLERİ.....	10
1.4.KİTLE İLETİŞİM, ARAÇLARI, TV VE İNTERNETİN GENÇLER ÜZERİNE ETKİSİ.....	11
1.5.MODERNİTENİN GENÇLER ÜZERİNE ETKİSİ.....	12
1.6.GENÇLERİN CİNSELLİK BİLGİLERİ VE BİLGİ KAYNAKLARI.....	13
1.7.GELENEKSEL GENÇLİK SORUNLARI VE GENÇLERLE İLGİLİ YAPILAN ARAŞTIRMALAR.....	14
2.EVLİLİK.....	16

<b>2.1.EVLİLİK TANIMLARI.....</b>	<b>16</b>
<b>2.2.EVLENME TÜRLERİ .....</b>	<b>17</b>
2.2.1.Grup Dışı Evlenme /Egzogami (Exogamy).....	17
2.2.2.Grup İçi Evlenme/ Endogami (Endogamy).....	18
2.2.3.Eş Esasına Dayalı Evlilik Sınıflandırılması .....	19
2.2.3.1.Çok Eş Evliliği (Poligamy).....	19
2.2.3.1.1.Poligini (Çok Kadınla Evlilik) .....	19
2.2.3.1.2.Poliandri (Çok Erkekle Evlilik).....	20
2.2.3.2.Tek Eş Evliliği /monogami (monogamy) .....	20
<b>2. 3.TERCİHLİ EVLİLİK TÜRLERİ.....</b>	<b>20</b>
2. 3. 1.Görücü Usulü Evlilik .....	21
2.3.2.Kaçarak Evlilik .....	21
2.3.3.Tanışarak Evlenme.....	21
2.3.4.Yakın Akraba Evliliği .....	21
2.3.5.Başlık Parası İle Evlenme.....	22
2.3.6.Anlaşmalı Evlilik .....	22
2.3.7.Beşik Kertme Evliliği.....	22
2.3.8.Berdel Evliliği.....	22
2.3.9.Baldızla Evlilik .....	22
2.3.10.İç Güvey Evlilik.....	23
2.3.11.Kuma Evlilik.....	23
2.3.12.Tv Evliliği.....	23
2.3.13.Sanal Evlilik .....	23
<b>2. 4.GENÇLERİN EVLENME NEDENLERİ VE EVLİLİKTEN</b>	
<b>BEKLENTİLERİ .....</b>	<b>24</b>
2.4.1.Gençleri Evlenmeye İten Nedenler .....	25
2.4.1.1.Evliliğin Toplumda Genel Bir Kabul Görüyor Olması .....	25
2.4.1.2.Ekonomik Özgürlüğe Kavuşma İsteği .....	25
2.4.1.3.Hayat Arkadaşı Arama İsteği.....	25
2.4.1.4.Çocuk Sahibi Olmak İsteği.....	26
2.4.1.5.Mutlu Bir Yaşam İsteği .....	26
2.4.1.6.Sağlıklı Bir Cinsel Yaşam İsteği.....	26

2.4.1.7.Statü ve Bağımsızlık Kazanmak İsteği.....	26
2.4.1.8.Ortaklık Kurma İsteği.....	27
2.4.1.9.Hayatın Sevinç ve Kederini Paylaşma İsteği.....	27
<b>2. 5.GENÇLERİN EŞ SEÇME KARARI.....</b>	<b>27</b>
<b>2.6.GENÇLERİN EŞ SEÇME KRİTERLERİ.....</b>	<b>28</b>
2.5.2.1.Evlenilecek Kişiyeye Yönelik Hissedilenler .....	29
2.5.2.2.Evlenilecek Kişinin Fiziksel Özellikleri.....	30
2.5.2.3.Evlenilecek Kişinin Kişilik Özellikleri .....	30
2.5.2.4.Evlenilecek Kişinin Eğitimi.....	30
2.5.2.5.Sosyoekonomik Özellikler ve Aile Yapısı .....	30
2.5.2.6.Evlenilecek Kişinin Yaşı (aradaki yaş farkı) .....	31
2.5.2.7.Evlenilecek Kişinin Ekonomik Bağımsızlığına Sahip Olması .....	31
2.5.2.8.Evlenilecek Kişinin Dini ve İncancı .....	31
2.5.2.9.Evlenilecek Kişinin Siyasi Görüşü.....	32
2.5.2.10.Evlilik Kararına İlişkin Olarak Ailelerin Onayının Alınması.....	32
2.5.2.11.Cinsel Çekiciliğe Sahip Olması .....	32
<b>2. 6.GENÇLERİN EŞ SEÇİMİNDE AİLENİN ROLÜ.....</b>	<b>33</b>
<b>2.8.NİŞANLILIK DÖNEMİ.....</b>	<b>34</b>
<b>2.9.GENÇLERİN NİKAH TERCİHLERİ .....</b>	<b>36</b>
<b>2.10.FLÖRT .....</b>	<b>37</b>
<b>3.AİLE .....</b>	<b>39</b>
<b>3.1.AİLE TANIMLARI.....</b>	<b>40</b>
<b>3.2.AİLE TÜRLERİ .....</b>	<b>41</b>
3.2.1.Geniş Aile.....	42
3.2.2.Modern Çekirdek Aile.....	43
3.2.3.Aileye Alternatif Yaşam Biçimleri ve Yeni Aile Türleri.....	44
3.2.3.1.Tek Ebeveynli Aile.....	44
3.2.3.2.Babasız Aile.....	45
3.2.3.3.Üvey Aileler.....	45
3.2.3.4.Birlikte Yaşam .....	45

<b>3.3.AİLENİN İŞLEVLERİ.....</b>	<b>46</b>
3.3.1.Ailenin Biyolojik (Üreme) İşlevi .....	48
3.3.2.Cinsel İlişkileri Düzenleme İşlevi.....	48
3.3.3.Toplumsal Rol ve Statüleri Belirleme İşlevi .....	48
3.3.4.Duygusal Destek İşlevi .....	48
3.3.5.Koruma İşlevi .....	49
3.3.6.Eğitim İşlevi .....	49
3.3.7.Dini İşlevi.....	49
3.3.8.Ekonomik İşlevi.....	50
3.3.9.Ailenin Boş Zamanları Değerlendirme İşlevi (Eğlendirme ve dinlendirme işlevi) .....	50
<b>4. BOŞANMA .....</b>	<b>53</b>
<b>4.1.BOŞANMA SÜREÇLERİ .....</b>	<b>54</b>
4.1.1.Duygusal Boşanma .....	55
4.1.2.Yasal Boşanma .....	55
4.1.3.Ekonomik Boşanma .....	55
4.1.4.Ebeveyn Boşanması .....	55
4.1.5.Sosyal Boşanma .....	56
4.1.6.Psikolojik Boşanma .....	56
<b>4.2.BOŞANMA NEDENLERİ.....</b>	<b>56</b>
4.2.1.Özel Boşanma Sebepleri .....	57
4.2.2.Genel Boşanma Nedeni.....	57
<b>4.3.BOŞANMANIN SONUÇLARI .....</b>	<b>58</b>
<b>4.4.TÜRKİYE’DE BOŞANMA OLGUSU.....</b>	<b>60</b>
<b>II. BÖLÜM: UYGULAMALI ARAŞTIRMA .....</b>	<b>62</b>
<b>2.1.ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ.....</b>	<b>62</b>
2.1.1.Araştırmanın Amacı.....	62
2.1.2.Veri Toplama Teknikleri.....	62
2.1.3.Evren ve Örneklem .....	63
2.1.4.Verilerin Analizi .....	64
2.2.1.Araştırma Grubunun Genel Özellikleri.....	65



2.2.2.Gençlerin “EVLİLİK” Hakkındaki Düşünce ve Görüşleri .....	69
2.2.2.1.Gençleri “Evliliğin Önemi Konusundaki” Düşünce ve Görüşleri .....	69
2.2.2.2.Gençlerin “Evlenmekten Korkmama Konusundaki” Düşünce ve Görüşleri.....	70
2.2.2.3.Gençlerin “Kızlar ve Erkekler İçin İdeal Evlilik Yaşı Hakkındaki” Düşünce ve Görüşleri.....	71
2.2.2.4.Gençlerin “Evlilik Kararını Vermede Etkin Sebepler” Hakkındaki Düşünce ve Görüşleri.....	74
2.2.2.4.1.Eğitimi Tamamlamak .....	74
2.2.2.4.2.Ekonomik Özgürlük .....	75
2.2.2.4.3.Geçerli Bir Meslek Sahibi Olmak .....	77
2.2.2.4.4.İyi Bir İş Sahibi Olmak .....	78
2.2.2.4.5.Evlilik Yaşına Ulaşmış Olmak .....	79
2.2.2.4.6.Fiziksel Olgunluğa Erişmek.....	80
2.2.2.4.7.Askerlik Durumu .....	81
2.2.2.4.8.Toplumda Geçerli Bir Statüye Sahip Olmak .....	83
2.2.2.4.9.Çeyizin Tamamlanmış Olması .....	84
2.2.2.5. Gençlerin “Evlilik Kararı Verme Şekilleri” Hakkındaki Düşünce ve Görüşleri.....	86
2.2.2.6.Gençlerin “Evlenme Şekilleri ve Flört” Hakkındaki Düşünce ve Görüşleri.....	88
2.2.2.6.1.Tanışarak Evlenme .....	88
2.2.2.6.2.”Flört Eden Birisiyle Evlilik” Konusundaki Düşünce ve Görüşler..	90
2.2.2.6.3.Sanal Ortamda Tanışarak Evlenme” Konusundaki Düşünce ve Görüşler .....	91
2.2.2.6.4.Tv’ den Evlenme” Konusundaki Düşünce ve Görüşler.....	93
2.2.2.7. Gençlerin “Evlenilecek Eşte Aranacak Özellikler Hakkındaki” Düşünce ve Görüşleri .....	94
2.2.2.7.1.Ahlak .....	95
2.2.2.7.2-İyi Bir Eş Olacağına Dair İnanç.....	96
2.2.2.7.3.İyi Bir Anne-Baba Olacağına Dair İnanç .....	98
2.2.2.7.4.Evliliğe Hazır Olduğuna Dair İnanç.....	99
2.2.2.7.5.Aynı Dinden Olmak .....	100

2.2.2.7.6.Yaşam Tarzlarının Uyumlu Olması.....	101
2.2.2.7.7.Ortak Dünya Görüşüne Sahip Olmak .....	102
2.2.2.7.8.İyi Bir Aileden Olması.....	104
2.2.2.7.9.Ailenin Uygun Bulması .....	105
2.2.2.7.10.Dindar Olması .....	106
2.2.2.7.11.Aşık Olmam- Onun Bana Aşık Olması .....	108
2.2.2.7.12.Askerliliğini Yapmış Olması.....	109
2.2.2.7.13.Aynı Mezhepten Olmak.....	110
2.2.2.7.14.Eğitim Düzeylerinin Denk Olması .....	112
2.2.2.7.15.İş Sahibi Olması .....	113
2.2.2.7.16.Maddi Durumu İyi Olması.....	115
2.2.2.7.17.Fiziki Görünüm .....	116
2.2.2.7.18.Aynı Irktan Olmak.....	117
2.2.2.7.19.Cinsel Çekiciliği.....	119
2.2.2.7.20.Aynı Memleketten Olmak.....	120
2.2.2.8. Gençlerin “Nişan Konusundaki” Düşünce ve Görüşleri .....	122
2.2.2.8.1.Nişanlılığın Gerekliği Konusundaki Düşünce ve Görüşleri .....	122
2.2.2.8.2.Nişanlılık Döneminin Neden Gerekli Olduğu Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	123
2.2.2.8.3.Gençlerin “Nişandan Ayrılan Birisiyle Evlilik” Konusundaki Düşünce ve Görüşleri.....	125
2.2.2. 9.Gençlerin “Tercih Edilen Nikâh Türü Hakkındaki” Düşünce ve Görüşleri.....	126
2.2.2.10.Gençlerin “Cinsel Bilgi Kaynakları Hakkındaki” Düşünce ve Görüşleri .....	128
2.2.3.Gençlerin “AİLE” Konusundaki Düşünce ve Görüşleri .....	130
2.2.3.1.Gençlerin “Aile Toplumun Temeli Oluşu” Hakkındaki Düşünce ve Görüşleri.....	130
2.2.3.2.Gençlerin “Ailenin Geçerliliğini Koruması” Konusundaki Düşünce ve Görüşleri.....	132
2.2.3.4.Gençlerin “Ailenin Günümüzdeki Gerekliliği” Hakkındaki Düşünce ve Görüşleri.....	135
2.2.3.5.Gençlerin” İdeal Aile Konusundaki” Düşünce ve Görüşleri.....	136

2.2.3.6.Gençlerin “Ailede Otorite Paylaşımı Konusundaki” Düşünce ve Görüşleri.....	138
2.2.3.7.Gençlerin “Aile Çocuklar İçin Önemli Bir Eğitim Yuvası Olduğu Konusundaki” Düşünce ve Görüşleri .....	140
2.2.3.8.Gençlerin “Aile Problemlerinin Çözümü Konusundaki” Düşünce ve Görüşleri.....	142
2.2.3.9.Gençlerin “Aile Yapısında Bozulma Yaşanıp/Yaşanmaması Konusundaki” Düşünce ve Görüşleri .....	144
2.2.3.10.Gençlerin “Aile İçi Tartışma ve Kavgaların Sebepleri Konusundaki” Düşünce ve Görüşleri.....	146
2.2.3.10.1.Eşlerin Birbirlerinin Giyim/kuşamına Çok Karışma Konusundaki Tartışmalar.....	147
2.2.3.10.2.Özel Günlerle İlgili Tartışmalar .....	148
2.2.3.10.3.Evin Dağınıklığı Konusundaki Tartışmalar .....	150
2.2.3.10.4.Evlilikten Önceki Arkadaşlarla Görüşme Konusundaki Tartışmalar .....	152
2.2.3.10.5.Bayramlarda Önce Erkeğin Ailesine Mi ve ya Kadının Ailesine Mi Gidileceği Konusundaki Tartışmalar .....	154
2.2.3.10.6.Yemeklerin Lezzeti, Tadı, Tuzu Konusundaki Tartışmalar.....	155
2.2.3.10.7.Kayın Valideye /Anne, Kayın Pedere/ Baba, Hala, Amca, Dayı Denilip Denilmemesi Konusundaki Tartışmalar .....	157
2.2.3.10.8.Çocuğun Okula Götürülüp/Alınması Konusundaki Tartışmalar ..	159
2.2.3.10.9.Kayın Valideye, Kayın Pedere Alınan Hediyelerin Aynı Değerlerdekinin Kendi Anne/Babasına Alınmaması Konusundaki Tartışmalar .....	161
2.2.3.10.10.Ev Eşyalarının Yenisiyle Değiştirilmesi Konusundaki Tartışmalar .....	163
2.2.3.10.11.Akraba Ziyaretleri Konusundaki Tartışmalar .....	165
2.2.3.10.12.Alış- Verişte Listenin Eksik Kalması .....	166
2.2.4.Araştırma Grubunun “BOŞANMA” Konusundaki Düşünce ve Görüşleri..	168
2.2.4.1.Gençlerin “Boşanmaların Kolay Olup/Olmaması Gerekliği İle İlgili” Düşünce ve Görüşleri.....	169
2.2.4.2.Gençlerin “Boşanma Sebepleri” Konusundaki Düşünce ve Görüşleri ..	170

## VIII

2.2.4.2.1.İletişim Bozukluğu .....	171
2.2.4.2.2.Fiziki Şiddet Görmek.....	172
2.2.4.2.3.İçki Kumar ve Uyuşturucu Bağımlısı Olmak .....	173
2.2.4.2.4.Hatalı Eş Seçimi .....	175
2.2.4.2.5.Aldatılmak.....	176
2.2.4.2.6.Eşin Evi Terk Etmesi .....	178
2.2.4.2.7.Kendi Anne/Babanın Aşırı Müdahalesi.....	179
2.2.4.2.8.Aşırı Kıskançlık.....	180
2.2.4.2.9-Evlilikten Umduğunu Bulamama ve İsteklerin Karşılanmaması ..	182
2.2.4.2.10.Sanal Bağımlılık .....	183
2.2.4.2.11.Evlilikte Aşkın Bitmiş Olması .....	184
2.2.4.2.12.Cinsel Uyumsuzluk.....	186
2.2.4.2.13.Aşırı Derecede Kendi Ailesine Düşkünlüğü .....	187
2.2.4.2.14.Kadının Eğitim Düzeyinin ve Sosyal Statüsünün Yükselmesi İle Ekonomik Bağımsızlığını Kazanması.....	189
2.2.4.2.15.Erkeğin Düşük Toplumsal Statü ve Düşük Gelire Sahip Olması.	191
2.2.4.2.16.Şehirleşmenin Yaygınlaşması İle Rahat Yaşama İsteği .....	193
2.2.4.2.17.Çocuk Sahibi Olamama .....	195
2.2.4.3.Boşanma Sonrası Çocukların Durumu Hakkındaki Düşünce ve Görüşler .....	196
<b>DEĞERLENDİRME VE SONUÇ .....</b>	<b>200</b>
<b>KAYNAKLAR .....</b>	<b>213</b>
<b>EKLER.....</b>	<b>219</b>
<b>EK.1. Anket: .....</b>	<b>219</b>
<b>Üniversite Gençliğinin Evlilik, Aile Ve Boşanma Konusundaki Düşünce Ve     Görüşleri Anketi.....</b>	<b>219</b>
<b>ÖZ GEÇMİŞ .....</b>	<b>226</b>

## ÖNSÖZ

Bu araştırmada, üniversite öğrencilerinin evlilik, aile ve boşanma konusundaki düşünce ve görüşlerinin nasıl şekillendiği incelenmiştir. Çalışma “Karabük Üniversitesi’nde” yapılmıştır. Araştırmanın, ‘‘Karabük Üniversitesi’nde’’ yapılma sebebi Karabük’te daha önce böyle bir çalışma yapılmamış olması ve “Karabük Üniversitesi’nin Batı Karadeniz Bölgesi’nde ekonomik ve stratejik olarak etkin bir yörede kurulmuş olmasıdır.

Modernitenin, yazılı ve görsel medyanın yanında internetin de yaşamımıza girmesi ülkemizde var olan toplumsal değişimi çok daha hızlandırmıştır. Bu hızlı değişim, toplumsal hayatımızı, önemli derecede etkilemektedir. Bu değişimden etkilenen önemli kurumlar arasında gençlik, evlilik ve aile kurumları gelmektedir. Dolayısıyla var olan hızlı değişim, ülkemizdeki gençlerin hayattan beklentilerini ve yaşam felsefelerini değiştirebilmektedir. Gençlerdeki değişim, onların, evlilik ve aileden, beklentilerini farklılaştırabilmektedir. Anne-babanın evlenme kriterleri ve aileden beklentileri ile gençlerin evlilik kriterleri ve aileden beklentilerinde bazı farklılaşmalar söz konusu olabilmektedir.

Bu çalışmayla üniversite öğrencilerinin evlilik, aile ve boşanma konusunda ne düşündükleri ve bu düşüncenin oluşmasındaki etmenlerin öğrenilmesi amaçlanmıştır. Bu araştırma sonuçları bize gelecek nesil evlilik ve aile yapıları hakkında ileri derecede fikir verecektir. Toplumsal kurumların en temeli olan evlilik ve ailenin korunması varlığını sağlıklı sürdürmesi açısından neler yapılabileceği hakkında da fikir sahibi olunabilecektir.

Araştırma, iki bölümde yürütölmüştür. Birincisi konu ile ilgili literatür, yapılan çalışmalar ve araştırmalar incelenmiş ve tezin birinci kısmında kaynaklar gösterilerek verilmiştir. İkinci kısım ise uygulamalı kısmı oluşturmaklar. Bu kısımda konu ile ilgili 26 sorudan oluşan ve farklı değerlendirmeleri içinde bulunduran anket hazırlanmış ve Karabük Üniversitesi’nde okuyan öğrencilere uygulanmıştır.

Uygulama kısmı için hazırlanan ankettin içinde, üniversite öğrencilerinin evlilik, aile ve boşanma konusundaki düşünce ve görüşlerini etkileyen etmenlere de yer verilmiştir. Uygulama kısmı için hazırlanan ve uygulama yapılan anket, 26 sorudan oluşan, farklı değerlendirmeleri içinde barındıran bir anket olup, ilk bölümde öğrencinin cinsiyeti, yaşı, geliri, okuduğu bölümü, aile yapısı gibi öğrenciye ait bilgilere yer

verilmiştir. İkinci bölümde öğrencinin, evlilik, aile ve boşanma konusundaki düşünce ve görüşlerine yer verilmiştir. İkinci bölüm de kendi içinde, ayrıca üç bölüme ayrılmaktadır. Birinci bölüm de gençlerin evlilikle ilgili görüş ve düşünceleri araştırılırken, ikinci bölümde, günümüzde aile konusu hakkındaki düşüncelerine yer verilmiştir. Üçüncü bölümde boşanma konusundaki düşünce ve görüşler incelenmiştir.

Bu, tezin hazırlanmasında önemli katkısı olan, Sayın Yrd. Doç. Dr. Adem Sağır'a, tezin mantığı ile ilgili katkısından dolayı, Sayın Yrd. Doç. Dr. Sinan Yılmaz'a, olaylara değişik açılardan bakmayı öğretene, Sayın Doç. Dr. Ömer Say'a, önemli araştırma ve bilgilerinden istifade ettiğim, Sayın Yrd. Doç. Dr. Abdullah Taşkesen'e ve tezin hazırlanmasında, engin bilgi ve tecrübesini esirgemeyerek benimle paylaşan ve bana her konuda destek olan tez danışmanım, Sayın Doç. Dr. H.Mahmut Yücer Hocama katkı ve desteklerinden dolayı çok teşekkür ederim.

**KISALTMALAR DİZİNİ**

<b>ABD</b>	: Amerika Birleşik Devletleri
<b>AB</b>	:Avrupa Birliği
<b>C</b>	:Cilt
<b>UNESCO</b>	: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu
<b>U.N</b>	: Birleşmiş Miletler
<b>TUİK</b>	:Türkiye İstatistik Kurumu
<b>DİE</b>	: Devlet İstatistik Enstitüsü
<b>Akt</b>	: Aktaran
<b>Ark</b>	: Arkadaşları
<b>Vb</b>	:Ve benzeri
<b>Vs</b>	:Vesaire
<b>Ed</b>	:Editör
<b>Çev</b>	:Çeviri
<b>S</b>	:Sayı
<b>ss</b>	:Sayfa

**ÖZET****ÜNİVERSİTE GENÇLİĞİNİN EVLİLİK, AİLE VE BOŞANMA  
KONUSUNDAKİ DÜŞÜNCE VE GÖRÜŞLERİ ÜZERİNE SOSYOLOJİK BİR  
ARAŞTIRMA: KARABÜK ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ**

Tevfik Köroğlu

Yüksek Lisans Tezi, Sosyoloji Anabilim Dalı

Doç. Dr. H. Mahmut Yücer

10.04.2013, 247 Sayfa

Bu araştırmada, üniversite öğrencilerinin evlilik, aile ve boşanma konusundaki düşünce ve görüşlerinin nasıl şekillendiği incelenmiştir. Çalışma Karabük Üniversitesi'nde yapılmıştır. Araştırmanın, "Karabük Üniversitesi"nde yapılma sebebi Karabük'te daha önce böyle bir çalışma yapılmamış olması ve Batı Karadeniz bölgesinde ekonomik ve stratejik olarak etkin bir yörede kurulmuş olmasıdır.

Araştırmada "Karabük Üniversitesi" öğrencilerine 26 sorudan oluşan, farklı değerlendirmeleri içinde barındıran anket uygulanmıştır. İlk bölümde öğrencinin cinsiyeti, yaşı, geliri okuduğu bölümü, aile yapısı gibi bağımsız değişken sorulara yer verilmiştir. Diğer bölümlerde öğrencinin, evlilik, aile ve boşanma konusundaki düşünce ve görüşlerine yer verilmiştir. Bu bölüm kendi içinde, ayrıca üç bölüme ayrılmaktadır. Birinci bölümde, gençlerin evlilikle ilgili görüş ve düşünceleri araştırılırken, ikinci bölümde gençlerin aile konusundaki düşüncelerine yer verilmiştir. Üçüncü bölümde ise gençlerin boşanma konusundaki düşünce ve görüşleri incelenmiştir.

Araştırmaya katılan gençlerin verdiği cevaplar doğrultusunda ortaya çıkan bulguların bazıları şöyle özetlenebilir: Araştırmaya katılan gençlere göre kızlar için ideal evlilik yaşı 22-24 aralığında iken, erkekler için ideal evlenme yaşı 25-29 aralığında olmalıdır. Gençlerin büyük oranı, evlenme kararını evlenecekleri kişi ile birlikte verip sonra anne-babalarının rızasını almayı istemektedirler. Gençler tanışarak evlenmeyi kendilerine yakın bulmaktadırlar. Evlilik öncesi nişanlılık dönemi, evleneceği kişiyi tanımak ve yanlış kararlar vermemek için gerekli olduğunu düşünmektedirler. Gençler, hem dini hem resmi nikah olmasını istemektedirler.

Araştırmaya katılan gençler, ailede otoritenin eşler arasında dağılması gerektiğini düşünmektedirler. Kendileri için ideal ailenin, karşılıklı sevgi, saygı ve



bağlılığın olduğu aile olarak ifade etmişlerdir. Gençler, ailevi problem yaşadıklarında karşılıklı oturup çözmeyi düşünmektedirler.

Araştırmaya katılan gençler için evlenme kararı vermede, eğitimi tamamlamak ve ekonomik özgürlüğe kavuşmak en önemli iki kriterdir. Aradıkları eş adayındaki önemli kriterleri ise, eş adayının ahlaklı olması, ekonomik, sosyal, eğitim, aile ve davranış tarzı olarak birbirlerine uyuşması ve aynı dinden olmalarıdır.

“Üniversite gençleri, ailenin geçerliliğini koruduğu ve toplumun temeli olduğu düşüncesindedirler. Boşanmaların kolay olmaması gerektiğini düşünen gençler için en önemli boşanma sebepleri, eşler arasındaki iletişim kopukluğu, fiziki şiddet, bağımlı olmak (içki, kumar) ve eğitim-kültür ve evlilikten beklentilerini karşılayamayan eş seçimidir.

Özetle, araştırmaya katılan üniversite gençleri evlilik ve aile kurumuna olumlu bakmakta, boşanmaların kolay olmaması gerektiğini düşünmektedir. Ülkemizde yaşanan hızlı toplumsal değişimden ise olumlu/olumsuz etkilenmektedir.”

Anahtar Kelimeler: Gençlik, Evlilik, Aile.

**ABSTRACT**

**A SOCIOLOGICAL RESEARCH ON THOUGHTS AND OPINIONS OF  
UNIVERSITY STUDENTS: KARABUK UNIVERSITY ABOUT MARRIAGE,  
FAMILY AND DIVORCE**

Tevfik K roğlu

Post Graduate Thesis, Department of Sociology

Associate Professor H. Mahmut Y cer

10.04.2013, Pages:247

This research is an understanding effort of thoughts and opinions of students studying in university about marriage, family and divorce on the sample case of Karabuk University students. The reason why research takes place in Karabuk University is that any research hasn't been done in Karabuk and it is very important city in Western Black Sea Region because of its economic and stratejic roles.

For this purpose, a questionnaire consisting of 26 questions involving different evaluation was implemented on Karabuk University students. In the first section, independent variable questions like age, gender, income, family type of the student were given place. Thoughts and opinions of the students about the marriage, family and divorce can be found in other sections. This section, itself, is separated into three parts. While the first part includes the research on thoughts and opinions about marriage, the second part deals with thoughts about family case. And divorce case was examined in the third part

The emerging findings of the study can be summarized as follows: According to youth, while for the girls ideal marriage age is within the range 22-29, for the boys ideal marriage age is within the range 25-29. Most of them first want to take marriage decision with their partner then receive their parent's approval. The idea of getting marriage after knowing each other is closer for them. The engagement period is necessary to meet the one will get married and not to give a wrong decision. They want to have both civil and religious marriage.

The subjects participated in the survey think that the authority should be shared between the spouses in the family. They think that mutual love, respect and loyalty form

an ideal family and sitting face to face and solving it is important when they face a familiar problem.

The two most important criteria for getting married according to university youth are completing the education and getting the economic freedom. The most important criteria for the candidate spouse they are looking for are moral values, belief that he/she will be a good partner, reconciliation of life-style, common view of the World and sharing the same religion.

University students think that family is the basis of the community and still keeps its validity. The leading grounds for divorce for young people who think that divorcing should not be easy are lack of communication, physical violence, gamble and alcohol addiction and wrong mate selection. They also express that marriage is important and do not approve the same-sex marriage.

Briefly, university students lean towards marriage and family and think that divorcing should not be easy. The rapid change experienced in our country effects the youth in positive/negative way.

Keywords : Youth, marriage, family.

## TABLOLAR LİSTESİ

<b>Tablo 1.</b> Karabük Üniversitesi ön lisans-lisans öğrenci sayıları dağılımı .....	64
<b>Tablo 2.</b> Cinsiyet dağılımı .....	65
<b>Tablo 3.</b> Yaş dağılımı.....	65
<b>Tablo 4.</b> Sınıflara göre dağılım.....	66
<b>Tablo 5.</b> Fakülte dağılımı.....	66
<b>Tablo 6.</b> Aile gelir durumu dağılımı.....	67
<b>Tablo 7.</b> Geldiği bölgeye göre dağılım.....	68
<b>Tablo 8.</b> Yaşadığı aile yapısı dağılımı.....	68
<b>Tablo 9.</b> Anne-babanın evlilik türü dağılımı.....	69
<b>Tablo 10.</b> Araştırma Grubunun “Evlilik Önemlidir” İfadesine Katılma Oranları .....	70
<b>Tablo 11.</b> Araştırma Grubunun “Evlilikten Korkmuyorum” İfadesine Katılma Oranları .....	71
<b>Tablo 12.</b> “Kızlar İçin İdeal Evlilik Yaşı” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	72
<b>Tablo13.</b> “Erkekler İçin İdeal Evlenme Yaşı” Konusunda Araştırma Grubunun Düşüncesi.....	73
<b>Tablo 14.</b> Evlenme Kararı Vermede “Eğitimin Tamamlamış Olmasının” Ne Derece Önemli Olduğu İle İlgili Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	75
<b>Tablo 15.</b> Evlenme Kararı Vermek İçin “Ekonomik Özgürlüğe Kavuşmuş Olmanın” Ne Derece Önemli Olduğu İle İlgili Araştırma Grubunun Düşünceleri.....	76
<b>Tablo16.</b> Evlenme Kararı Vermek İçin “Geçerli Bir Meslek Sahibi Olmanın” Ne Derece Önemli Olduğu İle İlgili Araştırma Grubunun Düşünceleri.....	77
<b>Tablo 17.</b> Evlenme Kararı Vermek İçin “İyi Bir İş Sahibi Olmanın” Ne Derece Önemli Olduğu İle İlgili Araştırma Grubunun Düşünceleri.....	78
<b>Tablo 18.</b> Evlenme Kararı Vermek İçin “Evlilik Yaşına Ulaşmış Olmanın” Ne Derece Önemli Olduğu İle İlgili Araştırma Grubunun Düşünceleri.....	80
<b>Tablo 19.</b> Evlenme Kararı Vermek İçin “Fiziki Olgunluğa Erişmiş Olmanın” Ne Derece Önemli Olduğu ile İlgili Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	81
<b>Tablo 20.</b> Evlenme Kararı Vermek İçin “Askerlikle Bağının Olmamasının” Ne Derece Önemli Olduğu İle İlgili Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	82

<b>Tablo 21.</b> Evlenme Kararı Vermek İçin “Toplumda Geçerli Statü Sahibi Olmanın” Ne Derece Önemli Olduğu İle İlgili Araştırma Grubunun Düşünceleri.....	83
<b>Tablo22.</b> Evlilik Kararı Vermek İçin “Çeyizin Tamamlanmış Olmasının” Ne Derece Önemli Olduğu İle İlgili Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	85
<b>Tablo 23.</b> “Evlenme Kararının Nasıl Verileceği” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	86
<b>Tablo 24.</b> “Tercih Edilen Evlenme Şekilleri” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	89
<b>Tablo 25.</b> Araştırma Grubunun “Daha Önce Flört Etmiş Biriyle Evlenebilirim” İfadesine Katılma Durumları.....	90
<b>Tablo 26.</b> “Sanal Ortamda Tanıştığım Biriyle Evlenebilirim” İfadesine Katılma Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri.....	92
<b>Tablo 27.</b> Araştırma Grubunun “Tv den Evlenebilirim” İfadesine Katılma Durumları..	93
<b>Tablo 28.</b> Evlenilecek Kişinin “Ahlaklı Olmasının Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	95
<b>Tablo 29.</b> Evlenilecek Kişinin “İyi Bir Eş Olacağına İncanın Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	97
<b>Tablo 30.</b> Evlenilecek Kişinin “İyi Bir Anne-Baba Olacağına Dair İncanın Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri.....	98
<b>Tablo 31.</b> Evlenilecek Kişinin “Evliliğe Hazır Olduğuna Dair İncanın Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri.....	99
<b>Tablo 32.</b> Evlenilecek Eş Adayı İle “Aynı Dinden Olmanın Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri.....	101
<b>Tablo 33.</b> Evlenilecek Kişi İle “Yaşam Tarzlarının Uyumlu Olmasının Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri.....	102
<b>Tablo 34.</b> Evlenilecek Kişi İle “Ortak Dünya Görüşüne Sahip Olmanın Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	103
<b>Tablo 35.</b> Evlenilecek Kişinin “İyi Bir Aileden Olmasının Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	104
<b>Tablo 36.</b> Evlenilecek Kişiyi “Ailenin Uygun Bulmasının Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	105
<b>Tablo 37.</b> Evlenilecek Kişinin “Dindar Olmasının Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri.....	107

<b>Tablo 38.</b> Evlenilecek Kişiyeye “Aşık Olma ve Onun Tarafından Aşık Olunmanın Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri.....	108
<b>Tablo 39.</b> “Askerliğini Yapmış Olmanın Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	109
<b>Tablo 40.</b> Evlenilecek Kişi İle “Aynı Mezhepten Olmanın Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri.....	111
<b>Tablo 41.</b> Evlenilecek Kişinin “Eğitim Düzeyinin Denk Olmasının Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri.....	112
<b>Tablo 42.</b> Evlenilecek Kişinin “İş Sahibi Olmasının Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri.....	114
<b>Tablo 43.</b> Evlenilecek Kişinin “Maddi Durumunun İyi Olmasının Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri.....	115
<b>Tablo 44.</b> Evlenilecek Kişinin “Fiziki Görünümünün Düzgün Olmasının Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	116
<b>Tablo 45.</b> Evlenilecek Kişi İle “Aynı Irktan Olmanın Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri.....	118
<b>Tablo 46.</b> Evlenilecek Kişinin “Cinsel Çekiciliğinin Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	119
<b>Tablo 47.</b> Evlenilecek Kişi İle “Aynı Memlekette Olmanın Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri.....	120
<b>Tablo 48.</b> “Nişanlılık Döneminin Gerekliliği İle İlgili” Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	122
<b>Tablo 49.</b> “Nişanlılık Döneminin Neden Gerekli Olduğu İle İlgili” Araştırma Grubunun Düşünceleri.....	124
<b>Tablo 50.</b> “Nişandan Ayrılan Birisiyle Evlilik” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	125
<b>Tablo 51.</b> Tercih Edilen “Nikâh Türü” Konusundan Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	127
<b>Tablo 52.</b> Araştırma Grubunun Cinsel Bilgi Kaynakları .....	129
<b>Tablo 53.</b> Araştırma Grubunun “Aile Toplumun Temelidir” İfadesine Katılma Durumu .....	131
<b>Tablo 54.</b> Araştırma Grubunun “Aile Geçerliliğini Koruyor” İfadesine Katılma Durumu .....	133

<b>Tablo 55.</b> Araştırma Grubunun “Aile Sıcaklığını Koruyor” İfadesine Katılma Durumları.....	134
<b>Tablo 56.</b> Araştırma Grubunun “Aile Günümüzde Gereklidir” İfadesine Katılma Durumları.....	135
<b>Tablo 57.</b> “İdeal Aile Tanımları” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	137
<b>Tablo 58.</b> “Ailede Otorite Paylaşımı” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri	139
<b>Tablo 59.</b> Araştırma Grubunun “Aile Çocuklar İçin Eğitim Yuvası Olmaya Devam Ediyor” İfadesine Katılma Durumları.....	141
<b>Tablo 60.</b> “Aile İçi Anlaşmazlıklarda Çözüm Yolları” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	143
<b>Tablo 61.</b> Araştırma Grubunun “Aile Yapısında Bozulmalar Yaşanıyor” İfadesine Katılma Durumları.....	145
<b>Tablo 62.</b> “Giyim/Kuşama Aşırı Müdahale Konusunun Tartışmaları Oluşturmada Ne Kadar Etkili Olduğu İle İlgili” Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	147
<b>Tablo 63.</b> Özel Günlerin Hatırlanıp Hatırlanmaması Konusunun Tartışmaları Oluşturmada Ne Kadar Etkili Olduğu İle İlgili” Araştırma Grubunun Düşünceleri...	149
<b>Tablo 64.</b> “Evin Dağınıklı Konusunun Tartışmaları Oluşturmada Ne Kadar Etkili Olduğu İle İlgili” Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	151
<b>Tablo 65.</b> “Evlenden Önceki Arkadaşlarla Görüşme Konusunun Tartışmaları Oluşturmada Ne Kadar Etkili Olduğu İle İlgili” Araştırma Grubunun Düşünceleri...	153
<b>Tablo 66.</b> “Bayramlarda Önce Erkeğin Ailesine Mi, Kadının Ailesine Mi Gidileceği Konusunun Tartışmaları Oluşturmada Ne Kadar Etkili Olduğu İle İlgili” Araştırma Grubunun Düşünceleri.....	154
<b>Tablo 67.</b> “Yemeklerin Tadı, Tuzu ve Lezzeti Konusunun Tartışmaları Oluşturmada Ne Kadar Etkili Olduğu İle İlgili” Araştırma Grubunun Düşünceleri.....	156
<b>Tablo 68.</b> “Kayın Valide/Kayın Pedere, Anne/ Baba Denilmemesi Konusunun Tartışmaları Oluşturmada Ne Kadar Etkili Olduğu İle İlgili ” Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	158
<b>Tablo 69.</b> “Çocuğun Okula Götürülüp Alınması Konusunun Tartışmaları Oluşturmada Ne Kadar Etkili Olduğu İle İlgili ” Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	160

<b>Tablo 70.</b> “Kayın Valideye-Kayın Pedere Alınan Hediyelerin Aynısının Kendi Anne/Babasına Alınıp/Alınmaması Konusunun Tartışmaları Oluşturmada Ne Kadar Etkili Olduğu İle İlgili” Araştırma Grubunun Düşünceleri.....	162
<b>Tablo 71.</b> Ev Eşyalarının Yenisiyle Değiştirilmesi Konusunun Tartışmaları Oluşturmada Ne Kadar Etkili Olduğu İle İlgili” Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	164
<b>Tablo 72.</b> “Akraba Ziyaretleri Konusunun Tartışmaları Oluşturmada Ne Kadar Etkili Olduğu İle İlgili” Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	165
<b>Tablo 73.</b> “Alış- Verişte Listenin Eksik Kalması Konusunun Tartışmaları Oluşturmada Ne Kadar Etkili Olduğu İle İlgili ” Araştırma Grubunun Düşünceleri.....	167
<b>Tablo 74.</b> Araştırma Grubunun “Boşanmalar Kolay Olmamalı” İfadesine Katılma Durumları.....	169
<b>Tablo 75.</b> “İletişim Bozukluğunun Boşanmada Ne Derece Önemli Olduğu” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	171
<b>Tablo 76.</b> “Fiziki Şiddet Görmenin Boşanmada Ne Derece Önemli Olduğu” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	172
<b>Tablo 77.</b> “İçki, Kumar ve Uyuşturucu Bağımlısı Olmanın Boşanmada Ne Derece Önemli Olduğu” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	174
<b>Tablo 78.</b> “Hatalı Eş Seçiminin Boşanmada Ne Derece Önemli Olduğu” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	175
<b>Tablo 79.</b> “Aldatma ve Aldatılmanın Boşanmada Ne Derece Önemli Olduğu” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	177
<b>Tablo 80.</b> “Eşin Evi Terk Etmesinin Boşanmada Ne Derece Önemli Olduğu” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	178
<b>Tablo 81.</b> “Kendi Anne/Babasının Aşırı Müdahalesinin Boşanmada Ne Derece Önemli Olduğu” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri.....	179
<b>Tablo 82.</b> “Aşırı Kıskançlığın Boşanmada Ne Derece Önemli Olduğu” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri.....	181
<b>Tablo 83.</b> “Evlilikten Umduğunu Bulamamanın Boşanmada Ne Derecede Önemli Olduğu” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	182
<b>Tablo 84.</b> “Sanal Bağımlılığın Boşanmada Ne Derece Önemli Olduğu” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	184
<b>Tablo 85.</b> “Evlilikte Aşkın Bitmiş Olmasının Boşanmada Ne Derece Önemli Olduğu” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	185



<b>Tablo 86.</b> “Cinsel Uyumsuzluğun Boşanmada Ne Derece Önemli Olduğu” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri.....	186
<b>Tablo 87.</b> “Kendi Ailesine Aşırı Düşkün Olmanın Boşanmada Ne Derece Önemli Olduğu” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri.....	188
<b>Tablo 88.</b> “Kadının Eğitimi İle Birlikte Toplumsal Statüsünün Yükselmesinin Boşanmada Ne Derece Önemli Olduğu” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	190
<b>Tablo 89.</b> “Erkeğin Düşük Statü ve Gelire Sahip Olmasının Boşanmada Ne Derece Önemli Olduğu” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri.....	192
<b>Tablo 90.</b> “Şehirleşmenin Yaygınlaşması ve Yaşam Kalitesinin Yükselmesinin Boşanmada Ne Derece Önemli Olduğu” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	194
<b>Tablo 91.</b> “Çocuk Sahibi Olamamanın Boşanmada Ne Kadar Önemli Olduğu” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri .....	195
<b>Tablo 92.</b> “Boşanma Sonrası Çocukların Durumu” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri.....	198

## GİRİŞ

Kültürümüzün, kimliğimizin, din ve toplumsal değerlerimizin bizden sonraki nesillere doğru bir şekilde aktarılması kültürel değerleri gereğince benimsemiş, kimliğini gerçek manada tamamlamış, din ve toplumsal değerlere vakıf sağlıklı ailelerle mümkün olabilmektedir. Bahsedilen şekilde aile ise tüm bu değerlerle yetişmiş gençlerin kuracağı aile birlikteliği ile mümkün olabilecektir.

Hızlı bir şekilde toplumsal değişime konu olan ülkemizde, evlilik ve aileye yüklenen anlamlar ile evlilik ve aileden beklentiler farklılaşmıştır. Anne-babanın evlenme nedenleri ve aileden beklentileri ile gençlerin evlenme nedenleri ve aileden beklentilerinde bazı farklılaşmalar söz konusudur.

Evlenme yaşına gelmiş ve gerekli olgunluğa ulaşmış olan bir genç için, öncelikli olan, kendi özelliklerinin farkında olması ile evlilik ve aileden beklentilerinin ne olduğunu belirlemek olacaktır. Çünkü kendi özelliklerinin farkında olan, evlilik ve aileden ne beklediğini bilen bir gencin, kendi özelliklerine uygun, evlilik ve aileden beklentilerini karşılayabilecek bir eş adayını bulması kolay olacaktır. Şayet genç kendi özelliklerinin farkında olmaz, evlilik ve aileden beklentilerini net olarak belirleyemezse nasıl bir kimseyle ve nasıl bir evlilik yapacağını da bilemeyebilecektir. Bu durumda evlilik ve aile konusundaki düşünceler baştan problemlili olabilecektir.

Sağlıklı bir aile, sağlıklı evlilikten geçmektedir. Evlilik, öncesiyle- sonrasıyla bir ilişkiler bütünüdür. Bu bütünün tüm parçalarının sağlıklı bir şekilde yerine getirilmesiyle, sağlıklı bir aile yuvası kurulabilecektir. Ailenin sağlıklı olması ise evlilik ve aileden beklentilerin yüksek oranda karşılandığının önemli bir işaretidir.

Aile, insanlık tarihinin en eski kuruluşlarından birisidir. Toplumların önemseydiği üzerine araştırmalar ve çalışmalar yaptırdığı toplumun sağlıklı bir şekilde devamını sağlayan müstesna bir kurum olarak karşımıza çıkmaktadır. Aile, gençler için de huzurun ve mutluluğun kaynağı olmakla birlikte, sosyalleşmenin, kendini ifade etmenin ve kendi ayakları üzerinde durabilmenin ilk basamağını oluşturmaktadır. Ailedeki ilişkiler diğer yapılardaki ilişkilerden çok farklı bir özellik barındırmaktadır. Aile, üyelerinin kazandıkları değerleri tüm hayatları boyunca devam ettirmekle kalmamakta sonraki nesillere de aktarabilmektedir. Bu açıdan ailede kazanılan değer sistemleri çok büyük önem taşımaktadır.

Aile, toplum için çeşitli işlevleri yerine getiren toplumsal sistemin bir alt sistemidir. Bir sistem olarak ailedeki roller ve statü varlığını devam ettirirken üst sistem olan tüm toplumsal sisteminde devamını sağlar. Bu yönüyle evlilik ve aile kumuna bakış ve bu konudaki beklentiler büyük önem arz etmektedir. Çünkü aile de meydana gelen değişim ve gelişim toplumun tamamını etkileyebilmektedir. Ailedeki değişime pareler olarak toplumdaki değişimler kaçınılmaz olabilmektedir. Ailede şekillenen bireyler yetişme tarzlarına göre kendi hayat normlarını oluşturmaktadır.

Aile, huzur, mutluluk ve güvenin kaynağıdır. Her insanın idealinde huzurlu, mutlu ve güven içinde yaşayacağı bir aile vardır. Bazen bu istenilen olmayabilir. Evde huzur, mutluluk ve güven kalmayabilir. Bu durumda istenirse de boşanma konusu gündeme gelebilir. Gerekli tedbirler alınmadığında boşanma gerçekleşebilir. Günümüzde boşanma konusu gündemde yoğun olarak durmaktadır. Her geçen gün değişik sebeplerle boşanmalar artmaktadır. Bu durum gelecek nesiller açısından kaygı vermektedir. Boşanmaların önüne geçilmesi ve gelecek nesillerin sağlıklı bir ortamda huzur, mutluluk ve güven içinde yetişmesi için gerekli adımların atılması ve bu konuda gerekli çalışmaların yapılması oldukça önemlidir.

Tüm bu açılardan bakıldığında, gençlerin evlilik hakkındaki düşünce ve görüşleri, evlilik kriterleri, evlilik ve aileden beklentileri ile aile ve boşanma konusundaki düşünceleri, geleceğin Türkiye'si hakkında önemli ipuçlarını içinde barındırır niteliktedir. Araştırma konusu olarak, bu konunun seçilmesi bu konunun öneminin yanında, gündemin önemli konularından birisi olmasından ileri gelmektedir.

## **1.ARAŞTIRMANIN TANITIMI**

### **1.1.ARAŞTIRMANIN ALANI**

Araştırmanın alanını Karabük Üniversitesi oluşturmaktadır. Karabük üniversitesi 29 Mayıs 2007 Tarih ve 26536 sayılı resmi gazetede yayınlanan 5662 sayılı kanun ile kurulmuştur. Zonguldak Karaelmas Üniversite'sine bağlı iken, Karabük İli'nde eğitim faaliyetlerini sürdüren teknik eğitim fakültesi, fen-edebiyat fakültesi, Safranbolu Fethi Toker Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi, mühendislik fakültesi, Safranbolu Meslek Yüksek Okulu, meslek yüksek okulu (Karabük) ve sağlık meslek yüksek okulu adı ve bağlantısı değiştirilerek Karabük Üniversitesi Rektörlüğü'ne bağlanmış ve bu kanun kapsamında fen bilimleri ve sosyal bilimler enstitüsü kurularak yüksek lisans ve doktora eğitimleri başlamıştır.

Karabük Üniversitesi öğrencilerine hem örgün öğretimi, hem de uzaktan eğitimi aynı anda okuma fırsatı sunmaktadır. Ayrıca, üniversite de çift ana dal ve yan dal eğitimi verilmektedir. Yine, Türkiye'de raylı sistemler mühendisliği sadece Karabük Üniversitesi'nde verilmektedir.

Birçok özelliği ve imkanları bünyesinde barındıran, Karabük'te kurulan Karabük Üniversitesi, hakkında araştırma yapılmasına ihtiyaç duyulan yeni bir üniversitedir. Araştırmanın konusunu oluşturan, gençlerin evlilik, aile ve boşanma konusundaki düşünce ve görüşlerinin araştırılması, hem yeni bir üniversite olan Karabük Üniversitesi öğrencilerinin konuya bakışlarının değerlendirilmesi açısından hem de yeni neslin evlilik ve aileden beklentilerinin ölçülmesi bakımından önem arz etmektedir.

Özetle araştırma alanının "Karabük Üniversitesi" olarak belirlenmesi, Karabük Üniversitesi'nin Batı Karadeniz'in güzide bir kenti olan, Karabük İl'inde kurulması ve kuruluşuyla birlikte her alanda sıçrama yapması ve Türkiye'nin gözde üniversitelerinden biri olmasıdır.

### **1.2.ARAŞTIRMANIN KONUSU**

Bu araştırma, üniversite gençliğinin evlilik, aile ve boşanma konusundaki düşünce ve görüşlerini ile bu görüşlerin oluşmasında etki eden unsurları konu

edinmektedir. Teorik bölümde gençler, evlilik ve aile ve boşanma konusu ayrıntılı şekilde incelenmiş, gençlerin düşünce ve görüşlerine etki eden unsurlara değinilmiştir.

Uygulamalı araştırma ise, bütünü temsil kabiliyeti olduğu varsayılan örneklem grubu üzerinden anket tekniği uygulanarak yapılmıştır. Anket metoduyla her hangi bir konu üzerinde, planlı bir şekilde hazırlanmış ifadelerle sorular yönelterek o konudaki eğilimleri öğrenmek mümkündür. Bu şekilde örneklem grubu olarak seçilen kişilere yöneltilen sorular ve alınan cevaplarla belli konudaki fikir, tutum ve davranışları öğrenmek ve bunları sınıflandırmak mümkündür.

Araştırmada, üniversite gençlerinin, evlilik, aile ve boşanma konusundaki düşünce ve görüşleri incelenirken bir yandan da bu düşünce ve görüşlerin oluşmasına etki eden unsurlar incelenmektedir. Araştırma bu şekliyle, sadece aileyi ve ya sadece evliliği ya da sadece boşanmayı araştıran, araştırmalardan farklılaşmaktadır.

Araştırmada sadece, gençlerin evlilik, aile ve boşanma konusundaki düşünce ve görüşlerini incelemekle sınırlı kalmamakta, bu düşüncelerine ve görüşlerine etki eden unsurlara da değinilmektedir.

Sosyoekonomik ve kültürel değişim süreci kuşaklar arasında toplumsal kurumlara bakışta bazı farklılıkların ortaya çıkmasına yol açmaktadır. Evlilik ve aile de kuşaklar arasında farklı bakışlara konu olan kurumlardan birisidir.

Hızlı değişime konu olan ülkemizde evlenme şekilleri, eş seçme kriterleri ve aile kurumundan beklentiler farklılaşmıştır. Anne-babanın evlenme kriterleri ile aileden beklentileri ile gençlerin evlilik kriterleri ve aileden beklentilerinde bazı farklılaşmalar söz konusudur. Bu farklılaşmanın çatışma boyutuna ulaşmamasında gençlerin ve anne-babanın önemli rolleri vardır.

Aile, toplum için çeşitli işlevleri yerine getiren toplumsal sistemin bir alt sistemidir. Bir sistem olarak ailedeki roller ve statü varlığını devam ettirirken üst sistem olan tüm toplumsal sisteminde devamını sağlar. Bu yönüyle evlilik ve aile kumuna bakış ve bu konudaki beklentiler büyük önem arz etmektedir. Çünkü aile de meydana gelen değişim ve gelişim toplumun tamamını etkileyebilmektedir. Ailedeki değişime pareler olarak toplumdaki değişimler kaçınılmaz olabilmektedir. Dolayısıyla ailenin fonksiyonları tarihsel süreç içerisinde endüstrileşme ve kentleşme süreçlerinde yaşanan toplumsal değişmeler nedeniyle önceki dönemlere göre azalmış ve farklılaşmıştır. Ancak aile genç bireyi şekillendirmedeki rolünü kaçınılmaz olarak devam ettirmektedir (Sayın 1990). Ailede şekillenen bireyler yetişme tarzlarına göre kendi hayat normlarını

oluşturmaktadır. Gençlerin evlilik düşüncesi evlilik kriterleri ve dolayısıyla aile kurumuna bakışları gelecek için önemli ipuçlarını içinde barındırır niteliktedir. Araştırma konusu olarak bu konunun seçilmesi bu konunun öneminin yanında, gündemin en önemli konularından birisi olmasından ileri gelmektedir.

### **1.3.ARAŞTIRMANIN AMACI**

Gençlik dönemi, yetişkinliğe geçiş aşaması ve toplumsal yaşamla bütünleşme çabalarını içeren bir dönem olarak nitelenebilir. Araştırmada üniversite öğrencilerinin evlilik, aile ve boşanma konusundaki düşünce ve görüşleri ilgili bazı önemli bilgiler alındıktan, sonra kendi kuracakları aileye ilişkin görüş ve düşüncelerinin öğrenilmesi amaçlanmıştır.

Gençlik, bir milletin, kültürel, dini, ahlaki ve insani değerlerin taşıyıcısı ve geleceğinin teminatıdır. Gençlerle ilgili yapılan her türlü çalışmanın ayrı bir değeri ve kıymeti vardır. Aynı zamanda bu çalışma gençlerin geleceğinde önemli bir yeri olan evlilik, aile ve boşanma konusunda olursa bu çok daha değerli ve kıymetli olacaktır.

Günümüzde ortaya çıkan ve hızla yayılan sanal ortamda tanışarak evlenme, flört, tv evlilikleri, evlilik harici birlikte yaşam ve evliğin sonlandırılması konularında gençlerin görüşlerine başvurulmuştur. Karabük Üniversitesi'nde yapılan bu araştırmanın, Türkiye'nin her bölgesinden Karabük Üniversitesi'ne gelen ve öğrenim gören öğrencilerin, evlilikten beklentileri ve kuracakları yuva ile ilgili düşünce ve görüşlerin alınması, genel bir kanaat oluşturması açısından da önemli olabilecektir. Dolayısıyla gençlerin kendi kuracakları aileye ilişkin bilgilerin derlenmesi aile yapısındaki değişiklikler noktasında bize bugüne ve geleceğe dair ipuçları verecektir.

Mutlu ve huzurlu aile ortamının ülkemiz ve milletimizin geleceği açısından da önemi tartışılmazdır. Sağlıklı temeller üzerine kurulan aile, sağlıklı nesillerin yetişmesinde de önemli olmaktadır. Bu bağlamda elde edilecek bilgiler bize gelecekte nasıl bir toplum oluşacağı noktasında önemli bilgiler verecektir.

### **1.4.ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ**

Modernitenin, yazılı ve görsel medyanın yanında internetin de yaşamımıza girmesiyle ülkemizde var olan toplumsal değişimi daha çok hızlandırmıştır. Bu değişimden etkilenen önemli kurumlar arasında, gençlik, evlilik ve aile kurumları gelmektedir. Dolayısıyla bu değişim ülkemizdeki gençlerin hayattan beklentilerini ve

yaşam felsefelerini değiştirebilmektedir. Gençlerdeki, değişim onların evlilik, aile ve boşanma hususundaki, beklentilerini farklılaştırabildiği gibi bu konulardaki düşünce ve görüşleri de değişebilmektedir.

Günümüzde aileyi etkileyen sorunların başında toplumsal değerlerdeki değişmelerin aile yapısına olan yansımaları gelmektedir. Bu yansımalar aile rollerinde ve aile bireylerinin ilişkilerinde bazı olumsuzlukların yaşanmasını getirmektedir. Son yıllarda ki boşanmaların artışını buna örnek gösterebiliriz.

Üniversite gençliği ile ilgili bu çalışma, gençlerin evlilik ve aile ve boşanma ile ilgili tutumlarını ortaya koymasından bakımından önemlidir. Türk toplumunda aile kurumu kutsallık ve saygı- sevgi üzerine kurulmaktadır. Bu çalışmada gençlerin temelde aile kurmak ve özünde de sağlıklı toplumun ana unsuru olan ailenin korunması, güçlendirilmesi ve geçerliliğinin devamı konusundaki düşünceleri tespit edilmeye çalışılmıştır.

### **1.5.SAYILTI VE VARSAYIMLAR**

Araştırma, modernitenin, teknolojik gelişmelerin, internetle birlikte sosyal paylaşım sitelerinin hayatımıza girmesiyle var olan toplumsal değişimi daha da hızlandırdığı ve bu değişimden birçok kurumla birlikte gençlerin, evlilik, aile ve boşanma konusundaki düşünce ve görüşlerinin değiştiği sayıtlısından yola çıkılarak gerçekleştirilmiştir. Bu etkinin nasıl oluştuğuna dair ön düşüncelerimiz araştırmanın hipotezleri aşağıda verilmiştir.

Araştırma temelde, “modernite ve internet ile birlikte sosyal paylaşım sitelerinin ciddi oranda yaygınlaşması ile var olan toplumsal değişim daha çok hızlanmış bu değişim gençlerin evlilik, aile ve boşanma konusundaki düşünce ve görüşlerine de olumlu/olumsuz etki ettiği” varsayımına dayanmaktadır. Bu genel varsayım aşağıda sıralanan alt varsayımları içermektedir:

- 1.Gençler modernite, sosyal medya ve aldıkları eğitimlerin etkisiyle, eskiye nazaran bu daha çok bağımsızlıklarına düşkündür ve evlilik kararını kendileri vermek istemektedir.
- 2.Yazılı ve görsel meydanının yanında internetin de hayatımıza girmesi gençleri olumlu/olumsuz etkilemektedir. Bu etki gençlerin evlilik, aile ve boşanma konusundaki düşünce ve görüşlerine etki etmektedir.

- 3.Gençler evlilik ve nişanlılık öncesi flört etmeyi tercih etmekte ve evlilik kararlarlarını bu flört esnasında vermek istemektedirler.
- 4.Gençlerin evlilik tercihleri ve evlenme şekilleri değişmektedir.
- 5.Gençler ailede yapısında bozulmalar yaşandığını düşünmektedir.
- 6.Ailede otorite paylaşımı değişmekte, kadınlar eskiye nazaran, ailede daha fazla söz sahibi olmak istemektedirler.
- 7.Toplumsal yaşam standartları ve şehirleşme aile yapısını ve gençlerin aile algısının değişmesine sebep olmuştur.
- 8.Boşanma sebepleri çok farklı olmasına rağmen öne çıkan konu, eşler arası iletişim bozukluğudur.
- 9.Boşanmaların hızla artmasında modernitenin ve internetin etkisi var.
- 10.Çok basit görülen konular, karşılıklı sevgi ve saygı olmazsa, önemli boşanma sebebi olabilmektedir



## **I.BÖLÜM: TEORİK ÇERÇEVE**

### **1.GENÇLİK OLGUSUNA YAKLAŞIMLAR**

Bu bölümde uygulamalı araştırmanın konusunu oluşturan gençlik kavramı, gençlerin düşünce ve görüşlerine etki eden faktörler ve gençlerin problemleri incelenecektir.

Gençlik, üzerinde birçok araştırma yapılan ve yeni yapılacak araştırmalara kaynak olabilecek önemli bir kavramdır. Son yıllarda daha çok araştırma konusu olan gençlik Türkiye'nin önemli potansiyeli ve geleceğin teminatıdır. Son dönemde Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın kurulmasıyla gençlik, toplum için biraz daha ön plana çıkmaya başlamıştır. Gençlerle ilgili spor, yurt, burs ve iş gibi çok önemli problemleriyle yakından ilgilenilmeye başlanmış ve daha çok önemsenen konuma gelmiş dinamik bir yapıdır.

Gençlik ekonomik, toplumsal, psikolojik ve kültürel açılardan değerlendirilmektedir. Ortak bir tanıma varılmamış olmasına karşılık, tanımlama ve açıklamalarda biyolojik özellik ve yaş grupları dışında, psikolojik ve sosyolojik yönleri de dikkate alınmaktadır. Gökçe'ye göre, “genç, geniş bir hayal gücüne sahip olan, cesaretin çekingenliğe ve macera isteğinin rahatlık duygusuna üstün geldiği insandır” (1971:128).

Atabek'e göre gençlik, “biyolojik, ekonomik, sosyolojik öğelerle tanımlanan bir durumu belirtmez. Gençlik bir durumdan daha çok bir süreçtir” (1990:18). Gençlik çağı bedensel değişme ve gelişmeyle başlar. Bunu ruhsal değişme ve gelişme takip eder. Bu dönemde gençlerin desteklenmesi ve verdikleri kararlarda arkasında durulması gencin bedensel ve ruhsal sağlığının düzgün olmasında önemli katkı sağlayacaktır. Bu dönemi sağlıklı geçiremeyen gençlerin, yetişkinlik döneminde önemli kişilik bozuklukları görülebilecektir.

Birleşmiş milletler örgütünün tanımına göre “genç, 15 ile 25 yaşları arasında, öğrenim gören hayatını kazanmak için çalışan ve ayrı bir konutu bulunmayan kişidir.” (Yörükoğlu,1988:3). Dünya nüfusunun yaklaşık üçte birini, ülkemiz nüfusunun da beşte birini oluşturan gençler ( 15-25 yaş arası) (DİE, 1990:21) toplumların en sağlıklı ve

verimli insan gücü kaynağıdır. Bu kaynağı iyi şekilde kullanmaya yönelik önlemler almakla mümkündür.

Gençlik üzerine literatürde, herkes tarafından kabul edilen bir gençlik tanımı ve yaş aralığı yoktur. Kimi çalışmalar, 12-24 yaş grubunu, kimileri ise, 15-24 ya da 15-30 yaş grubunu ele almaktadırlar. Birleşmiş Milletler (UN), Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu (UNESCO) ve Dünya Bankası (WB), 15-24 yaş aralığındaki kişileri ‘genç’ olarak tanımlamaktadır. Avrupa Birliğinin bazı raporlarında da gençler, 15-29 yaş aralığındakiler olarak tanımlanmaktadır ( Gür, 2012: x11).

## **1.2.GENÇLİK AŞAMALARI**

Gençlik, kendi içinde aşamaları olan bir dönemdir. Canat (1996: 279-287) bu evreleri ve özelliklerini şöyle tanımlamaktadır:

### **1.2.1.Erken Ergenlik Dönemi (12-14)**

12-14 yaşlarını kapsayan bedensel gelişimin yaşandığı evredir. Bu evrede boy uzaması, kilo artışı, iç organlarında gelişme ve bunlara bağlı fiziksel kapasite gelişimi görülür. Bilişsel gelişme sonucu somut düşüncenin yerini soyut düşüncenin alması ve yetişkinlikteki cinsiyet özelliklerinin kazanılması da bu evrenin başlıca gelişimsel özellikleridir. Ergenin bu konularda bilgilendirilmeye ihtiyacı vardır (Çuhadaroğlu ve ark, 2004: 145-150). Kızlarda erken görülen ergenlik belirtileri kızların psikolojik problemler yaşamasına sebep olabilmektedir. Kızlar için geç ergenlik daha uygun olabilirken, erkekler için erken ergenlik dönemi daha uygun olabiliyor.

### **1.2.2.Orta Ergenlik Dönemi (15-17 yaş)**

Bedensel gelişimin büyük ölçüde tamamlanmış olduğu bu evrede genç daha çok ruhsal alandaki gelişimsel sorunları çözümlenmek durumundadır. Arkadaş ilişkisinin önem kazanması, ergenin kendisini sosyal alanlarda ortaya koyabilmesi, anne babasıyla yaşanan otorite çalışması, ayrışma ve bireyleşme bu dönemin başlıca gelişimsel özellikleridir. Grup arkadaşlıkları önem kazanır ve karşı cinsle ilişkiler artar, cinsel kimlik gelişimleri ilerler (Canat, 1996: 279-287). Bu dönem daha çok çocuk yaşlardaki cinsel isteklerin nasıl yönlendirildiği ile ilgili sonuçları da içerebilir. Küçük yaşlarda meydana gelen cinsel yönelim anne/babalar tarafından doğru yönlendirilebilirse gençlik dönemindeki cinsellik doğru bir şekilde oluşabilecek, şayet doğru yönlendirilemezse

gençlik dönemindeki cinsellikte yanlış oluşabilecektir. Cinsel sapkınlıklar ve ya cinsel korkuları olan gençlik ortaya çıkabilecektir.

### **1.2.3.Geç Ergenlik Dönemi (18-21Yaş)**

Ergenliğin bu evresi kimlik gelişiminin tamamlandığı ve kimlik duygusunda bir bütünlüğe erişildiği aşamadır. Meslek seçmek, yaşam biçimi belirlemek, karşı cinsle sevgiye dayalı ilişkiler kurmak, siyasi, felsefi, dini görüşler geliştirmek grup içinde olabilmek ve bir gruba ait olabilmek, kendine ait bir değer sistemi edinebilmek, kimliğin kazanılmasında rol oynayan önemli unsurlardır. Bu dönemde genç tam anlamıyla kimlik problemini çözer ve geleceği ile ilgili gerçekçi ve mantıklı kararlar alır. Bu dönemde de ailelerin gençlerin yanında olması onlara baskı yapmadan destekçi olması gençlerin gelecekte daha başarılı ve mutlu olmalarına yardımcı olacak kararlar vermelerine katkı sağlayacaktır. Her üç dönemde de aileye önemli ve büyük sorumluluklar düşmektedir. Gençlere sağlıklı ve mutlu bir gelecek bırakmak isteyen her anne/babalar bu önemli dönemde gence gereken ilgiyi gösterdiği ve gereken desteği verdiği takdirde genç her yönü ile sağlıklı bir genç olacak ve mutlu bir gelecek kendisini bekleyecektir.

### **1.3.GENÇ-AİLE İLİŞKİLERİ**

Gencin hayatında ailesinin büyük önemi ve etkisi vardır. Doğduğu günden gençlik dönemine kadar hayatının her aşamasında ailesine muhtaç olan gencin, bu döneminde ailesine olan ihtiyacı daha fazla olabilmektedir. Çünkü bu dönemde genç karmaşık duygular içindedir. Duygularının sakinleşmesi ve belirli bir limana sığabilmesi için gencin aileye ihtiyacı vardır. Ailenin genci anlaması ve sağlıklı iletişim kurması bu zor dönemi daha kolay atlatmasında yardımcı olacaktır. Arayış içinde olan genç aileden çok ciddi anlamda uzaklaşmadan sakin liman bulabilecektir. Erikson'a göre, ergen bu dönemde kimlik arayışı içindedir. İnanabileceği güvenebileceği insanlar ve fikirler aramaktadır. Sahtelik ve iki yüzlülükten nefret eder ( Erikson, 2010 Akt : Yavuzer: 58).

Bu dönemde anne/babalar ve gençler genellikle farklı önceliklere, bakış açılarına ve yaşam biçimlerine sahiptirler. Anne/babalar sıklıkla kendilerini reddedilmiş dışlanmış hissederler. Gençler ise çoğunlukla yanlış anlaşıldığını düşünürler. Gençlerin beni anlamıyorsunuz ifadeleri genellikle gerçekten doğrudur. Çünkü anne/ babalar genci anlamaya çalışmaktan daha öte gencin kendilerini anlamadığını düşünürler.

Yavuzer bu dönemle ilgili şu tespitlerde bulunmuştur: Genç, anne ve babasıyla ikilem içindedir. Bir yandan anne babaya bağımlılıktan sıyrılmayı hedeflerken, öte yandan da tam desteğine ihtiyaç duyar. Ergenlik yaşamakta olan çocuğunuzla bir takım tartışmalar yapacak olsanız da, eldeki tüm bulgula, gençlerin çoğunun, çoğu zaman anne –babalarıyla iyi geçindiğine ve anne babalarının onayının onlar için önemli olduğuna işaret etmektedir. Gençler aileleriyle çok zaman geçirmek istemeyeceklerdir, fakat yinede onları sevdiğinizi ve sıkıntıya düştüklerinde yanlarında olduğunuzu bilmeye ihtiyaçları vardır. Bu dönemde ailelerin dikkat etmesi gereken önemli hususlar vardır. Bunlardan bir tanesi, bazı şeyleri görmezden gelmektir. Bir diğeri de bu dönemde, gençlerle ters düşmekten sakınmaktır. Çünkü kişiliğinin oluştuğu bu dönem, değerlerin fikirlerin ve genç için hayati önem arz eden bir dönemde onunla inatlaşmak yerine yardımcı olmak gerekir. Bu durum anne babaya bağlılığı olan genci aileden koparmaz ve aile değerlerine ters hareket tarzı geliştirmez (Yavuzer, 2010:58-59).

#### **1.4.KİTLE İLETİŞİM, ARAÇLARI, TV VE İNTERNETİN GENÇLER ÜZERİNE ETKİSİ**

Yazılı ve görsel medya ile birlikte bilgisayar ve internetinde hayatımıza girmiş olması moderniteyle birlikte başlayan değişim sürecinin çok daha fazla hızlandığı yapılan araştırmalarda görülmektedir. Bu değişim, gençlerin hayat felsefelerinde, evlilik aile ve boşanma konusundaki düşüncelerini olumlu ve olumsuz bir şekilde etkileyebilmektedir.

Kitle iletişim araçlarından, televizyon ve bilgisayarın etkisi diğerlerine göre daha fazla ve etkili olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda, Sinan Yılmaz'ın yaptığı araştırmaya göre: Kitle haberleşme araçları ve bilişim teknolojilerinin son 25 yılda ailenin kurulmasında ve aile içi ilişkilere kadar bir dizi dönüşümlere neden olmuştur. Bu dönüşümler üzerinde en fazla etkiye sahip olan kitle iletişim aracı televizyondur. Türk ailesinde ortalama televizyon izleme süresinin dört saatten fazla olduğu tespit edilmiştir (Yılmaz, 2008:302). Gür ve Arkadaşlarının yaptığı çalışmaya katılan gençlerin boş zamanlarında en sık yaptıkları etkinlik % 56, 8 televizyon izlemek olmuştur. En çok izledikleri program türü ise yerli dizilerdir. Katılımcıların televizyonda en çok beğendikleri beş dizi sırasıyla; Kurtlar vadisi (%15, 7), Öyle Bir Geçer Zamanki (%9, 3), Kuzey ve Güney (%8, 1), Muhteşem Yüzyıl(%6, 9), ve Adını Feriha Koydum(%4, 4) dur (2012:132). Bu araştırmalardan da görüldüğü üzere gençler kitle iletişim

araçlarından oldukça etkilenmekte ve bu etki olumlu olabildiği gibi olumsuz da olabilmektedir.

Bilgisayarın hayatımıza girmesiyle de insanlar davranışlarını, düşüncelerini, konuşmalarını kısaca yaşayışlarını bilgisayara göre değiştirmeye başlamışlardır. Televizyon gibi bilgisayar da hayatımızın önemli bir parçası olmuş durumdadır. İnternet kullanımının yaygınlaşmasıyla insanların önüne şimdiye kadar olmadığı ölçüde serbest, hızlı, küresel, merkezî olmayan ve kaynaklar açısından zengin bir iletişim imkânı açılmıştır. İnternet, insanlara çok daha etkin bir karşılıklı veri ve görüntü haberleşmesi imkânını açmakta ve her tür bilgi bankasına elektronik olarak erişimlerini sağlamaktadır. İnternette istenmeyen yok edilmesi çok kolaydır. Elektronik ortamda istenmeyenle birlikte yaşama, ortak bir payda bulma ve varlığına katlanma gibi bir zorunluluk yoktur. (Karaboğa, 2008:74-75). Türkiye İstatistik Kurumunun, 2012 yılı hane halkı bilişim teknolojileri kullanım araştırmasına göre Türkiye’de internet kullanımı artmaktadır. Araştırma en çok 16-24 yaş arasındaki gençlerin interneti kullandığını ortaya koydu. Bu yaş grubundaki erkeklerin yüzde 81’i, kadınların ise yüzde 55,4’ü internete sıklıkla girdiği anlaşıldı. Kullanım sıklığına bakıldığında nüfusun % 60’ının sürekli internet kullandığı ortaya çıktı. Chat, facebook, twitir, alış-veriş, bankacılık vs. sebeplerle de olsa görüldüğü üzere internet kullanımı hızla artmaktadır. Doğru ve düzgün denetlenemeyen bu kullanım gençleri negatif etkileyebilmektedir.

### **1.5.MODERNİTENİN GENÇLER ÜZERİNE ETKİSİ**

Giddens, “Modernlik on yedinci yüzyılda Avrupa’da başlayan ve sonraları neredeyse bütün dünyayı etkisi altına alan toplumsal yaşam ve örgütlenme biçimlerine işaret eder” (Giddens,1994;9). Modernleşme ise “Batı Avrupa merkezli olarak Orta Çağ’ın sonlarında başlayıp bugüne kadar devam eden ve sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasal alanlarda yaşanan büyük dönüşüm sürecini tanımlamak için toplum bilimciler ve tarihçilerin kullandıkları bir kavramdır. Geleneksel olandan köklü bir kopuşu ifade eden modernleşme, çok yönlü bir değişim ve dönüşüm sürecine işaret etmektedir. Bu bağlamda modernleşme; pozitivizm, ulusçuluk, kapitalizm, sanayileşme, kentleşme, laiklik, bürokrasi, uzmanlaşma ve benzeri süreçleri içermektedir.” (Bayhan, 2006: 68).

Modernizm akli bilimi, bilinci ön plana çıkarmış, fakat aklın ve bilimin hürlüğü adına, duyguyu düşünceyi ve ruh zenginliğini, içe saymıştır. Bunların yıkımına yol açmıştır. Teknolojinin getirdiği maddi rahatlıkla beraber yaşam tarzının değişmesi

manasını da kapsamaktadır. Bununla birlikte bir de sekülerizm yani dünyevileşme hızlı bir şekilde yayılmaktadır. Dini düşünce, uygulama, inanç ve kuralların kişisel ve toplumsal anlam ve önemini yitirme süreci olarak tanımlanan dünyevileşme (Cevizci, 2000) olgusu da varlığını devam ettirmektedir.

Modernite, dünyevileşme ve kitle iletişim araçlarının etkisi toplumu, dolayısıyla toplumunda değişime açık olan gençliği fazlasıyla etkileyebilmektedir. Bu etkilenme sonucu gençlerin, yaşam tarzları hayattan beklentileri, evlilik, aile ve boşanma konusundaki düşüncüleri değişebilmektedir. Bu değişimin araştırılması, gelecek nesillerin ne tür bir yapıya sahip olacaklarını tespit açısından önemlidir.

### **1.6.GENÇLERİN CİNSELLİK BİLGİLERİ VE BİLGİ KAYNAKLARI**

Cinsel kimlik, bireyin kendi bedenini ve benliğini belirli bir cinsiyet içinde algılaması, kabullenmesidir. Cinsel kimlik sorunu olmayan kişiler kendilerini tanımlarken, biyolojik cinsiyetleriyle uyumlu olarak “Ben erkeğim”, “Ben kızım” biçiminde tanımlarlar. Ergenlerin bu dönemdeki en belirgin ihtiyaçlarından birisi de uygun kaynaklardan doğru cinsel bilgiler edinmelidir. İşte bu noktada “cinsel” eğitim önem kazanmaktadır. Bu konuda anne/babaya önemli görev ve sorumluluk düşmektedir.

Gençlerin cinsellikle ilgili bilgileri ve bu bilgileri nereden elde ettikleri önemlidir. Çünkü cinsellik insan hayatının önemli bir parçasıdır. Ömrünün sonuna kadar olan yaşamını önemli derecede olumlu ve ya olumsuz bir şekilde etkileyebilmektedir. Anne/babaların bu konuda bilinçli olması ve çok küçük yaşlardan itibaren çocuğa doğru ve sağlıklı cinsel yönlendirmelerde bulunabilirlerse gençlik döneminde daha doğru ve sağlıklı bir şekilde oturur ve olgunlaşır.

Higman, cinsel gelişim hakkında şu önemli tespitlerde bulunmuştur: Cinsellik insan gelişiminin önemli bir parçasıdır. Bütün yaşam boyunca gelişen cinsellik, özellikle bedenin yetişkin özelliklerini ve üreme yeteneğini kazandığı ergenlik yıllarında daha büyük önem kazanmaktadır. Ergenlikteki cinsel gelişim biyolojik olduğu kadar toplumsal ve duygusaldır. (Higman ve Lindzey, Akt; Yavuzer 2010:52).

Kulaksızöğluna göre, cinsel eğitim çocukların ve gençlerin kendilerini tanımları ve kendileri hakkında çok yönlü bilgi sahibi olabilmeleri için verilmesi gereken bir eğitimidir. Cinsel eğitimin, cinsellikle ilgili çeşitli bilgileri özellikle sağlıklı cinsel davranışları kazandırmayı amaçlayan her türlü çabayı içerdiğini vurgular (Akt;

Yavuzer, 2010:52). Gençlerin cinsel bilgileri edindikleri kaynaklar da önemlidir. Çocuk yaşlarda anne/babanın önemli etkisi olmasına karşın, gençlik döneminde arkadaş, okul, internet, yazılı ve görsel medyanın önemi artmaktadır.

Yavuzere göre, “Cinsel uyanış döneminde gencin cinsel merakının giderilmesi önemlidir. Bu merak sıklıkla eksik ve yanlışlarıyla akran grubu içerisinde giderilmeye çalışılmaktadır. Ayrıca internetteki seks siteleri de genlere hem sağlıksız ve yanlış bilgiler sunmakta hem de onu aşırı uyarılmaktadır (Yavuzer, 2010:53). Bu nedenle ailelerin bu konuda duyarlı olmaları çok önemlidir. Gençlerin cinsellik eğitiminin de sağlıklı kaynaklardan ve kişilerden verilmesi çok büyük önem arz etmektedir.

### **1.7.GELENEKSEL GENÇLİK SORUNLARI VE GENÇLERLE İLGİLİ YAPILAN ARAŞTIRMALAR**

Türkiye’de gençlerle ilgili yapılan araştırmalarda üniversite gençlerinin belli başlı sorunları şunlardır; beslenme, istihdam, iletişim ve rehberlik, madde bağımlılığı, kuşaklar arası çatışma v.b sorunlar ortaya çıkmaktadır.

Zeylan’ın 2006 yılında İstanbul’daki üniversite gençleri (15-24) yaş aralığındaki 1.014 genç) üzerine yapılan bir saha araştırmasında elde edilen bulgulara göre, Türkiye’de gençlerin en önemli sorunlarının başında aile içi şiddet gelmektedir, uyuşturucu ve maddi şartların doğurduğu eğitimsizlik de önemli sorunlar arasında görülmektedir (Zeylan, 2007).

Avcı, Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi’nin çeşitli bölümlerine gelen öğrenci gençlerin hızlı değişim yaşanan toplumsal yapıda bireysel ve toplumsal değerlerle ilişkilerini araştırmıştır. Araştırma, 183 erkek ve 200 kızdan oluşan 383 kişilik bir örneklemden oluşmaktadır. Araştırma kapsamındaki gençler kendi kuşakları için en önemli sorunu gelecek kaygısı olarak belirtmişlerdir. Ardından ahlaki çöküntü ve boş vermişlik gelmektedir (Avcı, 2007).

Acar’ın “Türkiye de ergen profili 2008” araştırmasının bulgularına göre de, ergenlerin önemli gördüğü sorunların başında işsizlik gelmektedir. Sigara alkol, esrar, bali-tiner ve ekstazi gibi bağımlılık yapan maddeleri en az bir kere kullanan ergenlerin oranları sırasıyla % 24, 7, %13, 9, %1, 9, %0, 6, %0, 5’tir. Bağımlılık yapan maddeleri kullanmaya başlama yaş ortalaması sigara için 13, 49, bali-tiner için 14, 08, alkol için 14, 27, ekstazi için 15, 40 ve esrar için 14, 87’dir. (Şen vd. , 2010). Türkiye gençliği madde bağımlılığı konulu başka bir çalışmada, 41 ilde 355 madde bağımlısı genç ile

tarama çalışması yapılmıştır. Buna göre uyuşturucu kullanma nedenleri arasında en fazla oranda rastlanılan neden, meraktır. Daha sonra sırasıyla sıkıntılardan kurtulmak ve arkadaşların etkisi gelmektedir (Acar, 2006).

Gür ve Arkadaşlarının, “Türkiye’nin Gençlik Profili” adlı yaptıkları çalışma 15-29 yaş aralığında 10. 174 gencin katılımıyla gerçekleşmiştir. Yapılan çalışmaya katılan gençlerin boş zamanlarında en sık yaptıkları etkinlik % 56, 8 televizyon izlemek olmuştur. En çok izledikleri program türü ise yerli dizilerdir. Katılımcıların televizyonda en çok beğendikleri beş dizi sırasıyla; Kurtlar vadisi (%15, 7), Öyle Bir Geçer Zamanki (%9, 3), Kuzey ve Güney (%8, 1), Muhteşem Yüzyıl(%6, 9), ve Adını Feriha Koydum(%4, 4)’dur. Katılımcıların (% 35, 7) sigara içtiğini belirtmiştir. % 21,7’si alkollü içki içtiğini belirtmiştir. %21,4’ü şans oyunlarını oynadığını belirtmişlerdir. %40,8’i spor yapmadığını belirtmiştir (Bekir S. GÜR ve Ark. 2012:115-132). Bu genel ve kapsamlı araştırmada gençlerin önemli problemlerin olduğu tespit edilmiş ve bu çalışmanın sonucu yeni kurulan Gençlik ve Spor Bakanlığı’na sunulmuştur. Tüm bu araştırmalar göstermektedir ki, zamanla gençlerin dünya algıları değişmekte buna bağlı olarak problemlere bakış açısı da farklılık kazanmaktadır.



## 2.EVLİLİK

### 2.1.EVLİLİK TANIMLARI

Bu bölüm de evlilik, insanları dolayısıyla gençleri evliliğe iten sebepler, evlilik türleri, eş seçme kriterleri, tercih edilen nikah türleri, nişan ve flört gibi konular incelenecektir.

Evlenme insan hayatının önemli unsurlarından biridir. Toplum tarafından kabul görmüş birlikte yaşam biçimidir. Saygılı, evliliği şu şekilde tanımlamaktadır: “Evlilik, günlük zevklerin ötesinde erkek ve kadını bir olarak kaynaştıran, onlara müşterek mukadderat çizen, ıstırap ve mutluluklarında aynı duyguları oluşturan ve gelecek kuşakları bir kan yakınlığı ile bağlayan bedeni, ruhi ve sosyal birleşmedir” (Saygılı, 1990: 9).

Ceylan’a göre, evlilik, fiziksel, sosyal, psikolojik, ekonomik ve yaş bakımından evlenme olgunluğuna ulaşmış iki ayrı cins insanın tam ve sürekli bir yaşam ortaklığı kurmak üzere bir araya gelmesidir. Bu bir araya gelme toplumsal kurallar ve yasaların öngördüğü biçimde gerçekleşmektedir. Dolayısıyla evlilik olgusu, hem bireysel düzeyde hem de toplumsal düzeyde bir ilişki biçimi oluşturmaktadır. (Ceylan, 1994:8).

Geçtan, evliliği; “mutluluğu ve sıkıntılarıyla birlikte insanların büyük bir çoğunluğu için ulaşılmak istenen normal bir amaçtır”(1984:90) şeklinde tanımlamaktadır. Birçok sebep insanı evlenmeye itmektedir. Mutluluk arayışı, cinsel arzuların tatmini, üreme isteği, statü edinme düşüncesi ve daha birçok sebep insanları evliliğe iten sebeplerdir. Bu ve daha başka birçok sebeplerden dolayı insanlar evlenmek istemektedirler. Gökçe’ye göre evlilik; “toplum tarafından onaylanan kadın ve erkek ya da kadınlar ve erkekler arasında yaratılan bir ilişki türünü karakterize etmektedir. Böylece evlilik kadın ve erkekler arasında gelenek ve göreneklere bağlı olarak şekillenen bir anlaşma özelliği taşımaktadır” (1978:7). Yani ilişki toplum tarafından kabul görece ve bireyler eş seçimi konusunda bir dizi kurala uymak zorunda kalacaklardır.

Güvenç’e göre evlilik, “bir sosyal yapı içinde mevcut normlara uygun bir şekilde, örf ve ya medeni hukuk açısından, meşru bir bağın kurularak, aile kurumunun o topluluk tarafından kabulünü sağlayan bir olgu olarak kabul edilmektedir. Ayrıca evlilik doğuma geçiş veren bir geçittir” (1984:275). İnsanlar evlenmek sureti ile hayatta sahip olmak istediği birçok şeye meşru yollardan sahip olmak ister. Karşılıklı ahlaki ve

hukuki normlar insanların bu birlikteliğini güvence altına almaktadır. Bu sebeple evlilik toplum tarafından yüksek oranda kabul görmekte ve varlığını devam ettirmektedir.

Tarhan'ın evliliği tarifi daha farklı ve anlamlıdır. Tarhan evliliği, “yanan bir ateşe benzetir. Ateşin devamlı yanması için sürekli beslenmesi gerekir. Tıpkı bunun gibi evlilikte sağlıklı yürüyebilmesi için daima beslenmesi yatırım yapılması gerekir” (2012: 13). Yatırım yapılmayan evlilikler zamanla yıpranmakta kıymet ve değerini yitirmektedir. Eşler ve çocuklar mutsuz ve huzursuz olmakta, evlilik çekilmez duruma gelebilmektedir. Bu duruma gelmemek için evliliğe gerekli yatırımın yapılması önemlidir.

Yaşadığımız toplumsal değerlerin sonraki nesillere aktarımı evlilik kurumunun önemli işlevlerinden birisidir. Kültür, din ve sosyal değerlerin yaşaması ve yaşatılması sağlıklı evlilik birlikteliği ile mümkün olabilmektedir. Evlilik kurumunun temelinde yine bireylerin ekonomik güvencesi ile toplumsal ve psikolojik güvenceleri evlilik kurumunu önemli ve değerli kılan unsurlar olarak durmaktadır. Dolayısıyla evlilik kurumu, birçok önemli özelliği içinde barındıran ve yokluğu düşünülemeyen bir kurum olarak karşımıza çıkmaktadır.

## **2.2.EVLENME TÜRLERİ**

Evlilik ve aile kurumu çok eskilere dayanmakla birlikte, evlilik türleri, evlilik nedenleri ve şekillerinde dönemsel ve bölgesel farklılıklar ortaya çıkmaktadır. Bazı dönemlerde çok kadınla evlilik, bazı dönemlerde çok erkekle evlilik, bazı dönemlerde de tek kadınla ve ya tek erkekle evlilik türleri görülmektedir. Bu bireyin içinde bulunduğu grubun yaşam şekillerine göre değişmektedir.

Evlilik sınıflamasının bir yöntemi grup içi ve grup dışı evlenme özelliğine göre yapılan sınıflandırmadır. Bu sınıflandırmada evlilik grup içi ve grup dışı evlenme olarak ikiye ayrılmaktadır. Gökçe, (1978:8) grup esasına dayalı evlilik sınıflandırmasını, aşağıdaki şekliyle sıralamıştır:

### **2.2.1.Grup Dışı Evlenme /Egzogami (Exogamy)**

Kişinin kendi grubu dışından yaptığı evliliğe denir. Burada grup dinsel, bölgesel, ırksal kimlik, sınıf, sosyal tabaka, kent, köy, aşiret vs. temeline dayanarak var olabilir. Sosyal hareketliliğin (mobilisasyonun ) yüksek olduğu modern toplumlarda

gruplar arası etkileşim arttığı için farklı gruptan insanlarla tanışma ve karşılaşma imkânları çoğalmıştır. Buda insanların farklı gruplardan evlilik yapmasını artırmıştır.

### **2.2.2. Grup İçi Evlenme/ Endogami (Endogamy)**

Grup içi yapılan evliliklere denir. Bireyin kendi tabaka, aşiret, mezhep, din, ırk, millet, toprak gruplarından biriyle yapılan evliliğe endogami adı verilmektedir. Özellikle geleneksel toplumlarda endogami yaygın bir evlilik şekli olarak yürümektedir. Çünkü bu toplumlarda toplumsal mobilizasyon düzeyi düşük ve akrabalık bağları oldukça kuvvetlidir.

Ön yargılı olmak, başkalarıyla yeterince ilişki kuramamak ve grup dayanışmasını bozmak gibi nedenlerle bazı dini gruplar, ırklar hatta etnik gruplar, üyelerinin kendi üyeleri dışında evlenmelerine müsaade etmezler (Özkalp, 1990:111). Bu evlilik türü günümüzde de varlığını devam ettirmektedir. Gençlerle ilgili yapılan araştırmalarda aynı dinden olmak, aynı mezhepten olmak, aynı ırktan olmak gibi kriterlerin evlenilecek kişide aranan önemli kriterler olduğu görülmektedir (Türkarşlan, 2007).

Canatan'a göre, "çoğu kültürler kimin kiminle evlenebileceğini belirleyen bir evlilik düzeni geleneğine sahiptirler. Kültürlerin benimsediği norm, inanç ve değerler aracılığıyla insanlar evliliğin sınırlarını tanımış olur. Türklerde de İslam inancının ve geleneğin etkisiyle evliliğin sınırları belirlenmiştir. Örneğin kardeşle, babayla, amcayla, halayla, teyzeyle vs. evlenmek yasaktır. Bu yasak resmi hukuk kuralları tarafından da desteklenmektedir" (Canatan, 2011:67-68). Bu normları koyan toplumun mensup olduğu din ile bu dine uygun kültürü oluşturan toplumun kendisidir.

Endogami, ailelerin servetin parçalanmasını engellemek amacıyla da başvurdukları bir yöntemdir. Özellikle büyük aileler, hem modern hem de geleneksel yapılarda bu yöntemi kullanmaktadır. Modernleşmenin getirdiği yoğun kentleşme, sosyal mobilizasyon ve gruplar arası etkileşim süreçleri farklı gruplarla evliliği ön plana çıkarmaktadır. Ancak yine de sosyal tabaka sosyal kimlikler evlilikler üzerinde belirleyici olmaya devam etmektedir. Belirli bir grup içinde yaşayan insanların birbirlerini daha iyi anlamaları, birbirlerine daha fazla düşünsel, inançsal ve duygusal yakınlık duymaları daha olağan bir durumdur. Ortak paylaşımları fazla olan insanların, evlilikte birbirlerini tercih etmeleri olağan beklenen sonuçtur. Burada da aynı mekân ve

ortamda yaşamın büyük etkisi olmaktadır. ‘‘Davul da dengi dengine’’ sözü bunu daha iyi açıklar.

### **2.2.3.Eş Esasına Dayalı Evlilik Sınıflandırılması**

Evlilik sınıflandırmasının diğer yöntemi de eş sayısıdır. Canatan’a (69-70) göre, eş sayısına göre evlilik sınıflandırılması aşağıdaki şekliyle yapılmıştır:

#### **2.2.3.1.Çok Eş Evliliği (Poligamy)**

Kadınlar veya erkeklerin birden fazla eşe sahip olmasıdır. Poligami sadece birden fazla eşe refere eder. Tek eşle evlilik günümüzde çok daha ön planda olan bir evlilik türüdür. Nitekim hayat şartlarının değişmesi ve yaşam standartlarının yükselmesi sonucu ne erkek ikinci eşi almaya cesaret edebilir durumda, ne de kadın, eşi için ikinci bir kadınla evlenmesine müsaade edecek bir durumu söz konusu olmaktadır. Bu evliliğin gerçekte iki türü vardır:

##### **2.2.3.1.1.Poligini (Çok Kadınla Evlilik)**

Bir erkeğin birden fazla kadınla evlenmesi durumudur. Kadın nüfusunun çok, zengin fakir ayrımının büyük olduğu toplumlarda yaygın olan bu evlilik servet, prestij, grupta egemenlik göstergesi olarak kabul edilir. Ayrıca kadınların bir iş aracı olarak kabul edildiği yerlerde görülür (Armağan, 1988:138). Bu evlilik türü günümüzde çok az tercih edilebilmektedir. Bu evlilik birkaç istisnai durum çerçevesinde olabiliyor. Doğu ve Güney Doğu Anadolu Bölgeleri’nde daha çok birinci hanımından çocuğu ve ya erkek çocuğu olmayan erkeğin ikinci kadınla evlenmesi şeklinde veya zengin olan (ağa) erkeğin işlerinin çokluğu sebebiyle ikinci kadınla evlenmesi durumu olabilmektedir.

Tarih içerisinde çok kadınla evliliğin ekonomik ve politik bir işlevi yerine getirdiği görülmektedir. Erkekler tarım toplumunda ihtiyaç duyulan servet için ucuz iş gücü sağlaması buna örnektir. Fazla kadınla evlenen erkeğe, birçok çocuğu ve dolayısıyla el ve kol gücü (kas enerjisi ) gerektiren tarım toplumunda fonksiyonel olmaktadır. Yine politik anlamda çok evliliğin işlevsel yönünü Osmanlı Padişahlarında görmekte mümkündür. Orhan Gazi’nin üç evlilik yapması ve bunlardan birisi olan Bizans yerel yöneticinin kızı Nilüfer’i alarak Osmanlı- Bizans yerel yönetimi arasındaki ilişkileri düzelmesi bu açıdan yorumlanabilir (Doğan, 1991: 40).

### **2.2.3.1.2.Poliandri (Çok Erkekle Evlilik)**

Bir kadının birden fazla erkekle evlenmesi durumudur. Anaerkil aile türünde bile oldukça ender görülen bir evlenme biçimidir. Günümüzde gençler arasında neredeyse hiç rastlanmayan bir durumdur. Evlilik tek erkekle yapılmakta şayet kadın erkekten boşanmak isterse bu kabul edilebilmekte ve boşanma gerçekleşebilmektedir. Ancak kadın evli iken ikinci bir erkekle birlikte olmasına müsaade edilmemektedir.

### **2.2.3.2.Tek Eş Evliliği /monogami (monogamy)**

Tek eşle yapılan evliliktir Endüstriyel toplumlarda yaygın olan evlilik tarzıdır. Monogami, hem kültürel bir ideal olarak benimsenmekte hem de hukuk kuralları ve dini inanışlar tarafından desteklenmektedir. Çoğu sosyologlar modern evliliği, bir nevi monogami olarak karakterize eder. Günümüzde gençler arasında en fazla tercih edilen evlilik türüdür. Toplum tek evliliği iyiden iyiye kabullenmiş durumdadır. Bu gençlerin düşünce ve görüşlerine de etki etmiştir.

## **2. 3.TERCİHLİ EVLİLİK TÜRLERİ**

Farklı toplumlarda yerel düzeyde geçerli olan çeşitli evlilikler bulunmaktadır. Türkiye de tercih edilen birçok evlilik çeşidi bulunmaktadır. Görücü usulü, tanışarak evlenme, kaçarak evlenme, yakın akraba evliliği, başlık parası ile evlenme, beşik kertme evliliği, iç güvey evlilik, baldızla evlilik, anlaşmalı evlilik, kuma evliliği, tv' den evlenme, sanal evlenme bu evlenme türlerinden bazılarıdır.

Bireysel tercih yerine ailesel tercihlerde gerçekleşen ve aileler arası dayanışma ve dirliğin pekişmesini amaçlayan tercihl evlilikler temelde çıkar ilişkisine dayanır. Ekonomik uğraşları geleneksel tarımcılık ve hayvancılık olan kütlülerde yaygın olan bu tür evlenmeler yaşam biçiminin bir gereği olarak karşımıza çıkar. Ailede otoriteyi sağlamak, toprağın bölünmesini engellemek, çatının dağılmamasını düşünmek, ev sınırlarının dışarıya çıkmamasına özen göstermek ve güçleriyle üretime doğrudan katılan bireyleri denetleme istekleri, birden fazla türü olan evlilikleri bir sonuç olarak oluşturur ve doğallaşır (Balaman,2002,41-60). Sezen'e göre, ülkemizde yaklaşık otuz çeşit evlilik türü vardır (Sezen,2005,185-196). Balaman ve Sezen'in araştırmaları yanında, günümüzde yeni ortaya çıkan birkaç evlilik türü daha var. Bunlar televizyon programlarından evlilik ve internet üzerindeki, evlilik siteleri, facebook ve chat

aracılığıyla tanışma sonucu gerçekleşen sanal evliliklerdir. Balaman ve Sezen'e göre ülkemizdeki evlilik türlerinden bazıları aşağıda verilmiştir. Bunlar:

### **2.3.1.Görücü Usulü Evlilik**

Damat adayının isteği doğrultusunda annesi, babası veya sözü geçen yakın akrabası aracı olarak karşı tarafın büyüklerinin rızası alındıktan sonra yapılan evliliğdir. Bu evlilikte evlenecek kızın rızası sorulmaz çünkü kızın yerine ailesi kararı çoktan vermiştir. Gençler arasında en fazla tercih edilen ikinci evlilik türüdür. Gün geçtikçe önemi azalmakta olsa da en güçlü ve akıllıca evlilik türlerinden bir tanesi olmaya devam edeceğe benzemektedir.

### **2.3.2.Kaçarak Evlilik**

Evlenecek erkek ve kızın anlaşarak, kız veya erkek tarafının, rızası olmadan baba evinden kaçarak yapılan zoraki evlilik çeşididir. Normal şartlarda tercih edilmeyen ancak, erkek veya kız tarafının gençlerin evlenmesine onay vermemesi durumunda ortaya çıkan evlilik türü olduğundan yüksek oranda olmasa da her zaman tercih edilebilecek bir evlilik türüdür.

### **2.3.3.Tanışarak Evlenme**

Kız ve erkeğin değişik vesilelerle tanışarak anlaşması ve birbirlerini sevmesi ile evlilik kararı aldıkları bir evlilik çeşididir. Bu evlilikte anlaşılan gençler çoğunlukla anne-babalarının rızasını almaktadırlar. Günümüzde gençler tarafında en fazla tercih edilen evlenme türü olduğu görülmektedir. Yapılan araştırmalarda gençlerin neredeyse % 80-90'nı bu evliliği tercih etmek istemektedirler (Türkarlan, Ceylan).

### **2.3.4.Yakın Akraba Evliliği**

Amca, teyze, dayı ve hala çocuklarının birbirleriyle gerçekleştirdikleri akraba evliliğidir. Ailelerin çocukları üzerindeki denetim yoğun, hareketliliğin az olduğu ve bireylerin ailelerine ve birbirlerine ekonomik bağımlılıkları gibi nedenler bu tür evliliğin temel etkenleridir. Gençler arasında görücü usulü evlilikten sonra en fazla tercih edilen evlilik türüdür. Gençlerin bu evliliği tercih etme sebepleri arasında farklı kültürlerdeki iki insanın daha zor anlaştıklarını düşünüyor olmalarından kaynaklanabilmektedir.

### **2.3.5.Başlık Parası İle Evlenme**

Damat tarafının kız tarafına alacakları gelin karşılığında verecekleri para ya da paraya denk gelecek şekilde verilen tarla, bahçe veya altındır. Gelin tarafı sıkı pazarlığa oturduktan sonra eğer razı gelirse başlık kesildi denir. Daha çok Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri'nde tercih edilen bu evlilik türü günümüzde iyice azalmış ve daha da az tercih edilen bir evlilik türü olmaktadır.

### **2.3.6.Anlaşmalı Evlilik**

Kadın veya erkekten birisi dul kalınca gerçekleştirdikleri evlenme biçimidir. Evlenen çiftler aralarında anlaşma yaparak evlenirler, anlaşma evli çiftlerin isteklerine göre değişebilir. Genel olarak para karşılığı yapılan anlaşmada eşlerden biri vefat edince diğerine anlaşma gereği miras kalmasıdır. Günümüzde artan bir evlilik türüdür. Kadın ve erkek bazı konularda anlaşarak bir arada yaşamak için evlenirler. Boşanmaların artmasıyla bu tür evlilik daha çok tercih edilir duruma gelmiştir.

### **2.3.7.Beşik Kertme Evliliği**

Bu evlilik çeşidinde çocuklardan birisi 0-3 yaş arasında olması gerekiyor. Birbirlerini tanıyan ve aile bağı kurmak isteyen eşler dostlar veya komşular arasında olur. Çocukların beşiklerini birbirlerine sürterek ya da söz vererek yapılan söz kesimidir. Bu evlilik türü günümüzde ciddi oranlarda azalmış ve çok nadir görülür olmaya başlamıştır.

### **2.3.8.Berdel Evliliği**

Doğu ve Güneydoğu Anadolu'nun illerinde nadir görülen bu evliliğin olabilmesi için gelin adayının evlenecek abisi ya da kardeşi olmasının yanında damat adayının da evlenecek kız kardeşi ya da ablası olması gerekiyor. Bu evlilikte iki aile hem kızlarını hem de oğullarını karşılıklı olarak evlendirirler. Bu evlilik türü nadir görülen evlilik türlerindedir. Kızlar ve erkek karşılıklı evlenebilmektedirler.

### **2.3.9.Baldızla Evlilik**

Damadın eşi vefat edince eşinin ablasıyla veya kız kardeşiyle yapacağı evliliğe denir. Bu evlilik geleneği fazla yaygın olmamakla birlikte; evliliğin asıl amacının damadın çocuklarına annelik yapabilecek en iyi anne adayını seçmektir. Seçme işlemi vefat eden gelinin evli olmayan kız kardeşleri arasında olur.

Türkiye'nin Doğu ve Güney Doğu Anadolu Bölgeleri başta olmak üzere kırsal kesimlerinde görülen Levirat ve Sorarat evlilikler varlığını devam ettirmektedir. Bu evlilikler başlık parası sorununa çözüm getirmek amacıyla geliştirilen evlilik türleridir. Levirat (yenge evliliği), kocası ölen kadının kocasının erkek kardeşiyle evlenmesidir. Sorarat (baldızla evlilik) ise, karısı ölen kocanın karısının kız kardeşiyle evlenmesidir. Bu evliliklerde hem başlık parasının verilmemesi sağlanır hem de mirasın bölünmesi engellenir. (Gökçe, 1978:7-21).

### **2.3.10.İç Güvey Evlilik**

Ekonomik durumu damat ve ailesinden daha iyi olan gelin tarafının tercih ettiği evlilik çeşididir. Bu evlilik damadın para karşılığı veya maddi imkânlar nedeniyle gelinin ailesiyle birlikte kalmak şartı ile yaptığı evliliktir. Bu evlilik türü nadir görülen evlilik türlerinden bir tanesidir.

### **2.3.11.Kuma Evlilik**

Evlilik yapan damat eşinden çocuk sahibi olmazsa eşinin rızası olmaksızın ikinci evliliğini yaparak kuma evliliğini gerçekleştirmiş olur. Gelen ikinci eş damadın gözünde birinci eşten daha üstündür. Damat bu evlilikten de sonuç alamazsa üç, dört, beşinci evliliğini yapabilir. Yeni gelen gelin daha önceki gelinlerin elindeki imkânları da almış olur. Anayasamız ikinci evliliğe boşanma olmaksızın izin vermez. Bu evlilik genelde kanunlardan gizli yapılan evlilik çeşididir. Günümüzde nadir olarak görülen evlilik çeşitlerinden biri tanesidir.

### **2.3.12.Tv Evliliği**

Son dönemde televizyonlarda evlilik programları yapılmaktadır. Bu programlarda, program formatına uygun olarak yapılan evlilik çeşidine tv evliliği ya da televizyondan evlenme denir. Gençlerin nadir tercih ettiği evlilik çeşitlerinden bir tanesidir. Ancak zamanla artacağına benzemektedir.

### **2.3.13.Sanal Evlilik**

Bilgisayar, internet, facebook ve twitterin hayatımıza girmesiyle bilgisayardan değişik nedenlerle tanışan insanların anlaşarak yaptığı evlilik çeşididir. Ayrıca sanal alemdeki bir çok sosyal paylaşım ve evlilik sitelerinin de bu evliliğin hızla artmasına sebep olmaktadır. Sanal alemde tanışma ve evlilik olayının tehlikeli bir şekilde



yayıldığına şahit olunmaktadır. En fazla tercih edilen evlilik türlerinden bir tanesidir. Gittikçe de artan bir durumu vardır.

## **2. 4.GENÇLERİN EVLENME NEDENLERİ VE EVLİLİKTEN BEKLENTİLERİ**

Evlilik toplum tarafından en fazla kabul gören, teşvik edilen kurumlardan birisidir. Bazıları hiç evlenmese, bazıları çok kısa bir süre evlilik hayatı denese, bazıları evliliğe başlangıçta karşıt bir tutum takınsa ve birçoğu evlilikte aradığını bulamasa da evlilik hala popüler bir kurumdur. Evliliğin sevgi ve aşka dayanan ve bireylerin tamamen özgür seçimleri olduğu ideallerinin gerçek olmasını arzu etmekle beraber, geçmişte olduğu gibi günümüzde de insanların, evlenmeleri gerektiğini düşünmelerine yol açan daha gerçekçi nedenler vardır. Kadınlarda ve erkeklerde kendilerine özgü nedenler, düşünceler ya da birtakım hesaplar sonucu evlilik yaşamından bir şeyler bekledikleri, bir şeyler umdukları için evlenmeye karar vermektedirler. Böylece evlilik yaşamından beklentiler ve evliliğin amacı insandan insana değişmektedir (Ceylan,1994:20).

Tarhan'a göre, evlilikte doğru kişiyi bulmak kadar evliliğe nasıl bir anlam yüklendiği ve evlilikten nelerin beklendiği son derece önemlidir. Çünkü eşler arasındaki uyumun belirleyicilerinden en önemlisi, evlilikten ne beklendiğidir. Beklentilerin gerçekçi olup olmadığı ve kadın ile erkeğin beklentilerinin birbiriyle örtüşüp örtüşmediği evlilikteki uyumun kalitesini belirler. Beklentiler birbirine ne kadar yakın olursa, uyum o kadar kolay gerçekleşir (Tarhan, 2011:18). Tarhan evlilikteki uyumun evlilik birlikteliğinin ömrü ve mutluluğun devamı için son derece önemli olduğunu düşünmektedir.

Özügürlü'ya göre ise toplumsal bir varlık olan insanın karşı cinsten başka insanla mutlu olma beklentisi, karı koca ilişkisinde, yani evlilik kurumuyla ortaya çıkmaktadır. Böyle bir ilişkiyi başlatan, sürdüren ve anlamlı kılan evlenme güdüsü vazgeçilmez, güçlü ve köklü bir toplumsal bilinçlenmeye dayanmalıdır. Ona göre, sevgi, dayanışma ve paylaşma, sorunların üstesinden birlikte gelme evliliğin temel motivasyonları değildir (1990: 168).

Evlilikten beklentiler, evliliğe yüklenen anlamı da belirler. Evlilikten beklenti seviyesinin yüksek olması, eşler arasında yaşanan sorunların en önemli nedenleridir. Çünkü yüksek beklentilerin karşılanmaması, kişinin hayal kırıklığı yaşamasına neden

olur. Bu yüzden evlilik, uzun bir yolculuğa çıkmak gibi düşünülmeli, iyi ve kötü zamanların da olabileceği hesap edilmelidir. Önemli olan evliliğin paylaşım noktasından nasıl yaşanabileceğinin bilinmesi ve ortak değerlere sahip olmaktır. Bununla beraber, evlilik kararında her şeyin insanın kontrolünde olması ve % 100 uyumlu bulmak mümkün değildir. Kişiler, beklentileri ve amaçlarının büyük oranda birbirine uyması, birbirlerini tanıma konusunda da yeterli bilgi sahibi olmaları durumunda evlilik kararı alabilirler. İnsanları ve dolayısıyla gençleri evliliğe iten birçok sebep vardır. Bunlardan bazıları aşağıda verilmiştir.

#### **2.4.1.Gençleri Evlenmeye İten Nedenler**

İnsanları evlenmeye güdeleyen nedenler çok çeşitli olup bunlar insandan insana değişmektedir. Bu nedenler:

##### **2.4.1.1.Evliliğin Toplumda Genel Bir Kabul Görüyor Olması**

Evlilik toplumsal kabul görmüş bir kurumdur. Toplumun parçası olan her genç görmektedir ki evlilik aile olmak için önemlidir. Kendisi de bir evlilik sonucu doğup büyümüştür. Dolayısıyla, Çaplı'ya göre insanların büyük bir kısmının evli olması kimi insanlara evliliğin doğal ve normal olduğunu düşündürmektedir. Böyle düşünenler için evlenmemek, evliliği düşünmemek normal bir tutum değildir (Çaplı, 1992:11).

##### **2.4.1.2.Ekonomik Özgürlüğe Kavuşma İsteği**

Engels'e göre, evlilik ve ailenin, özel mülkiyet ve yasal varislere duyulan ihtiyacının ortaya çıkışının tarihi bir sonucudur (1992:77). Bazı insanlar maddi yönden rahat etmek, huzura kavuşmak için parası olan, iyi para getiren bir işi gücü olan biriyle evlenmeyi düşünürler. Gittins'e göre insanları evlenmeye iten en güçlü etken ve romans ideolojimize en ters düşeni ekonomiktir. Ancak onun ekonomik tanımı sadece mülkiyetle sınırlı olmayıp zaman, yer, hizmet, cinsellik ve iş gücünü de kapsamaktadır. Değişik grup ve değişik bireylerin, değişik ekonomik ihtiyaçları vardır. Zenginler için evlilik çok önemli bir ticari ve politik anlaşmayken, diğerleri için hizmet, beceri işgücü ya da evdeki alan açısından gerekli olabilir (1991:77).

##### **2.4.1.3.Hayat Arkadaşı Arama İsteği**

İnsan sosyal bir varlıktır. Hayatını yalnız devam ettirmesi neredeyse imkansızdır. Hayatında konuşabileceği, mutlu ve hüzünlü günlerinde kendisine destek olacak bir hayat arkadaşına ihtiyaç duyar. Kendisiyle aynı duygu ve düşünceleri

paylaşan birinin olmasını ister. Geçtan'ın bu konudaki düşüncesi şöyledir: Yalnızlık mutsuzluğunda eşlik ettiği bir duygudur. Kendimizi çevremizle en çok paylaştığımız anlarda bile içimizde bize ait ve yalnız kalan bir parçamız bulunur. Bu insanı yaratıcı ve üretken olmaya güdeleyen sağlıklı ve evrensel bir yalnızlıktır. Kişiliğimizin geri kalan kısmı ise sürekli ilişki arar ve beraberlik kurmak ister. Çünkü insan, insanlığını kendisi büyüten seven ana babasıyla olan yakın ve sıcak ilişkisi içinde kazanır. Evlilik beraberliği artık ana babasından kopmuş olan bireyin bu kez karşı cinsten birisiyle bedensel ve duygusal yakınlığını içerir. İşte bu yakınlığı yaşama ve geliştirme umudu evliliği çekici yapan temel nedenlerden biridir (Geçtan, 1984:90).

#### **2.4.1.4.Çocuk Sahibi Olmak İsteği**

İnsanlar çoğalıp üremek isterler. Evliliğin en önemli sebeplerinden birisi de neslinin devamını sağlamak için çocuk sahibi olma isteğidir. İnsanlar sadece neslinin devamı için de değil sevmek, anne/baba olma duygularını da tatmak için de çocuk sahibi olmayı istemektedirler.

#### **2.4.1.5.Mutlu Bir Yaşam İsteği**

İnsanların hayatta mutlu olmak için yaşarlar. Bunun için çalışırlar. Evlilik insanların mutluluk seviyelerini artıran önemli bir özelliktir. Yapılan araştırmaya göre evli erkekler bekârlardan daha çok yaşamaktadırlar. Çaplı'ya göre de kimileri içinde buldukları hoş olmayan, mutsuz ve kötü yaşam koşullarından kaçıp kurtulmak için isterler evlenmeyi. Evlilik bunlar için sanki bir sığınak gibidir (Çaplı, 1992:3).

#### **2.4.1.6.Sağlıklı Bir Cinsel Yaşam İsteği**

Cinselliğin geleneksel toplumlarda evlenme nedeni olarak önemini korumasına karşı, çağdaş kent toplumlarının bazı kesimlerinde bireysel cinsel yaşamlarını sürdürebilmek için evliliği zorunlu görmezler (Geçtan, 1984 :90). Sağlıklı cinsel bir yaşam için evlilik önemli bir kurum olarak durmaktadır. Cinselliğin meşrulaştırılması açısından da evlilik kurumu önemlidir.

#### **2.4.1.7.Statü ve Bağımsızlık Kazanmak İsteği**

Evlilik hem kadın, hem erkek için önemli bir statü değişikliğidir. İnsana yetişkinlik statüsü kazandırır. Bu erkek için bağımsızlık ve başkalarının sorumluluğunu kazanma anlamları taşırken, kadın için yeni bir bağımlılık biçimi ve hane halkının sorumluluğunu üstlenme anlamına gelir. Erkekler için bağımsızlık ve otorite kazanma

yolu olan evlilik, kadın için ise kız çocuk konumundan eş konumuna geçince sosyal statü ve genellikle ev içindeki otoritesinin artması anlamına gelmektedir (Gittins, 1991,87). Ayrıca evlilik sosyal mobilite olanağı da sağlayarak bireylere statü kazandırır.

#### **2.4.1.8.Ortaklık Kurma İsteği**

Evlenme kadın ve erkek arasında ortak bir ilişkiye girmeleri ve karşılıklı birbirlerine yardımcı olma sözleşmesidir. Gittins, evlilik kadının iş gücünü, cinselliğini ve üretkenlik kapasitesini verip, korunma, bakım ve çocuklar üzerinde belli bazı haklar elde ettiği bir çeşit iş ilişkisidir şeklinde düşünmektedir (Gittins, 1991,87).

#### **2.4.1.9.Hayatın Sevinç ve Kederini Paylaşma İsteği**

İnsanı evliliğe iten nedenlerden biri de erkek ve kadının kıskançlık ve eşi üzerinde hak sahibi olma gereksinimlerini karşılıyor olmasıdır.

Nejad'a göre, evlilik bir hayat sigortasıdır. Yapılan istatistikler evli insanların bekarlardan daha fazla yaşadıklarını göstermektedir. Çünkü evli insanların yaşantıları bekarlara göre daha rahat ve düzenlidir. Evli erkeklere bekarlardan daha fazla güvenilir. Evlilik kadınla erkek arasında gayri meşru ilişkinin insana verdiği utanç, suçluluk, endişe ve vicdan azabı olmadan, insana bir yuva içinde eşiyile birlikte cinsi ve ruhi bakımdan tatmin olma fırsatı veren kutsal bir müessesedir (Nejad, 1991:74).

## **2. 5.GENÇLERİN EŞ SEÇME KARARI**

Eş seçimi insan yaşantısındaki en önemli kararlardan birisidir. Kişinin geri kalan yaşamı, vereceği bu kararla birlikte birçok yönden olumlu veya olumsuz yönde etkilenebilmektedir. Evlilik ilişkisi insanın yaşam süresinin büyük bir kısmını kapsadığı için, son derece önemli bir karardır. Eş seçimi kararı önemli ve bir o kadar da zor ve karmaşık bir süreçtir. Bu kararla birlikte kişi bundan sonraki yaşamını kiminle sürdüreceğine ve hatta kimden çocuk sahibi olup, kiminle birlikte çocuk yetiştireceğine karar vermiş olmaktadır.

Evlenme kararının nasıl verileceği, bu konuda kimlerden nasıl destek alınacağı çok önemlidir. Daha önce, anne/babanın yönlendirmesi ve tercihleri evlilik kararı vermede çok önemli iken günümüzde bu önemin biraz daha azaldığı görülmektedir. Bu önem tercih edilen evlilik türü ile de ilgilidir. Çünkü görücü usulü, akraba evliliği gibi evlilik tercihinde anne/baba düşüncesi ve görüşleri çok önemli iken, tanışma usulü,

kaçarak evlenme, sanal evlenme gibi evlilik türlerinde anne/ baba düşüncesi ve kararı çok önemli olmamaktadır.

Gençler evlilik kararını vermekte değişik tercihlerde bulunmaktadır. Genellikle tercih ettikleri karar verme biçimi, evleneceği kişiyle birlikte evlenme kararı verdikten sonra anne/babalarının rızasını alacakları şeklindedir. Ceylan'ın yaptığı çalışmada gençlerin % 79,3' evlilik kararını kendi vermek düşüncesinde oldukları görülmektedir (Ceylan,1994). Yılmaz'ın üniversite öğrencileri ile yaptığı araştırmada ise gençlerin yaklaşık % 70'i evlenme kararını kendisi vereceğini ve bu konuda ailesine de danışacağı düşüncesinde oldukları görülmektedir (Yılmaz, 2012). Bu durumda evlilik kararı aşamasına gelen gençlerin evlenme kararlarını evlenecekleri kişiyle birlikte vermek istedikleri anlaşılmaktadır.

Bir diğer karar verme şekli ise genellikle görücü usulü evlilik tercihinde bulunan gençlerin tercih ettiği evlilik kararının ailesi ile birlikte vermek ve ya kararı tamamen aileye bırakmak şeklinde olduğu görülmektedir. Nitekim Yılmaz'ın üniversite öğrencileriyle yaptığı araştırmada gençlerin yaklaşık % 24'ü evlenme kararını ailemlerle birlikte veririz ve ya ailem nasıl karar verirse o şekilde olur düşüncesinde oldukları görülmektedir (Yılmaz, 2012). Bu durumun oluşmasında tercih edilen evlenme şeklinin etkili olduğu söylenebilir.

Gençlerin tercih ettiği evlenme kararı verme şekillerinden bir diğeri ise sadece kendi istekleri doğrultusunda, kendi istediği tarzda bir evlilik kararıdır. Bu şekilde düşünen gençlerin oranı az olmakla birlikte, böyle düşünen gençlerinde olduğu görülmektedir.

Her bir evlenme kararı verme usulü kendi içinde değişik avantajları ve dezavantajları olan bir karar tercihidir. Evlilik kararını vermede kendi görüşleri ile birlikte aile büyüklerinin de düşünce ve görüşlerine başvurarak ve bu kararı değişik açılardan gözden geçirerek veren gençlerin daha isabetli karar verecekleri söylenebilir. Çünkü evlilik kararının verilmesi birçok aşamadan sonra gerçekleşmesi gereken bir durumdur. Hatalı ve yanlış bir karar vermemek için iyi düşünmek, araştırmak değişik aşamaları doğru bir şekilde atlatmak gerekecektir.

## **2.6.GENÇLERİN EŞ SEÇME KRİTERLERİ**

Kişinin kiminle ve nasıl birisiyle evleneceği, kendisini ne kadar tanıdığı, evlilikten ne beklediği ve evliliğe hangi anlamları yüklediği ile yakından ilgilidir. Kişi

kendisini yeterince tanıdığına nasıl bir evlilik istediğini sorusunun cevabını araştırarak bu sorunun cevabını, bulduğunda nasıl bir kişiyle evlenirse mutlu, huzurlu olacağını cevabını arayacaktır. Tüm bu soruların cevaplarını bulan kişinin yapması gereken, kendisiyle geçinebilecek, evlilikten beklentilerini karşılayacak ve kendisiyle mutlu ve huzurlu olacak bir eş adayı belirlemek olacaktır. Eş seçiminde çok fazla kriter bulunmaktadır. Kişinin evleneceği kişide arayacağı kriterler, kendi kişiliğine uygun, evliliğe yüklediği anlama uygun ve evlilikten beklentilerine uygun kriterler olacaktır. Her insanın evleneceği kişide aradığı ve ön plana çıkardığı kriterler farklı olabilmektedir. Bazıları dindarlığı ön planda tutarken, bazıları fiziki görünümü, bazıları zenginliği bazıları ahlakı ön planda tutabilmektedir. Yukarıda da geçtiği gibi bu gencin kişiliği, evlilikten beklentisi ve evliliğe yüklediği anlamla ilgilidir.

Eş seçimi kriterleri zamanla değişebilmektedir. Ama ön plana çıkan bazı özelliklerde önemli değişme olmamaktadır. Örneğin zenginlik, güzellik, dindarlık, ahlak, bekaret ve soy/sop her zaman önemli eş seçme kriterleri olarak görülmektedir. Şenel, eş seçimine ilişkin kararlar yıllar içinde ve kültürden kültüre değişiklik gösterse de bazı öncelikler her zaman ve her kültürde çok önemli olmaya devam etmektedir düşüncesinde olmakla birlikte ülkemizdeki, eş seçimi kararında gözden geçirilmesi gereken önemli faktörleri şu şekilde sıralamaktadır ( Şenel,2011:70-73):

#### **2.5.2.1.Evlenilecek Kişiyeye Yönelik Hissedilenler**

Kişi evlenmeyi düşündüğü kişiyeye ilişkin duygu ve düşüncelerini onuyken ve onsuzken olmak üzere değerlendirmeye çalışmalı. O kişiyeye karşı düşündükleri ve hissettikleri olumlu duygu ve düşünceler olmalıdır. Örneğin, o iyi bir insan, onu çok beğeniyorum onunla birlikte olmaktan mutluyum, onun sahip olduğu özellikleri takdir ediyorum gibi. Evlenilecek kişi ile yaşam tarzlarının uyuşması, evlilik beklentilerinin aynı olması, giyim/kuşam benzerliği gibi özellikleri ile de evleneceği kişiyeye olan hislerini kontrol etmelidir. Çünkü bu durumlar zamanla ilişkilerdeki hissiyatı artırabildiği gibi azaltabilir. Yılmaz'ın üniversite öğrencileri ile yaptığı araştırmaya göre gençlerin büyük bir oranı evleneceği kişi ile duygusal birliktelik yaşama düşüncesinde oldukları görülmektedir. Evlenilecek kişiyeye olan hissiyat evlenme kararı vermede en önemli kriterlerden biridir. Çünkü bu benim evleneceğim kişidir düşüncesinde olmak çok önemli bir adımdır.

### **2.5.2.2.Evlenilecek Kişinin Fiziksel Özellikleri**

Evlenilecek kişinin fiziksel özellikleri kapsamında boyu, kilosu, vücut yapısı ve fiziki güzelliğine ilişkin değerlendirmeler yapılır. Kişinin, evlenmeyi düşündüğü kişinin fiziksel özelliklerini nasıl bulduğunu, beğenip beğenmediği son derece önemlidir. Çünkü bu durum o kişiye hissedilenlerin yanı sıra o kişinin yanında hissedilenleri de etkileyecektir. Araştırma sonuçlarına göre de görüldüğü gibi evlenecek kişinin fiziksel görüntüsü, özellikle erkekler tarafından vazgeçilmez bir öncelik olarak algılanmaktadır.

### **2.5.2.3.Evlenecek Kişinin Kişilik Özellikleri**

Eş seçimine ilişkin kararda evlenilecek kişinin fiziksel özelliklerinin yanı sıra, kişilik özellikleri de son derece önemlidir. Zamanla bu özelliklerde değişiklik olsa da kişiliği oluşturan temel yapı taşlarının aynı kalacağı varsayılabilir. Eğer kişi için evleneceği kişinin sevecen, güvenilir, dürüst, saygılı, hoşgörülü iyi niyetli, sabırlı, öfkesini kontrol edebilir, kaba kuvvete başvurmayan, biri olması önemliyse eş seçimi kararında bunları mutlaka aramalıdır. Evlenmeyi düşündüğü kişi bu özelliklere sahip değilse, nasıl olsa yıllar içinde bu özelliklerin kazanılacağını düşünülerek eş seçimi kararı verilmemelidir.

### **2.5.2.4.Evlenilecek Kişinin Eğitimi**

Evlenilecek kişiyle benzer ya da yakın eğitim düzeyine sahip olmak da eşler arasındaki anlaşma ve uyum için son derece gerekli özelliklerden birisidir. Kişilerin eğitim düzeylerinin yakınlığı onların zihinsel kapasitelerinin, olayları ele alış biçimlerinin ve verecekleri kararların da daha benzer ve uyumlu olmasını sağlayacaktır. Türkarslan'ın yaptığı araştırmaya göre erkekler kendinden daha eğitilmiş bir eş adayını istemezlerken, kızlar kendinden daha eğitilmiş eş adayını istemektedirler (Türkarslan, 2007).

### **2.5.2.5.Sosyoekonomik Özellikler ve Aile Yapısı**

Eş seçme kriterlerinin önemli olanların bir tanesi de sosyoekonomik özellikler ve aile yapısıdır. Evlenilecek eşin maddi durumu özellikle kızlar için önemli bir kriterdir. Evlenilecek şahsın kendi istek ve ihtiyaçlarını karşılayabilmesi ve yaşam standartlarına uygun hayat tarzını sunabilecek olması önemli bir kriterdir.

Aile yapılarının uygun olması ve ailenin evlenilecek eş adayının onaylaması da önemli bir kriterdir. Ayrıca evlilik yalnız bir erkekle bir kadının yaşamlarını

birleştirmeleri değildir. Bu birleşmeye ailelerde katılmaktadır. Aile yapıları arasındaki farklar hem ailelerin birbirlerini kabul etmeleri zorlaştıracak hem de evlenecek kişilerde baskı yaratabilecektir. Bu da evlilikle ilgili kültürel problemlerin yaşanması sıklaşabilecektir. Eş seçme kararını etkilemede soysa kültürel, ekonomik ve aile yapılarının uyumu da son derece önemli olmaktadır.

#### **2.5.2.6.Evlenilecek Kişinin Yaşı (aradaki yaş farkı)**

Eş seçimi ilişkin kararda, evlenmeyim düşünen çiftler arasındaki yaş farkı da önemli bir boyuttur. Aradaki yaş farkının fazla olması, genel olarak kişilerin yaşam döngüsü içerisinde buldukları aşamaları, hayata bakış açılarını etkileyeceğinden uyumu zorlaştırıcı bir etmen olarak değerlendirilebilir. Erkekler genellikle kendinden küçük yaşta olan bayan tercih ederken, bayanlar genelde kendi yaşına denk ya da kendinden büyük yaşta erkek tercih etmektedir. Bu tercih şeklinin oluşmasında toplumsal algı ve uygulamaların etkili olduğu söylenebilir.

#### **2.5.2.7.Evlenecek Kişinin Ekonomik Bağımsızlığına Sahip Olması**

Evlenilecek kişinin ekonomik bağımsızlığına sahip olması tercih değil bir ön koşul olmuş durumdadır. Evlenilecek kişinin iyi bir meslek sahibi olması, iyi bir iş sahibi olması ön koşul durumundadır. Gençlerin eğitimlerini tamamlamadan, iyi bir iş sahibi olmadan evlilik için adım atmadıkları görülmektedir. Bu durum evlenme yaş ortalamasının yükselmesi ile de ilgilidir. Çünkü eğitimi tamamlamak, iyi bir iş ve meslek sahibi olarak ekonomik bağımsızlığını kazanma sırasında gençlerin yaşları da ilerlemektedir.

Geçmişten farklı olarak, ekonomik özgürlük sadece erkeğin sahip olması gereken bir özellik değil de değil, evlenmeyi düşünen her iki cinsinde sahip olması gereken bir ön koşul olarak algılanmaktadır.

#### **2.5.2.8.Evlenilecek Kişinin Dini ve İnanç**

Kişinin hayatında dini inançları çok önemli bir yere sahipse, dini inançları doğrultusunda yaşamını sürdürmeyi planlıyorsa, bu kişinin başka bir dini inanca sahip veya kendisiyle aynı dinden ancak aynı ölçüde dindar olmayan biriyle evlenmesi de evlilikte sorun oluşturacaktır. Evlilikteki dini inanç farklılıkları, özellikle taraflardan biri ve ya her ikisinin farklılıklara karşı katı, hoşgörüsüz tutumu ileride birleşiyorsa, bu farklılıktan ötürü yaşanacak sorunlar kaçınılmaz olacaktır. Örneğin günlük yaşam



alışkanlıklarından, yiyecek/içecek tercihinine, yaşanacak bölgeden evlilik törenine, çocuğun dininin, isminin, dini eğitiminin ne olacağına varıncaya kadar uzlaşılması gereken birçok konu olacaktır.

#### **2.5.2.9.Evlenilecek Kişinin Siyasi Görüşü**

Dini inanç farklılıkları ve bu farklılıklara ilişkin sahip olunması gereken hoşgörü, siyasi görüş farklılıkları içinde geçerlidir. Eğer kişi belli bir siyasi düşüncenin çok ateşli bir savunucusu ve taraftarı ise, farklı görüş ve düşünceden biriyle uyum içinde yaşaması güç olacaktır. Bu tür problemlerde, taraflardan biri diğerini diğerinin durumunu kabul edip uyum gösterebiliyorsa veya bu farklılık her iki taraf içinde önem taşımiyorsa, çiftler için problem oluşturmayabilecektir.

#### **2.5.2.10.Evlilik Kararına İlişkin Olarak Ailelerin Onayının Alınması**

Ailelerin onayının, ilişkiye ve evlenilmesi planlanan kişiye yönelik bakış açılarının o evlilik için her zaman önemli olacağı, unutulmamalıdır. Aileler için çocukları, çok iyi tanıdıkları ve en az kendileri kadar mutlu olmalarını istedikleri çok değerli varlıklarıdır. Evlenmeyi planlayan çiftler, ailelerin karşı çıktıkları bir eş seçimi ve evlilik kararı durumunda, bu karşı çıkışın nedenini anlamaya, dinlemeye çalışmalıdır. Bu nedenlerde aileler tarafsız ve doğru düşünüyor da olabilirler. Belki evlenmeyi düşünen kişiler yaşadıkları yoğun duygulardan ötürü, tarafsız ve doğru düşünemiyor olabilirler. Bu durumda evlenecek çiftlerin mutluluğunun istikbali için orta bir noktada buluşması önem arz etmektedir. Yapılan araştırmalara göre geçlerin çok büyük oranı evlenme kararı aşamasında ailesinin onayını almayı düşünmektedirler. Bu düşünce mutlu ve huzurlu bir evlilik için önemli bir düşüncedir. Çünkü ailenin izni olmadan yapılan evliliklerde maddi ve manevi önemli problemler yaşanabilmektedir. Bu açıdan ailelerin rızasının alınması % 85 gibi oranla önemli bir evlenme kriteri olduğu görülmektedir (Özgüven, 1994).

#### **2.5.2.11.Cinsel Çekiciliğe Sahip Olması**

Cinsel yaşam yönünden insanlar arasında ayrıcalıklar vardır. Evlenecek insanların bu alanda da benzer özellikler içinde bulunmaları, anlaşmalarını kolaylaştırması açısından yararlı olmaktadır. Evlenecek çiftlerin ten ve beden uyumları da cinsel çekicilik açısından önemli olabilmektedir.

Özüğurluya (1990: 64) göre, çağdaş anlamda mutlu ve sağlam bir evlilik iki ayrı kişinin birbirini bütünlemesiyle gerçekleşebilir. Eşlerin "bütüncül uyumu" olarak tanımladığı bu durum değişik boyutlarda karı kocanın karşılıklı iletişim ve etkileşimde uyum göstermesidir. Bu uyumun boyutları ise;

İnsan insana ilişki kurmada uyum,

Ruhsal yaşantıda uyum

Topluluk içinde birlikte uyum

Eşlerin varlık gösterimlerinde, karşılıklı tutum ve davranışlarında uyum

Birbirlerini tamamlamada ve bütünleşmede uyum

Cinsel davranışta uyumdur.

Sonuç olarak, eş seçimine ilişkin yukarıda sıralananların yanı sıra belki, herkes için farklı, önemli yönler, özellikler ve faktörler olabilir. Bunların neler olacağı, önem derecesi tamamen kişinin kendisiyle ve tercihleriyle ilgilidir. Evlenme yaşına ve olgunluğuna gelmiş kişilerin eş seçimi süreci ne kadar sağlıklı ve etkili yürütülürse evlilik öncesi aşama (nişanlılık ve düğün ) ile evlilik süreci çok güzel bir şekilde yürütülebilecektir. Eş seçimi kriterlerindeki öncelikler kişilerin evlilikten beklentileri ile örtüşmektedir. Kurulacak yuvanın hangi değerler manzumesine sahip olması isteniyorsa eş seçme kriterleri o yönde olacaktır. Temelde sevgi ve merhamet üzerine kurulan evliliklerde huzur ve mutluluk daha fazla ve daha uzun süreli olabilmektedir.

## 2. 6.GENÇLERİN EŞ SEÇİMİNDE AİLENİN ROLÜ

Eş seçme kriterlerinde ailenin onayının alınması, ailelerin yapısı önemli kriterlerdir. Aile gencin varlık sebebidir. Bu açıdan gencin, kültürü, birikimi, davranışları evlilik ve aileye bakışı yaşadığı aile yapısından önemli derecede etkilenmektedir. Bir de, ailenin gençlerin evliliğine sağlayacağı katkı ve gençleri zor durumlarda yalnız bırakmama durumu açısından aile önemlidir. Ayrıca gencin eş seçiminde aile hem gencin yanında olmak ister hem de kendi fikirlerinin önemsenmesini ister. Genç bu dönemde ne kadar çok ailesi ile birlikte hareket ederse, bu dönem hem gençler için hem de aileler için çok iyi geçirilebilir. Aksi takdirde hem aile hem de gençler önemli sıkıntı ve problemlerle karşı karşıya kalabilir.

Tarhan'a göre, evlilik kararında ailenin etkisi doğrudan ve dolaylı olmak üzere ele alınabilir. Dolaylı yoldan etki, çocukluk döneminde yaşanan olayların şekil verdiği düşünce ve davranış kalıplarıyla gerçekleşir. Kadının erkek, erkeğin kadını modeliyle

ilgili davranış ve düşünce kalıplarını daha çok anne ve baba şekillendirir. Örneğin bir kız çocuğunun baba ve ağabeyi ile kurduğu ilişki, beyinde bir erkek modeli oluşturur. Bu model onun karşı cinsle ilgili tavrını etkiler. Evlilik kararında da kişinin karşı tarafta aradığı özellikler ondan beklentilerini anne ya da baba merkezli düşünce ve davranış kalıpları belirler. Ancak bu dolaylı etki gerçekçi değildir. Çünkü evlenecek kişi ile anne ya da babanın aynı kişiliğe sahip olması mümkün değildir (Tarhan, 2012:38). Evlilik kararında ailenin doğrudan müdahalesi, genci evleneceği kişi konusunda direk ve dolaylı olarak yönlendirmesi şeklinde olurken, dolaylı olarak müdahalesi, aile içinde kadın ve erkeğin konumu ile aile fertlerinin birbirlerine davranışları ile aile içi demokrasi, sevgi, saygı ve sadakat ile gence verilen mesajlarla dolaylı bir müdahale söz konusudur.

Aile eş adayını onaylamıyorsa, onun evlatlarını elinden alacağı endişesine düşer ve eş adayı aile tarafından bir düşman gibi algılanmaya başlanır. Bu durumda aile evladını ondan ayırmak için çalışacaklardır. Ayıramadığı durumda ise eş evladının evleneceği eş adayına kızgınlığı sebebiyle, kendi çocuklarında yardım etmedikleri gibi engel olmaya çalışabileceklerdir. Bu durumda aile de mutlu olamayacak, evlenecek gençler de önemli problemler yaşayacaklardır. Bu açıdan evlenecek gençlerin evlilik kararı vermeden önce anne/babalarının rızasını almaları önemlidir. Yapılan araştırmalar gençlerin bu durumun farkında ve bilincinde olduğunu gösteriyor ki; gençlerin çok önemli bir kısmı evlenme kararı esnasında anne/babalarının rızalarını almayı düşünmektedirler (Yılmaz, Türkarıslan, Özgüven ve Ceylan).

Anne babaların evlenecek evlatlarını yönlendirmelerinde herhangi bir sakınca olmayabilir. Ancak aşırı müdahale ve baskılar evlenen genç ve baskı yapan aileler açısından çok ciddi olumsuz sonuçlar doğurabilmektedir. Gençleri küstürmeden kuracakları yuvalarına yardımcı olmak evlatlarının mutluluğu açısından çok önem arz etmektedir. Evlatlar ne kadar mutlu olursa anne babalarda o kadar mutlu olurlar. Çünkü anne baba olmak sanattır. Bu sanatın icrası türlü fedakarlıklar gerektirebilir.

## **2.8.NİŞANLILIK DÖNEMİ**

Evlenme kararı vermiş ve evlenmek için istediği kriterlere uygun bir eş adayı bulmuş gençlerin önünde birde nişanlılık dönemi bulunmaktadır. Bu dönem evlenme işi iyiden iyiye ciddileşmiştir. Evlenecek gençler arasında hem hukuki olarak hem de

toplumsal olarak bir sözleşme yapıldığı bir dönemdir. Nişanlanma bizim kültürümüzde, erkek ve kız tarafına belirli sorumluluklar yükleyen bir sözleşmedir.

Nişanlılık dönemi evlenme hazırlığının yapıldığı, evlenecek gençlerin birbirlerini daha yakından ve detaylı tanımaya çalıştığı, yanlış karar vermemek için son gayretlerin gösterildiği dönemdir. Bu dönemde gençler davetiyelerini bastırır, oturacağı evi düzenler, ev eşyalarını tamamlamaya çalışır, her şeyin mükemmel olması için çalışır.

Saygılı'ya göre, evlenmeye karar veren genç kız ve erkek yüzükleri takar ve nişanlı olduklarını, yani evlenmeye karar verdiklerini ilan ederler. Nişanlılık genelde hoş yönleriyle hep hatırlanan zevkli ve eğlenceli bir dönemdir. Çiftler birbirini görmek için can atar, seslerini duyunca heyecanlanırlar. Nişanlıların gözlerindeki parıltı görülmeye değerdir. Birbirlerine nazik davranırlar, yüzleri güler. Karşılaştıklarında coşkun ve sevinçle dolarlar. Herkesin nişanlılığından söz etmesini ister bundan zevk hoşlanırlar. Aslında evlilik öncesi nişanlı olunan devre boşuna değildir ve yaşanmasında fayda bulunan, fonksiyonları olan bir süredir (Saygılı, 2009: 27). Saygılı nişanlılık döneminin heyecanla geçtiğini, gençlerin nişanlısıyla olmaktan ve ondan bahsetmekten zevk aldığı bir dönem olduğunu ifade etmektedir.

Tarhan göre ise “nişanlılık, süreci en çekici, en hoş dönemlerden biridir. Çünkü insanın kendisini kendisinden çok düşünen birisinin olması hoş bir duygudur”. Şeklinde ifade ettikten sonra bu dönem için dikkat edilmesi gereken bir dönem olduğunu düşünmekte ve şunları söylemektedir; “Ancak nişanlılık, evlilik hazırlıklarının getirdiği stres ve gençlerin birbirlerinin gerçek kişiliklerini tanımaya başlamaları nedeniyle, çoğu zaman bazı problemlerin yaşandığı bir dönemdir. Bilindiği gibi, kültürümüzde nikâhtan önce evlenecek kişilerin ilişkisi söz ve nişanla toplum nazarında resmiyet kazanır. Bu iki dönem, aynı zamanda evlenecek kişiler için bir geçiş ve uyum dönemidir. Özellikle nişanlılık, evlilik kararlarının doğru olup olmadığının test edildiği bir dönemdir. Nişanlanan kişiler, evleneceklerini hem topluma hem de kendilerine ilan eder ve evlilikten önce doğru karar alıp almadıklarını sorgularlar”(Tarhan, 2009:41-42). Eş seçme sürecinde tarafların birbirlerini tanınması ve yasal boyutu da bulunması yönünden “nişanlılık” dönemi önemli bir aşamadır. Türk Medeni Kanunu nişanlanmanın amacını, “nişanlanma, evlenme sözü ile olur” şeklinde belirtmiştir. Nişanlılık, evlenmek için ciddi ve samimi bir karara ulaşıldığının çevreye duyurulması, evlenmeye karar veren kız

ve erkeğin evliliklerinin ne dereceye kadar uygun olduğunun son bir kez daha sınanması ve evlilik için planlar yapılmasını sağlayan bir dönemdir (Özgüven, 2000:14).

## 2.9.GENÇLERİN NİKAH TERCİHLERİ

Nikâh, evlilik amacıyla bir araya gelmiş bir çiftin, nikâh memuru önünde evlenmeyi kabul etmesi ve bunun belgelenmesidir (Medeni Kanun 142.Madde). Türkiye'de sadece resmi nikah kanunen geçerlidir. T.C kanunları, nikah memuru önünde yapılmayan evlendirmeyi geçersiz saymaktadır. Dini nikaha ise ancak resmi nikah dan sonra izin verilmektedir. Dini nikahın kıyılabilmesi için evlilik cüzdanının ibrazı kanunen zorunludur (Medeni. Kanun.143.Madde).

İslam hukukunda nikah, bir sözleşmedir. İslamiyet'te nikahsız evlilik yoktur. İslami nikahın şahitlerin huzurunda olması, icap ve kabul, erkeğin gayrimüslim olmaması, mehr sözleşmenin ilanı ve kutlanması gibi şartları vardır (İslam ve Toplum, sayfa,14).

Yukarıdaki bilgiler doğrultusunda bakıldığında, Türkiye’de gençlerin tercih ettiği değişik nikah şekilleri bulunmaktadır. Gençler, sadece resmi nikahı ve ya sadece dini nikahı tercih ettikleri gibi, hem resmi hem dini nikah şeklini tercih etmektedirler. Gençlerin az da olsa bir kısmı nikahsız da yaşanabileceğini düşünmektedirler.

Gençler arasında sadece resmi nikahı tercih edenler, sadece dini nikahı tercih edenlerden iki, üç kat fazladır. Hem resmi hem de dini nikahı tercih edenler % 80-90 gibi çok yüksek oranlardadır. Gençlerin genel olarak tercih ettiği nikah şekli resmi nikahla birlikte dini nikahın da yapılmasıdır. Ceylan’ın yaptığı araştırmasında gençlerin % 84’ü resmi nikahla birlikte dini nikahında olması düşüncesinde oldukları görülmektedir. Bu durumda gençler, ilişkilerinin devlet tarafından onaylanmasını ve evliliklerinin dini kural ve kaidelere göre yapılmasını istemektedirler. Dini nikah konusunda Yılmaz’ın üniversite öğrencileri araştırmasında % 74 oranında dini nikahın gerekli olduğu düşüncesi ortaya çıkmıştır. Bu durumda gençlerin dini nikah konusuna da sıcak baktıkları ve gerekli olduğunu düşündükleri görülmektedir. Bu durumda gençlerin nikah tercihlerinde, hem hukuki ve ahlaki, hem de toplumsal ve kültürel değerlerin etkili olduğu söylenebilir.

## 2.10.FLÖRT

Evlilik öncesi, hayatının erkeğini veya hayatının kadını arama düşüncesiyle ortaya çıkan arkadaşlık ilişkisine flört denmektedir. Günümüzde eğitim kurumlarının yaygınlaşması, üniversitelileşmenin yükselmesi, kadının iş hayatına eskiye oranla daha çok katılması v.b.olaylarla erkeklerle kızlar daha çok bir arada beraber vakit geçiriyor duruma gelmişlerdir. Ayrıca internetin hayatımıza girmesiyle, sosyal paylaşım siteleri de hayatımızda önemli bir konuma gelmiştir. Gençler, zamanının önemli bir kısmını internette ve sosyal paylaşım sitelerinde geçiriyor duruma gelmişlerdir. Bunlar ve daha birçok sebep kızlar ve erkeklerin birbirleriyle daha çok ilişkili olmalarına ve fiziki temas içine girmelerine sebep olmuştur. Bu ilişkiler zamanla değişik sebeplerle yakınlaşmalara zemin hazırlanmakta ve kız ve erkeklerin arasında yakınlaşma meydana gelebilmektedir. Bu yakınlaşmalar zamanla arkadaşlık, sevgililik ve ileride evlilik derecesi kadar önemli boyuta ulaşabilmektedir.

Avrupa ve Amerika toplumu evlilik öncesi “hayatının erkeğini/ kadını arama” düşüncesiyle flörtlere yönelirken, bizde “evlilikte keramet vardır” anlayışı mevcut idi. Ama günümüzde yukarıda sayılan sebepler ve daha başka sebeplerle bizim kültürümüzde de evlilik öncesi flört olayına şahit olunmaktadır. Bu durum her geçen gün daha da artmakta ve normalleşme durumuna gelmektedir. Özellikle yeni neslin evlilik öncesi flört olması gerektiği düşüncesinde oldukları görülmektedir. Bu durumun oluşmasında eğitim seviyesinin artması ile değişen sosyoekonomik ve kültürel değerler ile sosyal paylaşım sitelerinin etkisi ile tercih edilen evlilik türünün de önemli etkisi olduğu görülmektedir. Evlilik öncesi flört düşüncesinde olan gençlerin büyük bir oranının tanışarak ve sanal evlilik türlerine tercih ettikleri görülmektedir (Türkarlan,2007).

Tarhan’a göre, flört de üç aşama vardır: Birinci aşama arkadaşlık, ikinci aşama sevgililik ve üçüncü aşama ise cinselliktir. Bazı kişiler bu aşamaların sadece birincisinde bekler arkadaşlık yaparlar. Bazıları ise birincisinden hemen sonra üçüncüye geçebilirler. Dolayısıyla flört unsuru kullanılarak sürdürülen bazı erkekler bunu kendi lehlerinde kullanırlar. İşin cinsellik boyutunu ön planda tutarlar. Bir müddet sonra “Ben artık sana karşı bir şey hissetmiyorum, haz almıyorum, hoşlanmıyorum” derler. Flört türü ilişkilerde gönül eğlendirmeye yönelik adımlar daha çok olup özellikle kadınlar erkekler tarafından mağdur edilmektedir. (Tarhan, 2010:42-43). Tarhan, flört konusunda

dikkatli olunması gerektiğini düşünmektedir. Çünkü birinci aşamadan hemen üçüncü aşamaya geçilen flört türünde özellikle kızların ciddi oranda mağdur oldukları görülmektedir.

Saygılı'ya göre ise, evliliğe flört ederek adım atmayı savunanlar hayli fazladır. Ancak flört ederken evliliği gözetenler, birbirini gereğinden fazla kandırırlar. En azından ilk zamanlar kim olduklarını, ne düşündüklerini, neye inandıklarını birbirinden gizlemeye çalışırlar. Flört sırasında "Tam istediğim gibi. Her konuda uyum sağlıyoruz." denir. Fakat sorun genellikle balayının bitip, kişilerin gerçek yüzü ile görünmesiyle başlar. Bu sefer yanlış insanla evlendiği, daha doğrusu evlendiğini sandığı insanla evlenmediği neticesine varılır. Çünkü flört öncesinde taraflar birbirlerini sevdirmek için abartıya kaçarlara. Bu devrede kendi ilgisi değil karşı taraf düşünülür. Bunu karşı tarafı sevindirmek ve o anı paylaşmak amacıyla yaparlara ( Saygılı, 1990: 25-26). Saygılı flört konusunda çekincelerini belirtmiştir. Bu dönemde flört edenlerin birbirlerinin eksik ve noksan yönlerini göremediğini ve gösterilmediğini söyleyerek bu dönemin aldatma ve aldatılma durumuna karşı dikkatli olunması gerektiğini düşüncesindedir.

Toplumda, sağlıklı evlilikler geçmişe göre, zor ulaşılabilir niteliktedir. Bunun temel nedeniyse hızlı değişme süreci geçiren toplumun, modernitenin baskısı altında geleneksel yapının zayıflaması ve yeni davranış kalıplarının oturmamasıdır. Zamanımızda sağlıklı evliliklerle güçlü aileler kurmak, çok daha önemli hale gelmiş durumdadır. Evliliklerde bu tür temel sorunların aşılması ile gelenekselin moderne uyumu gerekmektedir. Hızla ilerleyen endüstrileşme ve modernite mümkün olduğunca az etkilenen güçlü ve sağlıklı aileler için, batı biliminin veri ve sonuçları, geleneksel yapı dikkate alınarak, toplumsal yapıya uyarlanmalıdır. Bununla birlikte evlilikler ve evlilik öncesi süreç birlikte ele alınarak incelenmelidir

Batı tarzı flört ilişkisinde kişilik özellikleri saklanabilmekte iken, Türk toplum yapısına uygun arkadaşlık ilişkilerinde ilişkiler net açık ve bir amaca yönelik olacaktır. Bu da gençlerin birbirlerini daha iyi tanımalarına yardımcı olacaktır. Birbirlerini iyi tanıyan gençler mutlu ve huzurlu bir evlilik yapabileceklerdir. Bu ise, evlilikteki mutluluk ve başarıyı artıracaktır. Sağlıklı ve huzurlu aileler kurulacak bu ailelerde yetişen nesillerde de o denli sağlıklı olacaktır.

### 3.AİLE

Bu bölümde aile, ailenin tanımı, aile çeşitleri, aile işlevleri ve aile ye alternatif yeni türler konuları incelenecektir.

Aile, ilk insan toplumlarından itibaren var olan en eski ve en temel kurumdur. Bu nedenle bu kurum, geçmişten günümüze kadar pek çok düşünür ve gözlemcinin dikkatini çekmiş ve çeşitli incelemelere konu olmuştur. Zamanla aile yapıları değiştiği gibi ailenin işlevlerinde de değişiklik olmuştur. Ancak bu değişim ailenin varlığını ve önemini hiçbir zaman ortadan kaldırmamıştır. Aile her dönemde önemli bir kurum olmaya devam etmiştir. Aile günümüzde de önemli bir kurumdur. Aile hakkında yapılan çalışma ve araştırmalar göstermektedir ki, bundan sonrada aile toplum ve fert için önemli kurum olmaya devam edecektir.

Ailenin ne zaman, nasıl başladığı ve hangi unsurları içerdiği ile ilgili Canatan'ın tespiti oldukça manidardır. Canatan'a göre aile, "ilk Adem ve Havva'nın yaratılması ve birlikteliği ile kurulmuştur. Demek oluyor ki aile ilk insan toplumunun temeli ve başlangıcıdır. İlk insan Adem'in aynı zamanda ilk peygamber (Tanrıdan haber getiren elçi) olduğu düşünülürse, aile ve din kurumu, ilk insan toplumunda ortaya çıkmış asli toplumsal kurumlardır. Din, bir yandan inanç ve ritüeller yoluyla, insan- Tanrı ilişkisini, diğer yandan da insan- insan ve insan- toplum arasındaki ilişkileri düzenlemiştir. Böylece daha ilk insan toplumunda din temelli bir hukuk düzeni ortaya çıkmıştır. Aile din ve hukukun olduğu bir toplumda eğitim de sözel aktarıma dayalı bir uğraş olarak doğmuştur. Şu halde temel toplumsal kurumlar (aile, din, hukuk ve eğitim) daha ilk insan toplumundan itibaren varlık kazanmışlardır" (Canatan, 2011: 21). Aile ilk insanlar Adem ve Havva'nın yaratılması ile kurulmuştur. Dinin, hukukun dolayısıyla ahlakın, eğitimin temel bulduğu önemli bir yapıdır. Bu itibarla din, hukuk, eğitim v.s aile ile varlık bulmuş ve aile var olduğu müddetçe devam edecektir.

Bozoğlu'na göre, "aile evrensel bir kurumdur. Bireyin kültürünü, kimliğini, kişiliğini kazandığı ve ömür boyu varlığını sürdürdüğü, temel bir yaşam ünitesi olarak önem kazanmıştır. Bireyi var eden değerlerin kaynağı ailedir Aile, eğitimin, sağlığın, kişisel gelişimin, güven içinde yaşamının vazgeçilmez teminatıdır. Toplum olarak sahip olduğumuz kültürel zenginliklerin temelinde aile vardır. Çünkü insani ve kültürel değerlerin yegâne taşıyıcısı ailedir" (Bozoğlu,2011:5). Bozoğlu aileyi, Canatan'a göre



daha geniş değerlendirme içine almış ve ailenin toplumun devamındaki en önemli unsur, kültürel ve insani değerlerin yegâne taşıyıcısı olduğunu ifade etmiştir.

Şentürk, ailenin çocuk açısından önemine değinerek çocuğun doğup büyüdüğü, kimliğini ve şahsiyetini kazandığı bir kurum olduğunu ifade etmektedir. Şentürk'e göre, "aile çocuğun içinde doğduğu, hayata adım attığı tabii bir grup, bir sosyal çevredir. Burada çocuğun her türlü ihtiyacı karşılanacak; yarının yetişkininin şahsiyetini temellendirecek olan eğitim ve kültür burada verilecektir" (Şentürk, 2008: 67).

Aile toplumun çekirdeğidir. Eğitimin, kültürün, dinin, hukukun, ahlakın ve diğer birey ve toplumla ilgili önemli konuların hem kaynağı hem de en önemli taşıyıcısıdır. Aile bu işlevlerini değişik, yollarla ve devamlı sürdürmektedir. Yetişen her nesil birikimini ailesine borçludur. Buradan da ailenin nedenli önemli bir kurum olduğu anlaşılmaktadır. Çünkü aile ne kadar sağlıklı ve kaliteli ise, yetişen nesillerde o denli sağlıklı, kaliteli birikimli v.s. en güzel vasıflarla yetişecektir. Kendi ailesinden aldığı sağlam değerleri daha sonraki nesillere, en güzel şekliyle aktaracaktır.

### 3.1.AİLE TANIMLARI

Aile, anne/baba ve çocuklar ile ailenin diğer büyüklerinden meydana gelen bir birlikteliktir. Aile ile ilgili birçok tanım yapılmıştır. Ülken'in tanımında aile "aralarında gerçek veya uzlaşma bir akrabalık bağı olan, yani bütün münasebetleri bir soy etrafında toplanmış olan zümrelere denir" (Ülken, 1990: 22). Ülken aileyi tanımlarken akrabalık bağını ve soy-sop özelliğini ön plana çıkarmıştır. Birçok tanımlamayı içinde barındıracak en geniş tanımlamalardan birisi, Devlet Planlama Teşkilatı Türk Aile Yapısı Özel İhtisas Komisyonu tarafından yapılmıştır. Devlet Planlama Teşkilatı Türk Aile Yapısı Özel İhtisas Komisyonu'na göre aile: "Kan bağılılığı, evlilik ve diğer yasal yollardan, aralarında akrabalık ilişkisi bulunan ve çoğunlukla aynı evde yaşayan bireylerden oluşan: bireylerin cinsel, psikolojik, sosyal ve ekonomik ihtiyaçlarının karşılandığı, topluma uyum ve katılımların sağlandığı ve düzenlendiği temel bir toplumsal birim"dir (Bulut, 1993: 56). Aile komisyonu bu tanımında aileyi bireylerinin cinsel, psikolojik, sosyal ve ekonomik ihtiyaçlarının karşılandığı, toplumsallaşmanın sağlandığı bir birim olarak tanımlamıştır. Aile komisyonu yaptığı aile tanımı ile ailenin birçok özelliğini ve işlevini ön plana çıkarmıştır. Ancak bu tanım ile de aile tam olarak tanımlanamamaktadır.

Ozankaya aileyi, insan türünün devamını sağlayan ve yeni nesillerin topluma uyumunu kolaylaştıran, cinsel ilişkilerin düzenlendiği, aile bireyleri arasında içten ve samimi ilişkilerin kurulduğu, toplumsal bir kurum olarak tanımlamaktadır (Ozankaya, 1986: 173). Ozankaya'nın aile tanımı oldukça geniş ve kapsamlıdır ancak aileyi tam olarak tanımlayamamaktadır. Çünkü, Tolan'na göre de ailenin kesin ve evrensel tanımını yapmak, sosyolojik, coğrafi ve ekonomik gelişmeler ve farklılıklar göz önüne alındığında pek mümkün olmamaktadır (Tolon, 1990: 493). Çünkü her toplumun kendine özgü bir aile tanımı olmakta ve aile her toplumda daha farklı işlevler yürütebilmektedir.

Ailenin özelliklerine ve işlevlerine bakıldığında, ailenin toplumsal ve kültürel olarak ve tüm özellikleri ve işlevleri bir arada bulunduracak bir tanım yapmak oldukça imkansız görünmektedir. Ancak yapılan tanımlarda da görüldüğü gibi aile, bireylerin ve toplumun kendi kimlik ve kişiliğini bulduğu, varlığını sağlıklı ve güvenli bir şekilde devam ettirdiği, sosyalleşmenin sağlandığı, dini, kültürel, ahlaki ve hukuki değerlerin taşıyıcısı olan, varlığı ilk insanlarla başlayan her dönemde var ve önemli olan bundan sonrada varlığını devam ettirecek olan en küçük toplumsal kuruluştur

Bu tanımlar çerçevesinde bakıldığında aile, hiçbir zaman ve hiçbir şekilde ihmal edilemeyecek kadar değerli ve kıymetlidir. Bu açıdan bir toplum, aile yapısının sağlıklı olması ve işlevlerini tam olarak yerine getirebilmesi için her türlü tedbiri almalı ve üzerine düşen her türlü çalışmayı yapmalıdır.

### **3.2.AİLE TÜRLERİ**

Aile sınıflamasına yönelik birçok yaklaşım bulunmaktadır. Bu sınıflama toplumdan topluma zamandan zamana, ya da aynı zamanda da yöresel olarak değişebilmektedir. Dönemsel ve işlevsel olarak aile türlere ayrılabilir.

Bilgin'e göre aile, en eski topluluklardan günümüz sanayileşmiş modern toplumlarına kadar uzanan toplumların her birinde toplumun temel bir grubu olarak nitelendirilir. Aile adı verilen sosyal kurum bazen otorite, çevre, akrabalık ve mülkiyet ilişkilerine bazen de hane halkı kompozisyonuna bağlı olarak şekillenen sosyal yapıdır (Bilgin, 1991: 41-43). Geleneksel aile ile modern aile arasındaki ayrım, hem farklı toplum tiplerini hem de ailenin yapısını dikkate alınan bir sınıflandırmadır. Aile biçimleriyle ilgili olarak yapılan en genel ve yaygın sınıflama geniş aile ve çekirdek aile biçimindedir. Günümüzde ise aileye alternatif gibi görünen yeni yapılar ortaya çıkmaya

başlamış olsa da bunların hiç biri aileye alternatif olamayacaklardır. Çünkü bunların hiç biri tam bir aile değer ve özelliğine sahip değildir. Çalışmanın bu bölümünde aile türleri ile yeni ortaya çıkan ve aileye alternatif olmaya çalışan bu yapılara ayrıntılı olarak üzerinde durulacaktır.

### 3.2.1.Geniş Aile

Geniş aile, birçok üyeden oluşan geniş akrabalık bağlarıyla varlığını sürdüren aile yapısıdır. Bu ailede, anne-baba, çocuklar, hala, amca, kuzenler, büyük anne ve babalar, kardeşler vs. yer alabilmektedir. Geniş aile, en yaygın biçimiyle geleneksel toplumlarda görülmektedir. Bu nedenle geniş aileye geleneksel ailede denilmektedir.

Yıldırım, geleneksel aileyi, geleneksel toplumsal dönemde geçerli olan bir aile tarzı şeklinde tanımlamıştır. Yıldırım'a göre geniş aile, toplumsal dönemin tarımsal üretim tarzı, inanışları, özgün tarihsel koşulları vs. aile üzerinde etkili olmaktadır. Geleneksel aile denilince çoğunlukla geniş, çok işlevli, mahrem, dayanışmacı, akrabalık bağlarının ve ilişkilerin güçlü olduğu ve komite özellikler taşıyan bir toplumsal yapı akla gelmektedir. Pre- modern toplumlarda yaygın olan bir aile tipi şeklinde tanımlamıştır (Yıldırım, 2011:71 ). Erkal'a göre ise, geniş ailede aile reisi olan babanın veya baba tarafının özel bir ağırlığı vardır. Bu tip ailede aile kurumunun bireyler üzerindeki kontrol gücü ve bireylerin bağlılık şuuru yüksektir. Cemaat tipi teşkilatlanmanın görüldüğü, dışa nispeten kapalı ve iş bölümünün yeterince gelişmediği kırsal bölgeleri geniş aile tipinin görüldüğü toplumsal yapılardır (Erkal, 1991: 79). Erkal'ın tanımında daha çok aile reisinin otoritesi, aile üyelerinin bağlılığı ve içe kapalılık ön planda tutulmuştur. Buna göre geniş aile daha çok aile bağlarının olduğu, çekirdek aileye göre daha içe kapalı bir yapıya sahiptir.

Geleneksel ailenin pek çok işlevi bulunmaktadır. Ekonomi, eğitim, meslek kazandırma, prestij sağlama gibi. İbn-i Sina'nın "Aile Siyasetine Dair"adlı risalesi, geleneksel aileyi çarpıcı bir biçimde resmetmektedir. Burada ailenin temelini ev, azık, çocuk, koruyucu, çoğalma, neslinin bekası gibi özellikler oluşturmaktadır. İbn-i Sina şöyle ifade etmektedir: "her insan, dünyasında, canını koruyacağı ve vücudunu sürdüreceği azığa, eli altındakileri koruyacağı ve işinden dönünce sığınacağı eve, kendisi için evini ve kazancını koruyacak eşe, güç yetiremediğinde onun için çalışacak, ihtiyarladığında geçimini sağlayacak, kendisinden sonra neslini sürdürecektir ve adını

anacak çocuğa, yardımcı olacak ve yükünü taşıyacak koruyuculara muhtaçtır’’ (İbn-i Sina, Akt: Yıldırım, 2011: 70).

Geleneksel ailede aile ve akrabalık bağlarındaki ilişki büyük önem taşımaktadır. O nedenle, halalar, amcalar, teyzeler, dayılar ve kuzenler aileden sayılmakta ve bir birliktelik bulunmaktadır. Geniş aile, aile işlevlerinin en yüksek oranda yerine getirildiği ailedir.

### **3.2.2.Modern Çekirdek Aile**

Yıldırım’a göre, çekirdek aile, sanayi toplumlarını karakterize eden en önemli vasıflar arasında bulunmaktadır. Bu aile tarzı az sayıda kişiden, anne-baba ve çocuklardan oluşmaktadır. Ailenin varlığını belirleyen olguların başında sanayi üretiminin getirdiği tüketim toplumuna uyarlanmış olması gelmektedir (Yıldırım, 2011: 74). Yıldırım çekirdek ailenin sanayi toplumunun bir ürünü olduğunu ve tüketime uyarlanmış bir aile çeşidi olduğunu ifade etmektedir.

Modernliğin yücelttiği çekirdek aile, Parsons tarafından ayrıntılı bir biçimde ele alınmıştır. Parsons, çekirdek aile ile sanayi toplumu arasında bir uyum olduğunu ileri sürmektedir. Bu uyum iki şekilde meydana gelmektedir. Birincisi, sanayi toplumlarını belirleyen ekonomik farklılaşmalar geniş aile ile bağdaşmaz ve bunun yerine çekirdek aile ile ideal bir şekilde karşılanır. Aile bir üretim yeri olmaktan çıkar. İkincisi, çekirdek aile ekonomik faaliyetlerde ve halkla ilişkilerde meydana gelen çatışmaları önler. Örneğin akrabalık ilişkilerinden kaynaklanan kayırmalar yerine evrensel ilkelerin desteklenmesini sağlar (Bilton-Bonnett Jones, Akt: Yıldırım:2011: 74). Meriç’e göre, Parsonscı aile yaklaşımında, ailenin iki temel işlevi olduğu vurgulanmaktadır: Çocukların sosyalleşmesi ve yetişkinler arasındaki duygusal-kişilik yapıları dengelenmesidir. Ona göre eşler arasındaki ilişkiler aile ortamıyla belli bir kişilik dengesine yardım eder. Ayrıca kadın, çocukların bakımı ve yetişmesinde özel bir öneme sahiptir (Meriç, 1989: 147-174).

Çekirdek ailede kadının sorumluluğu ve söz sahibi olma özelliği daha yüksektir. Çocuklar geniş aileye göre daha önem kazanır ve daha çok istedikleri yapılırlar. Aile bağları geniş aileye göre daha düşüktür, tüketim çeşitlenmiş ve artmaya başlamıştır. Üye sayısının azlığı söz konusudur. Geniş aileye oranla daha az işleve sahiptir.

Yıldırım çekirdek aileyi, aynı zamanda kent ailesi olarak da tanımlanmakta, olduğunu ifade etmektedir. Yıldırıma göre, çekirdek aile, sanayi toplumunun inşa ettiği

kent ortamında gelişen bir aile biçimidir. Bu nedenle modern kentin özellikleriyle donanmaktadır. Kentin yaşama tarzı, çalışma biçimi, sosyal ilişkileri, yerleşme düzeni vs. aileye büyük oranlarda etki etmektedir (Yıldırım, 2011: 76).

Gençlerin en çok mensup olduğu aile modelidir (Türkarlan, Yılmaz). Bu açıdan aile bağlarının, geniş aileye göre düşük olmasına karşın, hala yüksek olduğu, daha çok çocuklara yatırımın ön planda tutulduğu, tüketime yatkın ve gün geçtikçe aile işlevlerinin zayıfladığı aile yapısıdır.

### **3.2.3.Aileye Alternatif Yaşam Biçimleri ve Yeni Aile Türleri**

Modern toplumda, gelenek haline gelerek kabul edilen geniş ve çekirdek aile tipleri, yeni aile türleri ve aileye alternatif olarak ortaya çıkan yaşam biçimleriyle yarışmak zorundadır. Nasıl geleneksel geniş ailenin çözülmesi modern çekirdek aileyi ortaya çıkarmışsa bu ailelerin çözülmesi de yeni aile türlerine yol açmaktadır. Ancak bu yeni aile türleriyle birlikte, ailenin bilinen tanımları da değişmektedir. Tek ebeveynli aile, babasız aile, üvey aile ve birlikte yaşam şekliyle oluşan aile türleri bu yeni tür aile biçimlerin yeni örnekleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

#### **3.2.3.1.Tek Ebeveynli Aile**

Boşanmanın yükselişiyle beraber Batı ülkelerinde tek ebeveynli aile tarzı ortaya çıkmaktadır. Aynı zamanda evliliğin getirdiği sorumluluklardan uzaklaşma tek ebeveynli aileyi meydana getiren başka önemli bir olgudur. Yıldırım'a göre, tek ebeveynli ailelerin ezici bir çoğunluğunu kadınlar oluşturmaktadır. Bu ailelerle hiç evlenmemiş kadınların yönetimine dayanmaktadır. Böylece gayri meşruluk ve çocuk doğurganlığı için evlilik şartının Batı toplumlarında gittikçe erozyona uğrayan bir aile değeri olduğu görülmektedir (Yıldırım, 2011: 79). Aile sorumluluğuna sahip olmayan, kendi isteklerine göre yaşama arzusu içinde olan insanların oluşturduğu bir yapıdır. Evlilik olmadan çocuk sahibi olma özelliği, Batı toplumlarında oldukça yaygındır. Verilen istatistiklere göre ABD'de 1983 ve 1999 yılları arasında evlilik dışı doğum oranında % 83'ün üzerinde artış olduğu görülmektedir (Yıldırım, 2011:79). Sadece bu istatistik bile, tek ebeveynli ailenin, geniş ve çekirdek ailenin işlev ve özelliklerinden ne kadar uzak olduğunu göstermeye yetmektedir.

### 3.2.3.2.Babasız Aile

Yıldırım, ailenin Batı toplumlarında yaşadığı baş döndürücü gelişmeler ya da çökmeler, babasız aile ya da başkasının yerine doğum yapan taşıyıcı anne gibi yeni kavramları ortaya çıkarmaktadır. Bu kavram boşanma ve ayrılma sonucunda babanın çocuklarıyla olan beraberliğini ve ilişkilerini sürdürmemesi anlamına gelmektedir. Özellikle ABD ve İngiltere’de boşanma oranının yüksekliği bu kavramı güncel tutmaktadır (Yıldırım, 2011: 79). Boşanmaların artması sonucu ortaya çıkan önemli bir durum da babasız aile yapısıdır. Babanın eşi ve çocukları terk etmesi sonucu ortaya çıkan bu tablo boşanma oranlarının artmasıyla ilgilidir. Boşanmalar arttığı müddetçe bu tablo artarak görülmeye devam edecektir.

Yetişen nesiller baba terbiyesi ve merhametinden uzak yetiştiğinden aile yapı ve işlevlerinde önemli bozulmalar ve değişimler yaşanabilecektir. Bu konuda Giddens’in tespiti oldukça önemlidir. Giddens’e göre, babasız ailelerin çoğalmasıyla beraber çeşitli sosyal problemler ortaya çıkmaktadır. Örneğin David Blankenhorn “Babasız Amerika” (1995) adıyla yazdığı kitabında, boşanmanın yükselişiyle beraber babalık idealinin de erozyona uğradığını ortaya koymaktadır. Örneğin çocukların çoğu otorite figürü olmadan yetişmektedirler ( Giddens, Akt; Yıldırım: 2011:80).

### 3.2.3.3.Üvey Aileler

Boşanmaların yükseldiği modern kent ailesinde yeniden evlenmeler ve üvey ailelerin oluşması da gittikçe yaygınlaşan başka bir önemli konudur. Boşanan çiftlerin yeniden evlenerek ve çocuklarını bir araya getirmeleri sonucu oluşan aileye “üvey aile” adı verilmektedir. Boşanmalar ile beraber, çocuklar yeni aileleriyle yaşamaya giderler. Yeni üvey anne, üvey kız kardeş, üvey baba, üvey büyük anne... gibi çeşitli statüler ve ilişkilerle karşılaşmaktadır. Yeni birçok akrabalılar meydana gelmektedir.

1999 yılında Britanya’da evlilerin % 40’ının yeniden evlendikleri saptanmıştır. Yine yapılan araştırmalara göre her üç çocuktan biri, 18 yaşına gelmeden üvey aile ile yaşıyor. Psikologlar üvey çocukların duygusal yaşamlarında ve davranışlarında çok önemli problemlerin olduğunu kaydetmektedirler (Yıldırım, 2011: 80).

### 3.2.3.4.Birlikte Yaşam

“Birlikte yaşama” evlenmeksizin ya da başka bir deyişle resmi bir nikah olmaksızın beraber yaşama olarak tanımlanmaktadır. Erişkinlerin, kadın ve erkeğin evlilik yapmadan aynı evi paylaşmalarıdır. Birlikte yaşayanların büyük oranı

gençlerden, hiç evlenmeyenlerden ve boşananlardan oluşmaktadır. Birlikte yaşama oranı kadınlarda daha yüksektir. Çoğu birlikte yaşama ilişkileri kısa süreli olmaktadır. Bir yıldan fazla süren beraberlikler evlilik ya da ayrılıkla sonuçlanmaktadır. Batı toplumunda yaygınlaşan bu yaşama tarzları ile ilgili yapılan son araştırmalara göre de yarısından fazlası evlilikle sonuçlanmaktadır. Birlikte yaşam çoğunlukla evlilik öncesi dönemi kapsamaktadır. Ancak bununla sınırlı değildir. Okul dönemi, özellikle üniversite yıllarında yaygındır. Ancak bazıları çocuk sahibi de olmaktadır. Örneğin 1990 yıllarında ABD’de birlikte yaşayanların % 31’i çocuk sahibidir (Yıldırım,2011: 80).

Birlikte yaşam, kişilere evliliğin getirdiği evlilik bağlarından uzak durmayı sağlamaktadır. Birlikte yaşayarak ekonomik bağımsızlıklarını sürdürebilmektedirler. Duygusal birlikler ve umutlarda sağlamaktadırlar. Ancak öte yandan çeşitli dezavantajları da içermektedir. Duygusal problemler, bazı arkadaşlarıyla çeşitli faaliyetlerde bulunma fırsatını yok etme, aile ve çevrelerinin çeşitli tutumlarının reddetmelerinden ya da onaylamamalarından dolayı korku yaşamaları, kendi yaşam düzenlemelerini gizlemleri vs. (Benokraitis, Akt: Yıldırım:2011:81).

Ailenin parçalanma ve değişme süreçleri, özellikle Batı toplumlarında çeşitli alternatif birlikte yaşama yollarını ortaya çıkarmaktadır. Birlikte yaşam, tek/yalnız yaşama, ‘‘gey aile’’ gibi. Bunları insanların bütün tarihsel deneyimleri içinde yaşayarak günümüze geldikleri aile kavramı ile birlikte algılamak oldukça zordur (Yıldırım, 2011: 81).

Yeni çıkan bu aileye alternatif yaşam ve aile biçimlerinin hiçbiri geniş ve çekirdek aile yapısının sahip olduğu güzel ve değerli özelliklere sahip olmamakta ve bu aile yapıların yerine getirdiği işlevleri de asla yerine getirme özelliğine sahip değildir. Aile yapısı değiştikçe ailenin işlevlerine yerine getirme özelliği hem değişmekte hem de azalmaktadır. Bu açıdan şuan hala sahip olduğumuz aile yapı ve özelliğine çok dikkat edilmesi gerektiği görülmektedir. Günümüz aile yapısının bozulmaması için gerekli tedbirlerin mutlaka alınması ve aile yapılarının güçlendirilmesi için gerekli çalışmaların yapılması gerekmektedir.

### **3.3.AİLENİN İŞLEVLERİ**

Aile yapı ve özellikleri itibariyle hem bireysel anlamda hem de toplumsal anlamda birçok özellikleri bir arada toplayan bir yapıdır. Bu yapının bireysel ve

toplumsal anlamda yerine getirdiği onlarca işlev bulunmaktadır. Aile başta sevgi, saygı ve sadakat olmak üzere, aile bireylerinin bağlılığı, mutluluğu, gelişimi, değişimi, toplumsallaşması, eğitimi, ekonomik ve kültürel değerlerinin kazanımı ve daha onlarca özelliği bireylerine kazandıran çok önemli bir yapıdır. Çağan'a göre, toplumsal hayatı oluşturan bütün diğer kurumlar (ekonomi, siyaset, eğitim, din vs. ) ve bütün kurumlara bağlı olarak gerçekleştirilen davranış biçimlerinin küçük ölçekli temsilleri aile hayatında gerçekleşir. Toplumsal yaşamın istikrarı ve devamlılığı için gereken değerler ve kurallar, benzer bir biçimde aile yaşamı için de öğrenilir (Çağan, 2011: 84). Erkal, ailenin hem toplumun en küçük temsili olduğu hem de toplumu oluşturan en küçük organizasyon olduğunu düşünmektedir. Bu yüzden Erkal'a göre aile, toplumun sürekliliği için, vazgeçilmez bir unsurdur (Erkal, 1991: 88).

Sayın'a göre, aile biyolojik ilişkiler sonucu insan türünün devamını sağlayan, toplumsallaşma sürecinin ilk ortaya çıktığı, karşılıklı ilişkilerin belirli kurallara bağlandığı, o güne dek toplumda oluşturulmuş maddi ve manevi zenginlikleri, kuşaktan kuşağa aktaran, biyolojik, psikolojik, ekonomik, toplumsal, hukuksal vb. yönleri bulunan toplumsal bir birimdir. Aile birincil ilişkilerin en yoğun yaşandığı yerdir ve toplumun en önemli hücresidir (Sayın, 1990: 2). Aydın'a göre, insanlığın soysakültürel gelişmesinde çok önemli bir fonksiyon icra eden aile, genelde iki cins arasındaki ilişkileri ve neslin devamını düzenleyen, standartlaştıran bir sistemdir. Hatta belli bir insan birlikteliği olarak ifade edildiğinde bir grup olarak bile değerlendirilebilir. Yani aile, "akrabalık" kelimesiyle özetleyebileceğimiz bir ilişkiler sistemi olduğu kadar bir grup dinamiğine de sahiptir (Aydın, 2000: 35).

Yukarıdaki açıklamalar ve tanımlarından da anlaşılacağı üzere, aile çok yönlü bir olgudur ve toplumda pek çok işleve sahiptir. Ailenin işlevleri konusunda çok değişik sınıflandırmalar söz konusudur. Örneğin Nilole V. Benokraitis ailenin işlevlerini şu şekilde sıralamaktadır: Çocukları koruma ve sosyalleştirme işlevi, cinsel ilişkileri düzenleme işlevi, toplumsal rol ve statüleri belirleme işlevi, duygusal destek işlevi, koruma işlevi, eğitim işlevi, dini işlevi, ekonomik işlevi (Akt; Çağan,2011: 5-7).

Ailenin işlevlerini farklı biçimlerde sınıflandıran birçok sosyolog vardır. Yapılmış bütün sınıflandırmaları burada anmak mümkün değildir. Bu yüzden burada, dünden bugüne ailenin yüklendiği işlevleri, yapılmış bütün benzer sınıflamalardan hareketle, aşağıdaki başlıklar altında sınıflandırmak ve özetlemek daha makul gözükmetedir:



### **3.3.1.Ailenin Biyolojik (Üreme) İşlevi**

Hangi açıdan bakılırsa bakılsın insan neslinin devamı, anne-baba, çocuk ilişkisi olarak ifade edilebilecek bir ilgi bağına gereklidir. Bu nedenle, ailenin en önemli işlevlerinden birisi insan neslinin devamını temin etmektir. Bu maksatla çocuk yapma işlevi, toplumsal bir onayla aileye verilmiştir. Yeryüzündeki farklı nitelikteki tüm aile türleri için bu işlev ortaktır. Ancak aile kurumundaki hızlı değişim, ailenin bu çok temel işlevinde birtakım sıkıntılı durumların ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Yeni ortaya çıkan aileye alternatif ve yeni aile türleri ailenin yerine getirmesi gerek bu önemli işlevi ya kısmen yerine getire bilmekte ya da tamamen bu işlevden uzak kalmaktadır.

### **3.3.2.Cinsel İlişkileri Düzenleme İşlevi**

Aile cinsel ilişkilerin meşrulaştığı ve bir düzene girdiği kurumdur. Aile bireylerinin aşırı bencil davranma durumları olmadıkça aile bu işlevini sağlıklı bir şekilde yerine getirebilecektir. Gökçe'ye göre de, aile insanda en güçlü dürtülerden biri olan ve bilinen bütün toplumlarda belli bir takım koşullara bağlanan cinsel ilişkilerinin düzenlendiği ve tatmin edildiği bir yerdir (Gökçe, 1976: 56).

### **3.3.3.Toplumsal Rol ve Statüleri Belirleme İşlevi**

Aile bireylerini topluma hazırlayan önemli bir kurumdur. Gökçe'ye göre, ailenin önemli bir fonksiyonu da çocukları yetiştirmek ve içinde yaşadıkları topluma uygun hale getirmektir (Gökçe, 1976: 56). Sorumluluk ve görevlerin öğretildiği sosyalleşme sürecinde, aile bireyleri aynı zamanda, rol ve statülerini ve onların gereklerini de öğrenirler. Toplumsal statüler toplum içinde sosyal konum anlamına gelir. Sosyal konumlar ise amaçlara uygun düştükleri sürece organizasyon içinde yerlerini alırlar. Aile bireyleri kendilerine toplumda bir yer bulur ve varlığını topluma kabul ettirir.

### **3.3.4.Duygusal Destek İşlevi**

Aile bireylerine duygusal destek vermekte, sıkıntı, hastalık ve diğer insani, iniş çıkışlarında bireyin yanında olmaktadır. Sevgi, saygı, sadakat, merhamet v.b. duygular aile tarafından ortaya konan ve zamanla kazanılan duygulardır. Aile, yoğun bir duygusal alışverişin gerçekleştiği bir ortamdır. Onun içindir ki aile, bireylerin her birine yeterli psikolojik tatmin sağlamak gibi bir işleve sahiptir. Aile üyelerinin yeterli bir psikolojik tatmine ulaşmaları, anne-baba ve çocuklar arasındaki duygusal ilişkiye ve bu ilişkinin yoğunluğuna bağlıdır. Ailenin kendi üyelerine sağladığı psikolojik tatmin, aile

üyelerinin yalnızlık hissinden kurtulmalarına ve moral yönden güçlenmelerine sebep olur. Bu yüzden ki, ailenin psikolojik işlevi modern toplumlarda, diğer bütün işlevlerinden daha önemli hale gelerek ön plana çıkmaktadır (Çağan, 2011: 86).

### **3.3.5.Koruma İşlevi**

Aile bireyleri her türlü maddi ve manevi zararlara karşı aile tarafından korunmaktadır. Aile güven duyulan, sığınılan ve içinde huzur bulunan bir özelliğe sahiptir. Bu özelliği ile aile, dıştan gelecek maddi ve manevi zararlara karşı aile üyelerini korur (Özkalp, 1990: 101).

### **3.3.6.Eğitim İşlevi**

Toplumsal bir varlık olan insan, hayatını sağlıklı bir biçimde sürdürebilmek için belli bir eğitimden geçmek zorundadır. Bu eğitim süreci, bir taraftan insanın toplumsallaşmasını sağlarken, diğer taraftan da toplumsal hayata uyum sağlanmasını temin edecek kimi bilgileri, değerleri ve davranış örüntülerini edinmesini sağlar. İşte bu sürecin ilk başladığı yer ailedir. Bu süreçte başta çocuklar olmak üzere bütün aile bireyleri topluma uyumlarını kolaylaştıracak bilgi, görgü, beceri ve benzeri değerlerle donatılırlar. Nirun'a göre, aile bireyleri toplumsallaşma süreci sayesinde güçlenir, gelişir ve daha yüksek sosyal statüler elde etmek için kendilerinin hangi yetenekleri kazanmaları ve geliştirmeleri gerektiğini öğrenir. Aynı zamanda bunları nasıl kullanacağını, rollendireceğini öğrenir (Nirun, 1994: 69).

Aile eğitim süreciyle birlikte aile bireyelerine, özellikle çocuklara içinde yaşadıkları toplumun kültürünü aktarmak, öğretmek gibi önemli bir misyona sahiptir. Yine modern öncesi toplumlarda aileler verdikleri eğitimle çocuklara belli bir hayat tarzını da öğretmek durumundadırlar. Ancak modern toplumlarda da çocukların meslek edinmeleri bürokratik örgütlere devredilmiştir. Buna rağmen modern toplumlarda da çocukların eğitilmesinin en önemli kurumlarından biri ailedir (Çağan, 2011: 88).

### **3.3.7.Dini İşlevi**

Aile dini değerlerin öğrenildiği ve pratiğe geçirildiği müstesna bir yapıdır. Geniş ailelerde, aileler kendi üyelerine sadece dinsel eğitimi vermekle kalmazlar, aynı zamanda dini eğitimin oluşturduğu pratik durumu denetlemeyi de görev edinirlerdi. Modern toplumların seküler yapılanması, her ne kadar dini eğitimi belli bir bürokratik örgütlere devretmiş olsa da, aileler ihtiyaç duydukları takdirde bu işlevlerini yerine

getirmeye devam etmekte, inandıkları dini değerleri ve davranışları çocuklarına aktarabilmektedirler (Çağan, 2011: 88). Yeni ortaya çıkan aile alternatif yapılarında ve yeni aile türlerinde aile din işlevi yerine getirememektedir.

### **3.3.8.Ekonomik İşlevi**

Aile bireylerini ekonomik olarak koruyan, destekleyen ve kendi ekonomisini kurmasında bireye yardımcı olan bir kurumdur. Birey ailesine güvenerek birçok ekonomik adımı atar ve destekleneceğini bilir. Özellikle modern öncesi toplumlarda aile, önemli bir üretim ve tüketim birimidir. Bütün aile üyeleri (kadınlar ve çocuklarda dahil olmak üzere), belli bir iş bölümü çerçevesinde ailenin işleyişini (çiftlikte, tarlada vs. ) yapar, üretime katkıda bulunurlardı. Hane halkı genellikle kendileriyle meşgul olurlardı. Özellikle kadınların evden uzaklaşıp başka bir yerde çalışmaları nadir bir durumdur. Modernleşmeyle birlikte ailenin maddi ihtiyaçlarının üretimiyle ilgili görevlerinin bir kısmı zaten toplumda temel bir kurum olan ekonomiye aktarılmıştır. Aile bir üretim birimi olmaktan çıkmıştır (Goody,Akt; Çağan,91).

Özby'a göre, modern çekirdek ailede hane bireyleri, ailenin kendilerinin dışında işleri, kendi aile mekânlarının dışına çıkararak yapmaya başlamışlardır. Emegın aile dışında kullanılarak metalaştırılması ailenin bağımsız bir ekonomik birim olma özelliğini ortadan kaldırmakla kalmamış, onun düzenini ve diğer işlevini de etkilemiştir (Özby, 1984: 28). Aynı zamanda bu yeni durum aileye en iyi işlere ulaşabilmek için yeterli hareketlilik imkânı da vermiştir. Eşler farklı işlerde çalışma imkanı bularak aile ekonomisine katkı sağlama yoluna gidebilmişlerdir.

### **3.3.9.Ailenin Boş Zamanları Değerlendirme İşlevi (Eğlendirme ve dinlendirme işlevi)**

Sayın ve Aydın'a göre aile, kendi üyelerine birlikte eğlenme ve dinlenme imkanı sunmak gibi işleve de sahiptir. Özellikle modern toplumlarda kurumsal bir nitelik kazanan eğlence ve dinlence, ilgili hizmetleri üreten sektörler tarafından insanlara imkanlar sunmaktadır. Ancak modern öncesi toplumlarda bu hizmeti veren tanımlı kurumlar olmadığı için, bu hizmetler ailenin kendisi tarafından üretiliyordu (Sayın, 1990: 8-9, Aydın, 2000: 37-38). "Boş zaman" kavramı modern toplumlara özgü bir kavramdır. Bu nedenle modern toplumlarda boş zamanın değerlendirilmesi özel bir çabayı zorunlu kılmıştır. Oysa geleneksel toplumlar boş zaman kavramının kendisine yabancıdır. Dolayısıyla geleneksel toplumlarda özellikle doldurulması lazım gelen bir

boş zaman aralığı yoktur. Eğlenme ve dinlenme gündelik iş yaşamının ayrılmaz bir parçası niteliğindedir. Ondan ayrı bir şey değildir (Çağan, 2011: 89). Dolayısıyla aile yapısı değiştikçe eğlenme ve dinlenme işlevi de farklılaşmaktadır. Yeni zaman dilimleri ile yeni mekânların da şekillendiği görülmektedir.

Şüphesiz ki ailenin işlevleri sadece yukarıda saydıklarımızdan ibaret değildir. Yapısal yönden değişikliğe uğrayan aile ile birlikte, ailenin fonksiyonların da değişmeler meydana gelmiştir. Geleneksel dönemdeki aile işlevleri daha kapsamlı ve daha tutucu bir yapı ortaya koyarken, modern dönemler deki aile daha dar ve açık bir yapı ortaya koymaktadır. Dolayısıyla, geleneksel geniş aile işlev bakımından en çok sorumluluk sahibi olan aile türüdür. Sonra modern çekirdek aile ve daha sonrada yeni tarz geçiş aileleri gelmektedir. Evrensel anlamda ailenin taşıdığı ya da taşıya bileceği sorumlulukların hepsini, geleneksel geniş aile taşımış ve yerine getirmiştir. Tam da burada Emre Kongar'ın, geleneksel geniş aile işlevleri ile İhsan Sezal'ın, modern çekirdek aile işlevlerine bakmanın da faydalı olacağı düşüncesindeyim.

“Emre Kongar (1970: 62) geleneksel geniş ailenin işlevlerini belirlerken şu maddeleri sıralıyor:” **1.** Ekonomik fonksiyonu; ekonomik olarak bir bütün bu ailede gelir tek elde toplanır ve masraf tek elden yapılır. Ayrıca, özellikle tarımda görüldüğü gibi bu ailede oldukça gelişmiş bir ekonomik iş bölümü ve iş birliği vardır. **2.** Prestij fonksiyonu; üyeler toplumdaki statülerini ailelerden alırlar. Soyluluk, reçberlik gibi kanla ve meslekle ilgili sosyal statünün kaynağı ailedir. **3.** Eğitim fonksiyonu; aile, üyelerinin her türlü eğitiminden (mesleki, dini vs. ) sorumludur ve bu fonksiyonunu yerine getirmeye çalışır. **4.** Koruyucu fonksiyonu: aile, üyelerini korur. Bu koruma maddi veya manevi olabilir. Ailenin sosyal sigorta fonksiyonu burada belirlemektedir. (Türk toplumundaki kan davası maddi korumaya örnektir). **5.** Dini fonksiyonu: aile, üyelerine sadece dini eğitim vermekle kalmaz. Tam bir dini birlik olmak üzere üyelerinin ibadetlerini de denetler. **6.** Eğlenme ve dinlenme fonksiyonu: Aile, üyelerinin dinlenme ve eğlenmelerinin en iyi şekilde sağlandığı yerdir. **7.** Eşler arasında sevgiyi sağlama ve çocuk yapma fonksiyonu: Bu fonksiyon ailenin en eski ve beklide değişmemiş fonksiyonudur”.

Çekirdek aile ise; geniş aileye göre, işlevleri daralmış olan bir aile türüdür. İhsan Sezal (2003: 144) ”Çekirdek ailenin temel işlevlerini, şu dört ana başlıkta topluyor: **1.** Kadın ve erkeğin edindikleri- toplum tarafından kendilerine verilmiş rolleri en iyi yerine getirebilecekleri ortamı sağlamak. **2.** Kadın ve erkeğin cinsi ihtiyaç ve

beraberliklerini toplumca kabul edilen bir meşruluk çerçevesine oturtmak. **3.** Çocukların doğum, bakım ve yetiştirilmeleri için en iyi ortamı sağlamak. **4.** Toplumun kültür birikimini bir nesilden diğerine aktarmada en etkili kanal olmak.

Kongar ve Sezal'ın geleneksel geniş aile ve modern çekirdek aileye bakışlarını incelediğimizde, aile yapısının değişmesiyle aile fonksiyonlarının da değiştiğini görüyoruz. Yine aile yapısı daraldıkça, aile tutum ve davranışları ile aile üyelerine etkinin de azaldığı görülmektedir. Bu durumda en etkili işleve sahip olan aile, geleneksel geniş aile olmaktadır. Günümüzdeki geçiş ve parçalanmış ailelere baktığımızda da modern çekirdek ilenin çok daha sağlıklı ve fonksiyonlarını çok daha güzel yerine getirdiğini görüyoruz.

Sonuç olarak, toplumsal yapı farklılıkları ister istemez, o yapıyı oluşturan öğelere yansımaktadır. Bu aile kurumunda da görülmektedir. Her şeye rağmen ailenin önemi ve işlevlerinin geçerliliği devam etmektedir. Çünkü dünyada ailenin görev ve işlevlerini yerine getirebilecek hiçbir kurum ve ya yapı henüz bulunamamıştır.

#### 4. BOŞANMA

Bu bölümde boşanma, boşanma süreçleri, boşanma nedenleri, boşanma sonuçları ve Türkiye’de boşanma olgusu konuları incelenecektir.

Aile bir sistemler birliğidir. Birçok alt sistemden oluşur. Birey alt sistemi, eş alt sistemi, ebeveyn alt sistemleri gibi. Bu sistemlerin her biri düzgün işlerse aile fonksiyonlarını tam olarak yerine getirebilir ve problemsiz aile olabilir. Bu sistemlerden her hangi birisi düzgün işlenmezse ailede fonksiyonlarını yerine getiremez hale gelir. Bu durumda aile içi huzursuzluklar, tartışma ve kavgalar başlar. Bu tartışma ve kavgaların artması aile birlikteliğinin temelden sarsılmasına sebep olabilmektedir. Bunun sonucunda aile birlikteliğinin bozulması ve neticede boşanmalar olabilmektedir.

İlgar’a göre eşler, aile birlikteliğini uyum, mutluluk, huzur ve hoşgörü amaçlayarak kurmaktadır. Ancak bazen eşler birtakım nedenlerle beraberliklerini sürdürmelerinin imkânsız olduğunu anladıklarında boşanma yolunu seçmektedirler. Eşlerin, birlikteliklerinden psikolojik olarak doyum sağlamadıkları, beklenti ve gereksinimlerini karşılayamadıkları evlilik yaşantılarına yasal olarak son vermelerine boşanma denir (İlgar, 2011: 230). Tolon boşanmayı, taraflardan birinin ve ya her ikisinin iradesi ile toplumda geçerli olan örf ve adetlere (ve ye hukuka) göre evlilik birliğinin sona erdirilmesidir (Tolon, 1975: 217) şeklinde tanımlamıştır.

Tarhan’a göre, eskiler eşler arasındaki kavgaları “evliliğin tuzu biberi” olarak görür ve ilişki için gerekli olduğunu söylerlerdi. Günümüzde ise evlilikler fazla “tuzlu” ya da “biberli. Ekonomik şartlar, şehir hayatının olumsuzlukları, sosyal nedenler, bireyin toplumda yalnızlaşması gibi nedenler evliliklerde derin krizlerin yaşanma sıklığını artırdı. (Tarhan, 2012: 92). Yaşanan bu krizlerin artması evlilikteki huzuru, güveni ve mutlğu alıp götürür. Aile huzur bulma yeri iken huzur dışarıda aranmaya başlayabilir. Yaşanan sıkıntılar aile birliğinin bozulmasına kadar gidebilir. Bu durumda ayrılık kaçınılmaz olabilir

Sezal’a göre, tarihin ilk dönemlerindeki ilk toplumlarda da boşanma, arzu edilmeyen bir evlilik ve aile gerçeği olarak kabul edilmektedir. Günümüzde boşanma, dünya çapında gittikçe artan bir sosyal gerçeklik haline gelmektedir. Denilebilir ki her toplumda, geçmişe oranla, boşanma bugün çok daha yaygın ve çok daha büyük orandadır (Sezal, 1996: 76).

Yazıcıoğlu'na göre evliliğin sosyal bir kurum olarak kabul edildiği toplumlarda boşanma hakkı yaşla ve geleneklerle kısıtlanmış, ancak hiçbir zaman ortadan kaldırılamamıştır. Üstelik boşanma hiçbir dönemde teşvik edilen bir olgu değildir. İçinde yaşadığımız çağda değişen teknolojiye ve değer yargılarında meydana gelen değişimlere bağlı olarak, boşanma olayında daha fazla hoşgörü ile yaklaşmaya başladıktan sonra boşanmaların arttığı söylenebilir (Yazıcıoğlu, 1995: 89). Ailede esas olan huzur, mutluluk ve güvendir. Normal şartlarda hiçbir aile boşanmak için yuva kurmaz. Ancak ailede istenmeyen durumlar ortaya çıkabilir. Aile içi huzur, mutluluk ve güven duyguları zedelenebilir. Hatta aile tamamen özelliğini ve işlevlerini kaybederek, huzursuzluk ve güvensizliğin adresi haline gelebilir. Bu durumda aile bireyleri, bu ailenin varlığı ile ciddi zararlar görmeye başlayabilir. Sonunda boşanmak gerçekçi bir çözüm olabilir. Onun için her dönemde boşanma arzu edilen bir çare olarak görülmesi de meşru olmaya devam etmiştir. Ancak günümüzde daha basit ve çok önemli olmayan sebeplerle boşanmalar olabilmektedir. Bu ise hem aile bireyleri açısından hem de toplumsal açıdan birçok sakıncalı durumun ortaya çıkmasına sebep olabilmektedir.

#### **4.1. BOŞANMA SÜREÇLERİ**

İnsanlar birden bire boşanmanın eşliğine gelmezler ve boşanmazlar. İnsanları boşanmaya iten, irili ufaklı birçok etken bulunmaktadır. Bu etkenlerin halledilememesi eşler arasında, kırgınlığa ve dargınlığa sebep olabilmektedir. Bu sebeplerin artması eşleri birbirinden ve ailesinden uzaklaştırmaktadır. Aile içinde buna sebep olabilecek etken çok fazladır. Eşler bu konuda hazırlıklı olmalı evliliğine ve ailesine önemli yatırımlar yapmalıdır. Şayet evliliğe ve aileye gereken yatırımlar yapılmazsa eşler arasında zamanla önemli problemler yaşanabilecek ve eşlerde buna hazırlıklı olmadığı için boşanma mefhumu yavaş-yavaş gündeme gelecektir.

İlgar'a göre boşanmalar karmaşık bir sosyal olgudur. Bireyleri duygusal ve sosyal yönden etkileyen bir süreçtir. Boşanmanın karmaşık bir hal alması bu sürecin çok farklı aşamalardan oluşmasından kaynaklanmasındır. Bireye ve bireyin içinde bulunduğu şartlara farklı sıralarda ve farklı yoğunlukta yaşanan bu aşamalar, eşler için kötü kişisel deneyimler olmaktadır (İlgar, 2011: 233). Bohannan (Akt: İlgar, 2011:233, 72)'a göre, boşanma sürecinde ardı ardına gerçekleşen altı aşama vardır. Bunlar:

#### **4.1.1.Duygusal Boşanma**

Boşanma öncesi evliliğin kötüye gitmesini içeren, eşlerin birbirlerine yabancılaşmaları aşamasıdır. Evliliğin çözülmeye başladığı süreçtir. Bu ilk evrede eşlerden en az birinin duygusal istekleri azalır. Aile birliği işlev görmesine rağmen ilişkinin kalitesi iyi değildir.

Psikologlar kötüye giden bir evliliğin ilk göstergesinin ‘’duygusal boşanma’’ olduğunu iddia etmektedirler. Bu, eşlerin duygularının yoğunluğundan ya da çelişkilerinden hoşlanmamalarının sonucu duygularını geri çekmeleriyle gerçekleşmektedir. Eşler burada sosyal olarak sosyal olarak beraber hareket etmeye devam edebilirler ama birbirlerine olan güvenleri ve çekicilikleri yok olmaktadır. Duygusal boşanma, bireyin teslim olma ve nefret etme ile hükmetme ve nefret etme arasında hoş olmayan bir seçim yapmasıdır. Bu aşamada eşler birbirlerine düşmanca duygular besleyip kendilerini kısıtlanmış hissetmekte, yaşadıkları hayal kırıklığından ötürü birbirlerine katlanamamaktadırlar (İlgar, 2011: 233).

#### **4.1.2.Yasal Boşanma**

Bir nedene bağlı olan aşamadır. Hukuki boşanma olarak ta adlandırılabilir. Evlilik sürecinin kanun önünde de çözülmesi ve bunun ilan edilmesidir.

#### **4.1.3.Ekonomik Boşanma**

Ayrılma sonu para, mal, mülk içeren aşamadır. Aile ekonomik bir birimdir. Çoğunlukla karı ve kocanın mülkiyetlerinin birleşmesinden oluşur. Boşanma durumunda bunların bölünmesi kararı ortaya çıkar. Zor ve sıkıcı bir süreçtir. Genellikle kadına nafaka ve evlilik süresince alınan eşyaların taksimi şeklinde gerçekleşir.

#### **4.1.4.Ebeveyn Boşanması**

Velayeti, tek ebeveynli bir yaşamı ve ziyaretleri içeren aşamadır. Anne-babanın birbirinden boşanmasıdır, çocukların boşanması değildir. Bu durum çocukların velayet hakkı bir tarafa verilse bile geçerlidir. Anne/babalıktan boşanma olmaz. Ancak mahkeme tarafından çocuğun/çocukların kime ve ne sebeple verildiği önemlidir. Genellikle çocukların mağdur olduğu sıkıntılı bir dönemdir.



#### **4.1.5.Sosyal Boşanma**

Arkadaşların ve çevresinin değişmesini içeren ve boşanan her bireyin yaşadığı aşamadır. Toplumsal yaşantıda çok büyük değişimlerin tetikleyicisi olabilir. Boşananların çoğu evlilik dönemlerinde oluşturdukları dışarı arkadaş ilişkilerinde büyük hayal kırıklıkları yaşadıklarını ifade etmektedirler. Bu zor dönemlerinde arkadaşlarının yanlarında bulunmadığını ve terk edildiklerini hissederler.

#### **4.1.6.Psikolojik Boşanma**

Bireylerin kişisel özerklik kazanmalarını içeren aşamadır. En son ve zor boşanmadır. Boşanan her birey yasal boşanmadan önce ya da sonra sosyal bir birey olarak kendisine dönmekte, kendisini ayrı bir birey olarak görme alışkanlığını geliştirmektedir. Kadının ve erkeğin çok ciddi psikolojik sorunlar yaşadığı, boşanmayı, kendisine ve topluma kabul ettirmekte zorlandığı uzun ve yorucu bir süreçtir.

### **4.2.BOŞANMA NEDENLERİ**

Toplumsal genel boşanma sebepleri vardır. İletişim bozukluğu, şiddet, içki, uyuşturucu, kumar bağımlılığı, fiziki şiddet v.b. Her ailenin yapı ve özellikleri farklı olduğu için aileye özel boşanma sebepleri de olabilmektedir. Bazen çok önemsiz görülen konular bile bazı aileler için çok önemli bir boşanma sebebi olabilmektedir. İlgar'a göre, kültürel değişimlerin bireylerin eğitim ve gereksinimlerine yansımaları ile yaşantılarının da farklılaşmasına neden olmaktadır. Kuşkusuz her ülkede ve her ailede çok farklı nedenler boşanmada etken olsa da bazı noktalar üzerinde durmak gerekmektedir (İlgar, 2011: 233).

Arıkan, boşanmanın sebeplerinin farklılaştığını ve değişik şekillerde ortaya çıktığını düşünmektedir. Arıkan'a göre, aile yapısındaki ve evlenme anlayışındaki değişiklikler, sosyal bilimcilerce kabul edilse de aile hala toplumun temel kurumu olarak önemini korumaktadır. Aile yapısındaki değişiklikler, aileyi de etkilemiştir. Çocuk bakımı ve yetiştirmesi, aile karar mekanizmalarına katılım, eşler arası iletişim gibi boyutlarda ortaya çıkan değişiklikler, ister istemez evliliğe ve boşanmaya ilişkin tutumları da farklılaştırmaya başlamıştır. Cinsiyet rollerinde daha eşitlikçi bir dağılım kendini göstermeye başlamıştır. Kadının kendini ekonomik anlamda erkeğe bağımlı görmemesi, başka bir deyişle "bağımlılık" yerine "bağlılık" kavramının ön plana çıkması, evliliğin niteliğinin (dayanışma, dostluk, sevgi, paylaşım, vb.) vurgulanması

evliliğe bakışı olduğu kadar boşanmayla ilgili değerlendirmeleri de eskiye kıyasla farklılaştırmıştır. Farklılaşan değerlendirmelerin başında tüm çabalara karşın yolun da gitmeyen evlilikleri “her ne pahasına olursa olsun” sürdürmenin aile üyelerine çoğu zaman daha fazla zarar vereceği düşüncesi gelmektedir. Çocukların varlığı da bu evliliğin sürdürebilmek için yeterli olmayacağı da düşünülmektedir (Arıkan, 1996: 10).

Türk Medeni Kanunu, boşanma işlemlerini standartlaştırmıştır. Bu kanuna göre boşanma nedenleri iki grupta toplanmaktadır:

#### **4.2.1.Özel Boşanma Sebepleri**

Zina, hayata kast, pek kötü onur kırıcı muamele, suç işlemek ve haysiyetsiz hayat sürmek, terk ve akıl hastalığı olarak Medeni Kanununun 161-165. Maddelerinde sıralanmıştır.

#### **4.2.2.Genel Boşanma Nedeni**

Evlilik birliğinin sarsılması veya ortak yaşamın yeniden kurulamaması, eşlerin boşanmada anlaşmaları ile fiili ayrılık nedeniyle ortak yaşamın kurulamaması olarak 166. maddesinde tarif edilmiştir.

İnsan onuruyla bağdaşmayacak davranışlar (zina), insanın hayatına kast olan tüm davranışların medeni kanuna göre boşanma sebebi sayılması oldukça önemlidir. Her şeye rağmen aile birliğinin devam ettirilmesi, ailenin her bir ferdi tarafından gelecekte bekli de, telafisi imkânsız zararlara yol açabilecektir. Belki hiç kapanmayan yaraların açılmasına sebep olabilecektir. İşte bu nedenlerle ailenin devamlılığı, aile bireylerinin onur ve haysiyetiyle sürdürülmesinin yanı sıra, aile bireylerinin her türlü (eğitim, sağlık, gıda) hayat haklarının da sağlıklı bir şekilde varlığın devamı ile sürdürülmesiyle mümkün olmalıdır. Bu yoksa aile de hükmen olamayacağı için boşanma beklide önemli çözüm olabilecektir.

Evlenecek bireyin kendini yeteri kadar tanımaması ve evliliğe yeterince hazır olmaması sonucu yapılan, evliliklerinin boşanma ile bitme olasılığı yüksektir. Yine eşlerin evlilik öncesi birbirlerini yeteri kadar tanımamış olmaları boşanma ile sonuçlanma olasılığı yüksek evliliklere neden olmaktadır. Evlilikten beklentilerin çok farklı olması, umduğunu bulamama, aşkın bitmiş olması, farklı sosyoekonomik ve kültürel çevreden gelmek, iletişim kopukluğu, eğitim farklılığı, kadının eğitim durumunun ve sosyal statüsünün yükselmesi ve ekonomik bağımsızlığını kazanması gibi birçok faktör evliliklerdeki boşanma oranını artırmaktadır.

Yapılan çalışma ve araştırmalar, aşağıdaki durumların evliliğın bitmesine yol ačan sebeplerin, en çok görölenleri olarak karşımıza çıkmaktadır:

- 1-Evlenecek bireylerin, kendisini ve evleneceğı kişiyi yeterince tanımaması ve evliliğe hazır olmamaları,
- 2-Evlilikten beklentilerin net olarak belirtilmemesi ve beklentilerin karşılanamaması (umduğunu bulamama),
- 3-İletişim bozukluğu,
- 4-Ekonomik sorunlar,
- 5-Evlilikte aşkın bitmiş olması,
- 6-Eşlerin soysa-kültürel yapı farklılıkları,
- 7-Cinsel sorunlar,
- 8-Kadının eğitim durumunun ve sosyal statüsünün yükselmesi ve ekonomik bağımsızlığını kazanması,
- 9-Eşlerden birinin ihaneti (aldatma),
- 10-Aile içi şiddet,
- 11-Sanal bağımlılık,
- 12-Eşlerin birbirlerini ihmal edişi,
- 13-Ailelerin aşırı müdahalesi,
- 14-Eşlerden biri ya da her ikisinin ailelerine bağımlı ya da zayıf kişilikte olması,
- 15-Çocuk olmaması,
- 16-Ciddi ekonomik ve sınıfsal farklılıklar,
- 17-Yaş farkının fazla olması,
- 18-Erken yaş evlilikleri,
- 19-Aile baskısı ile evlendirilmeler,
- 20-Psikiyatrik sorunlar,
- 21-Uyuşturucu, alkol ve kumar bağımlılığı,

#### **4.3.BOŞANMANIN SONUÇLARI**

Boşanma eşler için mutsuz bir evlilikten çıkış olsa da ailenin yıkımı, dağılması demektir. Yörükoğulu'na göre, ayrılmanın mutlak gerekli olduğı durumlarda bile boşanmayla sorunların biteceğini düşünmek yanlıştır. Boşanma eşleri ekonomik yönden sarsar, ruhsal yönden örseler, toplumdaki durumlarını etkiler. Bu nedenle boşanma

evlilik öncesi özgürlüğe tam bir dönüş ve kurtuluş sayılmaz. Erkek ve kadını ruhsal yönden olumsuz derecede etkiler (Yörükoğlu, 1997: 108).

Boşanmada en büyük bedeli çocuklar öder. Çocuklar, boşanmanın kendisinden çok, oluş biçiminden ve bu süreçte yaşananlardan etkilenir. Anne-baba arasında öfke yoğunsa ve düşmanca tutumlar varsa çocuk sevilmediğini düşünür. Çoğu zaman anne-babası arasındaki sorunlardan kendisini sorumlu tutar. Kendini suçlu hisseder.

Boşanmalar toplumun temelini sarsacak bir olgudur. Bunun asıl nedeni, çocukları da etkilemesi ve çocukla anne ve babalarının ilişkilerinin de boşanmadan olumsuz zarar görmesidir. Boşanma çocuğun gelişiminde en önemli faktör olan tüm aileye son veren ve özellikle çocuklar üzerinde hayatı boyunca etkilerini duyurabilecek bir olaydır. İstatistikler boşanmış eşlerin çocuklarının kurdukları evliliklerin, boşanma ile sonuçlanma olasılığının yüksek olduğunu göstermektedir.

Boşanma her iki eş içinde çetin bir dönemin başlangıcıdır. Eşler bir süre kendilerini boşluktaymiş gibi hissedebilirler. Özellikle baba evine sığınmak zorunda kalan kadının durumu daha güçtür. Kadın kendini sığıntı durumunda görür ve kendine iş bulma zorunluluğu duyar. Hele çocukların sorumluluğu da yüklenen bir anne için gelecek ürkütücüdür. Böyle bir anneden karamsarlık kendine ve eşine kızgınlık, iş sıkıntısı bedensel yakınmalar, kime dayanacağını bilememe gibi duygular olağandır. Çocuklar ilgi ve bakım bekledikçe, buna çocukların sızlanmaları, tutturmaları ve ayağa dolanmaları eklenince annenin bunalımı dayanılmaz olur (Yörükoğlu, 1987: 266). Tarhan'a göre, boşanmada ikinci derecede zarar görecektir olan kadındır. Kadını etkileyen önemli konuların başında toplum gelmektedir. Toplumun boşanmış bir kadına bakışı, kadın için taşınması zor bir yükür. Onuruyla yaşayabilmek, emeğiyle geçinebilmek ve değer yargılarını savunabilmek için kadının güçlü olması gerekir. Boşanma ciddi bir karardır (Tarhan, 2010: 136). Boşanma sonucu erkekte önemli zarar görmektedir. Boşanmadan sonra, boşanma ile kaybettiği itibarını, psikolojik durumunu, ekonomik durumunu düzeltmesi oldukça uzun zaman alacağı gibi, boşanma sonrası kopan toplumsal bağlarını yeniden düzeltmesi uzun zaman alacaktır. Boşanma sonrası, çocukların durumu, kadının durumu ve erkeğin durumu konusunda birçok farklı durum ortaya çıkabilecektir. Aileye alternatif yeni yapılar ve yeni aileler başlığı altında incelenen birçok yapı oluşabilecektir babasız aileler, üvey aileler ortaya çıkabilecek. Çocukların yetişmesinde ve topluma uyumunda ciddi sorunlarla baş etmek gerekebilecektir.

#### 4.4.TÜRKİYE'DE BOŞANMA OLGUSU

Tarhan'a göre, gerek Batı'da gerekse, Türkiye'de boşanma oranı hiçbir zaman günümüzdeki kadar yüksek değildi. Modernite benmerkezciliği ön plana çıkararak "kişinin her şeyden önce kendisini sevmesi gerektiğini, kutsallığın insanın kendi çıkarında olduğu"nu söyleyerek insanların bencil zevklerinin peşinde koşmasını sağladı. Tabii bu önermeden aile kurumu da nasibini aldı. Sabırsız, zorluklara katlanmak istemeyen insan modeli ortaya çıktı. Bu insan modeli, evlilik sorumluluğunu bir yük gibi görmeye başladı. Böylece boşanmaların sayısı günden güne arttı (Tarhan, 2010: 127).

Sili'ye göre, boşanma sosyal değişim projesinin bir indeksidir. Farklı toplumsal formasyonlarda farklı seyretmesine rağmen sosyal olaylardaki değişiklikleri gösteren önemli bir ölçüdür (Sili, 1991: 12). Her ne kadar toplum bir kurum olarak evliliği zorlasa ve boşanmaya karşı toplumsal bir baskı oluştursa da, boşanma günümüz toplumlarında, sosyoekonomik ve kültürel değişimlerinde etkisiyle hızla artan bir olgudur. Bu değişim sürecinde boşanma olaylarındaki artış, kadınların iş gücüne katılımı, doğurganlık oranlarında düşme, tek başına yaşayan kadın sayısındaki artış ve hem kadın hem de erkekte hiç evlenmeme oranlarındaki artış dikkate değerdir.

Gençler üzerinde yapılan araştırmada gençlerin büyük çoğunluğunun boşanmaları normal karşıladıkları görülmektedir. Buna göre Türkarşlan ve Yurtkura'nın üniversite öğrencileri üzerine yaptığı araştırmaya göre; anlaşılamayan eşlerin boşanmasına, gençlerin % 86'sı olumlu bakmaktadır. Kızların % 90. 4'ü, erkeklerin % 82.7'si anlaşılamayan eşlerin boşanması konusunu onaylamaktadırlar (Türkarşlan, Yurtkuran 2007:113). Yine gençler tarafından ailelerin çocuk sahibi olsalar dahi boşanmalarına sıcak bakıldığı görülmektedir % 61. Gençlerin sadece % 18. 3'ü "hayır değildir" cevabını vermişlerdir. Erkeklerin kız öğrencilere göre "hayır, uygun değildir" cevaplarının oranı (% 27.3) daha yüksektir (Kızlar %10. 1) (Türkarşlan, Yurtkuran 2007:116).

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)'un verilerine göre, Türkiye'de 2011 yılında 120 117 çift boşanmıştır. 2011 yılında boşanan çiftlerin sayısı bir önceki yıla göre % 1, 3 artarak 120 117'ye yükselmiştir. Kaba boşanma hızı 2011 yılında binde 1, 62 olarak gerçekleşmiştir. 2011 yılında boşanmanın en yüksek olduğu bölge binde 2, 29 ile Ege Bölgesi'dir. İstatistikî bölge birimleri sınıflaması 1. düzey'e göre 2011 yılında en

yüksek kaba boşanma hızı binde 2, 29 ile Ege Bölgesi'ndedir. Ege Bölgesi'ni binde 2, 03 ile Batı Anadolu Bölgesi izlemektedir. Kaba boşanma hızının en düşük olduğu bölge ise binde 0, 51 ile Ortadoğu Anadolu Bölgesi'dir. Türkiye'de boşanmaların % 40, 2'si evliliğin ilk beş yılı içinde gerçekleşmektedir. 2011 yılı verilerine göre boşanmaların % 40, 2'si evliliğin ilk 5 yılı içinde, % 24, 1'i ise 16 yıl ve daha fazla süre evli olan çiftlerde gerçekleşmiştir.

Bu verilere göre Türkiye'de boşanmalar endişe verici düzeylerde ve hızla artmaya devam etmektedir. Onlarca boşanma sebebi olmakla birlikte önde gelen boşanma sebepleri eşler arası ilgisizlik yani iletişim kopukluğu, şiddet, aldatma ve bağımlılık gelmektedir. Boşanmaların atma hızının durdurulması ve ya tamamen durması için eşlerin evlilik ve aile konularında daha bilinçli olmaları için çalışmalar yapılmalıdır. Evlilik öncesi iletişim ve eğitim programları hayata geçirilebilmelidir.

Son yıllarda, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın kurulmasıyla aile konusunda önemli adımlar atılmakta ve kayda değer güzel çalışmalar yapılmaktadır. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nca özellikle boşanmaların önüne geçmek, evlilik ve aile yapılarını güçlendirmek için evlilik öncesi eğitim programlarına ağırlık verilmekte, aile yapılarının güçlendirilmesi için, aile eğitim programları düzenlenmekte ve bunun için önemli çalışmalar yapılmaktadır. Ayrıca Türkiye'nin aile yapı özelliği çıkarılmış ve sorunlu ailelere aile danışmanı desteği sağlanmaya başlanmış ve bu çalışmanın yaygınlaşması için gereken adımlar hızla atılmaya çalışılmaktadır. Bunlar, boşanmaların hayli yoğun olduğu ve sürekli arttığı ülkemizde oldukça anlamlı ve güzel çalışmalardır.

## **II. BÖLÜM: UYGULAMALI ARAŞTIRMA**

### **2.1.ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ**

#### **2.1.1.Araştırmanın Amacı**

Karabük Üniversitesi'nde okuyan üniversite öğrencileri üzerinde anket tekniği ile gerçekleştirilmiş bir alan araştırması olan bu çalışmanın amacı, örneklem olarak seçilen araştırma grubundan elde ettiğimiz verilere dayanarak, üniversite gençlerinin evlilik, aile ve boşanma konusundaki düşünce ve görüşlerini irdelemeye çalışmaktır.

Gençlik bir milletin geleceğinin teminatı, kültür, din, ahlak ve insani değerlerin sonraki nesillere aktaran hayat damarlarıdır. Gençlerle ilgili yapılan her türlü araştırma ve çalışma geleceği şekillendirecek gençleri anlama çabası ve onlara yardımcı olma gayretidir.

Bu araştırma ile üniversite gençlerinin, evlilik, aile ve boşanma konusundaki düşüncelerini öğrenmekle aslında, gençlerin gelecekte nasıl bir evlilik düşündükleri ve aileden ne beklediklerini de öğrenilmiş olacaktır ki; bu durum araştırmanın önemini ve amacını son derece değerli kılmaktadır. Çünkü bu araştırma ile en az 2-3 kuşak sonrası da görülmüş olacaktır.

Evlilik, aile ve boşanma konusunda gelecekle ilgili birçok ve önemli bilgilere sahip olunacak bu araştırma araştırılan bu konularla ilgili önemli bir boşluğu dolduracaktır.

#### **2.1.2.Veri Toplama Teknikleri**

Bu çalışmada verilerin toplanmasında birbiriyle paralel iki teknik kullanılmıştır. Bu tekniklerden ilki literatür taramasıdır. İkincisi hazırlanan anketin gençlere uygulanması ve yorumlanmasıdır.

Konu ile ilgili literatür taranmış, yapılan çalışmalar incelenmiştir. Yapılan alıntılar kaynak gösterilerek belirtilmiş ve ilgili ayrıntılı bilgi kaynakçada sunulmuştur.

Veri toplama tekniğinin ikincisi ise anket tekniğidir. Araştırmada üniversite öğrencilerine 26 sorudan oluşan anket uygulanmış olup, ilk bölümde öğrencinin cinsiyeti, yaşı, geliri bölümü, aile şekli gibi bağımsız değişken sorulara yer verilmiştir. Diğer bölümlerde gençlerin, evlilik, aile ve boşanma konusundaki düşünce ve görüşleriyle ilgili sorulara yer verilmiştir.

Bu sorular üç ana başlık altında incelenmiştir. Birinci bölümde üniversite gençlerinin, evlilikle ilgili görüş ve düşünceleri araştırılırken, ikinci bölümde aile konusu hakkındaki düşünce ve görüşlerine yer verilmiştir. Üçüncü bölümde ise boşanma konusundaki düşünce ve görüşleri incelenmiştir.

Anket uygulaması bizzat sahaya çıkılarak, üniversite hocalarından yardım alınarak ve üniversite öğrencilerinin kaldığı yurtlarda yapılmıştır. Anketlerin toplanmasından sonra, anketler, SPSS 16 programına girilerek, frekans tabloları oluşturulmuş, cinsiyet, aile gelir durumu, gelinen bölge ve aile yapılarıyla ilgili çapraz ilişki tabloları alınmış ve ki kare testine tabi tutularak yorumlanmıştır.

### **2.1.3.Evren ve Örneklem**

Araştırmanın evrenini Karabük Üniversitesi'nde okuyan öğrenciler oluşturmaktadır. Evrendeki öğrencilerin tümüne ulaşmak mümkün olmadığından bütünü temsil eden bir örnekleme yoluna gidilmiş, buna uygun olarak Karabük Üniversitesi'nin değişik bölümlerinde okuyan öğrenciler arasından tesadüfi örnekleme metodu kullanılmıştır. Tesadüfi örnekleme, saptanan örneklem büyüklüğüne uygun olarak evrenin herhangi bir parçasının alınmasıdır. Tesadüfi örneklemenin aşamalarında birimlerin seçimi rastlantısal olarak yapılmaktadır (Gökçe, 2007: 114).

Örneklem seçimi ise Karabük Üniversitesi öğrencilerinin % 4'üne karşılık gelecek şekilde rastgele yapılmıştır. Anket çalışmasına kızların katılımı % 4 oranında gerçekleşmiş iken, erkeklerde ise oran % 3,8 şeklinde gerçekleşmiştir. Örneklem seçilirken belirli fakülte ya da bölümlere öncelik verilmemiş, ancak yapılan anket sayısının örneklem seçimine uygun olması için dikkat edilmiştir.

Buna göre; Karabük Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı'ndan 2011-2012 Eğitim-Öğretim Yılı istatistikleri alındığında karşımıza çıkan istatistikleri şu şekilde vermek mümkündür.



**Tablo 1.** Karabük Üniversitesi Ön lisans-Lisans Öğrenci Sayıları Dağılımı

<b>Fakülte ve Yüksek Okullar</b>	<b>Kız</b>	<b>Erkek</b>	<b>Toplam</b>
Teknik Eğitim Fakültesi	172	1388	1560
Mühendislik Fakültesi	741	3102	3843
Teknoloji Fakültesi	78	757	835
Edebiyat Fakültesi	1167	791	1958
Fen Fakültesi	223	338	561
Fethi Toker Güzel Sanatlar Fakültesi	202	126	328
İktisadi İdari Bilimler Fakültesi	210	226	436
İşletme Fakültesi	136	128	264
İlahiyat Fakültesi	86	37	123
Tıp Fakültesi	10	17	27
Fen Bilimleri Enstitüsü	77	435	512
Sosyal Bilimler Enstitüsü	61	118	179
Sağlık Yüksekokulu	104	60	164
Hasan Doğan Besyo	48	112	160
Eskipazar Meslek Yüksekokulu	40	76	116
Karabük Meslek Yüksekokulu	173	1451	1624
Safranbolu Meslek Yüksekokulu	1262	1266	2528
<b>Toplam</b>	<b>4905</b>	<b>10313</b>	<b>15218</b>

#### 2.1.4.Verilerin Analizi

Araştırmada amaç çok veri toplamak değil, geçerli ve güvenilir veriler elde etmektir. Bu amaçla Karabük Üniversitesi'nde okuyan öğrencilere 800 anket formu dağıtılmış bunun 633 tanesi geri gelmiştir. Geri gelen anketlerin 63 tanesi eksik ve yanlış doldurulduğundan uygulamaya alınmamış geriye kalan 570 tanesi SPSS 16 programına girilerek analiz edilmiş ve frekans tabloları oluşturulmuştur. Ayrıca cinsiyet, aile gelir durumu, gelinen bölge ve aile yapıları ile ilgili çapraz ilişki tabloları oluşturularak yorumlanmış ve ki kare testleri uygulanarak sonuçları verilmiştir.

Verilerin analizleri yapılırken evlilik, aile ve boşanma konusundaki sorular kendi içinde gruplar oluşturularak kendi içinde uygun bir düzen dahilinde yapılmaya çalışılmıştır. Önce evlilik konusu sonra aile ve boşanma konuları kendi içinde gruplar oluşturularak incelenmiştir.

## 2.2.ARAŞTIRMA BULGULARI

### 2.2.1.Araştırma Grubunun Genel Özellikleri

#### 1.Cinsiyet

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet dağılımı tablo 2’de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğrencilerin, % 64,2’si erkek ve % 35,8’ini kız öğrenciler oluşturmuştur. Buna göre, sonuç örneklem seçimine uygun gerçekleşmiştir.

**Tablo 2.** Cinsiyet Dağılımı

	N	%
Erkek	366	64,2
Kız	204	35,8
Toplam	570	100,0

#### 2.Yaş

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalamaları tablo 3’de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğrencilerin, % 76,8’i 19-22 yaş aralığında, % 14,6’sı 23-26 yaş aralığında bulunurken,% 5,1’i 18 ve altı yaşta, % 3,5’i de 27 ve üzeri yaşlarda olduğu görülmektedir. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre önemli bir yaş farkı bulunmamaktadır.

**Tablo 3.** Yaş Dağılımı

	N	%
18 ve altı	29	5,1
19-22	438	76,8
23-26	83	14,6
27 ve üzeri	20	3,5
Toplam	570	100,0

#### 3.Okuduğu Sınıf

Araştırmaya katılan öğrencilerin, okuduğu sınıflara dağılımı tablo 4’te verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğrencilerin % 15,3’ü hazırlık, % 26,1’i 1.sınıf, % 43,0’ü 2. Sınıf, % 8,1’i 3.sınıf, % 5,3’ü 4.sınıf ve % 2,3 diğer (yüksek lisans, doktora) şeklindedir.

**Tablo 4.** Sınıflara Göre Dağılımı

	N	%
Hazırlık	87	15,3
1. sınıf	149	26,1
2. sınıf	245	43,0
3. sınıf	46	8,1
4. sınıf	30	5,3
Diğer	13	2,3
Toplam	570	100,0

#### 4. Okumakta Olduğu Fakülte

Araştırmaya katılan öğrencilerin bölümlere göre dağılımı tablo 5’de verilmiştir. Buna göre araştırmaya en fazla katılım % 29,1 oranında katılımı öğrenci sayısının da yoğun olduğu mühendislik fakültesinden olmuştur. Daha sonra % 16,3 katılımı edebiyat fakültesi ve yine öğrenci yoğunlu çok olan ve % 14,6 katılımı Safranbolu Meslek Yüksek Okulu’ndan olmuştur.

**Tablo 5.** Fakülte Dağılımı

	N	%
Fen Fakültesi	17	3,0
Mühendislik Fakültesi	166	29,1
Edebiyat Fakültesi	93	16,3
İktisadi ve idari Bilimler Fakültesi	36	6,3
İlahiyat Fakültesi	8	1,4
Teknik Eğitim Fakültesi	38	6,7
Güzel Sanatlar Fakültesi	14	2,5
Karabük Meslek Yüksek Okulu	45	7,9
Safranbolu Meslek Yüksek Okulu	83	14,6
Diğer	70	12,3
Toplam	570	100,0

### 5.Aile Gelir Durumu

Araştırmaya katılan öğrencilerin aile gelir durumu tablo 6’da verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğrencilerin, %13,0’ü alt gelir grubuna mensup aileden gelirken, % 13,7’si üst gelir grubuna mensup aileden gelmişlerdir. Geri kalan % 73,3’ü orta gelir grubuna mensup aileden geldikleri anlaşılmaktadır.

**Tablo 6.** Aile Gelir Durumu Dağılımı

	N	%
501-700	74	13,0
701-1200	190	33,3
1201-1500	136	23,9
1501-2000	92	16,1
2001 ve üstü	78	13,7
Toplam	570	100

### 6.Üniversiteye Geldiği Bölge

Araştırmaya katılan öğrencilerin bölgelere göre dağılımı tablo 7’de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğrencilerin, %37,9 üniversitenin içinde bulunduğu Karadeniz Bölgesi’nden olduğu anlaşılmıştır. Diğer oranlar, üniversitenin bulunduğu bölgeye ve ile yakınlığına göre şöyle sıralanmıştır; % 37,9 olan Karadeniz Bölgesi’ni, % 29,3 Marmara Bölgesi ve % 14,2 İç Anadolu Bölgesi takip etmektedir. Ege Bölgesi, Doğu Anadolu, Güney Doğu Anadolu ve Akdeniz Bölgesi’nden katılım oranları oldukça düşük oranda gerçekleşmiştir. Araştırmanın yapıldığı 2011-2012 Eğitim-Öğretim sezonunda Karabük Üniversitesinde 15218, öğrenci bulunmaktadır (tablo1). 15218 öğrencinin 4152’si yani yaklaşık % 28’i Karabük Meslek Yüksek Okulu ve Safranbolu Meslek Yüksek Okulları’nda okuyan gençler oluşturmaktadır. Bu okullarda okuyan gençlerin büyük oranının Karabük’lü olduğundan, yapılan ankete bu oran yansımış ve Karadeniz Bölgesi’nden katılım % 37,9 şeklinde gerçekleşmiştir.

**Tablo 7.** Geldiği Bölgeye Göre Dağılım

	N	%
Karadeniz Bölgesi	216	37,9
Marmara Bölgesi	167	29,3
Ege Bölgesi	43	7,5
Akdeniz Bölgesi	40	7,0
İç Anadolu Bölgesi	81	14,2
Doğu Anadolu Bölgesi	8	1,4
Güney Doğu Anadolu	11	1,9
Diğer	4	0,7
Toplam	570	100,0

### 7.Yaşadığı Aile Yapısı

Araştırmaya katılan öğrencilerin aile yapıları tablo 8’deki gibi oluşmuştur. Buna göre araştırmaya katılan öğrencilerin % 70,2’i çekirdek aile yapısına sahipken, % 25,6’sı geniş aileye mensup oldukları anlaşılmıştır. % 4,2’si boşanmış aileden geldikleri anlaşılmıştır. Dolayısıyla araştırmaya katılan öğrencilerin % 95’8’i sağlam aile yapısına sahip oldukları görülmektedir.

**Tablo 8.** Yaşadığı Aile Yapısı Dağılımı

	N	%
Çekirdek aile	400	70,2
Geniş aile	146	25,6
Boşanmış aile	24	4,2
Toplam	570	100,0

### 8. Anne-Baba Evlilik Türü

Araştırmaya katılan öğrencilerin anne-babalarının evlilik şekilleri tablo 9’daki gibi gerçekleşmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğrencilerin % 50’sinin anne-babaları görücü usulüne göre evlendikleri anlaşılmaktadır. % 38,4’ü tanışarak evlenmeyi tercih ettikleri görülmektedir. Diğer öne çıkan evlenme türleri ise, kaçarak evlilik ve yakın akraba evlilikleridir.

**Tablo 9.** Anne-Babanın Evlilik Türü Dağılımı

	N	%
Görücü Usulü	285	50,0
Tanışarak Evlenme	219	38,4
Kaçarak Evlenme	32	5,6
Başlık Parası Karşılığı	6	1,1
Yakın Akraba Evliliği	26	4,6
Diğer	2	0,4
Toplam	570	100,0

### 2.2.2.Gençlerin “EVLİLİK” Hakkındaki Düşünce ve Görüşleri

Araştırmanın bu bölümünde gençlerin evliliğin kuruluşuna ilişkin tutum ve görüşlerine yer verilmiştir. Gençlerin evliliğin kuruluşuna ilişkin tutum ve görüşleriyle ilgili sorular hazırlanırken bireysel soru sorulmamasına dikkat edilmiştir. Bunun nedeni araştırmanın bireyleri değil gençlerin tutum ve görüşlerinin inceleniyor olmasıdır. Araştırmanın bu bölümünde gençlerin tutum ve görüşlerinin daha anlaşılır bir şekilde ortaya çıkması için, daha önce yayınlanmış makale, tez ve diğer araştırmalardan da istifade edilecektir.

#### 2.2.2.1.Gençleri “Evliliğin Önemi Konusundaki” Düşünce ve Görüşleri

İnsanlar evlenerek, çoğalırlar ve soyunu devam ettirirler. Evlilik insanların hayatlarını belirli bir düzen getirir. Eşler arasındaki karşılıklı sorumluluk duyguları eşleri birbirine, dolayısıyla evine ve ailesine bağlar. Evlilik öncesi, dağınıklık ve rahatlık gider, daha düzenli ve sorumluluk bilincinde bir yaşam yerini alır.

Evliliğin önemi ve insana kazandırdıkları düşünüldüğünde, gençlerin evlilik konusunda yüksek oranda olumlu düşünceleri kaçınılmazdır. Konu ile ilgili gençlere soru sorulmuş ve gençlerin bu soruya verdikleri cevaplar tablo 10’da verilmiştir. Tablo incelendiğinde gençlerin büyük bir oranın “evliliğin önemli” olduğu düşüncesinde oldukları görülmektedir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 79,3’ü evlilik kesinlikle önemlidir ve % 13,9 evlilik önemlidir cevabını vermişlerdir. Kesinlikle evet ve evet cevapları beraber değerlendirildiğinde araştırmaya katılan gençlerin % 93,2’si evliliğin önemli olduğunu düşünmektedirler. Bu sonuç evlilik gibi önemli bir kurumun

yeni nesillerce de kabul edildiğinin ve yüksek oranda devam edeceğinin bir işareti olduğu söylenebilir.

**Tablo 10.**Araştırma Grubunun “Evlilik Önemlidir” İfadesine Katılma Oranları

	N	%
Kesinlikle evet	452	79,3
Evet	79	13,9
Fikrim yok	23	4,0
Hayır	5	0,9
Kesinlikle hayır	11	1,9
Toplam	570	100,0

Cinsiyet ile evlilik önemlidir ifadeleri arasında, anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p= 0,141$ ). Ancak erkekler, kızlara göre evlilik önemlidir ifadesine biraz daha fazla katılmışlardır.

Ailenin gelir durumu ile evlilik önemlidir ifadeleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,729$ ). Ailenin gelir durumu artıkça evlilik önemlidir ifadesine katılma oranı önemli derecede artmamakta ve ya azalmamaktadır.

Evlilik önemlidir ifadesi ile geldiği bölge arasında çapraz bir ilişki kurulduğunda gelinen bölge ile evlilik önemlidir ifadesine katılma oranında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,723$ ). Evlilik önemlidir düşüncesine katılma bakımından bölgeler arasından önemli bir fark yoktur. Evlilik önemlidir ifadesine katılma oranları gelinen bölgelere göre paralellik göstermektedir.

Evlilik önemlidir ifadesi ile aile yapıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p= 0,220$ ). Geniş aileye mensup gençlerle, çekirdek aileye mensup gençlerin evlilik önemlidir ifadesine katılma oranları paraleldir.

#### **2.2.2.2.Gençlerin “Evlennemekten Korkmama Konusundaki” Düşünce ve Görüşleri**

Evlilik ne kadar önemli ise evlilikte işlerin yolunda gitmemesi ve evlilik birlikteliğinin boşanmayla sonuçlanması da neredeyse bir o kadar olumsuzdur. Son yıllarda boşanmalarda hızlı bir artış olmaktadır. Evlilik düşüncesinde ve hazırlığı içinde olan gençlerin bu durumdan olumsuz şekilde etkilenmektedir. Evlilik önemlidir ifadesine katılma oranı % 90'ların üzerindeyken evlilikten korkmuyorum ifadesine

katılma oranı % 70'lere düşmektedir. Bu durum tablo 11'de açık bir şekilde görülmektedir.

**Tablo 11.** Araştırma Grubunun “Evlilikten Korkmuyorum” İfadesine Katılma Oranları

	N	%
Kesinlikle evet	256	44,9
Evet	157	27,5
Fikrim yok	86	15,1
Hayır	43	7,5
Kesinlikle hayır	28	4,9
Toplam	570	100,0

Evlilikten korkmuyorum ifadesi ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,000$ ). Buna göre kız öğrenciler evlilik hususunda erkeklere göre daha temkinlidir ve evlilikten daha çok korkmaktadırlar. Bu durum kadın açısından anlaşılabilir bir durumdur. Çünkü boşanma sonrasında, çocuklardan sonra en fazla etkilenen ikinci grup kadındır. O açıdan kızların evlilik konusunda erkeklere göre daha ihtiyatlı durmaları anlamlıdır.

Evlilikten korkmuyorum ifadesi ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,659$ ). Alt gelir grubundaki ailelerin çocukları ile üst gelir grubundaki ailelerin çocukları birbiriyle paralel düşünmektedirler.

Evlilikten korkmuyorum ifadesi ile geldiği bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,297$ ). Buna göre değişik bölgelerden gelen gençlerin aynı doğrultuda düşündükleri anlaşılmaktadır.

Evlilikten korkmuyorum ifadesi ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p= 0,948$ ). Buna göre çekirdek aileye mensup gençlerle, geniş aile ve boşanmış aileye mensup gençler aynı doğrultuda düşünmektedirler. Ayrıca gencin eğitim seviyesi ve babanın eğitim seviyesi yükseldikçe evlilikten korkmayanların sayısı artmaktadır (Türkarlan,2007).

### **2.2.2.3.Gençlerin “Kızlar ve Erkekler İçin İdeal Evlilik Yaşı Hakkındaki” Düşünce ve Görüşleri**

Değişen hayat şartları ve evlilikten beklentilerin farklılaşması evlilik yaşında da değişimlere sebep olmuştur. Ayrıca kızlar ile erkeklerin evlilik yaşında da farklılıklar



bulunmaktadır. Bunun önemli sebeplerinden biri erkeğin ekonomik güce sahip olması için geçirdiği zaman bir diğeri de erkeklerin askerlik vazifesini yapmaları için geçen zamandır. Evlilik yaşı zamanla yükselmiş ve günümüzde kızlarda 23,3 erkeklerde 26,6 düzeylerine gelmiştir. Evlenmek için karar verme durumunda olan bir gencin önüne koyduğu önemli kriterler vardır. Eğitimi tamamlamak, ekonomik özgürlüğe kavuşmak, iyi bir iş sahibi olmak ve askerlik durumunun ortadan kalkması gibi önemli engellerdir. Tüm bu engellerin aşılması da uzun zaman almaktadır.

Bu durumu araştırmada çıkan sonuç destekler niteliktedir. Tablo 12’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan gençlerin % 49,5’i kızlar için ideal evlenme yaşını % 22-24 aralığında olmalı görüşünde iken, % 40,7’si 25-29 yaş aralığında olması düşüncesindedir.

**Tablo 12.**“Kızlar İçin İdeal Evlilik Yaşı” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
18-21	35	6,1
22-24	282	49,5
25-29	232	40,7
30 ve üzeri	21	3,7
Toplam	570	100,0

Kızlar için ideal evlenme yaşı ile cinsiyet arasında çapraz ilişki kurulduğunda, bu ikisi arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,000$ ). Buna göre erkekler, kızlar için ideal evlenme yaşının 18-21 ile 22- 24 yaş aralığında olması gerektiğini düşünürken, kızlar hemcinsleri için evlenme yaşının 25-29 ile 30 yaş ve üzeri olması gerektiğini düşünmektedirler. Buna göre, kızlar daha geç yaşta evlenmenin kendileri için daha uygun olacağını düşünmekte oldukları söylenebilir.

Aile gelir durumu ile kızlar için ideal evlilik yaşı arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,000$ ). Buna göre aile gelir durumu düştükçe evlilik yaşı düşmekte, gelir seviyesi yükseldikçe evlilik yaşı da yükselmektedir. Bu durumda ekonomik refah evliliği geciktirmektedir denilebilir.

Gelinen bölge ile kızlar için ideal evlilik yaşı arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ( $p=0,006$ ). Buna göre farklı gölgede yaşayan gençler, kızlar için ideal

evlilik yaşı konusunda aynı doğrultuda düşünmektedirler. Evlilik yaşı konusunda bölgeler arasında önemli bir fark olmaması oldukça anlamlıdır.

Aile yapısı ile kızlar için ideal evlenme yaşı arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,006$ ). Buna göre çekirdek aileye mensup gençlerle, geniş aileye mensup gençler kızlar için ideal evlenme yaşı konusunda aynı doğrultuda düşünmektedirler. Çekirdek ve geniş aileye mensup gençler kızlar için ideal evlilik yaşının 22-24 yaş aralığında olması düşüncesinde iken boşanmış aileye mensup gençler kızlar için ideal evlilik yaşının 25-29 aralığında olması gerektiğini düşünmektedirler.

Erkekler için ideal evlenme yaşı % 67,0'i gibi çok yüksek oranda 25-29 yaş aralığında oluşmuştur. Bundan sonraki tercih ise % 19,1 ile 22-24 yaş aralığıdır. Buna göre erkekler için ideal evlilik yaşı kızlara göre daha yüksek düzeyde oluşmuştur. Bu durum Tablo 13'te verilmiştir.

**Tablo 13.**“Erkekler İçin İdeal Evlenme Yaş” Konusunda Araştırma Grubunun Düşüncesi

	N	%
18-21	18	3,2
22-24	109	19,1
25-29	382	67,0
30 ve üzeri	61	10,7
Toplam	570	100,0

Erkekler için ideal evlenme yaşı ile cinsiyet arasında çapraz ilişki kurulduğunda anlamlı bir sonuç çıkmıştır ( $p=0,000$ ). Buna göre erkekler hemcinsleri için ideal evlilik yaşının 22-24 aralığında olması gerektiğini düşünürken, kızlar, erkekler için ideal evlenme yaşının 25-29 ve 30 üzeri olması gerektiğini düşünmektedirler. Bunun sebebi erkeklerin ekonomik özgürlük ve iş sahibi olma ile askerliğini yapma durumu olmakla birlikte, kızlar ile erkeklerin evlenecekleri kişide aradıkları yaş farkının da önemli olduğu söylenebilir. Çünkü toplumumuzdaki genel anlayışa göre erkekler kendilerinden 3-4 yaş veya daha fazla küçük kız tercih ederken, kızlar kendilerinden daha küçük yaşta bir erkekle evlenmeyi tercih etmemektedirler. Nitekim bu konuda sorulan bir soruya kızların % 47,2'si evleneceğim kişi benden büyük olmalı şeklinde görüş beyan ederken, erkeklerin ise % 46,8'i benden küçük veya benimle aynı yaşta olmalı görüşündedir (Türkarşlan, 2007).

Aile gelir durumu ile erkekler için ideal evlilik yaşı arasında çapraz ilişki kurulduğunda, bu ikisi arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,000$ ). Buna göre aile gelir durumu düştükçe evlilik yaşı düşmekte, gelir seviyesi yükseldikçe evlilik yaşı da yükselmektedir. Zengin olanların daha geç evlenme sebebinin daha çok ekonomik nedenlere dayandığı söylenebilir.

Geldiği bölge ile erkekler için ideal evlilik yaşı arasında çapraz ilişki kurulduğunda, bu ikisi arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ( $p=0,000$ ). Buna göre farklı gölgede yaşayan gençler, erkekler için ideal evlilik yaşı konusunda aynı doğrultuda (25-29) düşünmektedirler. Ege Bölgesi ile İç Anadolu, Marmara Bölgesi ile de Karadeniz Bölgesi'nden gelen gençler birbirlerine daha yakın düşünmektedirler.

Erkekler için ideal evlilik yaşı ile aile yapısı arasında çapraz ilişki kurulduğunda, anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,870$ ). Buna göre çekirdek aileye mensup gençlerin % 70,9'u erkekler için ideal evlilik yaşınının 25-29 yaş aralığı görüşünde iken, geniş aileye mensup gençlerin oranı % 24,6'da kalmaktadır. Boşanmış aileye mensup gençlerin oranı ise 4,5'tir. Bu durumda erkekler için ideal evlenme yaşı konusunda farklı aile yapılarından gelen gençler farklı düşünmektedirler.

#### **2.2.2.4.Gençlerin “Evlilik Kararını Vermede Etkin Sebepler” Hakkındaki Düşünce ve Görüşleri**

Evlenme için yeterli olgunluğa gelmiş, evlenme düşüncesi içinde olan gençlerin evlenebilmeleri için önünde belli başlı aşılması gereken engeller vardır. Eğitimi tamamlamak, evlilik yaşına ulaşmak, ekonomik özgürlüğe sahip olmak, fiziksel olgunluğa erişmek, geçerli bir meslek sahibi olmak, toplumda geçerli bir statüye sahip olmak, askerlik durumunun ortadan kalkması gibi önemli engeller bunlardan bazılarıdır. Aşılması gereken bu kriterlerin her biri belirli bir zaman almaktadır. Bu durum evlenme yaşını yükselte bildiği gibi gencin olgunlaşmasına, evliliğin sorumluluk bilincine sahip olmasını sağlamaktadır. Yapılan araştırmaya göre evlilik kararı vermede en önemli sebepler, ekonomik özgürlük, iyi bir iş sahibi olma, eğitimi tamamlamamak gibi sebeplerdir. Evliliğe engel, etken sebeplere sırasıyla bakacak olursak:

##### **2.2.2.4.1.Eğitimi Tamamlamak**

Evlilik kararı vermede önemli, etkenler vardır. Üniversite gençleri üzerine yapılan bu çalışmada en önemli etkenin eğitimi tamamlamak olduğu görülmektedir. Eğitimi tamamlamak konusunda verilen cevaplar tablo 14'te verilmiştir. Buna göre

araştırmaya katılan gençlerin % 91,8' evlilik kararı vermek için eğitimin tamamlanması gerektiğini düşünmektedirler.

**Tablo 14.** Evlenme Kararı Vermede “Eğitimin Tamamlanmış Olmasının” Ne Derece Önemli Olduğu İle İlgili Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	413	72,5
Önemli	110	19,3
Fikrim yok	16	2,8
Az önemli	19	3,3
Hiç önemli değil	12	2,1
Toplam	570	100,0

Evlilik kararı vermede eğitimi tamamlamak ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,247$ ). Evlilik kararı vermekte eğitimi tamamlamak erkekler ve kızlar her ikisi için de önemlidir.

Evlilik kararı vermede eğitimi tamamlamak ile aile gelir durumu anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,372$ ). Alt gelir, orta gelir ve üst gelir aileye mensup gençler için eğitimi tamamlanma konusundaki düşüncelerinde herhangi bir farklılık yoktur.

Evlilik kararı vermede eğitimi tamamlamak ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,781$ ). Evlilik kararını vermede eğitimi tamamlamak hususunda farklı bölgelerden gelen gençler farklı düşünmektedirler. Ege Bölgesi'nden gelen gençlerle Akdeniz Bölgesi'nden gelen gençler birbirine yakın düşünüyorlarken, Karadeniz Bölgesi'nden gelen gençlerle Marmara Bölgesi'nden gelen gençler aynı doğrultuda düşünmektedirler.

Evlilik kararı vermede eğitimi tamamlamak ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,904$ ). Buna göre çekirdek ailede yaşayan gençlerin evlilik kararı vermede eğitimi tamamlamanın çok önemli olduğunu düşüncesi, boşanmış ailede yaşayan gençlerin düşüncesinden daha yüksektir.

#### **2.2.2.4.2. Ekonomik Özgürlük**

Üniversite gençleri için evlilik kararı vermekte eğitimi tamamlama konusu adeta bir ön koşul niteliği taşımaktadır. Eğitimi tamamlama sonrasındaki en önemli koşul

ekonomik özgürlüğe kavuşmaktır. Tablo 15’te bu durum açıkça görülmektedir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 90,5’i evlilik kararı vermek için ekonomik özgürlüğe kavuşmanın önemli olduğunu düşünmektedir.

**Tablo 15.** Evlenme Kararı Vermek İçin “Ekonomik Özgürlüğe Kavuşmuş Olmanın” Ne Derece Önemli Olduğu İle İlgili Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	367	64,4
Önemli	149	26,1
Fikrim yok	25	4,4
Az önemli	16	2,8
Hiç önemli değil	13	2,3
Toplam	570	100,0

Evlilik kararı vermede ekonomik özgürlüğe kavuşma ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ( $P=0,022$ ). Buna göre ekonomik özgürlüğe kavuşmak erkekler ve kızlar için çok önemlidir. Kızlar bu konuyu erkeklerden biraz daha fazla önemsemektedirler.

Evlilik kararı vermede ekonomik özgürlüğe kavuşmak ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,392$ ). Alt gelir ve üst gelir aileye mensup gençler için ekonomik özgürlüğe kavuşmak orta gelir aileye mensup gençlere göre biraz daha fazla önemlidir.

Evlilik kararı vermede ekonomik özgürlüğe kavuşma ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,511$ ). Evlilik kararını vermede ekonomik özgürlüğe kavuşmak hususunda farklı bölgelerden gelen gençler birbirine yakın düşünmektedirler. Ege Bölgesi’nden gelen gençlerle Akdeniz Bölgesi’nden gelen gençler birbirine daha yakın düşünüyorlarken, Karadeniz Bölgesi’nden gelen gençlerle Marmara Bölgesi’nden gelen gençler aynı doğrultuda düşünmektedirler.

Evlilik kararı vermede ekonomik özgürlüğe kavuşmak ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,079$ ). Buna göre, çekirdek ailede yaşayan gençler için de boşanmış ailede yaşayan gençler için de ekonomik özgürlüğe kavuşmak evlilik kararı vermek için önemlidir. Evlilik kararını vermede ekonomik özgürlüğe

kavuşma konusunda farklı aile yapılarına mensup gençler birbirine yakın şekilde düşünmektedirler.

#### 2.2.2.4.3. Geçerli Bir Meslek Sahibi Olmak

Evlilik kararı vermede eğitimi tamamlamak, ekonomik özgürlüğe kavuşmak gibi, iyi bir meslek sahibi ve iş sahibi olmakta önemlidir. Tablo 16’da bu durum görülmektedir.

**Tablo 16.** Evlenme Kararı Vermek İçin “Geçerli Bir Meslek Sahibi Olmanın” Ne Derece Önemli Olduğu İle İlgili Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	371	65,1
Önemli	137	24,0
Fikrim yok	29	5,1
Az önemli	19	3,3
Hiç önemli değil	14	2,5
Toplam	570	100,0

Evlilik kararı vermede geçerli bir meslek sahibi olma ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,087$ ). Buna göre geçerli bir meslek sahibi olmak kızlar için erkeklere göre biraz daha fazla önemlidir.

Evlilik kararı vermede geçerli bir meslek sahibi olmak ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,707$ ). Alt gelir, orta gelir ve üst gelir aileye mensup gençler için, geçerli bir meslek sahibi olmak evlenme kararı vermede önemlidir.

Evlilik kararı vermede geçerli bir meslek sahibi olmak ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,143$ ). Evlilik kararını vermede geçerli bir meslek sahibi olmak hususunda farklı bölgelerden gelen gençler birbirine yakın düşünmektedirler. Akdeniz Bölgesi’nden gelen gençler evlenme kararı vermek için geçerli bir meslek sahibi olma konusunu diğer bölgelerden gelen gençlere göre daha fazla önemsemektedir. Karadeniz Bölgesi’nden gelen gençlerle Marmara Bölgesi’nden gelen gençler birbirine yakın düşünmektedirler. İç Anadolu Bölgesinden gelen gençler

ise Ege ve Akdeniz İle Marmara ve Karadeniz Bölgesinden gelen gençlerin, hemen-hemen ortalarında bir düşünce ortaya koymaktadırlar.

Evlilik kararı vermede geçerli bir meslek sahibi olmak ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,210$ ). Buna göre çekirdek ailede yaşayan gençler evlilik kararı vermede geçerli bir meslek sahibi olmanın çok önemli olduğunu düşünmektedirler. Geniş ailede yaşayan gençler için evlilik kararı vermekte geçerli bir meslek sahibi olmanın çekirdek ailede yaşayan gençlere göre biraz daha az önemlidir.

#### 2.2.2.4.4.İyi Bir İş Sahibi Olmak

Eğitimi tamamlamak, ekonomik özgürlüğe kavuşmak, geçerli bir meslek sahibi olmak yanında iyi bir iş sahibi olmak ta önemlidir. İlk dört sebep evlenme kararı vermede en önemli sebepler olarak görülmektedir. Görüldüğü üzere bu dört sebepte ekonomik sebeplerdir. Anlaşıldığı kadarıyla evlilik öncesi evlilik kararı vermede en önemli kriter ekonomik sorunların aşılmış olmasıdır. Bu durum yaşadığımız dünya şartlarına ve standartlarına uyum ile ilgilidir. İyi bir iş sahibi olmak konusunda gençlerin verdiği cevaplar tablo 17’de verilmiştir. Buna göre gençlerin % 85,2’si evlenme kararı vermede iyi bir iş sahibi olmak gerektiği görüşünü beyan etmişlerdir

**Tablo 17.** Evlenme Kararı Vermek İçin “İyi Bir İş Sahibi Olmanın” Ne Derece Önemli Olduğu İle İlgili Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	340	59,6
Önemli	146	25,6
Fikrim yok	35	6,1
Az önemli	23	4,0
Hiç önemli değil	26	4,6
Toplam	570	100,0

Evlilik kararı vermede iyi bir iş sahibi olmak ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $P=0,001$ ). Buna göre evlilik kararı vermede iyi bir iş sahibi olmak hem erkekler hem de kızlar için önemlidir.

Evlilik kararı vermede iyi bir iş sahibi olmak ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,902$ ). Alt gelir, orta gelir ve üst gelir aileye mensup gençler için iyi bir iş sahibi olmak önemlidir. Alt gelir, orta gelir ve üst gelir

grubu aileye mensup gençler evlilik kararı vermede iyi bir iş sahibi olma konusunda benzer şekilde düşünmektedirler.

Evlilik kararı vermede iyi bir iş sahibi olmak ile gelinen bölge anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,053$ ). Evlilik kararını vermede iyi bir iş sahibi olmak hususunda farklı bölgelerden gelen gençler benzer şekilde düşünmektedirler. Ege Bölgesi'nden gelen gençler ve Marmara Bölgesi'nden gelen gençler iş sahibi olmayı diğer bölgeden gelen gençlere göre biraz daha fazla önemsemektedirler.

Evlilik kararı vermede iyi bir iş sahibi olmak ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,655$ ). Buna göre çekirdek ailede yaşayan gençler evlilik kararı vermede iyi bir iş sahibi olmanın çok önemli olduğunu düşünürken, bu durum boşanmış ailede yaşayan gençler için biraz daha düşük oranda gerçekleşmiştir.

#### 2.2.2.4.5.Evlilik Yaşına Ulaşmış Olmak

Evlilik kararı vermek için ekonomik şartların oluşması evlilik için yeterli değildir. Evlenecek gencin evlilik yaşına ve olgunluğuna ulaşmış olması çeyizini tamamlamış olması gibi etkenlerde önemlidir. Yapılan araştırmalara göre erkekler için 26,6 olan evlenme yaş ortalaması kızlar için 23,3'tür. Buna göre erkekler ve kızlar belirli yaşa geldiklerinde aileleri tarafından da evlenmeleri için telkinde bulunulur. Erkek için değişik kız isimleri evde konuşulurken, kızlar içinde çeyiz hazırlıkları hızlanmış olur. Böylece evlenme işi daha ciddi bir boyut almıştır. Bu durum tablo 18'de görülmektedir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin yaklaşık % 90'ı evlilik kararı vermek için evlenme yaşına ulaşmanın önemli olduğunu düşünmektedirler.

**Tablo 18.** Evlenme Kararı Vermek İçin “Evlilik Yaşına Ulaşmış Olmanın” Ne Derece Önemli Olduğu İle İlgili Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	327	57,4
Önemli	170	29,8
Fikrim yok	28	4,9
Az önemli	29	5,1
Hiç önemli değil	16	2,8
Toplam	570	100,0



Evlilik kararı vermede iyi bir iş sahibi olmak ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,214$ ). Evlilik kararı vermede evlenme yaşına gelmiş olmak kızlar için erkeklere göre biraz daha fazla önemlidir.

Evlilik kararı vermede evlilik yaşına ulaşmak ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,428$ ). Alt gelir, orta gelir ve üst gelir aileye mensup gençler için evlilik yaşına ulaşmak önemlidir. Aile gelir durumu farklı olan gençler evlilik yaşına ulaşma konusunda birbirlerine yakın düşünceye sahiptirler.

Evlilik kararı vermede evlilik yaşına ulaşmak ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,180$ ). Evlilik kararını vermede evlilik yaşına ulaşmak hususunda farklı bölgelerden gelen gençler birbirine yakın düşünmektedirler. Ege Bölgesi'nden gelen gençler ile Akdeniz Bölgesi'nden gelen gençler birbirine daha yakın düşünüyorlarken, Karadeniz Bölgesi'nden gelenlerle Marmara Bölgesi'nden gelenler birbirlerine daha yakın düşünmektedirler. Doğu Anadolu Bölgesi'nden gelenlerle Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden gelenler birbirlerine yakın düşündükleri görülmekte ve evlilik yaşına ulaşma konusunu en az önemseyen gruptur.

Evlilik kararı vermede evlilik yaşına ulaşmak ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,065$ ). Çekirdek, geniş ve boşanmış ailede yaşayan gençler için evlilik kararı vermede evlilik yaşına ulaşmak önemlidir.

#### **2.2.2.4.6.Fiziksel Olgunluğa Erişmek**

Evlilik kararı vermek için evlilik yaşına ulaşmakla birlikte, fiziksel olarak ta belirli olgunluğa gelmek gerekiyor. Ergenlik aşamalarının tamamlanmış olması evlilik kararı vermek için oldukça önemlidir. Bu açıdan araştırma grubunun bu konuyu önemsedikleri görülmektedir. Bu durum tablo 19'da görülmektedir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 81,6'sı evlilik kararı verme için fiziki olgunlu ulaşmanın önemli olduğunu düşünmektedir.

**Tablo 19.** Evlenme Kararı Vermek İçin “Fiziki Olgunluğa Erişmiş Olmanın” Ne Derece Önemli Olduğu ile İlgili Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	295	51,8
Önemli	170	29,8
Fikrim yok	42	7,4
Az önemli	38	6,7
Hiç önemli değil	25	4,4
Toplam	570	100,0

Evlilik kararı vermede fiziki olgunluğa erişmek ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,280$ ). Evlilik kararı vermede fiziki olgunluğa erişmek konusunu erkekler ve kızlar birbirine yakın oranlarda önemsemektedirler.

Evlilik kararı vermede fiziki olgunluğa ulaşma ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,166$ ). Aile gelir durumu artıkça ve ya azaldıkça evlenilecek eşte fiziki olgunluk konusunda önemli derecede artma ve ya azalma olmamaktadır.

Evlilik kararı vermede fiziki olgunluğa ulaşma ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,564$ ). Evlilik kararını vermede fiziki güzellik/yakışıklılık hususunda farklı bölgelerden gelen gençler birbirine yakın düşünmektedirler. Evlilik kararı verme hususunda güzelliği/yakışıklılığı en çok önemseyenler Akdeniz Bölgesi’nden gelen gençler iken, bu konuyu Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nden gelen gençler diğer bölgelerden gelen gençlere göre biraz daha az önemsemektedir.

Evlilik kararı vermede fiziki olgunluğa ulaşma ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,405$ ). Buna göre çekirdek aileye mensup gençler ile geniş aileye mensup gençler evlilik kararı vermede fiziki olgunluğu güzelliği/yakışıklılığı neredeyse aynı oranlarda önemsemektedirler. Boşanmış ailede yaşayan gençler, çekirdek aile ve geniş ailede yaşayanlara göre biraz daha az önemsemektedirler.

#### **2.2.2.4.7. Askerlik Durumu**

Gençlerin evlilik kararı vermede, eğitim, ekonomik özgürlük, iyi bir iş sahibi olmak, evlilik yaşına gelmiş olmak ve gönlüne uygun bir eş adayını bulmakla yine evlilik kararı veremiyor. Bunların yanında bir de askerlik durumunun ortadan kalkması

gerekiyor. Erkeğin evlilik kararı vermek için ve evlenebilmek için askerliğini yapmış olması gerekiyor, kızlar için ise evleneceği erkeğin askerliğini yapmış olması gerekiyor. Askerlik konusu evlenme kararı verecek gençler için önemli bir kriter olarak karşımıza çıkmaktadır. Tablo 20’de bu durum açık bir şekilde görülmektedir.

**Tablo 20.** Evlenme Kararı Vermek İçin “Askerlikle Bağının Olmamasının” Ne Derece Önemli Olduğu İle İlgili Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	307	53,9
Önemli	122	21,4
Fikrim yok	56	9,8
Az önemli	44	7,7
Hiç önemli değil	41	7,2
Toplam	570	100,0

Evlilik kararı vermede askerlik durumunun ortadan kalkmış olması ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,454$ ). Evlilik kararı vermede kızlar ve erkekler askerlik durumunun ortadan kalkmış olmasını birbirine yakın şekilde önemsemektedirler. Evlilik kararı vermek için erkeklerin askerliliği yapmış olması kızlar ve erkekler için önemli bir kriterdir. Çünkü askerlik dönemi eşlerin ayrılığı, maddi ve manevi olarak eşleri yıpratmaktadır. Askerlik öncesi çocuk olması çocukların durumunu da sıkıntıya soktuğunda evlenme kararı vermede askerlik durumunun ortadan kalkması kızlar ve erkekler için önemli bir kriterdir.

Evlilik kararı vermede askerlik durumunun ortadan kalmış olması ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,782$ ). Aile gelir durumu artıkça ve ya azaldıkça evlenilecek eşin askerlik durumunun ortadan kalkması konusunda gençlerin görüşlerinde önemli bir değişiklik oluşturmamaktadır. Aile gelir durumu ne olursa olsun askerlik durumunun ortadan kalkmış olması gençler tarafından önemlidir.

Evlilik kararı vermede askerlik durumunun ortadan kalmış olması ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,913$ ). Evlilik kararını vermede askerlik durumunun ortadan kalmış olması konusunda farklı bölgelerden gelen gençler

birbirine yakın düşünmektedirler. Evlilik kararı vermede askerlik durumunun ortadan kalkması konusunda bölgeler arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

Evlilik kararı vermede askerlik durumunun ortadan kalmış olması ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,462$ ). Buna göre çekirdek aileye mensup gençler ile geniş aileye mensup gençler evlilik kararı verme konusunda askerlik durumunun ortadan kalmış olmasını benzer oranlarda önemsemektedirler. Boşanmış ailede yaşayan gençler için askerlik durumunun ortadan kalkmış olması, çekirdek ve geniş ailede yaşayan gençlere göre biraz daha fazla önemlidir.

#### 2.2.2.4.8. Toplumda Geçerli Bir Statüye Sahip Olmak

Evlenme kararı vermede etkili sebeplerden bir diğeri ise toplumda geçerli bir statüye sahip olmaktır. İş önemli, meslek önemli bir de toplumda önemli bir statüye sahip olmak da önemlidir. Konu ile ilgili gençlerin düşünceleri tablo 21’de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 67’si toplumda geçerli bir statüye sahip olmak evlenme kararı vermede önemli bir etken olduğu düşüncesindedir.

**Tablo 21.** Evlenme Kararı Vermek İçin “Toplumda Geçerli Statü Sahibi Olmanın” Ne Derece Önemli Olduğu İle İlgili Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	208	36,5
Önemli	174	30,5
Fikrim yok	86	15,1
Az önemli	61	10,7
Hiç önemli değil	41	7,2
Toplam	570	100,0

Evlilik kararı vermede toplumda geçerli bir statüye sahip olma ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ( $P=0,011$ ). Evlilik kararı vermede toplumda geçerli bir statüye sahip olma konusunu kızlar erkeklerden biraz daha fazla önemsemektedirler.

Evlilik kararı vermede toplumda geçerli bir statüye sahip olma ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,617$ ). Aile gelir durumu

artıkça ve ya azaldıkça evlenilecek eşin toplumda geçerli bir statüye sahip olması konusunda gençlerin görüşlerinde önemli bir değişiklik olmamaktadır.

Evlilik kararı vermede toplumda geçerli bir statüye sahip olma ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,078$ ). Evlilik kararını vermede toplumda geçerli bir statüye sahip olması konusunda farklı bölgelerden gelen gençler birbirine yakın düşünmektedirler. Bu konuyu en fazla önemseyenler Ege ve Akdeniz Bölgeleri'nden gelen gençler iken, en az önemseyenler Doğu Anadolu Bölgesi'nden gelen gençlerdir.

Evlilik kararı vermede toplumda geçerli bir statüye sahip olma ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,282$ ). Buna göre çekirdek aileye mensup gençler ile geniş aile ve boşanmış aileye mensup gençler evlilik kararı vermede toplumda geçerli bir statüye sahip olma konusunu benzer oranlarda önemsemektedirler.

#### **2.2.2.4.9.Çeyizin Tamamlanmış Olması**

Evlilik kararı vermek kolay olmuyor. Eğitim, ekonomi, iş, meslek, güzellik, askerlik derken sırada çeyizin tamamlanmış olması var. Çeyizin hazırlanması konusunda da bölgeler arasında bazı farklılıklar bulunabilmektedir. Genel görüş erkekler altın, mobilya, beyaz eşya, ev, araba konularında yoğunlaşırken kızlar, mutfak eşyası, havlu, dantel, yatak odası konusunda çeyiz yapmaktadırlar. Çeyizin hazırlanması da bazen çok uzun zaman alabilmektedir. Gençler evlilik kararı verme konusunda çeyizini tamamlamanın da önemli olduğunu düşünmekte. Ancak bu konu evlenme kararı vermede etkili konuların sıralama da en son da gelmektedir. Bunun nedeni gençler evlendikten sonrada da bazı eksiklerin giderilebileceğini düşündükleri için böyle olmuş olabilir. Neticede gençlerin evlilik kararı vermede çeyizin tamamlanması konusunu önemsedikleri görülmektedir. Bu konuda gençlerin verdikleri cevaplar tablo 22'de verilmiştir. Buna göre gençlerin % 28,6'sı çeyizin tamamlanmasını önemli bulurken, % 60,1'i az önemli ve ya hiç önemli bulmamaktadır.

**Tablo 22.** Evlilik Kararı Vermek İçin “Çeyizini Tamamlanmış Olmasının” Ne Derece Önemli Olduğu İle İlgili Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	75	13,2
Önemli	88	15,4
Fikrim yok	64	11,2
Az önemli	104	18,2
Hiç önemli değil	239	41,9
Toplam	570	100,0

Evlilik kararı vermede çeyizini tamamlama ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ( $P=0,057$ ). Evlilik kararı vermede kızlar ve erkekler çeyizini tamamlama konusunu birbirine yakın şekilde önemsemektedirler. Evlilik kararı vermede çeyizini tamamlanmış olmasını erkekler, kızlara göre biraz daha fazla önemsemektedirler.

Evlilik kararı vermede çeyizini tamamlama ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $P=0,000$ ). Buna göre aile gelir durumu düştükçe çeyizini tamamlama isteği artmaktadır. Aile gelir durumu yükseldikçe çeyizini tamamlanması konusunun önemi azalmaktadır. Yani maddi durumu düşük aileye mensup gençler bu işi kendisine daha çok dert edinmiş oldukları söylenebilir.

Evlilik kararı vermede çeyizini tamamlama ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,255$ ). Evlilik kararını vermede çeyizini tamamlanmış olması konusunda farklı bölgelerden gelen gençler birbirine yakın düşünmektedirler. Evlilik kararı vermede çeyizini tamamlanmış olması konusunda bölgeler arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

Evlilik kararı vermede çeyizini tamamlama ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,005$ ). Buna göre evlenme kararı vermede çeyizini hazırlanmış olması konusuna en fazla düzeyde katılan grup, boşanmış aileye mensup gençler, sonra geniş aileye mensup gençler en az katılanlar ise çekirdek aileye mensup gençlerdir. Evlilik kararı verme öncesi çeyiz konusunun hazır olma konusunda boşanmış, geniş ve çekirdek aileye mensup gençlerin düşünceleri arasında düzenli artan bir istek vardır.

### 2.2.2.5. Gençlerin “Evlilik Kararı Verme Şekilleri” Hakkındaki Düşünce ve Görüşleri

Evlilik kararını vermek pek kolay bir iş değildir. Evlenme kararını vermek için birçok yol kat eden gencin evlilik kararını da vermesi pek kolay değildir. Günümüzden birkaç nesil önce evlenme yaşına gelen gencin ailesi evlatları için kız aramaya başlar çevreye haberler gönderirdi. Evlatları için uygun bir kız adayı bulduklarında dünür olunur bu esnada erkekle kız tanışırılır. Gençler anlaşırırsa evlendirilirdi. Günümüzde aile yapılarının değişmesi, gençlerin eğitim seviyelerinin artması, hayat ve yaşam standartlarının değişmesi, internetin ve sosyal ağların hayatımıza girmesi sonucu evlilik kararını verme şekilleri de değişmektedir. Günümüzde gençler evlilik kararını daha çok kendileri vermek istemektedirler. Yapılan araştırmalara göre gençler çok büyük oranda evlilik kararının kendileri vermek istemekle birlikte ailelerin bu konudaki onayını da almak istedikleri görülmektedir (Yılmaz,2012).

Evlilik kararının nasıl verecekleri şeklinde gençlere sorular yöneltilmiş ve sonuçlar tablo 23’te gösterilmiştir. Buna göre gençler evlenme kararını % 76,1 oranında evleneceği kişiyle almak istemekle birlikte anne-babalarının da onayını almayı düşünmektedirler. Kararı ailesiyle birlikte vermeyi düşünen gençlerle birlikte, kararı sadece ailesinin vermesini de düşünen gençler bulunmaktadır. Bu durumda evlilik kararını gençlerin kendileri vermek istemekle birlikte ailelerinin de onların bu kararını onaylamalarını ciddi derecede önemsedikleri görülmektedir.

**Tablo 23.**“Evlenme Kararının Nasıl Verileceği” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Kararı sadece evleneceğimiz kişiyle birlikte veririz başkalarına danışmayız	49	8,6
Kararı evleneceğimiz kişiyle veririz sonra anne-babalarımızın rızasını alırız	434	76,1
Kararı ailem verir sonra benim onayımı alır	32	5,6
Kararı ailemle birlikte veririz	43	7,5
Diğer	12	2,1
Toplam	570	100,0

Evlilik kararı nasıl verileceği ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ( $P=0,007$ ). Evlilik kararını gençler kendileri vermek istemekle birlikte ailenin onayının da alınmasını önemsemektedirler. Kızlar bu konuda erkelere göre daha fazla evlenme kararı vermede kendi isteğini önemsemekle birlikte ailesinin de onayını almayı düşünmektedir. Bu durum kızların eğitim seviyelerinin artması ve ekonomik özgürlüğüne kavuşmalarıyla da ilgili olabilmektedir. Erkeklerin bir kısmı evlilik kararını ailesinin onayını almadan da alabileceklerini düşünmektedirler.

Evlilik kararı nasıl verileceği ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,322$ ). Buna göre farklı aile gelir durumuna mensup gençler evlilik kararını verme konusunda birbirleriyle benzer şekilde düşünmektedirler. Ancak üst düzey gelir grubu aileye mensup gençler evlilik kararı verme konusunda diğer gelir grup aileye mensup gençlere göre daha yüksek oranda kendi istedikleri kişiyle karar vermekle birlikte ailelerinin onayını almayı düşünmektedirler.

Evlilik kararı nasıl verileceği ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ( $P=0,000$ ). Farklı bölgelerden gelen gençler birbirlerine yakın olmakla birlikte farklı düşünmektedirler. Buna göre evlilik kararını evleneceği kişiyle verip ailesinin onayını almak isteyenler en fazla İç Anadolu Bölgesi'nden gelen gençlerdir. Bunu Karadeniz Bölgesi, Marmara Bölgesi ve Ege Bölgesi'nden gelen gençler takip etmektedir. Kararı evleneceğim kişiyle veririz başkasına danışmayız düşüncesinde olan gençler ise en fazla Ege Bölgesi'nden gelen gençlerdir.

Evlilik kararı nasıl verileceği ile aile yapısı arasında bir ilişki kurulduğunda anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ( $P=0,000$ ). Buna göre evlilik kararını evleneceğimiz kişiyle birlikte veririz başkalarına danışmayız düşüncesinde olan gençler en fazla çekirdek aileye mensup gençler iken bunu geniş aile ve boşanmış aileye mensup gençler takip etmektedir. Yine kararı evleneceğimiz kişiyle birlikte veririz sonra anne-babalarımızın onayını alırız düşüncesinde olan gençler de sırasıyla çekirdek, geniş ve boşanmış aileye mensup gençlerdir. Bu durumda aile yapısının evlilik kararını almada önemli derecede etkili olduğu söylenebilir.



## **2.2.2.6.Gençlerin “Evlenme Şekilleri ve Flört” Hakkındaki Düşünce ve Görüşleri**

### **2.2.2.6.1.Tanışarak Evlenme**

Modernitenin, yazılı ve görsel medyanın yanında internet ve sosyal ağların hayatımıza girmesi toplumsal yaşamımızda önemli değişikliklere sebep olmuştur. Özellikle son dönemde üniversite sayısı ve kontenjanlarının artması ile gençlerin birbirlerinden etkilenmesi de ciddi oranda artmıştır. Üniversite gençliği okulda, sosyal hayatta, sosyal ağlarda (facebook, twitir, chat vb.) tanıştığı erkek ve kız arkadaşlarıyla arkadaşlık ilişkilerini sürdürmektedir. Bu arkadaşlık sırasında kızlar ve erkekler arasında zamanla değişik sebeplerle yakınlaşmalar olabilmektedir. Bu durumda gençler bazen ciddi düşünceler içine girerken, bazen de sadece arkadaşlık ilişkisini ilerlete bilmektedirler. Flört denen bu dönem gençleri evlenme tercihi yapma durumuna getirebilmektedir. Üniversite geçliğinin büyük oranda tercih ettiği evlenme türü değişik ortamlarda tanıştığı ve bir müddet flört ettiği birisiyle yaptığı evlilik türüdür.

Nitekim flört gençler tarafında genel kabul görmektedir. Daha önce flört etmiş birisiyle evlilik oranı kızlarda erkelere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Ama flörtün nerede başlayıp nerede bittiği konusunda gençler arasında farklı düşünceler bulunmaktadır. Gençlerin büyük çoğunluğu flörtü birbirinden hoşlanan iki insanın duygu ve düşüncelerini paylaşması, evleneceği kişiyi tanıma süreci, birlikte olacağı kişiyi tanıma, duygusallığın ve cinselliğin paylaşılması şeklinde düşünmektedirler (Ceylan,1994). Flörtün boyutu ve şekli önemlidir. Tanışma, konuşma boyutundan cinsellik boyutuna geçildiğinde taraflar maddi ve manevi problemler yaşaya bilmektedir.

Gençlere hangi evlilik türünü kendilerine yakın buldukları sorulmuş ve gençlerin bu soruya verdikleri cevaplar tablo 24’te verilmiştir. Buna göre gençlerin % 86’sı tanışarak evlilik cevabını vermişlerdir.

**Tablo 24.**“Tercih Edilen Evlenme Şekilleri” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Görücü Usulü	62	10,9
Kaçarak	5	0,9
Yakın Akraba Evliliği	5	0,9
Tanışarak	490	86,0
Tv dev Evlilik	1	0,2
Diğer	7	1,2
Toplam	570	100

Tercih edilen evlenme şekli ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ( $P=0,006$ ). Gençler arasında tercih edilen evlilik türü tanışarak evlilik türüdür. Kızlar tanışarak evlilik türünü erkeklere göre daha fazla tercih etmektedirler. Erkekler ise görücü usulü evlilik türünü kızlara göre daha fazla tercih etmektedirler.

Tercih edilen evlenme şekli ile aile gelir durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,726$ ). Buna göre farklı gelir durumuna mensup ailelerden gelen gençler genel itibariyle tanışarak evlenme türünü tercih etmektedirler. Alt gelir aileye mensup gençler ile orta ve üst düzey gelire sahip olan aileye mensup gençlerin tercih ettiği evlilik türü arasında anlamlı bir artma ve azalma vardır.

Tercih edilen evlenme şekli ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ( $P=0,000$ ). Farklı bölgelerden gelen gençler birbirlerine yakın olmakla birlikte farklı düşünmektedirler. Tanışarak evlilik türünü en fazla Karadeniz ve Marmara Bölgesi’nden gelen gençler tercih ederken görücü usulü evliliği en az tercih eden bölgeler yine Karadeniz ve Marmara Bölgesi’nden gelen gençlerdir. Aynı zamanda tanışarak evlilik türünü en az tercih eden bölgeler Güneydoğu Anadolu ve Akdeniz Bölgeleri’nden gelen gençler iken, görücü usulü evliliği tercih eden gençlerde yine bunlardır.

Tercih edilen evlenme şekli ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,000$ ). Buna göre tanışarak evlenme türünü en az tercih eden gençler boşanmış ailede yapısına sahip gençlerdir. Bunu geniş aileye mensup ve çekirdek aileye mensup gençler izlemektedir. Görücü usulü evliliği en az isteyen gençler çekirdek aileye

mensup gençlerdir Buna göre tercih edilen evlilik türü ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki vardır.

#### 2.2.2.6.2.”Flört Eden Birisiyle Evlilik” Konusundaki Düşünce ve Görüşler

Gençler arasında en çok tercih edilen evlilik türünün, tanışarak evlilik türü olduğu görülmektedir. Bu tür evlilik gençlerin değişik ortamlarda özellikle okul, sosyal hayat ve sosyal medyada tanışarak ve bu tanışma sonucu belirli müddet beraber zaman geçirerek yani flört ederek evlendiği evlilik türü idi. Burada görülmektedir ki gençler flört konusunda esnek davranmaktalar. Kendileri flörtü onaylamaktadırlar.

Bunun yanında gençlere sizden daha önce başka birisiyle flört eden bir kişiyle evlenir misiniz şeklinde soru sorulmuş ve gençlerin verdikleri cevap tablo 25’te verilmiştir. Buna göre gençlerin % 52,6’sı daha önce flört eden birisiyle evleneceğini ifade ederken % 24’ünün bu konuda duruma göre gibi bir düşünce içinde oldukları anlaşılmaktadır. Yani tanıştığı birisi evlilik için diğer kriterleri uygunsa olabilir, değilse olmaz şeklinde anlaşılabilir. Bunun yanında araştırmaya katılan gençlerin % 23,3’ü hayır daha önce flört etmiş birisiyle evlenmem şeklinde görüş beyan etmişlerdir. Bu durumda gençlerin büyük bir kısmı daha önce flört etmiş birisiyle evlenebileceğini ifade etmişlerdir.

**Tablo 25.**Araştırma Grubunun “Daha Önce Flört Etmiş Biriyle Evlenebilirim” İfadesine Katılma Durumları

	N	%
Kesinlikle Evet	131	23,0
Evet	169	29,6
Fikrim yok	137	24,0
Hayır	60	10,5
Kesinlikle Hayır	73	12,8
Toplam	570	100,0

Daha önce flört eden birisiyle evlenme ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ( $P=0,000$ ). Buna göre araştırmaya katılan kızlar daha önce flört eden birisiyle evlilik konusunu erkeklere göre daha fazla onaylamaktadırlar. Erkekler ise bu konuda daha olumsuz bir tutum içindedirler.

Daha önce flört eden birisiyle evlenme ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,693$ ). Buna göre alt gelir, orta gelir ve üst gelir grubu aileden gelen gençler daha önce flört etmiş birisiyle evlilik konusunda birbirlerine yakın şekilde düşünmektedirler. Alt ve üst düzey gelir grubu aileye mensup gençler daha önce flört eden birisiyle evliliği orta gelir grubu aileye mensup gençlere göre daha fazla onaylamaktadırlar.

Daha önce flört eden birisiyle evlenme ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,201$ ). Buna göre daha önce flört etmiş birisiyle evliliği Ege ve Akdeniz Bölgesi'nden gelen gençler diğer bölgeden gelen gençlere göre daha fazla onaylamaktadırlar. Bunun yanında daha önce flört etmiş birisiyle evliliği en az onaylayanlar ise Güneydoğu ve Doğu Anadolu Bölgelerinden gelen gençler olduğu görülmektedir.

Daha önce flört eden birisiyle evlenme ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,943$ ). Buna göre daha önce flört eden birisiyle evlilik konusunda farklı aile yapılarına mensup gençler birbirine benzer şekilde düşünmektedirler. Daha önce flört eden birisiyle evliliği en fazla boşanmış aileye mensup gençler onaylarken, en az onaylayanlar geniş aileye mensup gençlerdir.

### **2.2.2.6.3.Sanal Ortamda Tanışarak Evlenme” Konusundaki Düşünce ve Görüşler**

İnternet ile fazlasıyla içi içe olan gençlik sosyal ağları da aktif bir şekilde kullanılmaktadır. Gençlerin sosyal ağlardan (chat, facebook, twitter, vb.) tanıştığı biriyle güzel sohbetler yapabilmekte, neşeli zamanlar geçirmektedirler. Bu sohbetler bir zaman sonra karşılıklı duygusallıkların yaşandığı ortamlara dönüşebilmekte ve artık sohbetle yetinmeyene gençler karşılıklı buluşma, görüşme durumuna gelebilmekteler. Sonrasında ise bu tanışıklık evliliğe kadar varabilmektedir. Yapılan araştırmalar bu konuda hızlı yükselişlerin olduğunu göstermektedir. Nitekim Türkarşlan'ın yaptığı araştırmada gençlerin % 56,5'i sanal ortamdan evliliği onaylamaktadır (Türkarşlan-2007). Bu konunun güncel ve önemli bir konu olmasından dolayı araştırılması önemli olmaktadır. Bu sebeple bu çalışmada bu konu üzerinde de durulmuş ve gençlere sanal ortamdan tanışılan biriyle evlenme durumuna katılma ile ilgili soru sorulmuş ve gençlerin verdiği cevaplar tablo 26'da verilmiştir. Buna göre gençlerin % 20,3'ü sanal ortamdan tanıştığı biriyle evlenebileceğini ifade ederken % 20'si fikrim yok, yani

duruma göre olabilir de şeklinde görüş beyan ederlerken % 60'ı hayır sanal ortamdan tanıştığım biriyle evlenmem şeklinde görüş bildirerek bu konuda daha temkinli olduklarını beyan etmişlerdir.

**Tablo 26.**“Sanal Ortamda Tanıştığım Biriyle Evlenebilirim” İfadesine Katılma Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Kesinlikle Hayır	229	40,2
Hayır	111	19,5
Fikrim yok	114	20,0
Evet	61	10,7
Kesinlikle Evet	55	9,6
Toplam	570	100,0

Sanal ortamdan tanışılan biriyle evlilik ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $P=0,018$ ). Buna göre kızlar ve erkekler sanal ortamdan tanışılan biriyle evlilik konusunda mesafeli durmakla beraber, erkekler kızlara göre daha rahattırlar. Kızlar, daha yüksek oranlarda hayır derken, erkekler daha yüksek oranda evet demektedirler.

Sanal ortamdan tanışılan biriyle evlilik ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,855$ ). Aile gelir durumu yüksek olan gençler sanal ortamdan tanışılan biriyle evlilik konusunda daha temkinlidirler. Aile gelir durumu en düşük olan gençler ise yüksek oranda fikrim yok şeklinde görüş ifade etmişlerdir. Bu açıdan aile gelir durumu ile sanal ortamdan tanışılan biriyle evlilik arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır.

Sanal ortamdan tanışılan biriyle evlilik ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,113$ ). Sanal ortadan tanışılan biriyle evliliği en yüksek oranda onaylayanlar Akdeniz ve Ege Bölgesinden gelen gençler iken, en az onaylayanlar Doğu Anadolu ve İç Anadolu Bölgesi'nden gelenler gençlerdir.

Sanal ortamdan tanışılan biriyle evlilik ile aile yapıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,577$ ). Sanal ortamdan tanışılan biriyle evliliği en yüksek oranda onaylayanlar geniş aile yapısına sahip gençler iken en düşük oranda onaylayanlar çekirdek aile yapısına sahip gençlerdir.

#### 2.2.2.6.4.Tv’ den Evlenme” Konusundaki Düşünce ve Görüşler

Son dönemlerde tv’de sıklıkla değişik isimlerde ve içeriklerde evlilikle ilgili programlar yapılmaktadır. Bunun da artık yeni bir evlenme şekli olduğu görülüyor. Bu çalışmada gençlerin televizyon programlarından evlenme şekli konusunda ne düşündükleri araştırılmak istenmiş ve onlara televizyon programlarından evlenir misiniz şeklinde bir soru yöneltilmiştir. Bu soruya gençlerin verdiği cevaplar tablo 27’de verilmiştir. Buna göre gençlerin % 17,7’si televizyon programlarından evlenebileceğini ifade ederken % 66,1’i televizyon programlarından evlenmeye sıcak bakmamaktadır. Bu durumun oluşmasında televizyondan evlenme konusunun toplumun geniş kesimlerinde olumlu bir imaj bırakmaması ve toplum tarafından yeterince kabul edilmemesi yatmaktadır.

**Tablo 27.**Araştırma Grubunun “Tv den Evlenebilirim” İfadesine Katılma Durumları

	N	%
Kesinlikle Hayır	297	52,1
Hayır	80	14,0
Fikrim yok	92	16,1
Evet	47	8,2
Kesinlikle Evet	54	9,5
Toplam	570	100,0

Televizyon programlarından evlilik ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ( $P=0,002$ ). Televizyondan evlilik konusunu kızlar erkeklere göre daha yüksek oranda onaylamamaktadırlar. Kızların bu konuda daha temkinli olması televizyondan evlilik hususunda bir korku yaşadıklarından olabilir. Evlenilecek kişinin yeterince tanınmama korkusu ile evlenemedi de televizyona çıktı şeklinde toplumda oluşabilecek dedikodu korkusu kızları televizyondan evlilik hususunda erkeklere göre daha temkinli olmaya itmiş olabilir.

Televizyon programlarından evlilik ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,260$ ). Gelir seviyesi en düşük olan aileye mensup gençler televizyondan evliliği diğer gelir seviyesine sahip olan aileye mensup gençlere göre daha yüksek oranda onaylamamaktadırlar. Bu konuda en yüksek oranda fikir beyan etmeyen grup ise, alt gelir gruba mensup aileden gelen gençlerdir.

Televizyon programlarından evlilik ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ( $P=0,002$ ). Televizyondan evlilik konusunu en yüksek oranda onaylayanlar Akdeniz ve Ege Bölgelerinden gelen gençler iken, en düşük onaylayanlar Doğu Anadolu ve İç Anadolu Bölgesi'nden gelen gençlerdir.

Televizyon programlarından evlilik ile aile yapıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,378$ ). Televizyondan evliliği en yüksek oranda boşanmış aileye mensup gençler onaylarken en düşük çekirdek aileye mensup gençler onaylamaktadırlar.

### **2.2.2.7. Gençlerin “Evlenecek Eşte Aranacak Özellikler Hakkındaki”**

#### **Düşünce ve Görüşleri**

Gençler, evlenme yaş ve olgunluğuna geldiklerinde kendilerine eş olacak kişide birçok özellik aramaktadır. Ekonomik özgürlük, eğitim, yaş, fiziksel görünüm, din, ahlak, güzel huy, yaşam tarzlarının uyumlu olması bunlardan bazılarıdır. Bunlardan bazıları ise her genç için farklı şekillerde ve daha çok ön plana çıkmaktadır. Bu gencin kendisini tanıması, evlilikten beklentisi ve evliliğe yüklediği anlamla ilgilidir.

Evlenme yaş ve olgunluğuna gelen gençlerin yapması gereken önemli işler vardır. Bunlardan birincisi kendisini çok iyi tanımasıdır. Kendisini çok iyi tanıyan bir genç, evlilikten beklenti ve evliliğe yüklediği anlamı da çok iyi belirleyebilecektir. Kendi huy, karakter, kişilik ve kendisiyle ilgili diğer özelliklerini iyi tanıyan gencin kendisi için arayacağı eş adayında bulunması gereken özellikleri belirleyebilecek ve bu özellikler çerçevesinde evlilik kriterleri oluşturabilecektir.

Kendi özelliklerini tanımış ve evleneceği eşte aradığı kriterleri belirlemiş olan gencin yapması gereken önemli iş, kendi özellikleriyle barışık ve bu özelliklere uygun kriterleri taşıyan eş adayını bulmak olacaktır. Şayet kendi özelliklerine uygun ve aradığı kriterleri taşıyan bir eş adayı bulabiliyorsa işte zaman mutlu ve huzurlu bir yuvanın temelini atmış demektir. Burada unutulmaması gereken önemli bir konu da hem kendi özelliklerini belirleme hem de evleneceği eşte arayacağı kriterleri belirleme de bu konuda tecrübeli olan, özellikle anne-baba başta olmak üzere dost ve arkadaşlarından destek almaktır. Çünkü onlar bu konuda kendisini doğru bir şekilde yönlendirebilecek bilgi ve tecrübeye sahiptirler. Bununla birlikte evlilik ve aile konusunda kitaplar okuması araştırma ve incelemelerde bulunması da hem kendini tanıma hem de evlilik kriterlerini doğru oluşturmada gence önemli ölçüde yol gösterecektir. Tüm bu

özellikleri bir arada gerçekleştirebilen genç evlilik ve mutlu bir yuva için çok önemli bir yolu kat etmiş olacaktır. Şayet bu özellikler ve diğer bazı özellikler evlenmeyi düşünen gençlerde ne kadar az bulunursa evlilikteki huzur ve mutluluk ile evlilik yaşam süresinin azalmasına sebep olabilecektir.

Günümüzde evlilikten beklentiler ve evlilik tercihleri değiştiği için evlenilecek eşte aranan özelliklerde de bir takım değişiklikler olabilmektedir. Daha önce evi ve çocukları ile ilgilenen kadın, günümüzde hem evinin hanımı hem de iş hanımı konumuna gelmiş durumdadır. Daha önceleri tek işi evini geçindirmek olan erkeğin durumu bugün, hem evinin geçimini sürdüren hem ev işlerinde eşine yardımcı olma hem de çocuğa bakma şeklinde değişmiştir. Neticede evlilik ve evlilikten beklentiler değişmekte ve evlenilecek eşte aranan özelliklerde buna göre değişmektedir.

Araştırmaya katılan gençlere evlenecekleri eşte aradıkları kriterlerle ilgili 20 madden oluşan bir tablo verilmiş ve verilen tablonun kendileri için önem sırasına göre doldurulması istenmiştir. Araştırmaya katılan gençlerin verdikleri cevaplar doğrultusundan bu maddelerin her biri ayrı-ayrı incelenecektir.

#### 2.2.2.7.1.Ahlak

Gençler için en önemli evlilik kriterleri ahlakıdır. Ahlak konusunu bir yuvanın huzur ve mutluluğu için en önemli kriter olarak gören gençlerin, yuvalarında öncelikle huzur ve mutluluk istediklerinin açık bir işaretidir. Konu ile ilgili soruya gençlerin verdikleri cevaplar tablo 28’de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 93,7’si evleneceği kişide arayacağı en önemli özelliklerin başında ahlakın geleceği görülmektedir.

**Tablo 28.** Evlenilecek Kişinin “Ahlaklı Olmasının Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok Önemli	412	72,3
Önemli	122	21,4
Fikrim yok	15	2,6
Az Önemli	9	1,6
Hiç Önemli Değil	12	2,1
Toplam	570	100,0

Eş seçme kriterlerinden olan ahlak ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır (P=0,190). Eş seçme kriterlerinden olan ahlak konusunda erkekler ve



kızlar birbirine yakın düşünmekte ve çok yüksek oranda evlenecekleri eşte arayacakları özelliklerin başında ahlak geleceği düşüncesindedirler. Kızlar ahlak konusunu erkeklere göre biraz daha yüksek oranda önemsemektedirler.

Eş seçme kriterlerinden olan ahlak ile aile gelir durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,104$ ). Evlenilecek eşte aranılan özelliklerden olan ahlak konusunda farklı gelir düzeylerinden gelen gençler benzer şekilde düşünmektedirler. Aile gelir durumu yüksek olan gençler evleneceği kişide aradığı özelliklerden biri olan ahlak konusunu diğer gelir grubu aileye mensup gençlere göre biraz daha önemli bulmaktadırlar.

Eş seçme kriterlerinden olan ahlak ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,083$ ). Evlenilecek eşte aranan özellikler arasında ahlak konusunda farklı bölgelerden gelen gençler birbirlerine yakın düşünmektedirler. Bölgeler arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

Eş seçme kriterlerinden olan ahlak ile aile yapıları arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $P=0,000$ ). Buna göre evlenilecek eşte aranan özellikler arasında bulunan ahlak konusunu en yüksek oranda önemseyenler çekirdek aile yapısına mensup gençler iken, en düşük oranda önemseyenler boşanmış aileden gelen gençlerdir. Evlenilecek eşte aranacak özelliklerden olan ahlak konusu ile aile yapıları arasında anlamlı artma ve azalma vardır.

#### **2.2.2.7.2-İyi Bir Eş Olacağına Dair İnanç**

Gençlerin evlilik tercihlerinde ikinci sırayı evlenilecek eş adayının iyi bir eş olacağına dair oluşan kanaattir. Gençler evleneceği kişinin kendilerinde bu benim için iyi bir eş olur düşüncesinin kendilerinde oluşmasının önemli olduğunu düşünmektedirler. Bu açıdan evlenilecek adayın birçok yönüyle iyi bir şekilde tanınması önemli olmaktadır. Gençlerin bu konudaki görüşleri tablo 29'da verilmiştir. Buna göre gençlerin % 91,6'sı evleneceği eşte aradığı önemli özellik iyi bir eş olacağına dair inancın kendilerinde oluşmasıdır.

**Tablo 29.** Evlenilecek Kişinin “İyi Bir Eş Olacağına İnancın Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok Önemli	412	72,3
Önemli	110	19,3
Fikrim yok	31	5,4
Az Önemli	8	1,4
Hiç Önemli Değil	9	1,6
Toplam	570	100,0

Eş seçme kriterinden iyi bir eş olacağına dair inanç ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,002$ ). Eş seçme kriterlerinden iyi bir eş olacağına dair inanç konusunda kızlar ve erkekler birbirilerine yakın şekilde düşünmektedirler. Ancak kızlar açısından bu konu daha önemlidir.

Eş seçme kriterinden iyi bir eş olacağına inanç ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki yoktur ( $p=0,758$ ). Eş adayının iyi bir eş olacağına dair inanç konusunda üst düzey gelir seviyesine sahip aileden gelen gençler daha yüksek oranda onay verirken, alt düzey gelir seviyesine sahip aileden gelen gençler bu konuya daha az onay vermektedirler.

Eş seçme kriterinden iyi bir eş olacağına inanç ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,096$ ). Evlenilecek eşte olması istenen kriterler arasında iyi bir eş olacağına dair oluşan inanç konusunda değişik bölgelerden gelen gençler birbirine yakın düşünmekle birlikte, bu konuyu en çok önemseyen gençler Doğu Anadolu ve İç Anadolu Bölgesinden gelen gençler iken, en düşük oranda önemseyenler Akdeniz ve Ege Bölgesi'nden gelen gençlerdir.

Eş seçme kriterinden iyi bir eş olacağına dair inanç ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ( $p=0,000$ ). Evlenilecek eşte aranan özellikler arasında iyi bir eş olacağına dair inanç konusunda en yüksek oranda onaylayanlar çekirdek aileye mensup gençler iken, en düşük oranda onaylayanlar boşanmış aileye mensup gençlerdir. Evlenme kriterlerinden iyi bir eş olacağına dair inanç konusunda boşanmış aileye mensup gençlerin çekince koymalarının sebebi yaşadıkları ailevi problemler olabilir.

### 2.2.2.7.3.İyi Bir Anne-Baba Olacağına Dair İnanç

Evlenme kriterlerinden olan iyi bir anne-baba olacağına dair inanç önemli bir konudur. Çünkü bir insanı bu derece yakından tanımak erkek için de zor, kız için de zor olacaktır. Bu konuda mutlaka abla, ağabey, anne-baba ve tecrübeli insanlardan yardım almak gerekecektir. Araştırmaya katılan gençlerin bu konuya verdikleri cevaplar tablo 30'da verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 91,2'si evlenecekleri eş adayının iyi bir anne-baba olacağına dair inancın kendilerinde oluşmasının önemli bir kriter olduğunu düşünmektedirler.

**Tablo 30.** Evlenilecek Kişinin “İyi Bir Anne-Baba Olacağına Dair İnançın Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok Önemli	393	68,9
Önemli	127	22,3
Fikrim yok	27	4,7
Az Önemli	14	2,5
Hiç Önemli Değil	9	1,6
Toplam	570	100,0

Eş seçme kriterinden iyi bir anne-baba olacağına dair inanç ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,017$ ). Eş seçme kriterlerinden iyi bir anne-baba olacağına dair inanç konusunda kızlar ve erkekler birbirine yakın düşünmektedirler. Ancak kızlar bu konuyu erkelerden daha çok önemsemektedirler.

Eş seçme kriterinden iyi bir anne-baba olacağına dair inanç ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,119$ ). Evlenme kriterlerinden olan iyi bir anne-baba olacağına dair inanç konusunda farklı aile gelir seviyelerine sahip gençler birbirlerine yakın düşünmektedirler. Aile gelir grupları ile iyi bir anne-baba olacağına dair inanç konusunda anlamlı bir artma ve azalma yoktur.

Eş seçme kriterinden iyi bir anne-baba olacağına dair inanç ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,026$ ). Eş seçme kriterlerinden iyi bir anne-baba olacağına dair inanç konusuna en yüksek oranda İç Anadolu, Marmara ve Karadeniz Bölgesi'nden gelen gençler katılırken, en düşük oranda Güneydoğu, Akdeniz ve Ege Bölgesinden gelen gençler katılmaktadırlar.

Eş seçme kriterinden iyi bir anne-baba olacağına dair inanç ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,049$ ). Eş seçme kriterinden iyi bir anne-baba olacağına dair inanç konusunda farklı aile yapılarına mensup gençler birbirine yakın şekilde düşünmektedirler. Bu konuyu en fazla çekirdek aile yapısına sahip gençler önemsemekte, bunu sırasıyla geniş ve boşanmış aileye yapısına gençler takip etmektedir.

#### 2.2.2.7.4.Evliliğe Hazır Olduğuna Dair İnanç

Evliliğe hazır olmak önemli bir evlilik kriteridir. Kişinin evliliğe hazır olması kolay bir şey değildir. Eğitimini tamamlayacak, ekonomik özgürlüğüne kavuşacak, iyi bir iş bulacak, askerliğini yapacak vs. birçok önemli adımları atmış olacaktır. Evlenecek kişinin de evleneceği kişide bu kriteri arayacağını düşüncesi manidardır. Bu konu ile ilgili sorulan soruya gençlerin verdikleri cevaplar tablo 31’de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 91,7’si evliliğe hazır olduğuna dair inancın evleneceği kişide aradığı önemli bir kriter olduğunu düşünmektedirler.

**Tablo 31.** Evlenilecek Kişinin “Evliliğe Hazır Olduğuna Dair İnancın Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok Önemli	374	65,6
Önemli	149	26,1
Fikrim yok	23	4,0
Az Önemli	15	2,6
Hiç Önemli Değil	9	1,6
Toplam	570	100,0

Evlenilecek eşte aranan özellikler arasında bulunan evliliğe hazır olduğuna dair inanç ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,003$ ). Evlenilecek eşte aranan özellikler arasında bulunan evliliğe hazır olduğuna dair inanç konusunda kızlar ve erkekler birbirine yakın düşünmekle birlikte bu konuyu kızlar erkelere göre daha çok önemsemektedirler.

Evlenilecek eşte aranan özellikler arasında bulunan evliliğe hazır olduğuna dair inanç ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,199$ ). Buna göre farklı aile gelir durumlarına sahip gençlerin evleneceği kişide aradığı kriterler

arasında evliliğe hazır olduğuna dair inanç konusunda birbirlerine yakın düşünmekle birlikte bu konuyu en fazla önemseyen grup, üst düzey gelir durumuna sahip olan aileden gelen gençlerdir.

Evlenilecek eşte aranan özellikler arasında bulunan evliliğe hazır olduğuna dair inanç ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,541$ ). Evlenilecek eşte aranan özellikler arasında bulunan evliliğe hazır olduğuna dair inanç konusunda farklı bölgelerden gelen gençler benzer şekilde düşünmektedirler. Bunun yanında evlenilecek eşte aranan özellikler arasında bulunan, evliliğe hazır olduğuna dair inanç konusunu en fazla önemseyenler, İç Anadolu, Doğu Anadolu ve Marmara Bölgeleri'nden gelen gençlerdir.

Evlenilecek eşte aranan özellikler arasında bulunan evliliğe hazır olduğuna dair inanç ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,167$ ). Farklı aile yapılarına mensup gençler evleneceği eşte aradığı kriterler arasında bulunan evliliğe hazır olduğuna dair olan inanç konusunda birbirlerine yakın düşünmektedirler. Bu konuyu en fazla önemseyenler çekirdek aile yapısına sahip gençler iken, bunu geniş ve boşanmış aileye mensup gençler takip etmektedir.

Yukarıda üzerinde durulan dört kriter, ahlak, iyi bir eş olacağına dair inanç, iyi bir anne-baba olacağına dair inanç ve evliliğe hazır olduğuna dair inanç konularının hepsinde gençler % 90 üzerinde evet önemlidir görüşünü ifade etmişlerdir. Detaylı bir şekilde bakıldığında gerçekten de çok önemli dört kriter olarak durmaktadırlar. Bunlardan sonraki kriterler de % 80 ve üzeri önemli bulunan kriterlerdir. Bunlar; aynı dinden olmak, yaşam tarzlarının uyumlu olması, ortak dünya görüşüne sahip olmak, iyi bir aileden olması gibi gerçekten önemli kriterlerdir.

#### **2.2.2.7.5.Aynı Dinden Olmak**

Mutlu, huzurlu bir evlilik ve yuva için evlenecek kişilerin ortak özelliklerinin fazla olması önemlidir. Aynı dinden olmak, eşler arasındaki önemli ortak özelliklerden birisidir. Aynı dinden olan kişiler kültürel ve insani değerler olarak ortak yönleri fazla olan kişilerdir. Araştırmaya katılan gençlerin bu konudaki soruya verdikleri cevaplar tablo 32'de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 83,5'i evlenme kriterlerinden olan aynı dinden olma konusunun önemli olduğunu düşünmektedirler.

**Tablo 32.** Evlenilecek Eş Adayı İle “Aynı Dinden Olmanın Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok Önemli	368	64,6
Önemli	108	18,9
Fikrim yok	31	5,4
Az Önemli	24	4,2
Hiç Önemli Değil	39	6,8
Toplam	570	100,0

Evlenme kriterlerinden olan aynı dinden olmak ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,055$ ). Evlenme kriterlerinden olan aynı dinden olmak konusunda kızlar ve erkekler birbirlerine yakın düşünmektedirler. Ancak bu konuyu kızlar erkeklere göre biraz daha fazla önemsemektedirler.

Evlenme kriterlerinden olan aynı dinden olmak ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,661$ ). Evlenme kriterlerinden olan aynı dinden olmak konusunu üst gelir durumuna sahip olan ailelerden gelen gençler diğerlerine göre daha fazla önemsemektedirler.

Evlenme kriterlerinden olan aynı dinden olma ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,460$ ). Evlenme kriterlerinden olan aynı dinden olma konusunu en fazla önemseyenler İç Anadolu, Marmara ve Karadeniz Bölgesi'nden gelenler gençlerdir.

Evlenme kriterlerinden olan aynı dinden olmak ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,038$ ). Evlenme kriterlerinden olan aynı dinden olmak konusunu en fazla önemseyenler çekirdek aile yapısına sahip gençlerdir.

#### **2.2.2.7.6. Yaşam Tarzlarının Uyumlu Olması**

Evlilik kriterlerinden olan yaşam tarzlarının uyum içinde olması önemli bir kriterdir. Çünkü giyim-kuşam tarzları, yemek-içme alışkanlıkları, eğlence tarzları uyum içinde olması evlilikteki huzur ve mutluluğu artıran önemli konulardan birisidir. Araştırmaya katılan gençler de bu doğrultuda cevap vermişlerdir. Gençlerin verdikleri cevapları tablo 33'de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 84,9'u evleneceği kişi ile yaşam tarzlarının uyumlu olması gerektiğini düşünmektedirler.

**Tablo 33.** Evlenilecek Kişi İle “Yaşam Tarzlarının Uyumlu Olmasının Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok Önemli	287	50,4
Önemli	197	34,6
Fikrim yok	35	6,1
Az Önemli	29	5,1
Hiç Önemli Değil	22	3,9
Toplam	570	100,0

Evlenme kriterlerinden olan yaşam tarzlarının uyumu ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ( $p=0,003$ ). Evlenme kriterlerinden olan yaşam tarzlarının uyumunu ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde yaşam tarzlarının uyumunu kızlar erkeklere göre daha fazla önemsemektedirler.

Evlenme kriterlerinden olan yaşam tarzlarının uyumu ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ( $p=0,030$ ). Evlenme kriterlerinden olan yaşam tarzlarının uyumu ile aile gelir durumu ilişkisi incelendiğinde alt gelir durumuna sahip aileden gelen gençler ile orta ve üst düzey gelir grubuna sahip ailelerden gelen gençler arasında alt gruptan üst gruba doğru anlamlı bir artış bulunmaktadır.

Evlenme kriterlerinden olan yaşam tarzlarının uyumu ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,792$ ). Değişik bölgelerden gelen gençler birbirine yakın düşünmektedirler.

Evlenme kriterlerinden olan yaşam tarzlarının uyumu ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,353$ ). Evlenme kriterlerinden olan yaşam tarzlarının uyumu ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde değişik aile yapılarına mensup gençler birbirine yakın düşünmektedirler.

#### **2.2.2.7.7.Ortak Dünya Görüşüne Sahip Olmak**

Evlenme kriterlerinden bir diğeri ortak dünya görüşüne sahip olmaktır. Bu konunun yaşam tarzlarının uyumlu olması konusu ile farkı şudur; birinde yaşam içinde uyum olması, diğesinde bakış açısı olarak uyum olmasıdır. Aynı siyasi görüş içinde olmak, dini değerleri aynı oranda önemsiyor olmak, aile konusunda, çocukların yetiştirilmesi konusunda aynı veya benzer düşünüyor olmak önemli bir kriterdir.

Nitekim konu ile ilgili soruya araştırmaya katılan gençlerin verdiği cevaplarda buna paralel oluşmuştur. Gençlerin bu konudaki soruya verdikleri cevaplar tablo 34’de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 81,6’sı ortak dünya görüşüne sahip olmanın önemli bir evlilik kriteri olduğu düşüncesindedirler

**Tablo 34.** Evlenilecek Kişi İle ‘‘Ortak Dünya Görüşüne Sahip Olmanın nemi’’ Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	276	48,4
nemli	189	33,2
Fikrim yok	60	10,5
Az nemli	24	4,2
Hiç nemli Değil	21	3,7
Toplam	570	100,0

Evlenme kriterlerinden olan ortak dünya görüşü ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ( $p=0,002$ ). Evlenme kriterlerinden olan ortak dünya görüşü ile cinsiyet ilişkisi incelendiğinde ortak dünya görüşüne sahip olmayı kızlar erkeklere göre daha fazla önemsemektedir.

Evlenme kriterlerinden olan ortak dünya görüşü ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,305$ ). Evlenme kriterlerinden olan ortak dünya görüşü konusunda farklı aile gelir durumuna sahip gençler birbirine yakın ama farklı düşünmektedirler.

Evlenme kriterlerinden olan ortak dünya görüşü ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,396$ ). Evlenme kriterlerinden olan ortak dünya görüşü ile gelinen bölge ilişkisi incelendiğinde değişik bölgelerden gelen gençler birbirine yakın düşünmektedirler. İç Anadolu, Marmara ve Karadeniz Bölgeleri’nden gelen gençler birbirlerine daha yakın düşünmektedirler.

Evlenme kriterlerinden olan ortak dünya görüşü ile aile yapıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ( $p=0,009$ ). Evlenme kriterlerinden olan ortak dünya görüşü ile aile yapıları ilişkisi incelendiğinde, değişik aile yapılarına mensup gençler birbirinden farklı düşünmektedirler. Ortak dünya görüşünü en fazla önemseyenler çekirdek aile yapısına sahip gençlerdir. Bunu geniş aileye mensup gençler ile boşanmış aileye mensup gençler takip etmektedir.



### 2.2.2.7.8.İyi Bir Aileden Olması

Eş seçme kriterlerinden bir diğeri ise evleneceği kişinin ailesinin iyi bir aile olmasıdır. Yani soyunun düzgün olması, çevrede itibarlı bir aile olması, aile bağları kuvvetli bir aile olması ve diğeri bazı özellikleri bulunan bir aile olmasıdır. Aile bağlarının kuvvetli olması ve soylu bir aile olması evlenen gençlerin huzur ve mutluluğuna katkı sağlayacaktır. Bu açıdan bu konu gençlerin önemseydiği bir konu olmuştur. Araştırmaya katılan gençler yüksek bir oranda bu konunun önemli olduğunu belirtmişlerdir. Konu ile ilgili soruya verilen cevaplar tablo 35’de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 80,9’u evleneceği kişinin ailesinin iyi bir aile olması gerektiğini düşünmektedir.

**Tablo 35.** Evlenilecek Kişinin “İyi Bir Aileden Olmasının Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok Önemli	301	52,8
Önemli	160	28,1
Fikrim yok	47	8,2
Az Önemli	36	6,3
Hiç Önemli Değil	26	4,6
Toplam	570	100,0

Evlenme kriterlerinden olan iyi bir aileden olmak ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,025$ ). İyi bir aileden olmakla cinsiyet arasında kurulan ilişkiyi incelediğimizde kızlar erkeklere göre daha yüksek oranda evleneceği kişinin ailesinin iyi bir aile olmasını istemektedirler. Bu beklenen bir sonuçtur. Çünkü kızların gelin gittiği ev ne kadar güzel bir aile ise evdeki huzur ve mutlulukta o kadar yüksek olacaktır. Her ne kadar günümüzde evleneler kendi evine geçmiş oluyorsa da aile ilişkileri hala yoğun bir şekilde sürmektedir.

Evlenme kriterlerinden olan iyi bir aileden olmak ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır. ( $p=0,363$ ). İyi bir aileden olmakla aile gelir durumu arasında kurulan ilişkiyi incelediğimizde aile gelir durumu yüksek olan gençler evleneceği kişinin ailesinin iyi bir aile olması konusunda aile gelir durumu düşük olanlara göre daha yüksek oranda katılmaktadırlar.

Evlenme kriterlerinden olan iyi bir aileden olmak ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,629$ ). İyi bir aileden olmakla gelinen bölge arasında kurulan ilişkiyi incelediğimizde farklı bölgelerden gelen gençler birbirine yakın düşünmekle birlikte evleneceği kişinin ailesinin iyi bir aile olmasını Karadeniz ve Marmara Bölgesi'nden gelenler daha çok önemsemektedirler.

Evlenme kriterlerinden olan iyi bir aileden olmak ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,056$ ). İyi bir aileden olmakla aile yapısı arasında kurulan ilişkiyi incelediğimizde evleneceği kişinin iyi bir aileden olmasını çekirdek aile yapısına sahip gençler daha çok istemektedirler.

#### 2.2.2.7.9.Ailenin Uygun Bulması

Evlenilecek eş adayını ailenin de uygun bulması önemli bir kriterdir. Aile genci büyüten, yetiştiren evlenme yaşına getiren kişilerdir. Onların da evlatlarının evliliğine onay vermesi gençlerin huzur ve mutluluğu açısından adeta olmazsa olmazlardandır. Gencin ailesi, yapılacak olan evliliği ne kadar onaylarsa o kadar çok bu evliliğe katkı sağlayacaktır. Gençlerin sıkıntı ve problemlerinde yanlarında olacaktır. Gençlerin de bu konunun bilincinde oldukları görülmekte ve evleneceği eş adayının ailesi tarafından da onaylanmasını istemektedirler. Konu ile ilgili sorulan soruya gençlerin verdiği cevaplar tablo 36'da verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 78,6'sı evlenecekleri kişinin ailesi tarafından da uygun bulunması gerektiğini düşünmektedirler.

**Tablo 36.** Evlenilecek Kişiyi “Ailenin Uygun Bulmasının Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok Önemli	252	44,2
Önemli	196	34,4
Fikrim yok	41	7,2
Az Önemli	40	7,0
Hiç Önemli Değil	41	7,2
Toplam	570	100,0

Evlenme kriterlerinden olan ailenin uygun bulması ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,000$ ). Evlenme kriterlerinden olan ailenin uygun bulması ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde kızlar ailenin uygun bulması konusunu

erkeklere göre daha çok önemsemektedirler. Burada da yukarıdakine benzer bir durum söz konusudur. Yukarıda evleneceği kişinin ailesi onaylamalı iken burada kendi ailesinin uygun bulması önemlidir. Kendi ailesi evleneceği kişiyi onaylarsa evliliklerine mani bir durum kalmadığı gibi aile her zaman evladının yanında olur. Her konuda evladını destekler ve evliliklerinde huzur ve mutluluk yüksek olur. Başka bir açıdan ise şayet evlilik yolunda gitmez boşanma olursa kız tekrar baba evine dönme şansına sahip olacaktır ki çok önemli bir konudur. Bu açılardan kızların ailenin uygun bulması konusunda erkeklere göre daha çok önemsemeleri olumludur.

Evlenme kriterlerinden olan ailenin uygun bulması ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,172$ ). Evlenme kriterlerinden olan ailenin uygun bulması ile aile gelir durumu arasında ilişki incelendiğinde üst gelir durumuna sahip aileden gelen gençler ailenin uygun bulması konusunu daha çok önemsemektedirler.

Evlenme kriterlerinden olan ailenin uygun bulması ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,214$ ). Evlenme kriterlerinden olan ailenin uygun bulması ile gelinen bölge arasında ilişki incelendiğinde evleneceği kişiyi ailenin onaylaması konusunu farklı bölgelerden gelen gençler benzer oranlarda onaylamaktadır. Ailenin uygun bulması konusunu en yüksek oranda ve birbirine yakın onaylayanlar İç Anadolu ile Karadeniz ve Marmara Bölgeleri'nden gelen gençlerdir. En düşük oranda onaylayanlar ise Ege ve Akdeniz Bölgeleri'nden gelen gençlerdir.

Evlenme kriterlerinden olan ailenin onaylaması ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,282$ ). Evlenme kriterlerinden olan ailenin onaylaması ile aile yapısı arasında ilişki incelendiğinde çekirdek aile yapısına sahip gençlerin evlenecekleri kişiyi ailelerin de onaylamasını diğer aile yapılarından gelen gençlere göre daha çok istemekte oldukları anlaşılmaktadır.

#### **2.2.2.7.10.Dindar Olması**

Evlenilecek kişinin dini ve dini değerleri önemsemesi önemli bir kriterdir. Din insanın hayatında her zaman var olan bir olgudur. İnsanın yaşamını önemli ölçüde etkileyen din ve dini değerlerdir. Eş ve çocuk ilişkileri, aile, akrabalık ve komşuluk ilişkilerini etkileyen ve düzenleyen önemli bir olgudur. Bu açıdan evlenilecek eşin dindar olması aile huzur ve mutluluğunu büyük oranda değiştirebilecektir. Bu sebeple evlenme kriterlerinin önemlilerinde birisi de evlenilecek eşin dindar olması konusudur.

Gençler bu konuyu önemsemektedir. Gençlerin bu konu ile ilgili soruya verdikleri cevaplar tablo 37’de verilmiştir. Buna göre gençlerin % 78,7’si evlenmek istediği kişinin dindar olması gerektiği düşüncesindedirler.

**Tablo 37.** Evlenilecek Kişinin “Dindar Olmasının Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok Önemli	288	50,5
Önemli	161	28,2
Fikrim yok	55	9,6
Az Önemli	39	6,8
Hiç Önemli Değil	27	4,7
Toplam	570	100,0

Evlenme kriterlerinden olan evlenilecek kişinin dindar olması ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,227$ ). Evlenme kriterlerinden olan evlenilecek kişinin dindar olması ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde kızlar ve erkekler birbirine yakın düşünmekle birlikte evleneceği kişinin dindar olmasını kızlar erkeklere göre daha fazla önemsemektedirler.

Evlenme kriterlerinden olan evlenilecek kişinin dindar olması ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,875$ ). Evlenme kriterlerinden olan evlenilecek kişinin dindar olması ile aile gelir durumu arasındaki ilişki incelendiğinde alt gelir durumu aileye mensup gençler ile üst gelir durumu aileye mensup gençler birbirine çok yakın düşünmektedirler.

Evlenme kriterlerinden olan evlenilecek kişinin dindar olması ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,198$ ). Evlenme kriterlerinden olan evlenilecek kişinin dindar olması ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde değişik bölgelerden gelen gençler birbirine yakın düşünmektedirler. Evleneceği kişinin dindar olmasını en yüksek oranda Karadeniz Bölgesi’nden gelen gençler istemektedir.

Evlenme kriterlerinden olan evlenilecek kişinin dindar olması ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,000$ ). Evlenme kriterlerinden olan evlenilecek kişinin dindar olması ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde geniş aileye mensup gençlerin evleneceği kişinin dindar olmasını çekirdek ve boşanmış aileye mensup gençlere göre daha yüksek oranda önemsemektedirler.

### 2.2.2.7.11.Aşık Olmam- Onun Bana Aşık Olması

Bir yuvayı ayakta tutan önemli sebeplerden birisi de karşılıklı sevgi ve saygıdır. Birbirini seven çiftler yaşanan problemler karşısında hemen kavgaya girişmezler birbirlerini anlamaya çalışırlar. Problemleri karşılıklı anlayış ve sevgiyle çözerler. Eşlerin birbirlerini sevmesi evlilikteki huzur ve mutluluğun önemli bir işaretidir. Karşılıklı sevgi ve saygı konusuna araştırmaya katılan gençler de yüksek oranda katılmaktadırlar. Konu ile ilgili soruya gençlerin verdiği cevaplar tablo 38’de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 78,6’sı evleneceği kişiyi sevmesi ve onun tarafından da sevilmenin önemli olduğunu düşünmektedirler

**Tablo 38.** Evlenilecek Kişiye “Aşık Olma ve Onun Tarafından Aşık Olunmanın Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok Önemli	281	49,3
Önemli	167	29,3
Fikrim yok	58	10,2
Az Önemli	31	5,4
Hiç Önemli Değil	33	5,8
Toplam	570	100,0

Evlenme kriterlerinden sevmeye ve sevilme ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,017$ ). Evlenme kriterlerinden sevmeye ve sevilme ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde evleneceği kişiyi sevmeyi ve onun tarafından da sevilmeyi kızlar erkeklerden daha yüksek oranda istemektedirler. Tabiatıyla bayanların sevilmeye daha çok ihtiyacı olduğu bilinmektedir. Bu açıdan evleneceği kişi tarafından da sevilme istemesi önemlidir.

Evlenme kriterlerinden sevmeye ve sevilme ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,533$ ). Evlenme kriterlerinden sevmeye ve sevilme ile aile gelir durumu arasında ilişki incelendiğinde farklı aile gelir düzeyine sahip gençler birbirlerine yakın düşünmektedirler.

Evlenme kriterlerinden sevmeye ve sevilme ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,020$ ). Evlenme kriterlerinden sevmeye ve sevilme ile gelinen bölge durumu arasında ilişki incelendiğinde değişik bölgelerden gelen gençler birbirlerine yakın fakat farklı düşünmektedirler. Evleneceği kişiyi sevmeye ve onun tarafından

sevilme hususuna en yüksek oranda katılanlar Karadeniz ve Akdeniz Bölgeleri'nden gelen gençlerdir. Bu konuda en düşük düzeyde ve birbirine daha yakın düşünenler Doğu Anadolu ve Güney Doğu Anadolu Bölgeleri'nden gelen gençlerdir.

Evlenme kriterlerinden sevmeye ve sevilme ile aile yapıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,599$ ). Evlenme kriterlerinden sevmeye ve sevilme ile aile yapıları arasında ilişki incelendiğinde evleneceği kişiyi sevmeye ve onun tarafından sevilme konusunu en yüksek oranda önemseyenler geniş aile yapısına sahip gençlerdir. Bunu çekirdek aile ile boşanmış aileye mensup gençler takip etmektedir.

#### 2.2.2.7.12. Askerliğini Yapmış Olması

Evlenme kriterlerinden bir diğeri ise askerliğini yapmış olmaktır. Bu hem erkekler hem de kızlar için önemli bir kriterdir. Erkekler askerliğini yapmadan evlenmek istemez çünkü eşini, çoluk/çocuğunu bırakıp aylarca onlardan uzakta askerlik yapmak zor olduğunu düşünür ve eskilerin tecrübelerinden istifade ederek bu kaniya ulaşır. Kızlar askerliğini yapmamış biriyle evlenmek istemez, çünkü eşi askere gittiğinde asker yolu beklemek istemez. Tabii tek sebep bu değil daha başka bazı sebeplerden dolayı askerliğin yapılmış olması erkekler ve kızlar için önemli bir kriterdir. Bu konu ile ilgili sorulan soruya gençlerin verdiği cevaplar tablo 39'da verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 72,8'i evleneceği kişinin askerliğini yapmış olması gerektiğini düşünmektedir.

**Tablo 39.**“Askerliğini Yapmış Olmanın Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok Önemli	274	48,1
Önemli	141	24,7
Fikrim yok	54	9,5
Az Önemli	44	7,7
Hiç Önemli Değil	57	10,0
Toplam	570	100,0

Evlenme kriterlerinden askerliğini yapmış olmak ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,002$ ). Evlenme kriterlerinden askerliğini yapmış olmak ile cinsiyet arasında ilişki incelendiğinde evlenme konusunda askerliğin yapılmış olmasını kızlar

erkeklere göre daha fazla önemsemektedirler. Eşin askere gitmesi bayanlarda daha fazla sıkıntıya sebep olduğu için olacaktır ki askerlik konusunu kızlar erkeklere göre daha fazla önemsemektedirler.

Evlenme kriterlerinden askerliğini yapmış olmak ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,121$ ). Evlenme kriterlerinden askerliğini yapmış olmak ile aile gelir durumu arasındaki ilişki incelendiğinde askerliğini yapmış olmayı orta gelir grubu aileye mensup gençlerin üst ve alt gelir durumuna sahip aileye göre daha çok önemsemektedirler. Bu konuyu en az önemseyenler üst gelir aileye mensup gençlerdir. Bu tabii bir sonuç olarak değerlendirilebilir. Çünkü gelir durumu yüksek olan ailelerin imkanı daha yüksek olduğu için daha az sıkıntı çekeceğinden onların diğer gelirdeki aile gruplarına göre daha az önemsemesi tabidir.

Evlenme kriterlerinden askerliğini yapmış olmak ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,841$ ). Evlenme kriterlerinden askerliğini yapmış olmak ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde, farklı bölgelerden gelen gençler birbirine yakın düşünmektedirler. Evlenme kriterlerinden olan askerliğini yapma konusunu Doğu ve Güney Doğu Anadolu Bölgeleri'nden gelen gençler daha çok önemsemektedir.

Evlenme kriterlerinden askerliğini yapmış olmak ile aile yapıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,881$ ). Evlenme kriterlerinden askerliğini yapmış olmak ile aile yapıları arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile yapılarına mensup gençler birbirlerine çok yakın düşünmektedirler. Askerliğini yapma ile aile yapıları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

#### **2.2.2.7.13. Aynı Mezhepten Olmak**

Evlenme yaş ve olgunluğuna gelmiş gençlerin evleneceği eşte aradığı kriterlerden bir diğeri ise eş adayının kendisi ile aynı mezhepten olmasıdır. Burada iki türlü farklılık söz konusu olabilmektedir. Birincisi Alevi-Sünni, şeklindeki mezhep ayrılığı bir diğeri ise Sünnilik içinde Hanefi-Şafi v.b. mezheplerin ayrılığıdır. Toplumda genel kabul gören Alevi-Sünni mezhep ayrılığıdır ki ailelerin de genel olarak onaylamadığı mezhep ayrılığı budur. Mezhep ayrılığının önemli bir evlilik kriteri olmasının sebebi mezhepler arasındaki uygulama ve bazı anlayış farklılıklarıdır. Bu açıdan gençlerin bu konuyu ciddi oranda önemsedikleri görülmektedir. Konu ile ilgili sorulan soruya gençlerin verdiği cevaplar tablo 40'da verilmiştir. Buna göre araştırmaya

katılan gençlerin % 70,3'ü evlenecekleri eş adayının kendileri ile aynı mezhepten olması gerektiği düşüncesindedirler

**Tablo 40.** Evlenilecek Kişi İle “Aynı Mezhepten Olmanın Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok Önemli	275	48,2
Önemli	126	22,1
Fikrim yok	59	10,4
Az Önemli	51	8,9
Hiç Önemli Değil	59	10,4
Toplam	570	100,0

Evlenme kriterlerinden aynı mezhepten olmak ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,177$ ). Evlenme kriterlerinden aynı mezhepten olmak ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde aynı mezhepten biriyle evlenme konusunu kızlar erkeklere göre daha çok önemsemektedirler. Bu sonuç kızların daha çok aile içi problemlerden kaçmak istediği şeklinde anlaşılabilir.

Evlenme kriterlerinden aynı mezhepten olmak ile aile gelir durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,328$ ). Evlenme kriterlerinden aynı mezhepten olmak ile aile gelir durumları arasındaki ilişki incelendiğinde üst gelir grubu ailelerden gelen gençler, aynı mezhepten olma konusunu alt ve orta gelir grubundan gelen ailelere göre daha fazla önemsemektedirler.

Evlenme kriterlerinden aynı mezhepten olmak ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,071$ ). Evlenme kriterlerinden aynı mezhepten olmak ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde İç Anadolu ve Karadeniz Bölgesi'nden gelen gençler evlenecekleri eş adayı ile aynı mezhepten olmayı daha çok önemser iken, Doğu ve Güney Doğu Anadolu Bölgeleri'nden gelen gençler biraz daha az önemsemektedirler.

Evlenme kriterlerinden aynı mezhepten olmak ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,396$ ). Evlenme kriterlerinden aynı mezhepten olmak ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde geniş aileye mensup gençlerin evlenilecek eş adayının kendisi ile aynı mezhepten olmasını, çekirdek ve boşanmış aileye mensup



gençlere göre biraz daha fazla önemsemektedirler. Evlenilecek eş adayının aynı mezhepten olması ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır.

#### 2.2.2.7.14.Eğitim Düzeylerinin Denk Olması

Evlenilecek eşte aranan önemli özelliklerden bir tanesi de evlenilecek kişinin eğitim seviyelerinin denk olmasıdır. Evlenecek bireylerin aldıkları eğitim evlilikteki huzur ve mutluluğun artmasında önemli etkenlerden biridir. Eşlerin eğitim ve kültür seviyeleri birbirlerine ne kadar denk olursa evlilikteki huzur ve mutluluk ta o kadar artacaktır. Erkekler kendisinden yüksek eğitilmiş eş istemezken, kızlar kendisinden yüksek eğitilmiş eş istemektedirler. Bu toplumsal bir olgudur. Çünkü toplumda oluşan genel kanaate göre erkeler kızlardan daha eğitilmiş ve daha iyi bir işe sahip olmalıdır. Konu ile ilgili sorulan soruya gençlerin verdikleri cevaplar tablo 41’de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 69,7’si evleneceği kişinin eğitim düzeyinin kendisi ile denk olması gerektiğini düşünmektedirler.

**Tablo 41.**Evlenilecek Kişinin “Eğitim Düzeyinin Denk Olmasının Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok Önemli	196	34,4
Önemli	201	35,3
Fikrim yok	65	11,4
Az Önemli	74	13,0
Hiç Önemli Değil	34	6,0
Toplam	570	100,0

Evlenme kriterlerinden eğitim düzeylerinin denkliği ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,000$ ). Evlenme kriterlerinden eğitim düzeylerinin denkliği ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde eğitim düzeylerinin denk olması konusunu kızlar erkeklere göre daha fazla önemsemektedirler. Türkarşlan’ın yaptığı araştırmada kızlar evleneceği erkeğin kendisinden daha yüksek tahsilli olmasını isterken erkekler evleneceği kızların tahsilinin kendisinden düşük olmasını istemektedirler. Erkeklerin kendinden daha tahsilli bir kızla evlenmesi olumsuz bir psikolojik etki oluşturabilmektedir. Bu durum erkek için tahammül edilmesi zor bir durum olduğu için erkekler kendisinden daha tahsilli bir bayan tercih etmemektedir.

Evlenme kriterlerinden eğitim düzeylerinin denkliği ile aile gelir durumları arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,026$ ). Evlenme kriterlerinden eğitim düzeylerinin denkliği ile aile gelir durumları arasındaki ilişki incelendiğinde üst gelir durumuna sahip ailelerden gelen gençler evleneceği kişinin eğitim düzeyini, orta ve alt gelir durumuna sahibi ailelere göre daha fazla önemsemektedirler.

Evlenme kriterlerinden eğitim düzeylerinin denk olması ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,416$ ). Evlenme kriterlerinden eğitim düzeylerinin denk olması ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençler birbirine yakın düşünmekle birlikte, evleneceği kişinin eğitim düzeyinin denk olmasını en fazla önemseyen gençler Akdeniz Bölgesi'nden gelen gençlerdir.

Evlenme kriterlerinden eğitim düzeylerinin denkliği ile aile yapıları arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,039$ ). Evlenme kriterlerinden eğitim düzeylerinin denkliği ile aile yapıları arasındaki ilişki incelendiğinde evleneceği kişinin eğitim düzeyinin denk olmasını en fazla isteyenler geniş aileden gelen gençler olmakla birlikte, aile yapıları farklı olan gençler birbirleri ile aynı doğrultuda düşünmektedirler.

#### **2.2.2.7.15. İş Sahibi Olması**

Evlenme kriterlerin bir diğeri ise evlenilecek kişinin iş sahibi olmasıdır. Evlenmeye etkin sebeplerden ekonomik özgürlük, iyi bir iş sahibi olmak ve geçerli bir meslek sahibi olmak daha yüksek düzeylerde gerçekleşmişti. Evlenme kriterlerinden olan iş sahibi olmak ve maddi durumun iyi olması daha düşük düzeyde gerçekleşmiş oldu. Bunun önemli sebebi birincisinde evlenecek şahsın kendi maddi durumunun iyi olması durumu iken ikincisinde evlenilecek şahısta bulunması gereken bir kriter olduğu için böyle bir farklılık oluşmaktadır. Ancak evlenilecek eşte iş sahibi olmak ve maddi durumunun iyi olması gibi maddelerin yüksek gerçekleşmesi gelecek nesiller için ekonomik özgürlüğün önemini göstermesi açısından önemli bir işarettir. Konu ile ilgili sorulan soruya gençlerin verdiği cevaplar tablo 42'de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 68,8'i evleneceği kişinin iş sahibi olmasını isterken, % 13,3'ü için evleneceği kişinin iş sahibi olması hiç önemli değildir.

**Tablo 42.** Evlenilecek Kişinin “İş Sahibi Olmasının Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok Önemli	253	44,4
Önemli	139	24,4
Fikrim yok	51	8,9
Az Önemli	51	8,9
Hiç Önemli Değil	76	13,3
Toplam	570	100,0

Evlenme kriterlerinden iş sahibi olma ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,000$ ). Evlenme kriterlerinden iş sahibi olma ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde evleneceği kişinin iş sahibi olmasını kızların % 95,6’önemsemektedir. Bu oran erkekler için yüzde ellilerde kalmaktadır. Bu durumda evleneceği kişinin iş sahibi olması kızlar için çok önemlidir. Erkekler de evleneceği kişinin iş sahibi olmasına sıcak bakmaktadır.

Evlenme kriterlerinden iş sahibi olması ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,184$ ). Evlenme kriterlerinden iş sahibi olması ile aile gelir durumu arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile gelir durumuna sahip gençlerin birbirlerine yakın düşünmekle birlikte evleneceği kişinin iş sahibi olmasını en fazla önemseyenler orta gelir grubu aileye mensup gençlerdir.

Evlenme kriterlerinden iş sahibi olması ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,722$ ). Evlenme kriterlerinden iş sahibi olması ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençler birbirlerine yakın düşünmektedirler. Evleneceği kişinin iş sahibi olması gerektiğini en yüksek oranda onaylayanlar Akdeniz Bölgesi’nden gelen gençlerdir. Bu durumun, bölgenin sosyolojik yapısından kaynaklandığı söylenebilir.

Evlenme kriterlerinden iş sahibi olması ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,708$ ). Evlenme kriterlerinden iş sahibi olması ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile yapısına gençler birbirine yakın düşünmektedirler. Evleneceği kişinin iş sahibi olmasını en fazla çekirdek aileye mensup gençler önemsemektedirler.

### 2.2.2.7.16.Maddi Durumu İyi Olması

Evlenilecek eşte aranan önemli kriterlerden bir diğeri ise maddi durumunun iyi olmasıdır. Evlenilecek eşin maddi durumunun iyi olması daha çok kızları ilgilendiren bir durumdur. Çünkü evin ekonomisi toplumda hala erkekler tarafından karşılanır düşünce ve anlayışı vardır. Bu sebeple evlenilecek erkeğin maddi durumunun iyi olması önemli bir kriterdir. Konu ile ilgili sorulan soruya gençlerin verdiği cevaplar tablo 43’de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 63,3’ü evleneceği kişinin maddi durumunun iyi olması gerektiğini düşünmektedir. Araştırmaya katılan gençlerin % 12,5’i evleneceği kişinin maddi durumunun iyi olmasının hiç önemli olmadığını düşünürken, % 11,2’si bu konuda fikrinin net olmadığını ifade etmişlerdir.

**Tablo 43.**Evlenilecek Kişinin “Maddi Durumunun İyi Olmasının Önemi”  
Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok Önemli	152	26,7
Önemli	210	36,8
Fikrim yok	64	11,2
Az Önemli	73	12,8
Hiç Önemli Değil	71	12,5
Toplam	570	100,0

Evlenme kriterlerinden maddi durumunun iyi olması ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,000$ ). Evlenme kriterlerinden maddi durumunun iyi olması ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde evlenilecek eş adayının maddi durumunun iyi olmasını kızlar daha çok istemektedirler. Erkekler de evleneceği kişinin maddi durumunun iyi olmasının önemli olduğunu düşünmektedirler. Bu durumunun oluşmasında toplumsal algının önemli olduğu söylenebilir.

Evlenme kriterlerinden maddi durumunun iyi olması ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,805$ ). Evlenme kriterlerinden maddi durumunun iyi olması ile aile gelir durumu arasındaki ilişki incelendiğinde, farklı gelir durumuna sahip ailelerden gelen gençler birbirine benzer düşünmektedir.

Evlenme kriterlerinden maddi durumunun iyi olması ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,413$ ). Evlenme kriterlerinden maddi durumunun iyi olması ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençler evleneceği kişinin maddi durumu hakkında birbirine yakın düşünmektedirler. Ancak Ege ve Akdeniz Bölgesi’nden gelen gençler evleneceği kişinin

maddi durumunu diğer bölgelerden gelen gençlere göre biraz daha fazla önemli olduğunu düşünmektedirler.

Evlenme kriterlerinden maddi durumunun iyi olması ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,013$ ). Evlenme kriterlerinden maddi durumunun iyi olması ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde evlenilecek eşin maddi durumunun iyi olması konusunda farklı aile yapılarına mensup gençler birbirine yakın düşünmektedirler. Bu konuyu en fazla boşanmış aile yapısına sahip olan gençler önemsememektedir.

### 2.2.2.7.17.Fiziki Görünüm

Evlenilecek eşte aranan önemli bir diğer kriter ise fiziki görünümdür. Kızlar ve erkekler evlilik yapacağı eşin güzel/yakışıklı olmasını önemsemektedirler. Yapılan çalışmalar da, erkeklerin evleneceği adayın güzelliğini kızlara göre daha çok önemsedikleri anlaşılmaktadır (Türkarşlan, 2007). Evlenen kişiler zamanla, ahlakları gibi fiziksel olarak ta birbirlerine benzedikleri görülmektedir. İnsanlar yanında gezdiği eşinin görünümünü de ciddi şekilde önemsemektedir. Bu önemin artmasında ailelerin, arkadaş ve çevreninde önemli katkısı vardır. Çünkü eşler daha nişanlı iken çevre tarafından birbirinize yakışıyorsunuz veya yakışmıyorsunuz şeklinde telkinlerle karşılaşılır. Bu durum evlilik kararı vermede evlenilecek eşin güzel/yakışıklı olmasını önemli derecede etkilemektedir. Konu ile ilgili sorulan soruya gençlerin verdiği cevaplar tablo 44'de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 66,7'si evleneceği kişinin fiziki görünümünün önemli olduğunu düşünmektedir.

**Tablo 44.**Evlenilecek Kişinin “Fiziki Görünümünün Düzgün Olmasının Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok Önemli	118	20,7
Önemli	262	46,0
Fikrim yok	65	11,4
Az Önemli	88	15,4
Hiç Önemli Değil	37	6,5
Toplam	570	100,0

Evlenme kriterlerinden maddi durumunun iyi olması ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,006$ ). Evlenme kriterlerinden maddi durumunun iyi olması

ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde erkekler ve kızlar evleneceği kişinin güzel/ yakışıklı olması gerektiğini düşünmektedirler. Erkekler eş adayının güzelliğine kızlara göre daha çok önem vermektedirler.

Evlenme kriterlerinden maddi durumunun iyi olması ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,202$ ). Evlenme kriterlerinden maddi durumunun iyi olması ile aile gelir durumu arasındaki ilişki incelendiğinde farklı gelir durumuna sahip gençler evleneceği kişinin fiziki görünümü konusunda birbirine yakın düşünmektedirler.

Evlenme kriterlerinden maddi durumunun iyi olması ile geldiği bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,178$ ). Evlenme kriterlerinden maddi durumunun iyi olması ile geldiği bölge arasındaki ilişki incelendiğinde evlenecek kişinin fiziki görünümü konusunda, farklı bölgelerden gelen gençler birbirlerine yakın düşünmektedirler. Güney Doğu Anadolu ve Ege Bölgesi'nden gelen gençlerin evleneceği kişinin fiziki görünümünü diğer bölgeden gelenlere göre daha fazla önemsemektedirler.

Evlenme kriterlerinden maddi durumunun iyi olması ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,809$ ). Evlenme kriterlerinden maddi durumunun iyi olması ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile yapılarına mensup gençler evleneceği eş adayının fiziki görünümünü onaylama konusunda birbirine yakın düşünmektedir. Ancak geniş aile yapısına mensup gençler evleneceği eş adayının fiziki görünümünü daha çok önemsemektedir.

#### **2.2.2.7.18.Aynı Irktan Olmak**

Evlenilecek kişide aranan özelliklerden bir diğeri ise aynı ırktan olmaktır. Bu düşüncenin altında yatan önemli sebep toplumsal ön kabuller ve yaşanmış deneyimlerdir. Farklı ırktan olmak demek çoğu zaman farklı kültürden olmak demektir. Evlilikte farklı kültür sebebiyle bazen çok önemli tartışma çıkabilmektedir. Bu açıdan evlenilecek kişinin kendisiyle aynı ırktan olması kültürel uyum açısından önemli olabilmektedir. Konu ile ilgili sorulan soruya gençlerin verdiği cevaplar tablo 45'te verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin %64,3'ü evleneceği kişinin kendisiyle aynı ırktan olması gerektiğini düşünmektedir. % 11'i fikrim yok cevabını verirken , % 14,4'ü hiç önemli değil cevabını vermişlerdir.

**Tablo 45.** Evlenilecek Kişi İle “Aynı Irktan Olmanın Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok Önemli	222	38,9
Önemli	145	25,4
Fikrim yok	65	11,4
Az Önemli	56	9,8
Hiç Önemli Değil	82	14,4
Toplam	570	100,0

Evlenme kriterlerinden aynı ırktan olmak ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,129$ ). Evlenme kriterlerinden aynı ırktan olmak ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde, evleneceği eş adayının kendisi ile aynı ırktan olmasını kızlar erkeklere göre daha fazla önemsemektedir. Bu durumda kızların ailesinden ve toplumdan erkeklere göre biraz daha fazla etkilendikleri söylenebilir.

Evlenme kriterlerinden aynı ırktan olmak ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,273$ ). Evlenme kriterlerinden aynı ırktan olmak ile aile gelir durumu arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile gelir durumlarına sahip gençler birbirine yakın düşünmektedirler.

Evlenme kriterlerinden aynı ırktan olmak ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,515$ ). Evlenme kriterlerinden aynı ırktan olmak ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde evleneceği kişinin kendisiyle aynı ırktan olmasını en fazla İç Anadolu ve Karadeniz Bölgeleri’nden gelen gençler istemektedir. Ege ve Akdeniz Bölgesi’nden gelen gençler için aynı veya farklı ırktan olmak çok önemli değildir.

Evlenme kriterlerinden aynı ırktan olmak ile aile yapıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,438$ ). Evlenme kriterlerinden aynı ırktan olmak ile aile yapıları arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile yapılarına sahip gençler birbirleri ile aynı doğrultuda düşünmektedirler. Aile yapıları değişmiş olsa da evleneceği eş adayının aynı ırktan olması gerektiği düşüncesinde anlamlı bir değişme bulunmamaktadır. Tüm aile yapılarına mensup gençler evleneceği kişinin kendisiyle aynı ırktan olması gerektiği düşüncesindedir.

### 2.2.2.7.19.Cinsel Çekiciliği

Evlenme kriterlerinden bir diğeri ise evlenilecek kişinin cinsel çekiciliğidir. Toplumda “ilk görüşte aşk” diye bir kavram vardır. Ben eşime ilk görüşte aşık oldum. Bu bazı insanların yapılarında bir özellik olarak da vardır. Bazı insanlar diğer insanları kendilerine çeker. Dolayısıyla bazı insanların cinsel çekiciliği vardır. Kızlar o erkekle çıkmak ister ve ya erkekler o kızla çıkmak ister. Bu konu hakkında sorulan soruya gençlerin verdikleri cevaplar tablo 46’da verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 54,2’si evleneceği eş adayının cinsel çekiciliğinin olması gerektiğini düşünmektedir. Araştırmaya katılan gençlerin % 12,6’sı hiç önemli değil cevabını verirken, % 19,8’i fikrim yok şeklinde cevap vermişlerdir.

**Tablo 46.**Evlenilecek Kişinin “Cinsel Çekiciliğinin Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok Önemli	121	21,2
Önemli	188	33,0
Fikrim yok	113	19,8
Az Önemli	76	13,3
Hiç Önemli Değil	72	12,6
Toplam	570	100,0

Evlenme kriterlerinden cinsel çekiciliğinin olması ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,324$ ). Evlenme kriterlerinden cinsel çekiciliğinin olması ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde evleneceği kişinin cinsel çekiciliği konusunu erkeklerle kızlar birbirine yakın oranlarda önemsemektedir. Evlenilecek kişinin cinsel çekiciliği ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

Evlenme kriterlerinden cinsel çekiciliğinin olması ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,696$ ). Evlenme kriterlerinden cinsel çekiciliğinin olması ile aile gelir durumu arasındaki ilişki incelendiğinde farklı gelir düzeyine mensup ailelerden gelen gençler evlenilecek eş adayının cinsel çekiciliği konusunda birbirine paralel düşünmektedir. Ancak üst düzey gelir durumuna mensup aileden gelen gençler evleneceği eş adayının cinsel çekiciliğini biraz daha fazla önemsemektedirler.



Evlenme kriterlerinden cinsel çekiciliğinin olması ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,922$ ). Evlenme kriterlerinden cinsel çekiciliğinin olması ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençler birbirlerine yakın düşünmektedirler. Evlenilecek eş adayının cinsel çekiciliğini en fazla önemseyeler Ege Bölgesi'nden gelen gençler olduğu anlaşılmaktadır. Bu bölgenin sosyolojik yapısıyla ilgili bir durum olduğu söylenebilir.

Evlenme kriterlerinden cinsel çekiciliğinin olması ile aile yapıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,590$ ). Evlenme kriterlerinden cinsel çekiciliğinin olması ile aile yapıları arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile yapılarına mensup gençler birbirine yakın düşünmektedirler. Evlenilecek eş adayının cinsel çekiciliğini en fazla boşanmış aileden gelen gençler isterken, çekirdek ve geniş aile yapısına mensup gençlerin düşünceleri birbirlerine daha yakındır.

#### 2.2.2.7.20. Aynı Memlekette Olmak

Evlenme kriterlerinden bir diğeri ise aynı memlekette değildir. Aynı memlekette olmak kültürel bir yakınlık oluşturur. Bu yakınlık giyim/kuşam, davranış tarzı, yeme içme alışkanlıkları v.s. Bu yakınlık ne kadar fazla olursa evlilikteki huzur ve mutluluğa katkısı o kadar fazla olur. Günümüzde bölgesel farklılıklar azalmaktadır. Farklı bölgelerden gelen gençlerin birbirleriyle neredeyse aynı düşündükleri, aynı davranışları sergiledikleri görülmektedir. Bu sebeple evlenme kriterlerinden olan aynı memlekette olma kriteri güncelliğini yitirmiştir. Konu ile ilgili sorulan soruya gençlerin verdikleri cevaplar tablo 47'de verilmiştir. Buna göre, araştırmaya katılan gençlerin % 29,5'i aynı memlekette olmak önemli düşüncesinde iken, % 61,4'ü aynı memlekette olmanın çok önemli olmadığını düşünmektedirler.

**Tablo 47.** Evlenilecek Kişi İle “Aynı Memlekette Olmanın Önemi” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok Önemli	85	14,9
Önemli	83	14,6
Fikrim yok	52	9,1
Az Önemli	83	14,6
Hiç Önemli Değil	267	46,8
Toplam	570	100,0

Evlenme kriterlerinden aynı memlekette olmak ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,078$ ). Evlenme kriterlerinden aynı memlekette olmak ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde kızlar evleneceği kişinin kendisiyle aynı memlekette olma konusunda erkeklere göre daha serbest düşünmektedirler. Yani kızlar başka memleketlere gelin olarak gidebilirler.

Evlenme kriterlerinden aynı memlekette olmak ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,292$ ). Evlenme kriterlerinden aynı memlekette olmak ile aile gelir durumu arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile gelir durumlarına mensup gençler benzer şekilde düşünmektedirler. Ancak aile gelir seviyesi yüksek olan ailelerden gelen gençler evleneceği kişinin kendisiyle aynı memlekette olup/olmaması konusunda daha rahattırlar.

Evlenme kriterlerinden aynı memlekette olmak ile geldiği bölge arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,049$ ). Evlenme kriterlerinden aynı memlekette olmak ile geldiği bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençler birbirine yakın düşünmektedirler. Doğu Anadolu, İç Anadolu ve Karadeniz Bölgeleri'nden gelen gençler evleneceği kişinin kendisiyle aynı memlekette olması gerektiğini konusunu diğer bölgeden gelen gençlere göre daha fazla önemsemektedirler.

Evlenme kriterlerinden aynı memlekette olmak ile aile yapıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,064$ ). Evlenme kriterlerinden aynı memlekette olmak ile aile yapıları arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile yapılarına mensup gençlerin evleneceği kişinin kendisiyle aynı memlekette olması konusunda birbirine yakın düşünmektedirler. Evleneceği kişinin kendisiyle aynı memlekette olması gerektiğini en fazla geniş aile yapısına mensup gençler isterken, bu konuyu en az önemseyenler çekirdek aile yapısına mensup gençlerdir.

Evlenme yaş ve olgunluğuna gelen önündeki evlenme ile ilgili kriterleri aşan gencin önündeki en güncel konu evlilik yapacağı eşte bulunması gereken özellikler ve bu özelliklere nazik eş adaylarının gözlemi olacaktır. Evlenecek genç eş seçme kriterlerini alt alta yazıp bu var mı, bu var mı şeklinde bir seçime gitmez. Eş adayında aradığı kriterlerin zaten çok büyük kısmı ve ya tamamı onda vardır. Onun yapacağı iş kendi istediği özel kriterlerin ön plana çıkıp çıkmamasıdır. Buna göre her gencin özel kriterleri olabilir. Biri için en önemli kriter dindar olması iken, bir diğeri için, güzel/ yakışıklı olması, bir diğeri için iyi bir iş sahibi olması, bir diğeri için zengin olması gibi

özellikler olabilir. Evlenecek kişi, evleneceği kişinin hangi özelliklerinin ön plana çıkmasını istiyorsa o kriteri önemser ve o şekilde bir tercihte bulunur. Dolayısıyla evlilik kriterlerinin her biri herkes için önemli olmakla birlikte, her genç için ayrıca bazı kriterler ön plana çıkabilecektir.

#### 2.2.2.8. Gençlerin “Nişan Konusundaki” Düşünce ve Görüşleri

Evlenmeye karar vermiş gençlerin bu durumlarını, hem hukuki hem de toplumsal boyutta resmileştirmelerine nişanlanma denmektedir. Nişan artık işin iyiden iyiye ciddileştiği, resmi boyut kazandığı ve karşılıklı hak ve sorumlulukların olduğu bir dönemdir. Diğer bir deyişle evlilik için resmi ilk adım atıldığı dönemdir. Bu dönemin doğru bir şekilde geçirilmesi kurulacak yuva için çok önemlidir. Bu dönemde evlilik hazırlıkları yapılır. Düğün tarihi ve yeri, çeyiz düzme, davetiye derken hızlı ve heyecanlı geçen bir dönemdir. Evlenecek çiftler birbirlerini, aile ve yakınlarını bu dönemde tanırlar. Biraz stresli bir dönem olduğu için zaman-zaman çeşitli anlaşmazlıklarında yaşandığı bir dönemdir.

##### 2.2.2.8.1. Nişanlılığın Gerekliliği Konusundaki Düşünce ve Görüşleri

Bu konuda gençlerin iki şekilde görüşleri alınmıştır. Birincisi nişanlılık gerekli midir sorusu sorularak nişanlılığın gerekli olup olmadığı öğrenilmeye çalışılmış, diğer soruda ise eğer nişanlılık gerekli ise neden gerekli olduğu öğrenilmeye çalışılmıştır. Bu iki soruya gençlerin verdiği cevaplar tablo 48 ve 49’da verilmiştir. Buna göre gençlerin %88,8’i evet nişanlılık dönemi gereklidir cevabını vermişlerdir.

**Tablo 48.** “Nişanlılık Döneminin Gerekliliği İle İlgili” Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Evet	506	88,8
Hayır	35	6,1
Kararsız	29	5,1
Toplam	570	100,0

Nişanlılık dönemi gereklidir sorusu ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,185$ ). Nişanlılık döneminin gerekliği konusunda erkekler ve kızlar birbirine yakın düşünmekle birlikte erkekler tarafından daha önemlidir

Nişanlılık dönemi gerekli midir sorusu ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $P=0,009$ ). Buna göre nişanlılık dönemi gereklilik konusunda alt gelir aileye mensup gençlerden, üst grup aile mensup gençlere doğru düzenli bir artış bulunmaktadır.

Nişanlılık dönemi gerekli midir sorusu ile geline bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,071$ ). Buna göre nişanlılık dönemi gerekli midir sorusuna farklı bölgelerden gelen gençler benzer cevap vermektedirler. Bölgeler arasında anlamlı bir artma ya da azalma yoktur.

Nişanlılık dönemi gerekli midir sorusu ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $P=0,000$ ). Buna göre nişanlılık dönemi çekirdek aileden, geniş aileye, geniş aileden boşanmış aileye mensup gençlere doğru anlamlı bir şekilde azalmaktadır. Ayrıca boşanmış aileye mensup gençler % 25 düzeyinde bu konuda kararsız olduklarını ifade etmişlerdir.

Nişanlılık döneminin gerekliliği ile ilgili farklı bir bölümde “nişanlılık dönemi gereklidir” ifadesi verilmiştir. Araştırmaya katılan gençlerin nişanlılık gereklidir ifadesine katılma oranları yukarıdaki oranlarla aynı doğrultuda oluşmuştur. Bu açıdan tekrar bir tablo verilmemiştir.

#### **2.2.2.8.2.Nişanlılık Döneminin Neden Gerekliliği Konusunda**

##### **Araştırma Grubunun Düşünceleri**

Nişanlılık döneminin neden gerekli olduğu sorulmuş ve araştırmaya katılan gençler aşağıdaki (tablo 49) gibi cevap vermişlerdir. Buna göre gençlerin % 75 gibi büyük bir oranı evlenecek adayların birbirlerini tanımaları ve yanlış karar vermemeleri için cevabını vermişlerdir. Bu tanıma nişanlılık sürecinde hem kendini tanıma hem de evleneceği kişi tanıma olacaktır ki evlilikte en önemli hususlardan birisidir. Kendisini ve evleneceği kişiyi tanımayan birisi evlendikten sonra büyük hayal kırıklığı yaşayabilir. Ne umduk ki ne bulduk olur. Nişanlılık dönemi nispeten maskelerin düştüğü gerçeklerin ortaya çıktığı dönem olduğu için adaylar karşılıklı birbirlerini daha iyi tanıma fırsatı bulabilirler. Bu açıdan hakikaten en güzel şekilde değerlendirilmesi gereken dönemlerden birisi nişanlılık dönemidir.

**Tablo 49.** “Nişanlılık Döneminin Neden Gerekli Olduğu İle İlgili” Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	Geçerli %
Adayların Birbirlerini Daha İyi Tanınmaları İçin	355	69,7
Evlilikle İlgili Plan ve Program Yapmak İçin	83	16,3
Aile ve Akrabaları Tanımak İçin	39	7,7
Yanlış Kararlar Vermemek İçin	30	5,9
Diğer	2	4
Toplam	509	89,3
Cevapsız	61	10,7
Toplam	570	100

Nişanlılık dönemi neden gereklidir sorusu ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,215$ ). Kızlar ve erkekler birbirine yakın cevaplar vermekte birlikte kızlar daha çok eş adayının tanınması konusunu önemsemektedir. Erkekler ise evlilikle ilgili plan program konusunda kızlardan farklı düşünmektedirler.

Nişanlılık dönemi neden gereklidir sorusu ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,199$ ). Buna göre farklı gelir seviyesine mensup gençler nişanlılığın gerekliliği konusunda birbirlerine yakın düşünceye sahiptirler. Aile gelir durumu ile gençlerin düşünceleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

Nişanlılık dönemi neden gereklidir sorusu ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,333$ ). Buna göre farklı bölgelerden gelen gençler nişanlılık döneminin neden gerekli olduğu konusunda birbirlerine yakın düşünceye sahiptirler. Gelinen bölgeye göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

Nişanlılık dönemi neden gereklidir sorusu ile aile yapısı arasında çapraz bir ilişki kurulduğunda anlamlı bir ilişki vardır ( $P=0,002$ ). Buna göre nişanlılık neden gereklidir sorusuna verilen cevaplar çekirdek aileye mensup gençlerden, geniş aileye mensup gençlere, geniş aileye mensup gençlerden de boşanmış aileye mensup gençlerin düşüncelerine doğru düzenli bir şekilde azalmaktadır.

### 2.2.2.8.3.Gençlerin “Nişandan Ayrılan Birisiyle Evlilik” Konusundaki Düşünce ve Görüşleri

Nişanlılık döneminin gerekli olduğunu düşünen gençler, daha önce nişanlanıp nişandan ayrılan biriyle evlenme konusunda tereddütler yaşadıkları anlaşılmaktadır. Bu durum tablo 50’de verilmiştir. Buna göre daha önce nişandan ayrılan birisiyle evlenebilirin diyenlerin oranı % 47,3’te kalmaktadır. Fikrim yok diyenlerin oranı% 27,7 gibi bir hayli yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. Fikrim yok diyenlerinin oranının bu kadar yüksek olması bile bu konuda yaşanan tereddüdü göstermektedir.

**Tablo 50.**“Nişandan Ayrılan Birisiyle Evlilik” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Kesinlikle Evet	104	18,2
Evet	166	29,1
Fikrim yok	158	27,7
Hayır	61	10,7
Kesinlikle Hayır	81	14,2
Toplam	570	100,0

Daha önce nişandan ayrılan birisiyle evlilik ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır (P=0,051). Daha önce nişandan ayrılan birisiyle evlilik hususunda kızlar erkeklere göre daha yüksek oranda evet evlenebilirim cevabını verir iken, erkekler hayır cevabını vermişlerdir. Nişandan ayrılan birisiyle evlilik konusunda kızlar ile erkekler arasında evet ve hayır cevaplar konusunda anlamlı bir ilişki vardır.

Daha önce nişandan ayrılan birisiyle evlilik ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır (P=0,175). Buna göre değişik aile gelir durumuna mensup gençler, nişandan ayrılan birisiyle evlenme konusunda birbirlerine yakın düşünmektedirler. Aile gelir durumuna göre anlamlı bir artma ve azalma yoktur.

Daha önce nişandan ayrılan birisiyle evlilik ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır (P=0,172). Buna göre farklı bölgelerden gelen gençler daha önce nişandan ayrılan birisiyle evlilik konusunda birbirine yakın düşünmektedirler. Ancak, daha önce nişandan ayrılan birisiyle evlilik konusunda en esnek davrananlar Akdeniz ve Ege Bölgeleri’nden gelen gençlerdir. Bu konuda en katı olan gençler ise Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu Bölgeleri’nden gelen gençlerdir.

Daha önce nişandan ayrılan birisiyle evlilik ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,259$ ). Daha önce nişandan ayrılan birisiyle evlilik konusunda en fazla çekirdek aileye mensup gençler onaylamaktadır. Bunu geniş aileye mensup gençler ile boşanmış aileye mensup gençler takip etmektedir. Daha önce nişandan ayrılan birisiyle evlilik konusunda en fazla geniş aileye mensup gençler onaylamamaktadır. Bunu boşanmış aileye mensup gençler ile çekirdek aileye mensup gençler takip etmektedir.

### **2.2.2. 9.Gençlerin “Tercih Edilen Nikâh Türü Hakkındaki” Düşünce ve Görüşleri**

Evlenme uzun soluklu bir süreçtir. Evlenme ön koşullarının yerine gelmesi, eğitimin tamamlanması, evlilik yaş ve olgunluğuna gelmek, ekonomik özgürlüğe kavuşmak gibi kriterleri tamamlamakla birlikte, uygun eş adayının bulunması ve nişanlılık dönemi ciddi ve uzun bir süreci alacaktır. Bunlardan sonra, düğün ve nikah işlemleri başlayacaktır. Yapılan araştırmalarda gençlerin özellikle resmi nikah ile birlikte dini nikahın da olması gerektiği düşüncesindedirler. Gençlerin %13,5'i sadece resmi nikahın yeterli olacağı düşüncesindedirler. Sadece dini nikâh yeterli olduğu düşünenler ise % 2,1'i düzeyindedir. Hiçbir şekilde nikâha gerek yok diyenlerin oranı ise % 2,1 düzeyindedir. Gençlerin çok yüksek oranı resmi nikâh konusunda hemfikirdirler yani resmi nikâh konusunu kabul etmişlerdir. Bu tabii bir durumdur. Çünkü resmi nikâhı kabul etmek demek devlet otoritesini kabul etmek demektir. Hukuksal olarak devlet kontrolüne girmek, kendi geleceğini resmi olarak garanti altına almak demektir. Bu açıdan gençlerin resmi nikâh konusunda hem fikir olmaları gelecek açısından güven vericidir. Bunun yanında gençlerin büyük çoğu resmi nikâhla birlikte dini nikâhın da olmasının gerekli olduğunu düşünmektedir. Bu durum hem İslam dininin bu konuya verdiği önemden hem de toplumda dini nikâh konusunun genel bir kabul görmüş olmasından ileri gelmektedir. Gençlerin çok küçük bir oranı hiçbir nikâh olmadan birlikte yaşama olmalı düşüncesindedir. Resmi ve toplumsal kabul olmadan birlikte yaşama zor olabilir. Bu açıdan nikâhsız birliktelik düşünen gençlerin sayısı oldukça düşük düzeyde kalmaktadır. Bu konu ile ilgili sorulan soruya gençlerin verdikleri cevaplar tablo 51'de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 81,8'i hem resmi hem de dini nikah olması gerektiği düşüncesindedir. %13,5'i sadece resmi nikahın yeterli olacağını düşünürken, % 2,1'i sadece dini nikah yeterli

düşüncesindedir. Hiçbir çeşit nikâha gerek olmadığını düşünenlerin oranı da % 2,1 düzeyindedir. Bu rakamlar göstermektedir ki gençler resmi nikâh konusunda hem fikir iken sadece dini ve hiçbir nikâh olmadan yaşama konusunda ihtiyatlı davranmaktadırlar.

**Tablo 51.**Tercih Edilen “Nikâh Türü” Konusundan Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Sadece resmi nikâh yeterlidir dini nikâha gerek yoktur	77	13,5
Sadece dini nikâh yeterlidir resmi nikaha gerek yoktur	12	2,1
Hem dini hem de resmi nikâh olmalıdır	466	81,8
Dini ya da resmi ikisine de gerek yoktur birlikte yaşama şekli olmalıdır	12	2,1
Diğer	3	0,5
Toplam	570	100,0

Tercih edilen nikâh türleri ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,000$ ). Tercih edilen nikâh türleri ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde kızların yüksek oranı resmi nikâh ile birlikte dini nikâhın da olması gerektiğini düşünmektedir. Sadece resmi nikâh olması gerektiğini düşünen erkekler, kızlara göre daha yüksek düzeydedir.

Tercih edilen nikâh türleri ile aile gelir durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,168$ ). Tercih edilen nikâh türleri ile aile gelir durumları arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile gelir durumlarına sahip gençlerin nikah konusunda birbirlerine yakın düşünmektedirler. Araştırmaya katılan gençlerin çok büyük bir çoğunluğu resmi nikah ile birlikte dini nikahında olması gerektiği düşüncesindedir.

Tercih edilen nikâh türleri ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,002$ ). Tercih edilen nikâh türleri ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençlerin nikah konusunda birbirlerine yakın düşünmektedirler. Ancak Akdeniz Bölgesi'nden gelen gençler sadece resmi nikah yeterliliği konusuna diğer bölgeden gelen gençlere göre çok daha yüksek oranda katılmaktadırlar.



Tercih edilen nikâh türleri ile aile yapıları arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,000$ ). Tercih edilen nikâh türleri ile aile yapıları arasındaki ilişki incelendiğinde sadece resmi nikah yeterlidir düşüncesinde olanlar daha çok geniş aile yapısına mensup gençler iken, herhangi bir nikaha gerek yoktur birlikte yaşama olmalı şeklinde düşünenler daha çok boşanmış aile yapısına sahip gençlerdir.

#### **2.2.2.10.Gençlerin “Cinsel Bilgi Kaynakları Hakkındaki” Düşünce ve Görüşleri**

Gençlerin, gençliğini problemsiz geçirebilmeleri, evlilik konusunda sağlıklı kararlar verebilmeleri ve huzurlu bir evlilik için sağlıklı kaynaklardan sağlıklı cinsel bilgiler edinmelidirler. Bu açıdan gençlerin cinsel bilgileri genellikle hangi kaynaklardan ve ne şekilde edindikleri önemlidir. Cinsellik eğitim çok küçük yaşlardan itibaren başlar. Daha üç yaşlarındaki bir çocuk cinsellik arzularına sahip olur. Güzel yönlendirilirse, cinsellik arzularının şeklini aldığı ergenlik döneminde cinsellikle ilgili duygular sağlam oturur. Eğer bu duygular küçük yaştan itibaren düzgün yönlendirilmezse cinsellikle ilgili sapmalar yaşanabilir. İstenmedik durumlar ortaya çıkabilir. Gençler cinsellikle ilgili ilk bilgileri aileden almaktadır. Aile bu konuya ne kadar vakıf ise, evladını o kadar doğru bir şekilde yönlendirebilecektir. Aile konuya uzak ise genç daha çocukken yanlış kaynaklardan bu bilgileri alacaktır. Aile gencin cinsellik bilgilerinin düzgün oluşmasında önemli bir kaynaktır. Bunun yanında okul hayatında gençler arkadaşları ile sıkı iletişim içindedirler. Dolayısıyla arkadaşlarından önemli derecede etkilenmektedirler. Gençlerin arkadaşlık ettiği genç sağlıklı cinsel bilgilere sahipse arkadaşını bu konuda doğru yönlendirebilecektir. Şayet doğru bilgilere sahip değilse arkadaşlarını da yanlış yönlendirebilecektir. Gençlerin bir diğer cinsel bilgi kaynağı okul hayatındaki kitaplar ve öğretmenleridir. Günümüzde daha çok internet ve internette bulunan değişik cinsellikle ilgili siteler daha yoğun bir şekilde bu vazifeyi görmektedir. İnternet her türlü bilginin serbest dolaşımını sağladığı için gençlerin alması gereken bilgilerle alması sakıncalı olan bilgileri almaları sonucunda sağlıklı bir cinsel bilgi elde edemeyeceklerdir. Sonuçta aşırı cinsellik arzusu veya cinsellikten korkma ve ya cinsellikle ilgili kızlarda ve erkeklerde oluşabilecek diğer rahatsızlıklar ortaya çıkabilecektir. Bu durumda genç kendini bu konuya aşırı kaptırabileceği gibi tamamen uzakta olabilecektir. Sağlıklı evlilik kararı veremeyeceği gibi evlilik esnasında sağlıklı bir cinsel yaşamı olmayabilecektir. Bu

durumda evlilik hayatı sağlıklı yürüyemeye bilir ve boşanma ile sonuçlanabilir. Konu ile ilgili soruya gençlerin verdikleri cevaplar tablo 52’de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 31,2’si cinsellikle ilgili bilgilerini aileden almaktadır. % 29,3’ü arkadaşlarından, % 16,8’i yazılı kaynaklardan, % 12,8’i internetten almaktadır. Bu durumda araştırmaya katılan gençlerin önemli cinsel bilgi kaynakları aile, arkadaş çevresi ve internet olduğu görülmektedir.

**Tablo 52.** Araştırma Grubunun Cinsel Bilgi Kaynakları

	N	%
Ailemden	178	31,2
Arkadaşlarımdan	167	29,3
Yazılı kaynaklardan	96	16,8
Radyo, tv, sinema	9	1,6
Okuldan/Öğretmenlerden	19	3,3
İnternette	73	12,8
Diğer	28	4,9
Toplam	570	100,0

Gençlerin cinsel bilgi kaynakları ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $P=0,047$ ). Gençlerin cinsel bilgi kaynakları ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde kızların cinsel bilgileri daha çok aile ve arkadaş çevresinden elde etmekte iken, erkekler cinsel bilgileri daha çok yazılı kaynaklardan ve internetten elde etmektedir. Bu durumda kızların özellikle anne ile olan ilişkileri önemli olmaktadır. Annelerin cinsel eğitim konusunda daha bilinçli olması gerekiyor. Erkekler ise daha çok yazılı kaynaklar ve internetten elde ettiğine göre erkeklerin de bu konuda doğru yönlendirilmesi önemlidir.

Gençlerin cinsel bilgi kaynakları ile aile gelir durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,916$ ). Gençlerin cinsel bilgi kaynakları ile aile gelir durumları arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile gelir durumuna sahip gençler birbirine yakın düşünmektedirler. Orta gelir grubuna sahip gençlerin cinsel bilgi kaynakları, daha çok aile ve arkadaş çevresi iken, alt gelir durumuna sahip ailelerden gelen gençlerin cinsel bilgi kaynakları arkadaş, aile ve internettir.

Gençlerin cinsel bilgi kaynakları ile geline bölge arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $P=0,001$ ). Gençlerin cinsel bilgi kaynakları ile geline bölge arasındaki ilişki incelendiğinde Ege ve Akdeniz Bölgesi’nden gelen gençlerin cinsel bilgi kaynakları aile ve arkadaş çevresi iken, Karadeniz ve Marmara Bölgesi’nden gelen gençlerin cinsel bilgi kaynakları daha çok arkadaş çevresi, aile ve internettir.

Gençlerin cinsel bilgi kaynakları ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $P=0,000$ ). Gençlerin cinsel bilgi kaynakları ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde boşanmış aile yapısına mensup gençlerin bilgi kaynakları daha çok aile ve okuldan öğretmenleri iken, geniş aileye mensup gençlerin cinsel bilgi kaynakları aile ve arkadaş çevresidir. Çekirdek aileye mensup gençlerin cinsel kaynakları ise arkadaş çevresi, aile ve internettir. Gençlerin aile yapıları değiştikçe cinsel bilgi kaynakları da değişmektedir.

### **2.2.3.Gençlerin “AİLE” Konusundaki Düşünce ve Görüşleri**

Aile bir toplumun çekirdeğidir. Ailenin yapısında değişiklik yapılırsa toplum yapısı değişir. Nitekim Türk aile yapısı İslamiyet'ten önceden günümüze kadar birçok değişikliğe maruz kalmıştır. Bu değişimlerin olumlu olduğu kadar olumsuz etkileri de olmuştur. Ama her dönemde aile varlığını korumuş ve devam ettirmiştir. Aile neslin devamını sağlayan, kültürü, kimliği ve değerlerini bir sonraki nesillere aktaran sistemleşmiş bir yapıdır. Birçok özelliği içinde barındırdığı için günümüzde aile varlığını büyük oranda sağlıklı bir şekilde devam ettirmektedir.

Bu bölümde gençlerin aile, aileden beklentiler, ailede yaşanan sıkıntılar, ailede otorite gibi konular incelenecektir. Bu konularla ilgili araştırma grubunun düşüncelerini gösteren tablolar ve çapraz ilişki analizleri yorumlanarak verilecektir.

#### **2.2.3.1.Gençlerin “Aile Toplumun Temeli Oluşu” Hakkındaki Düşünce ve Görüşleri**

Toplumun temeli ailedir. İlk insanla birlikte başlayan hayat ve aile o günden günümüze kadar varlığını sürdüren özelliği ile toplumun temeli olmaya devam etmektedir. Yetişen yeni nesillerin huzurlu ve güvenli bir ortamda yetişmesi önemlidir. Yetişen yeni nesillere bu huzur ve güveni veren kurum ailedir. Aile bir toplumun kültürünü, kimliğini, maddi ve manevi değerlerini diğer nesillere aktaran en önemli kurumlardan biridir. Ailenin olmaması toplumun kendi hayat bağlarını koparması oksijen kaynağını yok etmesi demektir. Bu açıdan aile ilk insandan bu tarafa vardır ve toplumun temelidir. Araştırmaya katılan gençlerin bu konu hakkındaki soruya verdikleri cevaplar tablo 53'te verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 89,3'üne göre aile toplumun temelidir. Toplumun varlığının devamını sağlayan en önemli unsurdur. Bu konu hakkında az da olsa ailenin toplumun temeli olmadığını düşünen

gençlerin olduğu görülmektedir. Bu gençlerin aile ile ilgili yaşam problemlerinden kaynaklanan bazı sebeplerden dolayı böyle düşünüyor olabilirler.

**Tablo 53.**Araştırma Grubunun “Aile Toplumun Temelidir” İfadesine Katılma Durumu

	N	%
Kesinlikle Evet	390	68,4
Evet	118	20,7
Fikrim yok	48	8,4
Hayır	7	1,2
Kesinlikle Hayır	7	1,2
Toplam	570	100,0

Aile toplumun temelidir ifadesi ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,016$ ). Aile toplumun temelidir ifadesi ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde aile toplumun temelidir ifadesine kızlar ve erkekler yüksek oranda katılmaktadırlar. Ancak kızların aile toplumun temelidir, ifadesine katılma oranları erkeklerin katılma oranına göre daha yüksek düzeydedir. Üniversite hayatını yaşayan ve aileye en çok ihtiyaç duydukları bir dönemde, aile hakkında böyle pozitif düşünceleri gençlerin aile bağlarının kuvvetli olduğunu gösteren bir işaret olarak algılanabilir.

Aile toplumun temelidir, ifadesi ile aile gelir durumları arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,033$ ). Aile toplumun temelidir ifadesi ile aile gelir durumları arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile gelir durumuna sahip gençlerin aile toplumun temelidir, ifadesine katılma oranları birbirine yakın ve yüksek düzeydedir. Aile gelir durumu yükseldikçe aile toplumun temelidir, ifadesine katılma oranı da yükselmektedir.

Aile toplumun temelidir, ifadesi ile gelinen bölge, arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,007$ ). Aile toplumun temelidir ifadesi ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençlerin aile toplumun temelidir ifadesine katılma oranları birbirine yakındır. Aile toplumun temelidir ifadesine en yüksek oranda Karadeniz, Marmara ve İç Anadolu Bölgesi'nden gelen gençler katılmakta iken en düşük oranda Akdeniz ve Ege Bölgesi'nden gelen gençler katılmaktadır.

Aile toplumun temelidir, ifadesi ile aile yapıları, arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,000$ ). Aile toplumun temelidir, ifadesi ile aile yapıları, arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile yapılarına mensup gençlerin aile toplumun temelidir ifadesine

katılma oranları birbirine benzer nitelikte ve yüksek düzeydedir. Aile toplumun temelidir ifadesine en yüksek oranda katılan gençler çekirdek aile yapısına mensup gençler iken, en düşük oranda katılan gençler ise boşanmış aile yapısına mensup gençlerdir. Bu durumda aile de yaşanan sıkıntı ve problemlerin gençlerin aile hakkındaki düşünce ve görüşlerine olumlu ve olumsuz etki ettiğinin bir işaretidir.

### **2.2.3.2.Gençlerin “Ailenin Geçerliliğini Koruması” Konusundaki Düşünce ve Görüşleri**

Bir toplum kendi varlığını devam ettirebilmek için bazı kurumlara ihtiyaç duymaktadır. Toplumun varlığını devam ettirmede aile vazgeçilmez kurumların başında gelmektedir. Her kurumun kendine has özellikleri ve yerine getirmesi gereken görevleri vardır. Aile kurumunun da birçok özelliği ve işlevi bulunmaktadır. Toplumun devamını sağlayacak olan biyolojik üreme evlilik birliği ile ailede sağlamaktadır. Diğer bir ifade ile aile üreyip çoğalmanın sağlandığı yasal ve toplumsal bir kurumdur. Toplumsal rol ve statülerin belirlenmesi, cinsel arzu ve isteklerin karşılanması, duygusal doyumluluk gibi kişinin toplum tarafından kabul edilmesi ve topluma uyum sürecini etkileyen duyguların oluşması şekillenmesi ve olgunlaşması aile kurumunun işlevlerindedir. Doğan ve hızla büyüyen yeni nesillerin ilk mektebi ailedir. Din, ahlak davranış modellerinin ilk öğrenildiği kurum ailedir. Dünyaya yeni gelen çocuğun korunması, yetiştirilmesi ve sosyal hayata katılması aile tarafından gerçekleşir. Bu ve buna benzer onlarca işlevi aile kurumu tek başına sağlar niteliktedir. Aile kurumunun günümüzde de bu işlevlerini yerine getiriyor olması önemlidir.

Günümüzde aile işlevlerini ne kadar çok yerine getirirse o kadar çok geçerliliğini koruyor demektir. Diğer bir ifade ile işlevselliğini devam ettiriyor demektir. Konu ile ilgili sorulan soruya gençlerin verdiği cevaplar tablo 54’de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 76 ailenin geçerliliğini koruduğu düşüncesinde oldukları görülmektedir. Araştırmaya katılan gençlerin % 8 gibi az bir oranı ailenin geçerliliğini korumadığını ifade ederken, % 13,5’i bu konudaki fikirlerinin net olmadığını düşünmektedirler.

**Tablo 54.**Araştırma Grubunun “Aile Geçerliliğini Koruyor” İfadesine Katılma Durumu

	N	%
Kesinlikle Evet	262	46,0
Evet	171	30,0
Fikrim yok	77	13,5
Hayır	36	6,3
Kesinlikle Hayır	24	4,2
Toplam	570	100,0

Aile geçerliliğini koruyor, ifadesi ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,012$ ). Aile geçerliliğini koruyor, ifadesi ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde erkek ve kızlar yüksek oranda ailenin geçerliliğini koruduğunu düşünmektedir. Bununla birlikte erkekler ailenin geçerliliğini koruduğu ifadesine kızlardan biraz daha yüksek oranda katılmaktadır.

Aile geçerliliğini koruyor ifadesi ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,356$ ). Aile geçerliliğini koruyor ifadesi ile aile gelir durumları arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile gelir durumuna mensup gençler aile geçerliliğini koruyor ifadesine birbirine yakın oranda katılmaktadır. Aile geçerliliğini koruyor ifadesine, orta gelir grubu aileye mensup gençler daha yüksek oranda katılmaktadır.

Aile geçerliliğini koruyor, ifadesi ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,061$ ). Aile geçerliliğini koruyor, ifadesi ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençlerin aile geçerliliğini koruyor ifadesine katılma oranları birbirine yakındır. Aile geçerliliğini koruyor ifadesine en fazla Karadeniz Bölgesi'nden gelen gençler katılırken, en az Ege Bölgesi'nden gelen gençler katılmaktadır.

Aile geçerliliğini koruyor, ifadesi ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,003$ ). Aile geçerliliğini koruyor ifadesi ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde aile geçerliliğini koruyor ifadesine en yüksek düzeyde geniş aile yapısına sahip gençler katılırken, en düşük düzeyde boşanmış aile yapısına sahip gençler katılmaktadır.

### 2.2.3.3.Gençlerin “Ailenin Sıcaklığını Koruması” Hakkındaki Düşünce ve Görüşleri

İnsanlar huzur, mutluluk ve güven aradıkları için de yuva kurmak isterler. Aile, huzur, mutluluk ve güvenin adresidir. Aile üyeleri evinde bulduğu huzur ve mutluluğu hiçbir yerde bulamayabilirler. Gençlere ailenin sıcaklığını koruması hakkında soru sorulmuş ve gençlerin bu soruya verdikleri cevaplar tablo 55’de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 76’sı ailenin sıcaklığını koruduğu düşüncesinde oldukları görülmektedir.

**Tablo 55.**Araştırma Grubunun “Aile Sıcaklığını Koruyor” İfadesine Katılma Durumları

	N	%
Kesinlikle evet	249	43,7
Evet	187	32,8
Fikrim yok	89	15,6
Hayır	36	6,3
Kesinlikle hayır	9	1,6
Toplam	570	100,0

Aile sıcaklığını koruyor, ifadesi ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,111$ ). Aile sıcaklığını koruyor, ifadesi ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde erkek ve kızlar yüksek oranda ailenin sıcaklığını koruduğunu düşünmektedirler. Erkekler, ailenin sıcaklığını koruduğu düşüncesine kızlardan daha yüksek oranda katılmaktadırlar.

Aile sıcaklığını koruyor, ifadesi ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,161$ ). Aile sıcaklığını koruyor, ifadesi ile aile gelir durumu arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile gelir durumuna mensup gençlerin aile sıcaklığını koruyor ifadesine birbirine yakın derecede katılmaktadırlar.

Aile sıcaklığını koruyor, ifadesi ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,003$ ). Aile sıcaklığını koruyor, ifadesi ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençlerin aile sıcaklığını koruyor ifadesine katılma oranları birbirine yakındır. Ancak aile sıcaklığını koruyor ifadesine en fazla Karadeniz Bölgesi’nden gelen gençler katılırken, en az Ege Bölgesi’nden gelen gençler katılmaktadır.

Aile sıcaklığını koruyor, ifadesi ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,001$ ). Aile sıcaklığını koruyor ifadesi ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde aile sıcaklığını koruyor ifadesine en yüksek düzeyde geniş aile yapısına sahip gençler katılırken, en düşük düzeyde boşanmış aile yapısına sahip gençler katılmaktadır.

#### 2.2.3.4. Gençlerin “Ailenin Günümüzdeki Gerekliği” Hakkındaki Düşünce ve Görüşleri

Aile her dönemde önemini korumuş ve varlığını devam ettirmiştir. Günümüzde yaşam şartları ve hayat standartları çok fazla değişim göstermektedir. Toplumsal roller çeşitlenmekte ve değer kazanmaktadır. Ekonomik şartlar değişmekte, iyi bir ekonomiye olan ihtiyaç artmaktadır. Eğitim önem kazanmakta ve iyi eğitilmiş olmak bir adım önde olmak anlamına gelmektedir. Din eğitim değer kazanmakta, ahlakı ve vicdani değerler ön plana çıkmaktadır.

Aile, işlevlerini ne kadar sağlıklı yerine getirirse o kadar sağlıklı ve başarılı bir nesil yetişecek ve toplumun kalitesi de o nispette artacaktır. O açıdan yeni dönemde aileye daha çok ihtiyaç duyulacaktır. Diğer bir ifade ile yeni dönemde aile daha çok gerekli olmaktadır. Gençlerin bu konudaki düşünceleri gösteren cevaplar tablo 56’da verilmiştir. Tablo (56) incelendiğinde, araştırmaya katılan gençlerin % 80’i aile gereklidir ifadesine katıldıklarını ifade ederek ailenin önemli ve gerekli olduğu düşünmektedirler. Araştırmaya katılan gençlerin % 12,1’i bu konudaki fikirlerinin net olmadığı görülmektedir. Aynı zamanda küçük bir oran günümüzde ailenin gereksiz olduğunu düşünmektedir.

**Tablo 56.** Araştırma Grubunun “Aile Günümüzde Gereklidir” İfadesine Katılma Durumları

	N	%
Kesinlikle Evet	330	57,9
Evet	121	21,2
Fikrim yok	69	12,1
Hayır	31	5,4
Kesinlikle Hayır	19	3,3
Toplam	570	100,0

Günümüzde aile gereklidir ifadesi ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,200$ ). Günümüzde aile gereklidir ifadesi ile cinsiyet arasındaki



ilişki incelendiğinde, günümüzde aile gereklidir düşüncesi kızlarda daha belirgin bir şekilde ortaya çıkmaktadır.

Günümüzde aile gereklidir ifadesi ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,002$ ). Günümüzde aile gereklidir ifadesi ile aile gelir durumu arasındaki ilişki incelendiğinde aile gelir düzeyi yükseldikçe günümüzde aile gereklidir düşüncesi de yükselmektedir.

Günümüzde aile gereklidir ifadesi ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,027$ ). Günümüzde aile gereklidir ifadesi ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençlerin aile gereklidir ifadesine katılma oranları birbirine yakındır. Aile gereklidir ifadesine katılma oranı Marmara ve İç Anadolu Bölgeleri'nde gelen gençlerde daha yüksek iken, Doğu Anadolu ve Ege Bölgeleri'nde diğer gölgelere göre biraz daha azdır.

Günümüzde aile gereklidir ifadesi ile aile yapıları, arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,095$ ). Günümüzde aile gereklidir ifadesi ile aile yapıları arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile yapılarına mensup gençlerin aile günümüzde gereklidir ifadesine katılma oranları birbirlerine yakındır. Aile günümüzde gereklidir ifadesine en yüksek oranda katılanlar çekirdek aile yapısına sahip gençler iken en az katılanlar boşanmış aile yapısına sahip gençlerdir. Bu durumda günümüzde ailenin gerekli olduğuna yüksek oranda katılanlar çekirdek aile yapısına sahip gençlerdir.

### **2.2.3.5.Gençlerin” İdeal Aile Konusundaki” Düşünce ve Görüşleri**

Evlenme düşüncesinde olan her gencin gönlünde ideal bir aile düşüncesi vardır. Bu düşünce aldığı eğitim ve yaşadığı aile ile çevresinde görüşüp tanıdığı ailelerden etkilenmesi sonucu oluşmaktadır. Bazıları için ideal aile ekonomik refah iken, bazıları için sağlıklı ve doyurucu cinsel yaşam olabilmektedir. Bazıları için karşılıklı sevgi, saygı ve bağlılığın olduğu aile iken, bazıları için çocuk sahibi olmaktır.

İdeal aile fonksiyonlarını tam anlamı ile yerine getiren ailedir. Bu da ancak aile üyelerinin aileye olan bağlılıkları, aileye yükledikleri anlam ve kendi üzerlerine düşen görevleri tam olarak yerine getirmekle mümkündür. Aile bir sistemler birliğidir. Birçok alt sistemden oluşur. Birey alt sistemi, eş alt sistemi, ebeveyn alt sistemleri gibi. Bu sistemlerin her biri düzgün işlerse aile fonksiyonlarını tam olarak yerine getirebilir ve ideal bir aileye kavuşulur. Bu sistemlerden her hangi birisi düzgün işlenmezse ailede fonksiyonlarını yerine getiremez hale gelir. Bu durumda ideal aileye ulaşamaz.

Gençlerin gönlünde yatan ideal aile ile ilgili soru sorulmuş ve gençlerin bu soruya verdikleri cevaplar tablo 57’de verilmiştir. Buna göre gençlerin gönlünde yatan en ideal aile karşılıklı sevgi, saygı ve bağlılığın olduğu ailedir % 88,8. Araştırmaya katılan gençlerin verdiği diğer cevaplar ise eğitim ve kültür düzeylerinin uygun olması, sağlıklı ilişki içinde olabilmeleri, çocuk sahibi olmak, ekonomik refah ve cinsel uyum şeklindedir.

**Tablo 57.**“İdeal Aile Tanımları” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	Geçerli %
Karşılıklı sevgi, saygı ve bağlılık	506	88,8
Eğitim ve kültür düzeylerinin uygunluğu	34	6,0
Eşler ve ilişkilerin uyumlu olması	16	2,8
Çocuk sahibi olmak	5	0,9
Ekonomik refah ve rahatlık	4	0,7
Cinsel uyum	3	0,5
Diğer	2	0,4
Toplam	570	100

Gençlerin ideal aile hakkındaki düşünceleri ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,126$ ). Gençlerin ideal aile hakkındaki düşünceleri ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde, kızların ve erkeklerin ideal aile tanımları birbirine çok yakındır. İdeal aile tanımları konusunda erkekler ile kızlar arasındaki düşüncede anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Kızlar ve erkekler için en ideal aile karşılıklı sevgi, saygı ve bağlılığın bulunduğu ailedir.

Gençlerin ideal aile hakkındaki düşünceleri ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,811$ ). Gençlerin ideal aile hakkındaki düşünceleri ile aile gelir durumu arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile gelir durumuna sahip gençlerin ideal aile konusundaki düşünceleri birbirine çok yakındır.

Gençlerin ideal aile hakkındaki düşünceleri ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,001$ ). Gençlerin ideal aile hakkındaki düşünceleri ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençlerin birbirine yakın düşünmekle birlikte düşünceler arasında bazı farklılıklar bulunmaktadır. Buna göre ideal

aileyi Karadeniz Bölgesi'nden gelen gençler, karşılıklı sevgi, saygı ve bağlılık olarak tanımlarken, Doğu Anadolu'dan gelen gençler için bunun yanında bir de çocuk sahibi olmayı eklemiştirlerdir. Akdeniz Bölgesi'nden gelenler için ise eğitim ve kültür düzeylerinin uygunluğu önemlidir.

Gençlerin ideal aile hakkındaki düşünceleri ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,000$ ). Gençlerin ideal aile hakkındaki düşünceleri ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile yapılarına mensup gençlerin ideal aile tarifleri birbirine yakın olmakla birlikte bazı önemli farklılıklar vardır. Çekirdek aile yapısına mensup gençler için en ideal aile karşılıklı sevgi, saygı ve bağlılık iken, geniş aile mensubu gençler için bunun yanında eğitim ve kültür düzeylerinin uyumlu olması, boşanmış aile yapısına mensup gençler için ise, eğitim ve kültür uyumlunun yanında, eşler ve ilişkilerin de uyumlunu da eklemiştirlerdir.

### **2.2.3.6.Gençlerin “Ailede Otorite Paylaşımı Konusundaki” Düşünce ve Görüşleri**

Toplum hayatımızda ailenin yeri ve önemi büyüktür. Türk toplumunda aile fonksiyonlarını yerine getirirken kadın ve erkeğe farklı roller biçmiş ve bu rollere uygun davranış tarzını kendilerine sunmuştur. Erkek için biçilen rol, ailesinin geçimini sağlamak, ailesini koruyup gözetmek, aile huzur ve güvenliğini sağlamak iken, kadının görevi çocuklarıyla ilgilenmek, eşine itaat, evini çekip çevirmektir (Ceylan,1994). Kadına biçilen bu görev “yuvayı dışı kuş yapar” atasözüyle adeta genel bir kural haline dönüşmüştür. Günümüzde kadının çalışma hayatına katılmasıyla durum biraz farklılık kazanmakla birlikte erkeğin ve kadının görevlerinde önemli bir değişiklik olmamıştır. Bilakis kadının sorumluluk ve görevi artmıştır. Ancak kadının çalışma hayatına girmesiyle evdeki otorite paylaşımında değişiklikler olmaya başlamış. Günümüzde erkek otoritesi, zayıflamış daha çok eşle paylaşılan bir yapıya bürünmüştür. Bu konuda gençlerin görüşleri öğrenilmek istenmiş ve konu ile ilgili soru sorulmuştur. Konu ile ilgili sorulan soruya gençlerin verdikleri cevaplar tablo 58'de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 24,2'si karı-koca arasında otorite olmaz, % 25,4'ü erkekte olmalı, % 47,4'ü her ikisinde olmalı, %2,3 kadında olmalı düşüncesindedir. Buna göre yeni dönemde ailede otorite paylaşımının değişeceği görülmektedir. Geleneksel aile yapısında görülen erkek otoritesi yerini eşlerin birlikte karar verdiği otorite paylaşımı şekline bırakacağı anlaşılmaktadır. Bu durumun olumlu olduğu gibi

olumsuz yönleri de olabilecektir. Ailede kadının söz hakkı olması daha paylaşımcı ve doğru kararlar almada etkili olacağı gibi bazen karşılıklı çatışma çıkmasına da sebep olabilecektir. Ailede otorite paylaşımı, ailenin işlevselliğini yerine getirmesi açısından son derece önemli bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır.

**Tablo 58.**“Ailede Otorite Paylaşımı” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	Geçerli %
Karı-koca arasında otorite olmaz	138	24,2
Kadında olmalı	13	2,3
Erkeklerde olmalı	145	25,4
Her ikisinde olmalı	270	47,4
Diğer	4	,7
Toplam	570	100

Gençlerin ailede otorite paylaşımı konusundaki düşünceleri ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,000$ ). Gençlerin ailede otorite paylaşımı konusundaki düşünceleri ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde, karı koca arasında otorite olmaz konusunda kızlar ve erkekler aynı düşünmektedirler. Ailede otorite erkekte olmalı konusunu erkekler kızlardan iki kat fazla önemsemekte ve otoritenin erkekte olması gerektiğini düşünmektedirler. Ailede otorite eşlerin her ikisinde olmalı konusunda kızlar erkeklerden iki kattan fazla önemsemekte ve ailede otoritenin eşlerin her ikisinde olması gerektiğini düşünmekte ve kızlar ailede aktif olarak otoriteye ortak olmak istemektedir. Bunun yanında ailede otorite kadında olmalı konusunda erkekler gibi kızlarda fazla rağbet göstermemektedir. Yani kızlar da ailedeki otoritenin tek başına kadında olmasını kabul etmemektedir. Bu durum da bu yönüyle ilginçtir.

Gençlerin ailede otorite paylaşımı konusundaki düşünceleri ile aile gelir durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,504$ ). Gençlerin ailede otorite paylaşımı konusundaki düşünceleri ile aile gelir durumları arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile gelir durumuna sahip gençlerin ailede otorite paylaşımı konusunda birbirine yakın düşünmektedirler.

Gençlerin ailede otorite paylaşımı konusundaki düşünceleri ile geline bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,373$ ). Gençlerin ailede otorite paylaşımı konusundaki düşünceleri ile geline bölge arasındaki ilişki incelendiğinde

farklı bölgelerden gelen gençlerin ailede otorite paylaşımı konusunda birbirine yakın düşünmektedirler. Akdeniz ve Doğu Anadolu Bölgeleri'nden gelen gençler daha çok eşler arasında otorite olmaz ve her ikisinde olmalı düşüncesine sahip iken, İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri'nden gelen gençler erkekte olmalı, Marmara, Doğu Anadolu ve Karadeniz Bölgeleri'nden gelen gençler her ikisinde olmalı düşüncesindedirler.

Gençlerin ailede otorite paylaşımı konusundaki düşünceleri ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,826$ ). Gençlerin ailede otorite paylaşımı konusundaki düşünceleri ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde karı-koca arasında otorite olmaz düşüncesine boşanmış aileye mensup gençler sahipken, otorite erkekte olmalı düşüncesi çekirdek aile yapısına sahip gençlerin düşüncesi ve her ikisinde olmalı şeklindeki düşünce de geniş aileye mensup gençlerin düşüncesidir. Bu durumda aile yapılarının, ailede otorite paylaşımı konusunda farklı düşünmelerine sebep olduğu anlaşılmaktadır.

### **2.2.3.7.Gençlerin “Aile Çocuklar İçin Önemli Bir Eğitim Yuvası Olduğu Konusundaki” Düşünce ve Görüşleri**

Aile içinde barındırdığı unsurları ile birçok konuda sığınılan, huzur ve mutluluk kaynağın olduğu özel bir yapıdır. Eşler ailesinde huzur bulur, rahata kavuşur. Çocuklar aile ortamında sevgi, şefkat ve merhamet bulur. Çocuklar için doğumunun ilk gününden başlayan sevgi, şefkat ve merhamet büyüyüp okula gitmesi, bitirmesi, evlenmesine kadar, hatta anne-babanın vefatına kadar devam eder. Çocuğun eğitimi ilk günden başlar. Çocuk evinde her gün yeni şeyler öğrenir. Sevmeyi, seilmeyi, başarılı olmayı, sorumluluk bilincine sahip olmayı, ahlaklı olmayı, edebi, insani ilişkileri ve hayata dair her şeyi ilk ailesinde öğrenir.

Aile çocuğuna ne kadar sevgi, şefkat ve merhametle davranırsa çocuk da o kadar sağlıklı bir birey olarak yetişir. Nitekim toplumdaki huzur ve mutluluğu bozanlar yeteri kadar sevgi, merhamet ve aile şefkati görmeyenlerdir. Aile, huzur ve mutluluğundan uzak yetişen nesiller, acımasız olabiliyorlar. İçki, uyuşturucu, kumar ve hayatın diğer acımasız taraflarıyla hem erken yaşta tanışıyorlar hem de kendilerini bu durumlardan kurtaramıyorlar. Sağlıklı ve huzurlu bir hayatları olamıyor. Bu açıdan gençlerin bu konudaki düşünceleri tespit edilmek için konu ile ilgili soru sorulmuştur. Bu soruya gençlerin verdiği cevaplar tablo 59'da verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan

gençlerin % 78,4'ü aile çocuklar için önemli bir eğitim yuvası olmaya devam ediyor şeklinde düşünmektedirler. Araştırmaya katılan gençlerin % 13,7'sinin bu konudaki düşüncesinin net olmadığı görülmektedir.

**Tablo 59.**Araştırma Grubunun “Aile Çocuklar İçin Eğitim Yuvası Olmaya Devam Ediyor” İfadesine Katılma Durumları

	N	%
Kesinlikle Evet	307	53,9
Evet	140	24,6
Fikrim yok	78	13,7
Hayır	30	5,3
Kesinlikle Hayır	15	2,6
Toplam	570	100,0

Aile çocuklar için önemli bir eğitim yuvası düşüncesi ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,006$ ). Aile çocuklar için önemli bir eğitim yuvası düşüncesi ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde ailenin çocuklar için önemli bir eğitim yuvası olduğu düşüncesi kızlarda erkeklere göre daha belirgindir. Bu konudaki düşüncesi net olmayan erkekler kızların iki katıdır.

Aile çocuklar için önemli bir eğitim yuvası düşüncesi ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,091$ ). Aile çocuklar için önemli bir eğitim yuvası düşüncesi ile aile gelir durumu arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile gelir durumlarına sahip gençler, ailenin çocuklar için önemli bir eğitim yuvası olduğu konusunda birbirine yakın düşünmektedirler. Üst gelir durumu aileye mensup gençler, ailenin çocuklar için önemli bir eğitim yuvası olduğu düşüncesine daha çok katılmaktadırlar.

Aile çocuklar için önemli bir eğitim yuvasıdır düşüncesi ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,547$ ). Aile çocuklar için önemli bir eğitim yuvasıdır düşüncesi ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençlerin ailenin çocuklar için önemli eğitim yuvası olduğu düşüncesi birbirine yakındır. Doğu Anadolu ve Marmara Bölgesi'nden gelen gençler ailenin çocuklar için önemli bir eğitim yuvası olduğu düşüncesine diğer bölgelerden gelen gençlere göre daha fazla katılmaktadır. Akdeniz Bölgesi'nde tam tersi azalmaktadır.

Aile çocuklar için önemli bir eğitim yuvasıdır düşüncesi ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,000$ ). Aile çocuklar için önemli bir eğitim yuvasıdır düşüncesi ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde çekirdek ve geniş aileye mensup gençler ailenin çocuklar için önemli bir eğitim yuvası olduğunu düşüncesine boşanmış aile yapısına mensup gençlerden daha yüksek oranda katılmaktadır. Boşanmış aile yapısına sahip gençlerin hayır aile çocuklar için önemli bir eğitim yuvası değildir cevabı oran itibariyle hayli yüksek düzeydedir. Bu durumda boşanmış aileye mensup gençlerin, böyle düşünmelerinde aile hayatında yaşadıkları problemler sebebinden kendi ayakları üzerinde kalma becerilerini geliştirmiş olmaları etkili olabilir.

### **2.2.3.8.Gençlerin “Aile Problemlerinin Çözümü Konusundaki” Düşünce ve Görüşleri**

Problem her ailede az veya çok olur. Önemli olan ortaya çıkan bu problemlerin nasıl çözüldüğü ve kesin bir çözüme kavuşup kavuşmadığı meselesidir. Ailede bir problemin çözüm şekli o ailenin karakterini ve aile üyelerinin birbirine olan bağlılığını da göstermektedir. Bu açıdan her ailede problem çözüm mekanizmaları bulunmaktadır. Bazı aileler, karşılıklı oturup konuşarak, bazı aileler aile büyüklerini devreye sokarak, bazı aileler hatırlı arkadaşlarını devreye sokarak, bazı aileler uzman kişilerden yardım alarak aile problemlerini çözmektedirler. Bazı aileler ise, karşılıklı bağırıp çağırarak, bazı aileler şiddet uygulayarak, bazı aileler hiçbir şekilde iletişime geçmeyerek aile problemlerine yaklaşmakta ve çözümsüzlükte anlaşılmaktadır. Bu durum ileri aşamalara geldiğinde boşanmalar ortaya çıkabilmektedir. Konu ile ilgili gençlerin düşüncelerinin öğrenilmesi amaçlanmış ve bu konu hakkında bir soru yöneltilmiştir. Gençlerin bu soruya verdikleri cevaplar tablo 60'da verilmiştir. Buna göre, araştırmaya katılan gençlerin % 72,6'sı ailede herhangi bir anlaşmazlık olduğunda bunu karşılıklı oturup konuşarak çözeceğini düşünmekte iken, % 16,7'si ise kendi görüşünde sonuna kadar direneceğini düşünmektedir. Araştırmaya katılan gençlerin % 3,3'ü susmayı tercih ederken, % 3,2'si uzman yardımına başvuracağı düşüncesindedir. Gençlerin % 1,8'i şiddet uygulamayı düşüncesinde iken, 1,6'sı aile büyüklerini devreye sokacağını düşünmektedir. Bu durumda araştırmaya katılan gençlerin aile içi anlaşmazlıklarda ilk yapacağı iş karşılıklı oturup konuşmayı tercih etmek düşüncesinde oldukları görülmektedir. Bu işe yaramayacak olursa diğer çözüm yolları devreye girecektir. Araştırmaya katılan gençlerin önemli bir kısmı kendi görüşlerinde direnmekle

çözumsuzlük çözümüne başvurmayı düşünmekte iken, az bir kısmı aile büyüklerini devreye sokmayı isterken, az bir kısmı da uzman kişilerden yardım almayı düşünmektedir. Bu durumda gençlerin uzman yardımı alma konusunda önemli bir girişimi olmayacağı görülmektedir. Gençlerin uzman yardımına başvuramalarının sebebi bu konuda toplumda oluşan bir kabul ve atılmış önemli bir adımın olmaması olabilir. Yani gençler aile içi problemlerde uzman yardımına başvurma konusuna uzak oldukları için bu konudaki düşünceleri düşük düzeyde gerçekleştirmişlerdir.

**Tablo 60.**“Aile İçi Anlaşmazlıklarda Çözüm Yolları” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	Geçerli %
Kendi görüşlerimde sonuna kadar direnirim	95	16,7
Karşılıklı oturup konuşurum	414	72,6
Anlaşmazlık karşısında susarım	19	3,3
Aile büyüklerimi devreye sokarım	9	1,6
Uzman kişilerden yardım alırım	18	3,2
Şiddet uygularım	10	1,8
Diğer	5	0,9
Toplam	570	100

Aile içindeki problemlerin çözümü ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,047$ ). Aile içindeki problemlerin çözümü ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde kızlar ve erkeklerin birbirine yakın düşünmekle birlikte, düşüncelerinde bazı önemli farklılıklar bulunmaktadır. Örneğin kızlar anlaşmazlıklar karşısında karşılıklı oturup konuşmayı ve uzman yardımı almayı tercih ederken, erkekler daha çok görüşlerinde sonuna kadar direnmeyi ve susmayı tercih etmektedirler.

Aile içindeki problemlerin çözümü ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,072$ ). Aile içindeki problemlerin çözümü ile aile gelir durumu arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile gelir durumuna mensup gençlerin ailede oluşan problemlerin çözümünde başvuracakları yol birbirlerine yakındır. Aile problemlerinde üst düzey aile gelir grubuna sahip gençler karşılıklı oturup konuşmayı ve uzman yardımını almayı tercih ederken, alt düzey aile gelir durumuna sahip gençler karşılıklı oturup konuşmayı ve kendi görüşlerinde sonuna kadar direnmeyi tercih



etmektedirler. Bu durumda aile gelir seviyesi uzman yardımı alma konusunda etkilidir denilebilir.

Aile içindeki problemlerin çözümü ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,670$ ). Aile içindeki problemlerin çözümü ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençlerin aile de yaşanan problemleri çözüm konusunda farklı ama birbirine yakın düşünmektedirler. Aile içinde problem yaşandığında Karadeniz ve İç Anadolu Bölgeleri'nden gelen gençler karşılıklı oturup konuşurum düşüncesinde iken, Ege ve Akdeniz Bölgeleri'nden gelen gençler ise kendi düşüncelerimde sonuna kadar savunurum şeklinde düşünmektedirler.

Aile içindeki problemlerin çözümü ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,255$ ). Aile içindeki problemlerin çözümü ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile yapılarına mensup gençlerin ailede yaşanan problemlerin çözümünde karşılıklı oturup konuşma şeklinde düşünmekle birlikte, boşanmış aile yapısına sahip gençler ise biraz daha farklı düşünmektedirler. Buna göre boşanmış aile yapısına sahip gençler aile içi problemleri çözmede, karşılıklı oturup konuşmayı deneme, aile büyüklerini devreye koyma, uzman yardımı alma gibi yöntemleri kullanmayı düşünmektedir.

### **2.2.3.9.Gençlerin “Aile Yapısında Bozulma Yaşanıp/Yaşanmaması Konusundaki” Düşünce ve Görüşleri**

Aile bir sistemler bütünüdür. Aileyi meydana getiren birçok sistem vardır. Birey alt sistemi, eş alt sistemi, ebeveyn alt sistemi gibi. Bu sistemlerin her birinin kendi görev ve sorumlulukları vardır. Her sistem kendi içinde doğru bir şekilde çalışır görevlerini yerine getirirse aile düzgün bir yapıya sahip olacak ve fonksiyonlarını yerine getirebilecektir. Şayet bu sistemler tam olarak çalışmazsa aile işlevlerini yerine getiremeyecektir.

Sağlıklı aile, aile işlevlerinin tam olarak yerine getirildiği ailelerdir. Aile işlevlerinin en iyi şekilde yerine getirdiği aile yapısı geniş aile yapısına sahip ailelerdir. Geniş aile yerini zamanla, sanayi toplumun ortaya çıkardığı çekirdek aileye bırakmıştır. Bu yapıda aile küçülmüş ve aile fonksiyonlarını tam anlamıyla da yerine getiremez duruma gelmiştir.

Günümüzde ise daha çok ABD ve Avrupa'da ortaya çıkan ve ülkemizde de yavaş-yavaş varlığını gösteren, tek ebeveynli aile, babasız aile, üvey aile, eşcinsellerin

kurduğu birliktelik ve evlilik olmaksızın birlikte yaşam şekilleri ortaya çıkmaya başlamıştır. Aileye alternatif olarak çıkan bu yapıların hiç biri bir ailenin yerine getirdiği fonksiyonları yerine getirmesi mümkün değildir. Dolayısıyla aile yapısında meydana gelen değişimler neticesinde aile fonksiyonlarını da tam anlamıyla yerine getirilemeyecektir. Bu konu hakkında gençlerin ne düşündüğü öğrenmek için konu ile ilgili soru sorulmuş ve gençlerin bu soruya verdiği cevaplar tablo 61’de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 68,4’ü aile yapısında bozulmalar yaşandığını düşünmektedir. Araştırmaya katılan gençlerin % 16,8’i ise bu konudaki düşüncesi net değildir. Gençlerin % 14’ü ise aile yapısında bozulmalar yaşanmadığını düşünmektedir.

**Tablo 61.**Araştırma Grubunun “Aile Yapısında Bozulmalar Yaşanıyor” İfadesine Katılma Durumları

	N	%
Kesinlikle Evet	212	37,2
Evet	178	31,2
Fikrim yok	96	16,8
Hayır	34	6,0
Kesinlikle Hayır	50	8,8
Toplam	570	100,0

Aile yapısında bozulmalar yaşanması konusundaki düşünce ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,006$ ). Aile yapısında bozulmalar yaşanması konusundaki düşünce ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde kızlar ve erkekler birbirine yakın düşünmektedirler. Ancak, kızlar erkeklerden biraz daha yüksek oranda aile yapısında bozulmalar yaşandığını düşünmektedir.

Aile yapısında bozulmalar yaşanması konusundaki düşünce ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,796$ ). Aile yapısında bozulmalar yaşanması konusundaki düşünce ile aile gelir durumu arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile gelir durumuna sahip gençlerin aile yapısında bozulmalar yaşanması konusundaki düşünceleri birbirine yakındır.

Aile yapısında bozulmalar yaşanması konusundaki düşünce ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,015$ ). Aile yapısında bozulmalar yaşanması konusundaki düşünce ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençler aile yapısında bozulma yaşanması konusunda birbirlerinden

farklı düşünmektedirler. Bu farklılık İç Anadolu ve Doğu Anadolu Bölgeleri'nde artmakta, Güneydoğu Anadolu ve Karadeniz Bölgeleri'nde azalmaktadır.

Aile yapısında bozulmalar yaşanması konusundaki düşünce ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,325$ ). Aile yapısında bozulmalar yaşanması konusundaki düşünce ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile yapılarına mensup gençlerin aile yapısında bozulma yaşanması konusunda birbirlerine yakın düşünmektedirler. Ancak boşanmış aile yapısına mensup gençler diğer aile yapılarına mensup gençlere göre daha yüksek oranda aile yapısının bozulduğunu düşünmektedir. Boşanmış aile yapısına mensup gençlerin böyle düşünmesinde ailelerinin boşanmış olması önemli etkidir.

### **2.2.3.10. Gençlerin “Aile İçi Tartışma ve Kavgaların Sebepleri Konusundaki” Düşünce ve Görüşleri**

Aile bir sistemler birliğidir. Birçok alt sistemden oluşur. Birey alt sistemi, eş alt sistemi, ebeveyn alt sistemleri gibi. Bu sistemlerin her biri düzgün işlerse aile fonksiyonlarını tam olarak yerine getirebilir ve problemsiz aile olabilir. Bu sistemlerden her hangi birisi düzgün işlenmezse ailede fonksiyonlarını yerine getiremez hale gelir. Bu durumda aile içi huzursuzluklar, tartışma ve kavgalar başlar.

Ailedeki her sistemin sağlıklı işlemesi için, sistem içindeki bireylerin davranışları sisteme uygun olmalıdır. Yani ebeveyn alt sistemine sahip eşlerin, eşine çocuk gibi davranması ve ya çocuklarına gereken ilgi ve sevgiyi gösterememesi problem oluşturabilir. Eş alt sisteminde bulunan bireylerin, eş olarak karşılıklı görevlerini yerine getirmemeleri sonucu ailede problemler yaşanabilir.

Başka bir açıdan bakılacak olursa aile içi huzursuzlukların, kavga veya tartışmaların oluşmasında boşanma alt başlığı altında incelenecek olan, iletişim kopukluğu, fiziki şiddet görmek, içki, kumar bağımlılığı, aldatılmak veya aldatılma korkusu içinde olmak, ailenin aşırı müdahalesi, aşırı kıskançlık, cinsel konularla ilgili tartışmalar, kadının çalışma hayatına girmiş olması ile ilgili olan tartışma ve ya kavgalar v.b konularla ilgili tartışmalar yanında, eşlerin eğitim ve kültürlerinin farklılığı, evlilik ve aileden beklentilerinin farklı olması, evliliği eşlerin ailelerinin onaylamaması, ekonomik sıkıntılar, din v.b. birçok konu etkili olabilmektedir. Her ailenin kendine has tartışma ve ya kavga konuları olabilir. Bu aile bireylerinin ve ailenin kimliği ve kişiliğiyle ilgilidir.

Bu bölümde aile içinde huzursuzlukların, kavgaların ve ya tartışmaların oluşmasına etki eden faktörler, bu konudaki düşünceleri gösteren frekans tabloları ile çapraz ilişki tablolarının yorumuna yer verilecektir. Aile içi tartışma ve ya kavgaları oluşturmada önemli etkisi olan ilk konu eşlerin birbirlerinin giyim/ kuşamına aşırı müdahaleleridir.

### 2.2.3.10.1.Eşlerin Birbirlerinin Giyim/kuşamına Çok Karışma Konusundaki Tartışmalar

Ailede huzursuzlukları, tartışma ve ya kavgaları oluşturan önemli bir konu eşlerin birbirlerinin giyim/ kuşama aşırı müdahalesidir. İnsanlar kendi alışkanlıklarından kolaylıkla vazgeçemezler. Birileri vazgeçirmeye çalışırsa ters tepkilere sebep olabilir. Gençlere bu konuda soru sorulmuş ve gençlerin bu soruya verdikleri cevaplar tablo 62’de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 72,5’i ailede kavga ve ya tartışmaları oluşturmada giyim/kuşama aşırı müdahale etkilidir düşüncesindedirler. Bunu 11,9’ile fikrim yok düşüncesi takip ederken % 15’lik bir grupta giyim/kuşam konusunun kavga ve ya tartışmaları oluşturmada etkili olmadığını düşünmektedir.

**Tablo 62.**“Giyim/Kuşama Aşırı Müdahale Konusunun Tartışmaları Oluşturmada Ne Kadar Etkili Olduğu İle İlgili” Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	215	37,7
Önemli	198	34,7
Fikrim yok	68	11,9
Az önemli	62	10,9
Hiç önemli değil	27	4,7
Toplam	570	100,0

Aile içinde tartışma ve ya kavgaları oluşturmada giyim/kuşama karışma ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $P=0,004$ ). Aile içinde tartışma ve ya kavgaları oluşturmada giyim/kuşama karışma ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde aile içinde tartışma ve ya kavgaları oluşturmada giyim/kuşama aşırı müdahale konusunu kızlar erkeklere göre daha önemli görmektedir. Bunun sebebi toplumda genellikle erkeklerin kadınların giyim/kuşamına karışıyor olmasının oluşturduğu algıdan kaynaklanabilir.

Aile içinde tartışma ve ya kavgaları oluşturmada giyim/kuşama karışma ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,944$ ). Aile içinde tartışma ve ya kavgaları oluşturmada giyim/kuşama karışma ile aile gelir durumu arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile gelir düzeylerine sahip gençler aile içi tartışma ve ya kavgaları oluşturmada giyim/kuşam konusunda birbirlerine yakın düşünceye sahiptirler.

Aile içinde tartışma ve ya kavgaları oluşturmada giyim/kuşama karışma ile geline bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,872$ ). Aile içinde tartışma ve ya kavgaları oluşturmada giyim/kuşama karışma ile geline bölge arasındaki ilişki incelendiğinde geline bölge ile giyim/kuşam konusunun aile içi tartışma ve ya kavgaları oluşturmada anlamlı bir farklılık oluşturmamaktadır. Ancak Doğu Anadolu Bölgesi'nden gelen gençler giyim/kuşam konusunun aile içi tartışma ve ya kavgaları oluşturmada etkisinin büyük olduğunu düşünmektedirler.

Aile içinde tartışma ve ya kavgaları oluşturmada giyim/kuşama karışma ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,350$ ). Aile içinde tartışma ve ya kavgaları oluşturmada giyim/kuşama karışma ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile yapısına mensup gençlerin aile içi tartışma ve ya kavgaları oluşturmada giyim/kuşam konusunun etkisi hakkında birbirlerine yakın düşünmektedirler. Ancak geniş aile yapısına mensup gençler giyim/kuşam konusunun aile içi tartışma ve ya kavgaları oluşturmada daha yüksek düzeyde etkili olduğunu düşünmektedirler. Bu düşünce geniş aile yapısının karakterini ortaya koyması açısından önemlidir.

### **2.2.3.10.2.Özel Günlerle İlgili Tartışmalar**

Aile içi kavga ve tartışmaların çıkmasında kadınlarla ilgili ve ya aile ile ilgili özel günlerin hatırlanıp/hatırlanmaması konuları ön plana çıkmaktadır. Evlilik yıl dönümünün hatırlanıp/hatırlanmaması, doğum günlerinin hatırlanıp/ hatırlanmaması, sevgiler gününün hatırlanıp/hatırlanmaması ile ilgili tartışmalar aile içi kavga ve tartışmaların önemli unsuru olmaktadır. Bu konuda araştırmaya katılan gençlerin verdikleri cevaplar tablo 63'de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin 58,8'i özel günlerin hatırlanıp/hatırlanmaması ailede kavga ve tartışmalara sebep olduğu düşüncesindedir. Aynı zamanda araştırmaya katılan gençlerin % 10,5' özel günlerin

hatırlanıp/hatırlanmaması her hangi bir tartışmaya sebep olmayacağını düşünürken,% 14,9'un ise bu konudaki fikrinin net olmadığı görülmektedir.

**Tablo 63.**Özel Günlerin Hatırlanıp Hatırlanmaması Konusunun Tartışmaları Oluşturmada Ne Kadar Etkili Olduğu İle İlgili” Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	182	31,9
Önemli	159	27,9
Fikrim yok	84	14,7
Az önemli	85	14,9
Hiç önemli değil	60	10,5
Toplam	570	100,0

Aile içinde tartışma ve ya kavgaları oluşturmada özel günlerin (evlenme, yaş, sevgililer günü v.b.) hatırlanıp/hatırlanmaması hakkındaki tartışmalar ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $P=0,005$ ). Aile içinde tartışma ve ya kavgaları oluşturmada özel günlerin (evlenme, yaş, sevgililer günü v.b.) hatırlanıp/hatırlanmaması hakkındaki tartışmalar ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde evlenme, yaş ve sevgiler günü ile ilgili tartışmaların yaşanabileceği konusuna kızlar erkeklerden daha çok katılmaktadır. Bu günler kadınlar tarafından daha çok önemsendiğinden olacak ki bu konuda kızlar daha hassastırlar.

Aile içinde tartışma ve ya kavgaları oluşturmada özel günlerin (evlenme, yaş, sevgililer günü v.b.) hatırlanıp/hatırlanmaması hakkındaki tartışmalar ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır. ( $P=0,781$ ). Aile içinde tartışma ve ya kavgaları oluşturmada özel günlerin (evlenme, yaş, sevgililer günü v.b.) hatırlanıp/hatırlanmaması hakkındaki tartışmalar ile aile gelir durumu arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile yapılarına mensup gençler özel günlerin hatırlanıp/hatırlanmaması ile ilgili konuda birbirine yakın düşünmektedirler.

Aile içinde tartışma ve ya kavgaları oluşturmada özel günlerin (evlenme, yaş, sevgililer günü v.b.) hatırlanıp/hatırlanmaması hakkındaki tartışmalar ile geline bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır. ( $P=0,914$ ). Aile içinde tartışma ve ya kavgaları oluşturmada özel günlerin (evlenme, yaş, sevgililer günü v.b.) hatırlanıp/hatırlanmaması hakkındaki tartışmalar ile geline bölge arasındaki ilişki

incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençler özel günlerin hatırlanıp/ hatırlanmaması ile ilgili tartışma konusunda birbirine benzer düşünmektedirler. Ancak özel günlerle ilgili tartışmalar konusuna Güney Doğu ve Doğu Anadolu Bölgesi'nden gelen gençler daha düşük düzeyde katılırken, Ege ve Marmara Bölgeleri'nden gelen gençler daha düşük düzeyde katılmaktadırlar.

Aile içinde tartışma ve ya kavgaları oluşturmada özel günlerin (evlenme, yaş, sevgililer günü v.b.) hatırlanıp/hatırlanmaması hakkındaki tartışmalar ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,382$ ). Aile içinde tartışma ve ya kavgaları oluşturmada özel günlerin (evlenme, yaş, sevgililer günü v.b.) hatırlanıp/hatırlanmaması hakkındaki tartışmalar ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde özel günlerin hatırlanıp/ hatırlanması konusuna geniş ile yapısına mensup gençler daha yüksek düzeyde katılırken, boşanmış aile yapısına mensup gençler daha düşük düzeyde katılmaktadırlar.

### **2.2.3.10.3.Evin Dağınıklığı Konusundaki Tartışmalar**

Aile içi tartışma ve kavgaların çıkmasında diğer bir etken ise evin dağınıklığı konusudur. Evin dağınıklığı konusunda yapılan tartışma ve kavgaların yüksek oranı elbiselerin düzgün konulmaması, çorapların ortalıklarda dolaşması, kitap, defter ve diğer araç ve gereçlerin olması gerektiği yerde olmaması ile ilgili konular yüzünden çıkmaktadır. Evin derli toplu olması konusunda titiz olan bayanların, erkeklerin veya çocukların dağınıklığı konusunda sinirlerinin yıpranması sonrası daha önceleri daha alt seviyede gerçekleşen tartışma ve kavgalar zamanla komşuların duyacağı ses tonu düzeyine kadar çıkabilmektedir. Bu konu hakkında gençlerin görüşlerine başvurulmuş ve konu hakkında gençlerin verdiği cevaplar tablo 64'de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 52,3'ü evin dağınıklığı konusunun aile içi tartışmalarda etkili olduğu düşünürken, % 14'ü evin dağınıklığının aile içi tartışmaları oluşturmada hiçbir etkisinin olmadığına inanmaktadır. Araştırmaya katılan gençlerin % 17,2'si bu konuda fikir beyan etmezken, 16,5'i ise bu konunun aile içi tartışmaları oluşturmada az bir etkisinin olacağını düşünmektedir. Bu durumda araştırmaya katılan gençlerin büyük oranı evin dağınıklığının aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili olduğunu düşünmektedir.

**Tablo 64.**“Evin Dağınıklı Konusunun Tartışmaları Oluşturmada Ne Kadar Etkili Olduğu İle İlgili” Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	135	23,7
Önemli	163	28,6
Fikrim yok	98	17,2
Az önemli	94	16,5
Hiç önemli değil	80	14,0
Toplam	570	100,0

Aile içi tartışma ve kavgaların çıkmasında evin dağınıklığı konusunda çıkan tartışmalar ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,225$ ). Aile içi tartışma ve kavgaların çıkmasında evin dağınıklığı konusunda çıkan tartışmalar ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde evin dağınıklığı konusu aile içi tartışmaları oluşturma kızlar açısından daha önemlidir. Bu durumda kızlar bu konu hakkında erkeklere göre daha hassastırlar denilebilir.

Aile içi tartışma ve kavgaların çıkmasında evin dağınıklığı konusunda çıkan tartışmalar ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,816$ ). Aile içi tartışma ve kavgaların çıkmasında evin dağınıklığı konusunda çıkan tartışmalar ile aile gelir durumu arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile yapılarına mensup gençlerin evin dağınıklığının aile içi tartışmalarda etkili olduğu konusunda birbirine yakın düşünmektedirler. Evin dağınıklığı konusunun aile içi tartışmalarda etkili olduğuna yüksek düzeyde katılanlar alt gelir gurubu aileye mensup gençlerdir.

Aile içi tartışma ve kavgaların çıkmasında evin dağınıklığı konusu gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,252$ ). Aile içi tartışma ve kavgaların çıkmasında evin dağınıklığı konusunda çıkan tartışmalar ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençlerin aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada evin dağınıklığının etkili olduğu konusunda birbirine yakın düşünmektedirler. İç Anadolu ve Doğu Anadolu Bölgeleri'nde gelen gençler evin dağınıklığı konusunun aile içi tartışmaları oluşturmada etkili olduğu konusuna diğer bölgelerden gelen gençlere göre daha yüksek düzeyde katılmaktadırlar.

Aile içi tartışma ve kavgaların çıkmasında evin dağınıklığı konusu ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,816$ ). Aile içi tartışma ve kavgaların



çıkmasında evin dağınkılığı konusunda çıkan tartışmalar ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde, farklı aile yapısına mensup gençlerin ile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada evin dağınkılığı konusunun etkisi konusunda birbirine yakın düşünmektedirler. Bu konuyu ön yüksek düzeyde önemseyenler geniş aile yapısına mensup gençler iken, en az düzeyde önemseyenler boşanmış aile yapısına mensup gençlerdir.

#### **2.2.3.10.4.Evlilikten Önceki Arkadaşlarla Görüşme Konusundaki Tartışmalar**

Aile içi tartışmaların ve kavgaların bir diğer sebebi ise evlilikten önceki arkadaşlarla görüşme hakkındaki tartışmalardır. Eşler birbirinden farklı aile yapılarına ve eğitim farklılıklarına sahip oldukları için edindikleri arkadaşları da genellikle kendi kültürüne yakın arkadaşlardan olmaktadır. Arkadaş çevresi daha rahat hareket edilen bir çevredir. Arkadaşların birbirine olan hukuku bazen çok kuvvetli olabiliyor. Bu açılardan evlenen gençler evlilikten önceki arkadaşlarıyla arkadaşlık yapmaya devam etmek istiyor. Bu durumda evlendiği kişi aşırı kıskanç olabiliyor, eğitim durumu eşinden düşük olabiliyor (özellikle erkekler) , maddi durumu farklı olabiliyor. Bu ve daha birçok sebepten dolayı eşler evlendikten sonra eşinin daha önceki arkadaşlarıyla görüşmesini kısıtlar veya tamamen terk etmesini ister. Eşi ise arkadaşlarıyla görüşmeye devam etmek isteyebilir. Bu durumda eşler arasında tartışma ve kavgalar yaşanabilmektedir. Bu konunun gençler tarafından nasıl değerlendirileceği, gençlerin bu konuda ne düşündükleri merak edildiğinden dolayı, gençlere bu konu ile ilgili soru yöneltilmiş ve gençlerin bu soruya verdikleri cevaplar tablo 65'te verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 51,8'i evlenmeden önceki arkadaşlarla görüşmek aile içi tartışma ve kavgalara sebep olacağını düşünürken, % 19,6'sı evlenmeden önceki arkadaşlarla görüşmenin aile içi tartışmaları oluşturmada az etkisinin olacağını düşünmektedir. Araştırmaya katılan gençlerin % 17'sinin bu konudaki fikri net değildir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin büyük oranı evlenmeden önceki arkadaşlarla görüşmenin aile içi tartışma ve kavgaları oluşturabileceğini düşünmektedir.

**Tablo 65.**“Evlenmeden Önceki Arkadaşlarla Görüşme Konusunun Tartışmaları Oluşturmada Ne Kadar Etkili Olduğu İle İlgili” Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	144	25,3
Önemli	151	26,5
Fikrim yok	97	17,0
Az önemli	112	19,6
Hiç önemli değil	66	11,6
Toplam	570	100,0

Aile içi tartışma ve kavgaların çıkmasında evlenmeden önceki arkadaşlarla görüşme konusu ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,395$ ). Aile içi tartışma ve kavgaların çıkmasında evlenmeden önceki arkadaşlarla görüşme konusu ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada evlenmeden önceki arkadaşlarla görüşme konusunda çıkan tartışmalar hakkındaki soruya kızlar daha yüksek oranda katılmaktadır.

Aile içi tartışma ve kavgaların çıkmasında evlenmeden önceki arkadaşlarla görüşme konusu ile aile gelir durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,608$ ). Aile içi tartışma ve kavgaların çıkmasında evlenmeden önceki arkadaşlarla görüşme konusu ile aile gelir durumları arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile gelir durumuna sahip gençler, evlenmeden önceki arkadaşlarla görüşme konusunda çıkan tartışmalar ve kavgalar hakkında birbirine yakın düşünmektedirler.

Aile içi tartışma ve kavgaların çıkmasında evlenmeden önceki arkadaşlarla görüşme konusu ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,641$ ). Aile içi tartışma ve kavgaların çıkmasında evlenmeden önceki arkadaşlarla görüşme konusunda çıkan tartışma ve kavgalar ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençlerin aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada evlenmeden önceki arkadaşlarla görüşme konusunda birbirine yakın düşünmektedir. Ege Bölgesi’nden gelen gençler bu konuda daha hoşgörülüdürler

Aile içi tartışma ve kavgaların çıkmasında evlenmeden önceki arkadaşlarla görüşme konusu ile aile yapıları arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,059$ ). Aile içi tartışma ve kavgaların çıkmasında evlenmeden önceki arkadaşlarla görüşme konusu ile

aile yapıları arasındaki ilişki incelendiğinde aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada evlenmeden önceki arkadaşlarla görüşme konusundaki soruya geniş aile yapısına mensup gençler daha çok katılırken, bu soruya en az katılanlar boşanmış aile yapısına mensup gençlerdir.

### 2.2.3.10.5. Bayramlarda Önce Erkeğin Ailesine Mi ve ya Kadının Ailesine Mi Gidileceği Konusundaki Tartışmalar

Aile içi tartışmaların ve kavgaların bir diğer sebebi ise bayramlarda önce erkeğin ailesine mi kadının ailesine mi gidileceği hakkındaki tartışmalardır. Bu konu kadının eğitim seviyesinin ve toplumsal statüsünün artmasından sonra daha önemli olmaya başlamıştır. Geleneksel aile hayatında otoritenin erkekte olmasından dolayı bayramlarda genelde önce erkeğin ailesine gidilir sonra, kadının ailesine gidiliyordu. Günümüzde aile yapısının ve kadının statüsünün değişmesi neticesinde bu konu tartışılır olmaya başlamıştır. Bu konuda gençlerin nasıl düşündüğü öğrenilmek istendiği için konu ile ilgili bir soru sorulmuş ve gençlerin bu soruya verdiği cevaplar tablo 66’da verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 44,9’u aile içi tartışmaları oluşturmada bayramlarda erkeğin mi kadının mı gidileceği konusunun tartışma konusu olabileceğini düşünürken,% 20 hiçbir şekilde tartışma konusu olmayacağını düşünürken,% 16,3’ bazen tartışma konusu oluşturabileceğini düşünmektedirler. Araştırmaya katılan gençlerin % 18,4’ünün ise bu konudaki fikri net değildir.

**Tablo 66.**“Bayramlarda Önce Erkeğin Ailesine Mi, Kadının Ailesine Mi Gidileceği Konusunun Tartışmaları Oluşturmada Ne Kadar Etkili Olduğu İle İlgili” Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	119	20,9
Önemli	137	24,0
Fikrim yok	105	18,4
Az önemli	93	16,3
Hiç önemli değil	116	20,4
Toplam	570	100,0

Aile içi tartışma ve kavgaların çıkmasında bayramlarda önce kadının mı erkeği mi ailesine gidileceği konusu ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır (p=0,156). Aile içi tartışma ve kavgaların çıkmasında bayramlarda önce kadının mı

erkeği mi ailesine gidileceği konusu ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde bu konuyu kızlar, erkeklere göre daha fazla önemsenmektedirler.

Aile içi tartışma ve kavgaların çıkmasında bayramlarda önce kadının mı erkeğin mi ailesine gidileceği konusu ile aile gelir durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,819$ ). Aile içi tartışma ve kavgaların çıkmasında bayramlarda önce kadının mı erkeği mi ailesine gidileceği konusu ile aile gelir durumları arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile yapılarına mensup gençlerin bayramlarda önce erkeğin mi, kadının mı ailesine gidileceği konusunun aile içinde tartışma ve ya kavgaların sebebi olabileceği konusunda birbirlerine yakın oranlarda onaylamaktadır. Ancak alt gelir aile grubuna sahip gençler tarafından bu konu daha fazla önemsenmektedir.

Aile içi tartışma ve kavgaların çıkmasında bayramlarda önce kadının mı erkeğin mi ailesine gidileceği konusu ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,043$ ). Aile içi tartışma ve kavgaların çıkmasında bayramlarda önce kadının mı erkeğin mi ailesine gidileceği konusu ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençlerin, erkeğin mi kadının mı ailesine gidileceği konusunun aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmadaki etkisi hakkında birbirine benzer şekilde düşünmektedirler. Bu konuyu en çok önemseyenler Ege ve Akdeniz Bölgeleri'nden gelen gençlerdir.

Aile içi tartışma ve kavgaların çıkmasında bayramlarda önce kadının mı erkeğin mi ailesine gidileceği konusu ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,158$ ). Aile içi tartışma ve kavgaların çıkmasında bayramlarda önce kadının mı erkeğin mi ailesine gidileceği konusu ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile yapısına mensup gençler birbirine yakın düşünmektedirler. Bayramlarda önce erkeğin mi, kadının mı ailesine gidileceği konusunun aile içi tartışmaları oluşturmadaki önemi konusunda geniş ve boşanmış aileye mensup gençler aynı düzeyde önemser iken, çekirdek aileye mensup gençler biraz daha az önemsemektedirler.

#### **2.2.3.10.6.Yemeklerin Lezzeti, Tadı, Tuzu Konusundaki Tartışmalar**

Aile içi tartışma ve ya kavgaların oluşmasında etkili bir diğer sebep ise yemeklerle ilgili konulardır. Yemeklerin tuzlu olması, tuzsuz olması, yağlı olması yağı az olması, istenilen yemeklerin yapılıp yapılmaması ile ilgili konuların önemli tartışma oluşturabilmektedir. Bu günümüz aile yapıları içinde sıkça karşılaşılan bir durum olmuştur. Çünkü toplumun ekonomik refah seviyesi artmaktadır. Daha önce yeme,

içme, barınma konusundaki sıkıntılarını gidermek için çalışan ve bu konuda tartışan ve ya kavga eden insanlar günümüzde daha çok diğer zevklerin karşılanması için tartışabilmekte ve ya kavga edebilmektedirler. Bu konu hakkında gençlerin nasıl düşündüğü merak edildiğinden konu ile ilgili bir soru sorulmuştur. Gençlerin bu soruya verdiği cevaplar tablo 67’de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 35,3’ü yemeklerin tadı, tuzu ve lezzeti konusunun aile içi tartışmaları oluşturmada önemli olduğunu düşünürken, % 23’ü bu konunun aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada herhangi bir etkisinin olmadığını düşünmektedirler. Konu ile ilgili fikir beyan etmeyenlerin oranı ise % 21,8 şeklinde oluşmuştur.

**Tablo 67.**“Yemeklerin Tadı, Tuzu ve Lezzeti Konusunun Tartışmaları Oluşturmada Ne Kadar Etkili Olduğu İle İlgili” Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	81	14,2
Önemli	120	21,1
Fikrim yok	124	21,8
Az önemli	114	20,0
Hiç önemli değil	131	23,0
Toplam	570	100,0

Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili yemeklerin tadı, tuzu ve lezzeti konusu ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $P=0,039$ ). Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili yemeklerin tadı, tuzu ve lezzeti konusu ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde, kızlar ile erkeklere birbirine yakın düşünmektedirler. Ancak bu konuyu kızlar, erkeklere göre biraz daha fazla önemsemektedirler.

Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili yemeklerin tadı, tuzu ve lezzeti konusu ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $P=0,022$ ). Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili yemeklerin tadı, tuzu ve lezzeti konusu ile aile gelir durumu arasındaki ilişki incelendiğinde, aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada, yemeklerin tadı, tuzu ve lezzeti konusunun alt gelir grubu ailelere mensup gençler tarafından daha fazla önemsenirken, bu durum üst gelir grubu aileye mensup gençlere doğru düzenli bir azalma görülmektedir. Bu durum da gelir seviyesi arttıkça yemeklerin

tadı, tuzu ve lezzetiyle ilgili tartışma ve kavgaların azalacağı konusundaki düşünce düzenli bir şekilde düşmektedir.

Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili yemeklerin tadı, tuzu ve lezzeti konusu ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $P=0,309$ ). Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili olan yemeklerin tadı, tuzu ve lezzeti konusu ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde aile içi tartışmaları oluşturmada yemeklerin, tadı, tuzu ve lezzetiyle ilgili tartışmalar konusunda birbirlerine yakın düşünmektedirler. Bu konuyu en çok önemseyenler Doğu Anadolu Bölgesi'nden gelen gençler iken, en az önemseyenler ise Akdeniz Bölgesi'nden gelen gençlerdir.

Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili yemeklerin tadı, tuzu ve lezzeti konusu ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,915$ ). Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili yemeklerin tadı, tuzu ve lezzeti konusu ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde, aile içi tartışma ve kavgaları oluşturma yemeklerin tadı, tuzu ve lezzeti konusunu en yüksek oranda önemseyenler geniş aile yapısına mensup gençler iken, en düşük oranda önemli olduğunu düşünenler ise boşanmış aile yapısına mensup gençlerdir.

#### **2.2.3.10.7.Kayın Valideye /Anne, Kayın Pedere/ Baba, Hala, Amca, Dayı Denilip Denilmemesi Konusundaki Tartışmalar**

Evlilik sonrası eşin anne/babasına, anne/baba denilmesi önemlidir. Eşler bunu ciddi oranda önemsemektedirler. Bazen kültür farklılığından kaynaklanan sebeplerden bazen eğitim ve aile gibi sebeplerden dolayı eşin anne/babasına, anne/baba denilmesi konusunda sıkıntılar ortaya çıkabilmektedir. Bu durumda eşler arasında tartışmalar çıkabilmektedir. Konu ile ilgili gençlerin görüşleri merak edildiğinden gençlere bu konu ile ilgili bir soru yöneltilmiş ve gençlerin bu konuya verdiği cevaplar tablo 68'de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 42,8'i kayın valideye/anne, kayın pedere/baba, hala, dayı, amca denilip denilmemesi ile ilgili konunun aile içi tartışmalarda etkili olduğunu düşünmektedirler. Araştırmaya katılan gençlerin % 22,5'i bu konunun tartışma konusu olmayacağı düşüncesinde iken, % 16,7'si bu konu hakkında fikir beyan etmemiştir.

**Tablo 68.**“Kayın Valide/Kayın Pedere, Anne/ Baba Denilmemesi Konusunun Tartışmaları Oluşturmada Ne Kadar Etkili Olduğu İle İlgili ” Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	122	21,4
Önemli	122	21,4
Fikrim yok	95	16,7
Az önemli	103	18,1
Hiç önemli değil	128	22,5
Toplam	570	100,0

Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili olan kayın valideye/ anne, kayın pedere/ baba, hala, dayı, amca denilip/ denilmemesi konusu ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,038$ ). Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili olan kayın valideye/ anne, kayın pedere/ baba, hala, dayı, amca denilip/ denilmemesi konusu ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde kayın valideye/anne, kayın pedere/baba, hala, dayı, amca denilip/denilmemesi konusunu kızlar erkeklere göre daha fazla önemsemektedirler

Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili olan kayın valideye/ anne, kayın pedere/ baba, hala, dayı, amca denilip/ denilmemesi konusu ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,572$ ). Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili olan kayın valideye/ anne, kayın pedere/ baba, hala, dayı, amca denilip/ denilmemesi konusu ile aile gelir durumu arasındaki ilişki incelendiğinde farklı gelir durumu aileye mensup gençler, aile içinde tartışma ve kavgaları oluşturmada kayın valideye/anne, kayın pedere/baba, hala, dayı, amca denilip/denilmemesi konusunda birbirine yakın düşünmektedirler.

Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili olan kayın valideye/ anne, kayın pedere/ baba, hala, dayı, amca denilip/ denilmemesi konusu ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,763$ ). Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili olan kayın valideye/ anne, kayın pedere/ baba, hala, dayı, amca denilip/ denilmemesi konusu ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençlerin aile içi tartışmaları oluşturmada, kayın valideye/anne, kayın pedere/baba, hala, dayı, amca denilip/denilmemesi konusunda birbirine yakın

düşünmektedirler. Önemli fark Akdeniz ve Doğu Anadolu Bölgeleri'nden gelen gençlerin düşünceleri arasındaki farktır. Akdeniz Bölgesi'nden gelen gençler bu konuyu, Doğu Anadolu Bölgesi'nden gelen gençlere göre biraz daha az önemsemektedirler.

Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili olan kayın valideye/ anne, kayın pedere/ baba, hala, dayı, amca denilip/ denilmemesi konusu ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,627$ ). Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili olan kayın valideye/ anne, kayın pedere/ baba, hala, dayı, amca denilip/ denilmemesi konusu ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile yapısına mensup gençler aile içi tartışmaları oluşturmada kayın valideye/anne, kayın pedere/baba, hala, dayı, amca denilip/denilmemesi konusunda birbirine yakın düşünmektedirler. Bu konuyu ön yüksek düzeyde önemseyenler, geniş aileye mensup gençler iken en düşük düzeyde önemseyenler boşanmış aile yapısına mensup gençlerdir.

#### **2.2.3.10.8.Çocuğun Okula Götürülüp/Alınması Konusundaki Tartışmalar**

Aile içi tartışma ve kavgaların bir diğer sebebi ise çocuğun/çocukların okula götürülüp/alınması konusunda yapılan tartışmalardır. Günümüzde kadın iş hayatına yoğun bir şekilde katılmaktadır. Kadının iş hayatına girmesi sonucu çocukların eğitimi ile kadın ve erkek ortak ilgilenmesi gerekmektedir. Çocuğun okula götürülmesi ve okuldan alınması hem kadının hem de erkeğin görevi haline geldiğinden bu konuda eşler arasında problemler yaşanabilmekte ve aile içi tartışma ve kavgalar çıkabilmektedir. Bu konu hakkında gençlerin ne düşündüğü merak edilmiş ve gençlere bu konu ile ilgili bir soru yöneltilmiştir. Gençlerin bu soruya verdiği cevaplar tablo 69'da verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 33,8'i çocuğun okula götürülüp alınması konusunun aile içi tartışma ve kavgalara sebep oluşturabileceğini düşünmektedir. Araştırmaya katılan gençlerin % 20,5'i hiçbir şekilde tartışma ve kavga sebebi olmayacağını düşünürken, % 23'ü bu konudaki fikrinin net olmadığını düşünmektedir.



**Tablo 69.**“Çocuğun Okula Götürülüp Alınması Konusunun Tartışmaları Oluşturmada Ne Kadar Etkili Olduğu İle İlgili ” Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	89	15,6
Önemli	104	18,2
Fikrim yok	131	23,0
Az önemli	129	22,6
Hiç önemli değil	117	20,5
Toplam	570	100,0

Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili olan çocuğun okula götürülüp/ alınması konusu ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,185$ ). Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili olan çocuğun okula götürülüp/ alınması konusu ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde çocuğun okula götürülüp/alınması konusu kızlar açısından daha önemlidir. Erkeklerin % 25 gibi büyük oranının fikir beyan etmemesi bu konudaki düşüncelerinin netleşmediğini göstermekle birlikte, erkeklerin evleneceği bayanın çalışma ve eğitim durumuna göre de bu durumun değişeceğinin bir göstergesi olarak algılanabilir.

Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili olan çocuğun okula götürülüp/ alınması konusu ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,774$ ). Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili olan çocuğun okula götürülüp/ alınması konusu ile aile gelir durumu arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile gelir durumuna sahip gençlerin aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili olan çocuğun okula götürülüp/alınması konusunda birbirine yakın düşünmektedirler.

Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili olan çocuğun okula götürülüp/ alınması konusu ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,871$ ). Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili olan çocuğun okula götürülüp/ alınması konusu ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençler birbirlerine yakın düşünmektedirler. Ancak, aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada çocuğun okula götürülüp/ alınması konusuna Ege Bölgesi'nden gelenler gençler daha yüksek oranda katılırken, Güney Doğu Anadolu

Bölgesi'nden gelen gençler daha düşük oranda katılmaktadırlar. Bu durumda bölgesel farklılıklar bu konudaki düşünce yapısında ortaya çıkmıştır.

Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili olan çocuğun okula götürülüp/ alınması konusu ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,328$ ). Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili olan çocuğun okula götürülüp/ alınması konusu ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde bu konuyu en yüksek düzeyde önemseyenler çekirdek aile yapısına mensup gençlerdir. Bu konuda en rahat tutum içinde olanlar ise boşanmış aile yapısına mensup gençlerdir. Bu durumda, boşanmış aile yapısına mensup gençler açısından bu konunun halledilmesi pek zor olmayacağına benzemektedir. Çünkü boşanmış aile yapısına mensup gençler bu konunun kendilerince önemli bir problem oluşturmayacağını düşünmektedirler.

#### **2.2.3.10.9. Kayın Valideye, Kayın Pedere Alınan Hediyelerin Aynı Değerlerdekinin Kendi Anne/Babasına Alınmaması Konusundaki Tartışmalar**

Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada bir diğer etken ise kayın valideye, kayın pedere alınan hediyelerin kendi anne/ babasına alınmaması hakkındaki tartışmalardır. Eşler farklı aile yapılarından geldiklerinden dolayı, birbirlerinin ailelerine alışmaları uzun sürmektedir. Yeni evliliklerde genel olarak senin ailen, benim ailem tartışması olur. Bu açıdan anne/babaya alınan hediyelerin aynısı ve ya daha iyisi kayın valideye ve ya kayın pedere de alınmalıdır. Aileler arasında denge gözetilmelidir. Aileler arasında denge gözetilmediğinde değişik tartışma ve kavgalar çıkabilmektedir. Bu konu hakkında gençlerin nasıl düşündüğü merak edildiğinden bu konu ile ilgili bir soru sorulmuştur. Gençlerin bu soruya verdiği cevaplar tablo 70'de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 42,8'i kayın valideye/kayın pedere alınan hediyelerin aynısı veya denginin kendi anne/babasına alınması konusunda aile içinde tartışma ve kavgaların çıkabileceğini düşünmektedirler. Araştırmaya katılan gençlerin %22,5'i bu konuda herhangi bir tartışma olmayacağını düşünürken, % 18' bu konuda bazen tartışma çıkabileceğini düşünmektedirler.

**Tablo 70.**“Kayın Valideye-Kayın Pedere Alınan Hediyelerin Aynısının Kendi Anne/ Babasına Alınıp/Alınmaması Konusunun Tartışmaları Oluşturmada Ne Kadar Etkili Olduğu İle İlgili” Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	122	21,4
Önemli	122	21,4
Fikrim yok	95	16,7
Az önemli	103	18,1
Hiç önemli değil	128	22,5
Toplam	570	100,0

Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili olan kayın valideye/kayın pedere alınan hediyeğin aynısının kendi anne/babasına alınması konusu ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,038$ ). Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili olan kayın valideye/kayın pedere alınan hediyeğin aynısının kendi anne/babasına alınması konusu ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde, kızlar bu konuyu erkeklere göre daha çok önemsemektedirler.

Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili olan kayın valideye/kayın pedere alınan hediyeğin aynısının kendi anne/babasına alınması konusu ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,572$ ). Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili olan kayın valideye/kayın pedere alınan hediyeğin aynısının kendi anne/babasına alınması konusu ile aile gelir durumu arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile gelir durumlarına mensup gençler bu konu hakkında birbirlerine yakın düşünmektedirler. Üst düzey gelir durumuna mensup gençler bu konuyu daha çok önemsemektedirler.

Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili olan kayın valideye/kayın pedere alınan hediyeğin aynısının kendi anne/babasına alınması konusu ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,763$ ). Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili olan kayın valideye/kayın pedere alınan hediyeğin aynısının kendi anne/babasına alınması konusu ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençler benzer şekilde düşünmektedirler. Bu

konuyu en çok önemseyenler Ege Bölgesi'nden gelen gençler iken, az önemseyenler ise Güney Doğu Anadolu Bölgesi'nden gelen gençlerdir.

Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili olan kayın valideye/kayın pedere alınan hediyenin aynısının kendi anne/babasına alınması konusu ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,627$ ). Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili olan kayın valideye/kayın pedere alınan hediyenin aynısının kendi anne/babasına alınması konusu ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile yapısına mensup gençler bu konu hakkında birbirine yakın düşünmektedirler. Bu konuyu en çok önemseyenler çekirdek aile yapısına mensup gençler iken, en az önemseyenler boşanmış aile yapısına mensup gençlerdir.

#### **2.2.3.10.10.Ev Eşyalarının Yenisiyle Değiştirilmesi Konusundaki Tartışmalar**

Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada bir diğer etken ise ev eşyalarının (mobilyalar, yatak odası, vb.) yenisiyle değiştirilmesi konusudur. Ailede ihtiyaçlar bitmez. Her gün yeni ihtiyaçlar çıkmaktadır. Mobilyaların değiştirilmesi, yatak odası, beyaz eşyaların değiştirilmesi gerekebilir. Bu durumun sıklaşması, moda uyma konusundaki takıntılar yüzünden aile içinde önemli problemlere ortaya çıkabilir. Bu konu hakkında gençlerin ne düşündüğünü öğrenmek için konu ile ilgili bir soru sorulmuştur. Bu soruya gençlerin verdiği cevaplar tablo 71'de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 36,7'si ev eşyalarının yenisiyle değiştirilmesi hakkında tartışma ve kavgaların olabileceğini düşünmektedir. Araştırmaya katılan gençlerin % 18,8'i için bu konunun hiçbir önemi olmadığını tartışma ve kavgaların sebebi olmayacağını düşünmektedirler. Gençlerin % 22,5'inin ise bu konu hakkında oluşmuş bir fikrinin olmadığı görülmektedir.

**Tablo 71.**Ev Eşyalarının Yenisiyle Değiştirilmesi Konusunun Tartışmaları Oluşturmada Ne Kadar Etkili Olduğu İle İlgili” Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	87	15,3
Önemli	122	21,4
Fikrim yok	128	22,5
Az önemli	126	22,1
Hiç önemli değil	107	18,8
Toplam	570	100,0

Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili olan ev eşyalarının yenisiyle değiştirilmesi konusu ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,151$ ). Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili olan ev eşyalarının yenisiyle değiştirilmesi konusu ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde kızlar bu konuyu erkeklere göre daha fazla önemsemektedirler. Ev eşyalarının değiştirilmesi konusu kadınlar tarafından daha önemlidir. Bu bakımdan kızlar açısından bu konunun erkeklere göre daha fazla önemsenmesi olağan bir durumdur.

Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili olan ev eşyalarının yenisiyle değiştirilmesi konusu ile aile gelir durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,561$ ). Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili olan ev eşyalarının yenisiyle değiştirilmesi konusu ile aile gelir durumları arasındaki ilişki incelendiğinde, farklı aile gelir durumuna mensup gençler bu konuda birbirine yakın düşünmektedir. Ancak üst gelir aileye mensup gençler bu konuyu, diğer aile gelir durumuna mensup gençlere göre daha az önemsemektedirler.

Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili olan ev eşyalarının yenisiyle değiştirilmesi konusu ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,559$ ). Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili olan ev eşyalarının yenisiyle değiştirilmesi konusu ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençlerin benzer şekilde düşündükleri görülmektedir. Bu konuyu en çok önemseyenler Ege ve Marmara Bölgesi’nden gelen gençler iken, en az önemseyenler ise Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nden gelen gençlerdir.

Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili olan ev eşyalarının yenile değiştirilmesi konusu ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,293$ ). Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili olan ev eşyalarının yenile değiştirilmesi konusu ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde bu konuyu en çok önemseyenler geniş aileye mensup gençler iken, en az önemseyenler ise boşanmış aileye mensup gençlerdir.

### 2.2.3.10.11.Akraba Ziyaretleri Konusundaki Tartışmalar

Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada bir değer etken ise akraba ziyaretleri konusunda yapılan tartışma ve kavgalardır. Aile büyük bir yapıdır. Anne/baba, kardeşler, yakın akrabalar (hala, dayı, teyze, amca... v.b.) işin içine girer. Onların ziyaretleri, onlarla olan ilişkiler aile içinde tartışma ve kavgaların oluşmasında önemli bir etken olabilmektedir. Bu konu hakkında gençlerin görüşlerin öğrenilmesi amaçlanmış ve konu ile ilgili bir soru sorulmuştur. Gençlerin bu soruya verdiği cevaplar tablo 72’de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin 40,9’u akraba ziyaretleri ile ilgili konuların aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili olduğunu düşünmektedirler. Araştırmaya katılan gençlerin % 19’u için bu konular herhangi bir tartışma ve kavga konusu olmayacağını düşünüyorken,% 18,6’sının bu konudaki düşüncelerinin net olmadığı görülmektedir.

**Tablo 72.**“ Akraba Ziyaretleri Konusunun Tartışmaları Oluşturmada Ne Kadar Etkili Olduğu İle İlgili” Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	101	17,7
Önemli	132	23,2
Fikrim yok	106	18,6
Az önemli	122	21,4
Hiç önemli değil	109	19,1
Toplam	570	100,0

Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili akraba ziyaretleri konusu ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,818$ ). Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili akraba ziyaretleri konusu ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde bu konu hakkında erkeklerle kızlar birbirine çok yakın düşünmektedirler.

Ayrıca bu konunun, gençler açısından önemli bir tartışma konusu olmadığı anlaşılmaktadır.

Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili akraba ziyaretleri konusu ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,226$ ). Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili akraba ziyaretleri konusu ile aile gelir durumu arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile gelir durumuna mensup gençler, bu konuda birbirine yakın düşünmektedirler. Farklı aile gelir durumuna mensup gençler, akraba ziyaretleri konusunun önemli bir tartışma ve kavga konusu olmayacağını düşünmektedirler.

Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili akraba ziyaretleri konusu ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,298$ ). Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili akraba ziyaretleri konusu ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençler bu konu hakkında birbirlerine yakın düşünmektedirler. Bu konuyu en fazla önemseyenler İç Anadolu ve Doğu Anadolu Bölgesi'nden gelen gençler iken, en az önemseyenler ise Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden gelen gençlerdir.

Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili akraba ziyaretleri konusu ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,266$ ). Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada akraba ziyaretleri konusu ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile yapılarına mensup gençler bu konu hakkında birbirlerine yakın düşünmektedirler.

#### **2.2.3.10.12. Alış- Verişte Listenin Eksik Kalması**

Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturan etmenlerden bir diğeri ise alış-verişte listenin eksik kalmasıdır. Bu konu hakkında gençlerin görüşlerin öğrenilmesi amaçlanmış ve konu ile ilgili bir soru sorulmuştur. Gençlerin bu soruya verdiği cevaplar tablo 73'de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençler için, alış- verişte listenin eksik kalmasının önemli bir tartışma sebebi olmayacağını düşünmekte oldukları görülmektedir.

**Tablo 73.**“Alış- Verişte Listenin Eksik Kalması Konusunun Tartışmaları Oluşturmada Ne Kadar Etkili Olduğu İle İlgili ” Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	71	12,5
Önemli	87	15,3
Fikrim yok	101	17,7
Az önemli	125	21,9
Hiç önemli değil	186	32,6
Toplam	570	100,0

Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili alış-verişte listenin eksik kalması ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,683$ ). Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili alış-verişte listenin eksik kalması konusu ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde bu konu hakkında erkeklerle kızlar birbirine çok yakın düşünmektedirler.

Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili alış-verişte listenin eksik kalması konusu ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,814$ ). Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili alış-verişte listenin eksik kalması konusu ile aile gelir durumu arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile gelir durumuna mensup gençler bu konuda birbirine yakın düşünmektedirler. Bu konuyu en az önemseyenler üst gelir durumu aileye mensup gençlerdir.

Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili alış-verişte listenin eksik kalması konusu ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,330$ ). Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili alış-verişte listenin eksik kalması konusu ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençler bu konu hakkında birbirlerine yakın düşünmektedirler. Bu konuyu en fazla önemseyenler Ege Bölgesi’nden gelen gençler iken, en az önemseyenler Doğu Anadolu Bölgesi’nden gelen gençlerdir.

Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili alış-verişte listenin eksik kalması konusu ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,036$ ). Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkili alış-verişte listenin eksik kalması konusu ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile yapılarına mensup gençler bu konu hakkında birbirlerine yakın düşünmektedirler. Bu konuyu en fazla önemseyenler geniş



aile yapısına mensup gençler iken, en az önemseyenler boşanmış aile yapısına mensup gençlerdir.

Her ailede bazı önemli tartışma ve kavga konuları olabilir. Aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada pek çok etken bulunmaktadır. Bu ailenin kimliği ve özelliklerine göre değiştiği gibi aile üyelerinin kimliği ve özelliklerine göre de değişebilir. Aile üyelerinin kültürü, kimliği, eğitimi, dini, ekonomik durumları, dünya anlayışı, evlilik ve aileden beklentileri gibi her bir özellik aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada etkilidir. Bu açıdan her ailenin tartışma ve kavga konusu da bu özelliklere göre şekillenmektedir. Önemli olan bu tartışma ve kavgaları büyütmemek, boşanma sebebi haline getirmektir. Aksi takdirde çok basit olan konular önemli boşanma sebebi olabilmektedir. Basit tartışma ve kavgalar daha başka birçok boşanma sebebinin de alt yapısını oluştura bilemektedir. Örneğin, eşlerden birinin evi terk etmesi, eşlerden birinin içki, kumar alışkanlığına alışması, eşlerden birinin eşini aldatması v.b birçok boşanma sebebinin temelinde aile içi tartışma ve kavgalarının etkisi bulunmaktadır. Aile huzur ve mutluluğunu korumak ve sağlıklı bir aile de yaşamak isteyen her şahsın aile içi tartışma ve kavgalardan kaçınması önem arz etmektedir.

#### **2.2.4.Araştırma Grubunun “BOŞANMA” Konusundaki Düşünce ve Görüşleri**

Bu bölümde araştırma grubunun boşanma konusundaki düşünce ve görüşlerine yer verilecektir. Araştırma grubunun boşanma konusundaki düşüncelerini gösteren frekans tabloları verilerek yorumlanacaktır. Ayrıca her bir madde için cinsiyet, aile gelir durumu, gelinen bölge ve aile yapıları ile ilgili çapraz ilişki tablolarının yorumları ve ki kare sonuçları verilecektir.

Aile bir sistemler birliğidir. Birçok alt sistemden oluşur. Birey alt sistemi, eş alt sistemi, ebeveyn alt sistemleri gibi. Bu sistemlerin her biri düzgün işlerse aile fonksiyonlarını tam olarak yerine getirebilir ve problemsiz aile olabilir. Bu sistemlerden her hangi birisi düzgün işlenmezse ailede fonksiyonlarını yerine getiremez hale gelir. Bu durumda aile içi huzursuzluklar, tartışma ve kavgalar başlar. Bu tartışma ve kavgaların artması aile birlikteliğinin temelden sarsılmasına sebep olabilmektedir. Bunun sonucunda aile birlikteliğinin bozulması ve neticede boşanmalar olabilmektedir.

Aile toplumun temelidir. Bu açıdan varlığını sağlıklı bir şekilde devam ettirmesi gerekmektedir. Bunun için gerekli tedbirler alınmalı ve hayata geçirilmelidir. Boşanma

sadece eşleri ilgilendiren bir konu da değildir. Boşanmadan en fazla etkilenen çocuklardır. Çocukların sağlıklı bir ailede büyümesi gelecek nesillerin sağlıklı nesiller olması açısından büyük öneme sahiptir. Sağlıklı aile ortamında yetişmeyen nesillerin oluşturacağı toplumda sağlıklı olamayabilecektir. Bu açıdan aile kurumunun karşılaştığı problemler halledilmeli ve aile birlikteliğinin devamı sağlanmalıdır.

#### **2.2.4.1.Gençlerin “Boşanmaların Kolay Olup/Olmaması Gerektiği İle İlgili” Düşünce ve Görüşleri**

Aileyi aile yapan önemli unsur aile bireylerinin birbirine bağlılığı ve sadakatidir. Bu bağlılığı ve sadakati bozacak tutum ve davranışlardan uzak durmak aile bağlarının kuvvetli olmasını devam ettirecektir ve boşanmalar olmayacaktır. Çocuklar sağlıklı aile ortamında yetişmeye devam edeceklerdir. Gençlerin bu konu hakkında ne düşündükleri öğrenilmesi için konu ile ilgili bir soru sorulmuştur. Gençlerin bu soruya verdikleri cevaplar tablo 74’de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 80’i boşanmaların kolaylıkla olmaması gerektiğini düşünmektedirler. Aile yatırım ister, emek ister. Araştırmaya katılan gençlere göre de boşanmalar kolay olmamalıdır.

**Tablo 74.**Araştırma Grubunun “Boşanmalar Kolay Olmamalı” İfadesine Katılma Durumları

	N	%
Çok önemli	355	62,3
Önemli	101	17,7
Fikrim yok	58	10,2
Az önemli	23	4,0
Hiç önemli değil	33	5,8
Toplam	570	100,0

Boşanmaların kolay olmaması gerekliliği ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,497$ ). Boşanmaların kolay olmaması gerekliliği ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde, boşanmaların kolay olmaması konusuna kızlar erkeklere göre daha yüksek oranda katılmaktadırlar.

Boşanmaların kolay olmaması gerekliliği ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,980$ ). Boşanmaların kolay olmaması gerekliliği ile aile gelir durumu arasında ilişki incelendiğinde farklı aile yapılarına mensup gençler birbirine yakın düzeylerde boşanmaların kolay olmaması gerektiği düşüncesine

katılmaktadırlar. Ancak üst düzey gelir durumu olan aileye mensup gençler açısından bu konu daha önemlidir.

Boşanmaların kolay olmaması gerekliliği ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,216$ ). Boşanmaların kolay olmaması gerekliliği ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençler boşanmalar kolay olmamalı ifadesine birbirine yakın oranlarda katılmaktadırlar. Bu ifadeye en fazla katılanlar Doğu Anadolu ve Marmara Bölgeleri'nden gelen gençlerdir.

Boşanmaların kolay olmaması gerekliliği ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,000$ ). Boşanmaların kolay olmaması gerekliliği ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde, boşanmaların kolay olmaması gerekliliğine en yüksek oranda çekirdek aile yapısına mensup gençler katılmaktadır. Bu konuda en rahat tutum içinde olanlar boşanmış aile yapısına mensup gençlerdir

Boşanmalar pek tabii ki kolay olmamalıdır. Ancak her türlü çabaya rağmen kurtulamayan ve yıkılan yuvalarda olmaktadır. Boşanmalar gerçekleşmektedir. Çalışmanın bu bölümünde öne çıkan boşanma sebepleri incelenecektir.

#### **2.2.4.2.Gençlerin “Boşanma Sebepleri” Konusundaki Düşünce ve Görüşleri**

Aile birlikteliğinin bozulmaması ve boşanmaların gerçekleşmemesi için gerekli tedbirlerin alınmasına rağmen, aile birlikteliği yürüyemeyecek duruma geldiğinde boşanmalar olabilir. Her ailenin boşanma sebebi ve bu sebebin altında yatan etmenler farklı olmakla birlikte öne çıkan boşanma sebepleri bulunmaktadır. Aile temelini kökünden sarsan ve boşanmalara sebep olan faktörler çok çeşitli olmakla birlikte öne çıkan boşanma sebeplerinden bazıları şunlardır: Zina, iletişim bozukluğu, içki ve kumar bağımlılığı, fiziki şiddet görmek, evlilikten beklediğinin bulunamaması, kadının eğitiminin ve toplumsal statüsünün yükselmesi ile ekonomik bağımsızlığını kazanması v.b. konulardır.

Boşanma konusunda ön plana çıkan sebepler gençlere tablo şeklinde verilmiş ve kendilerine uygun şekilde işaretlenmesi istenmiştir. Gençlerin verdiği cevaplara göre oluşan sıralamaya özen gösterilerek boşanma sebepleri sırasıyla verilecektir. Buna göre gençlerin cevaplarına göre en önemli boşanma sebebi iletişim bozukluğu (kopukluğu) olduğu görülmektedir. Bunu fiziki şiddet görmek, içki kumar ve uyuşturucu bağımlılığı, hatalı eş seçimi, aldatılmak, eşin evi terk etmesi, anne/babanın aşırı müdahalesi gibi konular gelmektedir. Bunları sırasıyla göreceğiz olursak:

### 2.2.4.2.1.İletişim Bozukluğu

Sağlıklı iletişim bir sanattır. Çünkü sağlıklı iletişim huzur, güven ve mutluluk getirir. Sağlıklı iletişimden yoksul olmak, huzursuzluk, güvensizlik ve mutsuzluk getirir. İletişimin sağlıklı kurulamadığı yerlerde soğuk rüzgârlar eser. Bu açıdan aile sağlıklı iletişime en fazla ihtiyaç duyan bir kurumdur. Aile bireylerinin iletişimi sağlıklı olmazsa sağlıklı ilişkiler kurulamaz olur. Dolayısıyla evdeki huzur ve mutluluk gider ve yerini şiddetli rüzgârların estiği, huzursuz ve mutsuz bir ortam alır. Aile bireyleri birbirinden kaçır olur. Sonunda en önemli boşanma sebebi olur ki araştırmaya katılan gençlerin düşüncesi bu doğrultudadır. Bu sonuç tablo 75’de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 87’sine göre en önemli boşanma sebebi eşler arasındaki iletişim bozukluğudur.

**Tablo 75.**“İletişim Bozukluğunun Boşanmada Ne Derece Önemli Olduğu” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	341	59,8
Önemli	155	27,2
Fikrim yok	46	8,1
Az önemli	19	3,3
Hiç önemli değil	9	1,6
Toplam	570	100,0

Boşanma sebeplerinden iletişim bozukluğu ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,002$ ). Boşanma sebeplerinden iletişim bozukluğu ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde kızlar erkeklerden daha yüksek oranda boşanmaların meydana gelmesinde iletişim bozukluğunun önemli olduğunu düşünmektedirler. Çünkü iletişimin olmadığı yerde huzur, mutluluk ve başarı olmaz. Ailenin varlığı sağlıklı bir şekilde devam etmez.

Boşanma sebeplerinden iletişim bozukluğu ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,027$ ). Boşanma sebeplerinden iletişim bozukluğu ile aile gelir durumu arasındaki ilişki incelendiğinde aile gelir durumu artıkça iletişim bozukluğunun önemli bir boşanma sebebi olduğu düşüncesine katılma oranı da artmaktadır.

Boşanma sebeplerinden iletişim bozukluğu ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,001$ ). Boşanma sebeplerinden iletişim bozukluğu ile gelinen bölge

arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençler iletişim bozukluğunun önemli bir boşanma sebebi olduğu konusunda birbirine yakın düşünmektedirler. Bu konuyu en fazla önemseyenler Doğu Anadolu, Marmara ve Karadeniz Bölgeleri'nden gelen gençlerdir.

Boşanma sebeplerinden iletişim bozukluğu ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,000$ ). Boşanma sebeplerinden iletişim bozukluğu ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde çekirdek aile yapısına mensup gençler iletişim bozukluğunun önemli bir boşanma sebebi olduğunu düşünmektedirler. Bu konuya en az katılanlar boşanmış aile yapısına mensup gençlerdir.

#### 2.2.4.2.2.Fiziki Şiddet Görmek

Evlilik birlikteliğinin son bulmasındaki önemli bir diğer etken ise, fiziki şiddet görmektir. Aile içinde fiziki şiddeti uygulayan kişinin genel itibari ile erkek olduğu görülmektedir. Ancak şiddet uygulama işi eşler arasında devamlı var olabilen bir durumdur. Çünkü şiddetin birçok boyutu vardır. Ekonomik şiddet, cinsel şiddet, psikolojik şiddet v.b. Bu açıdan bakılacak olursa şiddet karşılıklı olmaktadır. Ancak toplumda ön plana çıkan fiziki şiddettir. Bu önemli bir boşanma sebebidir. Bu konuda gençlerin ne düşündüğünü öğrenilmek istenmiş ve konu ile ilgili maddeyi gençlerin kendilerine uygun bir şekilde işaretlenmesi istenmiştir. Gençlerin verdiği cevaplar tablo 76'da verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 84'ü fiziki şiddetin önemli bir boşanma sebebi olduğunu düşünmektedirler. Araştırmaya katılan gençlerin sadece % 3,7'si fiziki şiddet uygulamanın boşanmaya herhangi bir etkisinin olmadığını düşünmektedir.

**Tablo 76.**“Fiziki Şiddet Görmenin Boşanmada Ne Derece Önemli Olduğu” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	382	67,0
Önemli	97	17,0
Fikrim yok	50	8,8
Az önemli	20	3,5
Hiç önemli değil	21	3,7
Toplam	570	100,0

Boşanma sebeplerinden fiziki şiddet görme ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,000$ ). Boşanma sebeplerinden fiziki şiddet görme ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde kızlar bu konuya erkeklere göre daha yüksek oranda katılmaktadırlar. Çünkü fiziki şiddet konusunun asıl mağduru toplum nazarında kadın olduğu görülmektedir. Bu açıdan böyle bir sonucun çıkması anlaşılabilir bir durumdur.

Boşanma sebeplerinden fiziki şiddet görme ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,615$ ). Boşanma sebeplerinden fiziki şiddet görme ile aile gelir durumu arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile gelir durumuna mensup gençlerin boşanma sebeplerinden olan fiziki şiddet görme konusunda birbirlerine yakın düşünmektedirler. Bu konuyu en fazla önemseyenler üst düzey gelir durumuna sahip gençlerdir.

Boşanma sebeplerinden fiziki şiddet görme ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,000$ ). Boşanma sebeplerinden fiziki şiddet görme ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençler fiziki şiddet konusunda farklı düşünmektedirler. Bu konuyu en fazla önemseyenler Ege ve Marmara Bölgeleri'nden gelen gençler iken, en az önemseyenler Güney Doğu Anadolu Bölgeleri'nden gelen gençlerdir.

Boşanma sebeplerinden fiziki şiddet görme ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,000$ ). Boşanma sebeplerinden fiziki şiddet görme ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde, bu konuyu en çok önemseyenler çekirdek aileye mensup gençlerdir.

#### **2.2.4.2.3.İçki Kumar ve Uyuşturucu Bağımlısı Olmak**

Evlilik birlikteliğinin sona ermesinde etkin olan bir diğer sebep ise, içki, kumar ve uyuşturucu bağımlısı olmaktır. İçki, kumar ve uyuşturucu, insanın kimyasını bozan, akli dengesini olumsuz yönde etkileyen olumsuz alışkanlıklardır. Aile içi şiddetin, tartışma ve kavgaların önde gelen sebeplerinden biri olabilmektedir. İçki, kumar ve uyuşturucu bağımlısı olmak, insanın kendi değerlerini, insani özelliklerini ortadan kaldırdığı için ve ekonomik, ahlaki v.b birçok konuda ciddi problemlere sebep olduğu için boşanmaların önde gelen sebeplerinden biri olabilmektedir. İçki kumar ve uyuşturucu bağımlılığının önemli boşanma sebebi olması konusuna gençlerinde yüksek oranda katıldıkları görülmektedir. Konu ile ilgili gençlerin düşünceleri gösteren tablo 77'de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 84'ü içki, kumar ve

uyuşturucu bağımlısı olmak önemli bir boşanma sebebi olduğu düşüncesinde oldukları görülmektedir. Bu durumun bir boşanma sebebi olmadığını düşünler araştırmaya katılanların sadece % 2,8’idir.

**Tablo 77.**“İçki, Kumar ve Uyuşturucu Bağımlısı Olmanın Boşanmada Ne Derece Önemli Olduğu” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	377	66,1
Önemli	102	17,9
Fikrim yok	43	7,5
Az önemli	32	5,6
Hiç önemli değil	16	2,8
Toplam	570	100,0

Boşanma sebeplerinden içki, kumar ve uyuşturucu bağımlılığı ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,000$ ). Boşanma sebeplerinden içki, kumar ve uyuşturucu bağımlılığı ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde bu konuyu kızlar erkeklere göre daha çok önemsemektedir. Bu konuda da fiziki şiddet gibi daha çok mağdur olan kadın olduğundan olacak ki, kızlar bu konuya erkeklerden daha çok katılmaktadırlar.

Boşanma sebeplerinden içki, kumar ve uyuşturucu bağımlılığı ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,061$ ). Boşanma sebeplerinden içki, kumar ve uyuşturucu bağımlılığı ile aile gelir durumu arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile gelir durumuna mensup gençler bu konuyu birbirine yakın şekilde onaylamaktadırlar. Bu konudaki hassasiyet üst gelir durum aileye mensup gençlerde daha belirgindir.

Boşanma sebeplerinden içki, kumar ve uyuşturucu bağımlılığı ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,000$ ). Boşanma sebeplerinden içki, kumar ve uyuşturucu bağımlılığı ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençlerin hepsi için içki, kumar ve uyuşturucu bağımlısı olmak önemli boşanma sebebidir. Bu konuyu en fazla önemseyenler Ege ve Marmara Bölgesi’nden gelen gençler iken, en az önemseyenler Güney Doğu Anadolu Bölgeleri’nden gelen gençlerdir.

Boşanma sebeplerinden içki, kumar ve uyuşturucu bağımlılığı ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ( $p=0,002$ ). Boşanma sebeplerinden içki, kumar ve uyuşturucu bağımlılığı ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde bu konuyu en fazla önemseyenler çekirdek aile yapısına mensup gençlerdir. Bunu geniş aile ve boşanmış aileye mensup gençler takip etmektedir.

#### 2.2.4.2.4.Hatalı Eş Seçimi

Boşanma sebeplerinin bir diğeri ise hatalı eş seçimidir. Yani eş adayını yanlış tanıma ve ya hiç tanıyamadan yapılan evliliktir. Bu durum daha çok flört ederek evlenenlerde görülmektedir. Flört esnasında gözüne çok mükemmel görünen eş adayının evlendikten sonra hayat şartlarıyla karşılaştığında gerçek yüzünü gördükten sonra nasıl bir insanla evlendiğinin farkına varması ve o evlendiği kişinin gerçekte kendi evlenmek istediği kişiden farklı bir kişi olduğu anlamasıdır. Eşlerin fiziksel, kültürel, ahlaki, dini özellikleri ile davranışlarının, ilgilerinin, beklentilerinin, giyim/kuşam, yemek/ içme, gezme ve akraba ilişkileri (v.b.) gibi özelliklerin uyuşmaması çok önemli tartışma ve kavga sebeplerini ortaya çıkarabilmektedir. Sonuçta bu durum önemli bir boşanma sebebi olabilmektedir. Bu konuda gençlerin ne düşündüğünün öğrenilmesi için konu ile ilgili maddeyi gençlerin kendilerine uygun bir şekilde işaretlenmesi istenmiştir. Gençlerin verdiği cevaplar tablo 78’de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 83’ü hatalı eş seçiminin önemli bir boşanma sebebi olduğunu düşünmektedirler. Gençlerin sadece % 2,6’sı bu konunun önemli bir boşanma sebebi olmayacağı düşüncesindedirler.

**Tablo 78.**“Hatalı Eş Seçiminin Boşanmada Ne Derece Önemli Olduğu”  
Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	353	61,9
Önemli	120	21,1
Fikrim yok	56	9,8
Az önemli	26	4,6
Hiç önemli değil	15	2,6
Toplam	570	100,0



Boşanma sebeplerinden hatalı eş seçimi ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,010$ ). Boşanma sebeplerinden hatalı eş seçimi ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde kızlar hatalı eş seçiminin önemli bir boşanma sebebi olacağı konusuna erkeklerden daha fazla katılmaktadırlar. Bu durumda evleneceği kişiyi tanıma konusunu, kızların erkeklerden daha çok önemsedikleri söylenebilir.

Boşanma sebeplerinden hatalı eş seçimi ile aile gelir durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,215$ ). Boşanma sebeplerinden hatalı eş seçimi ile aile gelir durumları arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile gelir durumlarına mensup gençler hatalı eş seçimi konusunda birbirlerinden farklı düşünmektedirler. Bu konuyu en fazla önemseyenler üst gelir aile durumuna mensup gençlerdir.

Boşanma sebeplerinden hatalı eş seçimi ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,803$ ). Boşanma sebeplerinden hatalı eş seçimi ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençlerin hatalı eş seçiminin önemli bir boşanma sebebi olacağını düşünmektedirler. Bu konuyu en fazla Ege ve Akdeniz Bölgeleri'nden gelen gençler önemserken, en az önemseyenler Doğu ve Güney Doğu Anadolu Bölgesi'nden gelen gençlerdir.

Boşanma sebeplerinden hatalı eş seçimi ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,192$ ). Boşanma sebeplerinden hatalı eş seçimi ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde hatalı eş seçiminin önemli boşanma sebebi olacağı konusuna farklı aile yapılarına mensup gençlerin birbirine yakın oranda katılmaktadırlar. Her üç aile yapısına mensup gençlerin hatalı eş seçiminin önemli bir boşanma sebebi olacağı düşüncesinde oldukları anlaşılmaktadır.

#### **2.2.4.2.5.Aldatılmak**

Evlilik birlikteliğinin son bulmasına etki eden bir diğer boşanma sebebi ise, aldatılmaktır. Aile huzur ve mutluluğunun devamında önemli özellik aile bağlarının kuvvetli olmasıdır. Bu ise aile bireylerinin birbirine sadakati ile sağlanır. Ailede sadakat ve bağlılığın olmaması aileyi güvensiz ve huzursuz bir ortam haline getirebilir. Güven ve huzurun olmadığı bir ailede, aile bireylerinin eve bağlılığı kalmaz. Eşler huzuru ve mutluluğu dışarıda aramaya başlayabilir. Eşlerin gözü dışarıda olur. Bu durumda eşlerin biri diğerini aldatma durumuna girebilir. Aldatılmak önemli bir boşanma sebebidir. Bu konuda gençlerin ne düşündüğünü öğrenilmek istenmiş ve konu ile ilgili maddeyi gençlerin kendilerine uygun bir şekilde işaretlenmesi istenmiştir. Gençlerin

verdiği cevaplar tablo 79’da verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 80’i aldatılmanın önemli bir boşanma sebebi olduğunu düşünmektedirler.

**Tablo 79.**“Aldatma ve Aldatılmanın Boşanmada Ne Derece Önemli Olduğu” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	339	59,5
Önemli	118	20,7
Fikrim yok	61	10,7
Az önemli	33	5,8
Hiç önemli değil	19	3,3
Toplam	570	100,0

Boşanma sebeplerinden aldatılma ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,000$ ). Boşanma sebeplerinden aldatılma ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde kızlar bu konuya erkeklere oranla daha yüksek oranda katılmaktadırlar. Toplumsal algıda erkeklerin aldatması daha çok dillendirildiği için kızların bu konuda erkeklere göre daha temkinli olmaları anlaşılır bir durumdur.

Boşanma sebeplerinden aldatılma ile aile gelir durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,145$ ). Boşanma sebeplerinden aldatılma ile aile gelir durumları arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile gelir durumlarına mensup gençler aldatma konusunda benzer şekilde düşünmektedirler. Bu konuyu en fazla katılanlar üst gelir grubu aileye mensup gençlerdir.

Boşanma sebeplerinden aldatılma ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,030$ ). Boşanma sebeplerinden aldatılma ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençler aldatılmanın önemli bir boşanma sebebi olacağını düşünmektedirler. Bu konuya en fazla katılanlar Ege ve Marmara Bölgeleri’nden gelen gençler iken, en az katılanlar Güney Doğu ve Doğu Anadolu Bölgeleri’nden gelen gençlerdir.

Boşanma sebeplerinden aldatılma ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,036$ ). Boşanma sebeplerinden aldatılma ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde aldatılma konusunu en çok önemseyenler çekirdek aile yapısına mensup gençler iken, en az önemseyenler boşanmış aile yapısına mensup gençlerdir.

#### 2.2.4.2.6.Eşin Evi Terk Etmesi

Bir diğer önemli boşanma sebebi ise eşin evi terk etmesidir. Eşlerden birinin evi terk etmesi önemli boşanma sebebidir. Evi genellikle kadın terk ediyor, bazen de erkeğin evi terk ettiği de olur. Hangisi terk ederse etsin boşanma için önemli bir sebep oluşturuyor. Bu konuda gençlerin ne düşündüğünü öğrenilmek istenmiş ve konu ile ilgili maddeyi gençlerin kendilerine uygun bir şekilde işaretlenmesi istenmiştir. Gençlerin verdiği cevaplar tablo 80’de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 80’i eşin evi terk etmesinin önemli bir boşanma sebebi olduğunu düşünmektedirler.

**Tablo 80.**“Eşin Evi Terk Etmesinin Boşanmada Ne Derece Önemli Olduğu” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	335	58,8
Önemli	121	21,2
Fikrim yok	65	11,4
Az önemli	30	5,3
Hiç önemli değil	19	3,3
Toplam	570	100,0

Boşanma sebeplerinden eşin evi terk etmesi ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,000$ ). Boşanma sebeplerinden eşin evi terk etmesi ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde kızlar bu konuya, erkeklere oranla daha yüksek oranda katılmaktadırlar. Eşin evi terk etmesi konusuna kızların daha temkinli yaklaşması yaşanacak sıkıntıların boyutuyla ilgili olabilir.

Boşanma sebeplerinden eşin evi terk etmesi ile aile gelir durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,489$ ). Boşanma sebeplerinden eşin evi terk etmesi ile aile gelir durumları arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile gelir durumlarına mensup gençler eşin evi terk etmesi konusunda benzer şekilde düşünmektedirler. Bu konuya en fazla katılanlar üst gelir grubu aileye mensup gençlerdir.

Boşanma sebeplerinden eşin evi terk etmesi ile geline bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,180$ ). Boşanma sebeplerinden eşin evi terk etmesi ile geline bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençler

aldatılmanın önemli bir boşanma sebebi olacağını düşünmektedirler. Bu konuya en fazla önemseyenler Karadeniz Bölgesi'nden gelen gençler iken, bu konuda en rahat olanlar Akdeniz Bölgesi'nden gelen gençlerdir.

Boşanma sebeplerinden eşin evi terk etmesi ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,024$ ). Boşanma sebeplerinden eşin evi terk etmesi ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde eşin evi terk etmesi konusunu en çok önemseyenler çekirdek aile yapısına mensup gençler iken, en az önemseyenler boşanmış aile yapısına mensup gençlerdir.

#### 2.2.4.2.7.Kendi Anne/Babanın Aşırı Müdahalesi

Bir diğer önemli boşanma sebebi ise kendi anne/babanın aşırı müdahale etmesidir. Gençlerin evlenmesi ile yeni yuva kurulmuştur. Yeni bir aile oluşmuştur. Aile büyüklerinin bu aileye aşırı müdahalesi önemli bir boşanma sebebi olabilmektedir. Anne/babaların evlatlarını desteklemeleri önemli, fakat aşırı müdahale etmesi evin içindeki dengeleri değiştirdiği için ve gençlerin kendi şahsiyetlerine de müdahale durumu ortaya çıktığı için evdeki huzur ve mutluluğu yok edebiliyor. Dolayısıyla aile içi tartışma ve kavgalarında önemli sebebi olabiliyor. Sonuçta önemli boşanma sebebi olabiliyor. Bu konuda gençlerin ne düşündüğünü öğrenilmek istenmiş ve konu ile ilgili maddeyi gençlerin kendilerine uygun bir şekilde işaretlenmesi istenmiştir. Gençlerin verdiği cevaplar tablo 81'de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 78,6'sı kendi anne/babalarının aşırı müdahalesinin önemli bir boşanma sebebi olduğunu düşünmektedirler.

**Tablo 81.**“Kendi Anne/Babasının Aşırı Müdahalesinin Boşanmada Ne Derece Önemli Olduğu” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	273	47,9
Önemli	175	30,7
Fikrim yok	59	10,4
Az önemli	41	7,2
Hiç önemli değil	22	3,9
Toplam	570	100,0

Boşanma sebeplerinden kendi anne/babanın aşırı müdahalesi ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,000$ ). Boşanma sebeplerinden kendi anne/babanın aşırı müdahalesi ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde kızlar bu konuya erkeklere oranla daha yüksek oranda katılmaktadırlar. Erkekler kendi anne/babalarının aşırı müdahalesini kızlar kadar önemsemektedirler.

Boşanma sebeplerinden kendi anne/babanın aşırı müdahalesi ile aile gelir durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,533$ ). Boşanma sebeplerinden kendi anne/babanın aşırı müdahalesi ile aile gelir durumları arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile gelir durumlarına mensup gençler, kendi anne/babanın aşırı müdahalesi konusunda benzer şekilde düşünmektedirler. Bu konuya en fazla katılanlar üst gelir grubu aileye mensup gençlerdir.

Boşanma sebeplerinden kendi anne/babanın aşırı müdahalesi ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ( $p=0,015$ ). Boşanma sebeplerinden kendi anne/babanın aşırı müdahalesi ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençler kendi anne/babanın aşırı müdahalesinin önemli bir boşanma sebebi olacağını düşünmektedirler. Bu konuya en fazla önemseyenler Karadeniz Bölgesi'nden gelen gençler iken, bu konuda en rahat olanlar Akdeniz Bölgesi'nden gelen gençlerdir.

Boşanma sebeplerinden kendi anne/babanın aşırı müdahalesi ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,282$ ). Boşanma sebeplerinden kendi anne/babanın aşırı müdahalesi ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde kendi anne/babanın aşırı müdahalesi konusunu en çok önemseyenler çekirdek aile yapısına mensup gençler iken, en az önemseyenler boşanmış aile yapısına mensup gençlerdir.

#### **2.2.4.2.8. Aşırı Kıskançlık**

Boşanma sebeplerinin bir diğeri ise aşırı kıskançlıktır. Kıskançlık önemlidir ve kişi sevdiğini kıskanır. Lakin aşırı kıskançlık lüzumsuz tartışma ve kavgalara sebebiyet verebilmektedir. Bu durum sürekli olarak ve aşırılığı sürerek devam ettiğinde önemli bir boşanma sebebi olabilmektedir. Bu konuda gençlerin ne düşündüğünü öğrenilmesi için konu ile ilgili maddeyi gençlerin kendilerine uygun bir şekilde işaretlenmesi istenmiştir. Gençlerin verdiği cevaplar tablo 82'de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 73,7'si aşırı kıskançlığın önemli bir boşanma sebebi olacağını düşünmektedirler.

**Tablo 82.**“Aşırı Kıskançlığın Boşanmada Ne Derece Önemli Olduğu”  
Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	238	41,8
Önemli	182	31,9
Fikrim yok	71	12,5
Az önemli	47	8,2
Hiç önemli değil	32	5,6
Toplam	570	100,0

Boşanma sebeplerinden aşırı kıskançlık ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,000$ ). Boşanma sebeplerinden aşırı kıskançlık ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde kızlar bu konuya erkeklere nazaran daha yüksek oranda katılmaktadırlar. Çünkü kadınlar genellikle erkekleri daha çok kıskanmakta ve erkekler tarafından da daha çok kıskanılmaktadır. Bu durum göz önüne alındığında böyle bir sonucun çıkması olağandır.

Boşanma sebeplerinden aşırı kıskançlık ile aile gelir durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,902$ ). Boşanma sebeplerinden aşırı kıskançlık ile aile gelir durumları arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile gelir durumlarına mensup gençler aşırı kıskançlık konusunda birbirine yakın düşünmektedirler. Aynı zamanda bu konuya en fazla katılanlar üst gelir grubu aileye mensup gençlerdir.

Boşanma sebeplerinden aşırı kıskançlık ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,811$ ). Boşanma sebeplerinden aşırı kıskançlık ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençler aşırı kıskançlık konusunun önemli bir boşanma sebebi olacağını düşünmektedirler. Bu konuya en fazla önemseyenler Ege ve Karadeniz Bölgeleri’nden gelen gençler iken, bu konuda en rahat olanlar İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri’nden gelen gençlerdir.

Boşanma sebeplerinden aşırı kıskançlık ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,089$ ). Boşanma sebeplerinden aşırı kıskançlık ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde aşırı kıskançlık konusunun önemli boşanma sebebi olacağına en çok katılanlar çekirdek aile yapısına mensup gençler iken, en az katılanlar boşanmış aile yapısına mensup gençlerdir.

### 2.2.4.2.9-Evlilikten Umduğunu Bulamama ve İsteklerinin Karşılanamaması

Boşanma sebeplerinden bir diğeri ise evlilikten umduğunu bulamama ve beklentilerinin karşılanamamasıdır. Her gencin gönlünde mutlu ve ideal bir aile yatmaktadır. Bu idealin gerçekleşmesi evlilik öncesi yapılan hazırlık, evliliğe yüklenen anlam, evlilikten beklentiler ve daha birçok konunun düzgün bir şekilde halledilmesiyle mümkündür. Bu durumlardan her hangi biri tamamen veya kısmen eksik olursa evlilikten beklentiler tam olarak karşılanamaz ve evlilikten umduğunu bulma durumu ortadan kalkar. Bu durumda hayal kırıklığına uğrayan gençleri bekleyen tehlike boşanmadır. Bu konuda gençlerin ne düşündüğünün öğrenilmesi için konu ile ilgili maddeyi gençlerin kendilerine uygun bir şekilde işaretlenmesi istenmiştir. Gençlerin verdiği cevaplar tablo 83’de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 72,1’i evlilikten umduğunu bulamama ve beklentilerinin karşılanamamasını önemli bir boşanma sebebi olacağını düşünmektedirler.

**Tablo 83.**“Evlilikten Umduğunu Bulamamanın Boşanmada Ne Derecede Önemli Olduğu” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	243	42,6
Önemli	168	29,5
Fikrim yok	95	16,7
Az önemli	40	7,0
Hiç önemli değil	24	4,2
Toplam	570	100,0

Boşanma sebeplerinden evlilikten umduğunu bulamama ve beklentilerinin karşılanamaması ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,000$ ). Boşanma sebeplerinden evlilikten umduğunu bulamama ve beklentilerinin karşılanamaması ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde, kızlar bu konuya erkeklere oranla daha fazla katılmaktadırlar.

Boşanma sebeplerinden evlilikten umduğunu bulamama ve beklentilerinin karşılanamaması ile aile gelir durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,984$ ). Boşanma sebeplerinden evlilikten umduğunu bulamama ve beklentilerinin karşılanamaması ile aile gelir durumları arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile gelir

durumlarına mensup gençler, evlilikten umduğunu bulamamanın önemli boşanma konusu olacağı konusunda birbirine çok yakın düşünmektedirler.

Boşanma sebeplerinden evlilikten umduğunu bulamama ve beklentilerinin karşılanamaması ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,854$ ). Boşanma sebeplerinden evlilikten umduğunu bulamama ve beklentilerinin karşılanamaması ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençler, evlilikten umduğunu bulamama ve beklentilerinin karşılanamaması konusunun önemli bir boşanma sebebi olacağını düşünmektedirler. Bu görüşe en fazla katılanlar Doğu Anadolu Bölgesi'nden gençler iken, en az katılanlar Güney Doğu Anadolu Bölgesi'nden gelen gençlerdir.

Boşanma sebeplerinden evlilikten umduğunu bulamama ve beklentilerinin karşılanamaması ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,888$ ). Boşanma sebeplerinden evlilikten umduğunu bulamama ve beklentilerinin karşılanamaması ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde evlilikten umduğunu bulamama ve beklentilerinin karşılanamaması konusunun önemli boşanma sebebi olacağına en çok katılanlar çekirdek aile yapısına mensup gençler iken, en az katılanlar boşanmış aile yapısına mensup gençlerdir.

#### **2.2.4.2.10.Sanal Bağımlılık**

Boşanma sebeplerinden bir diğeri ise sanal bağımlılıktır. İnternetin ve sosyal paylaşım sitelerinin (facebook, twitir,chat b.v) hayatımıza girmesiyle bu alanda evlilik gündeme gelmişti. Şimdi bunların yaygınlaşması sonucu boşanmaya sebep olur duruma gelmiştir. Sanal bağımlılık da içki, kumar, uyuşturucu bağımlılığının bir diğeri. Kişilerin sanal dünyaya aşırı bağımlı olmaları değişik ailevi problemlere yol açabilmektedir. Günümüzde boşanma sebeplerinden biri olan sanal bağımlılığın, gelecekte günümüze göre çok daha etkili olacağı görülmektedir. Bu konuda gençlerin ne düşündüğünün öğrenilmesi için konu ile ilgili maddeyi gençlerin kendilerine uygun bir şekilde işaretlenmesi istenmiştir. Gençlerin verdiği cevaplar tablo 84'de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 68,2'si sanal bağımlılığın önemli bir boşanma sebebi olduğunu düşünmektedirler.



**Tablo 84.**“Sanal Bağımlılığın Boşanmada Ne Derece Önemli Olduğu”  
Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	247	43,3
Önemli	142	24,9
Fikrim yok	86	15,1
Az önemli	58	10,2
Hiç önemli değil	37	6,5
Toplam	570	100,0

Boşanma sebeplerinden sanal bağımlılık ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,000$ ). Boşanma sebeplerinden sanal bağımlılık ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde kızlar bu konuya erkeklere nazaran daha yüksek oranda katılmaktadırlar.

Boşanma sebeplerinden sanal bağımlılık ile aile gelir durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,508$ ). Boşanma sebeplerinden sanal bağımlılık ile aile gelir durumları arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile gelir durumlarına mensup gençler sanal bağımlılık konusunda birbirine çok yakın düşünmektedirler. Aynı zamanda bu konuya en fazla katılanlar üst gelir grubu aileye mensup gençlerdir.

Boşanma sebeplerinden sanal bağımlılık ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,041$ ). Boşanma sebeplerinden sanal bağımlılık ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençler sanal bağımlılık konusunun önemli bir boşanma sebebi olacağını düşünmektedirler. Bu görüşe en fazla katılanlar İç Anadolu ve Marmara Bölgeleri’nden gelen gençler iken, en az onaylayanlar Güney Doğu Anadolu ve Akdeniz Bölgeleri’nden gelen gençlerdir.

Boşanma sebeplerinden sanal bağımlılık ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,041$ ). Boşanma sebeplerinden sanal bağımlılık ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde sanal bağımlılık konusunun önemli boşanma sebebi olacağına en çok katılanlar çekirdek aile yapısına mensup gençler iken, en az katılanlar boşanmış aile yapısına mensup gençlerdir.

#### **2.2.4.2.11.Evlilikte Aşkın Bitmiş Olması**

Boşanma sebeplerinden bir diğeri ise evlilikte aşkın bitmiş olmasıdır. Sevgiyle kurulan birliktelik zamanla yıpranmakta ve çiftler birbirlerine olan sevgisini

kaybetmektedir. Bu durumda yıpranan sadece sevgi de değildir. Sevgiyle birlikte çiftlerde yıpranmaktadır. Sevginin ve çiftlerin yıpranmasıyla ailede önemli problemler meydana gelmektedir. Bu problemlerin büyümesi aile birlikteliğini temelinden sarsmakta ve önemli bir boşanma sebebi olabilmektedir. Bu konuda gençlerin ne düşündüğünün öğrenilmesi için konu ile ilgili maddeyi gençlerin kendilerine uygun bir şekilde işaretlenmesi istenmiştir. Gençlerin verdiği cevaplar tablo 85’de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 65,4’ü evlilikte aşkın bitmiş olmasını önemli bir boşanma sebebi olduğunu düşünmektedirler.

**Tablo 85.**“Evlilikte Aşkın Bitmiş Olmasının Boşanmada Ne Derece Önemli Olduğu” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	219	38,4
Önemli	154	27,0
Fikrim yok	94	16,5
Az önemli	67	11,8
Hiç önemli değil	36	6,3
Toplam	570	100,0

Boşanma sebeplerinden evlilikte aşkın bitmiş olması ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,008$ ). Boşanma sebeplerinden evlilikte aşkın bitmiş olması ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde kızlar ve erkekler yüksek oranda katılmakla birlikte kızlar biraz daha yüksek oranda katılmaktadırlar. Kadınların daha çok sevgi ve ilgi görmek istedikleri bilinen bir durumdur. Evlilikte aşkın bitmiş olması durumunda kadına olan sevgi ve ilgi azalacaktır. Bu durumda kadının mutsuzluğu daha yüksek oranda olacağından evlilikte aşkın bitmiş olmasına kızlar daha çok katılmışlardır.

Boşanma sebeplerinden evlilikte aşkın bitmiş olması ile aile gelir durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,374$ ). Boşanma sebeplerinden evlilikte aşkın bitmiş olması ile aile gelir durumları arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile gelir durumlarına mensup gençler, evlilikte aşkın bitmiş olması konusunda birbirine yakın düşünmektedirler.

Boşanma sebeplerinden evlilikte aşkın bitmiş olması ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,114$ ). Boşanma sebeplerinden evlilikte aşkın bitmiş olması ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen

gençler evlilikte aşkın bitmiş olmasının önemli bir boşanma sebebi olacağını düşünmektedirler. Bu görüşe en fazla katılanlar Doğu Anadolu ve Ege Bölgeleri'nden gelen gençler iken, az katılanlar Güneydoğu Anadolu ve Akdeniz Bölgeleri'nden gelen gençlerdir.

Boşanma sebeplerinden evlilikte aşkın bitmiş olması ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,720$ ). Boşanma sebeplerinden evlilikte aşkın bitmiş olması ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde evlilikte aşkın olmasının önemli boşanma sebebi olacağı konusuna farklı aile yapılarına mensup gençler birbirine yakın oranda katılmaktadırlar.

#### 2.2.4.2.12.Cinsel Uyumsuzluk

Boşanma sebeplerinden bir diğeri ise cinsel uyumsuzluktur. Mutlu bir aile için eşlerin her yönü ile uyumlu olmaları çok önemlidir. Bunlardan bir tanesi de cinsel uyum konusudur. Eşler cinsellik olarak birbirlerini tatmin edemediklerinde huzursuzluklar ortaya çıkmaya başlar. Cinsel uyumsuzluk süreci uzadıkça çok daha ciddi problemler ortaya çıkabilir. Sonuçta önemli bir boşanma sebebi olabilir. Nitekim konu ile ilgili yapılan araştırma ve çalışmalarda bu doğrultuda olduğu görülmektedir. Bu konuda gençlerin ne düşündüğünün öğrenilmesi için konu ile ilgili maddeyi gençlerin kendilerine uygun bir şekilde işaretlenmesi istenmiştir. Gençlerin verdiği cevaplar tablo 86'da verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 65,3'ü cinsel uyumsuzluğun önemli bir boşanma sebebi olduğunu düşünmektedirler. Gençlerin % 18,9'unun bu konudaki fikrinin net olmadığı görülmektedir. Araştırmaya katılan gençlerin sadece % 7,4'ü cinsel uyumsuzluk konusunun önemli bir boşanma sebebi olmadığını düşünmekte oldukları görülmektedir.

**Tablo 86.**“Cinsel Uyumsuzluğun Boşanmada Ne Derece Önemli Olduğu” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	225	39,5
Önemli	147	25,8
Fikrim yok	108	18,9
Az önemli	48	8,4
Hiç önemli değil	42	7,4
Toplam	570	100,0

Boşanma sebeplerinden cinsel uyumsuzluk ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,901$ ). Boşanma sebeplerinden cinsel uyumsuzluk ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde kızlar ve erkekler birbirine çok yakın oranlarda katılmaktadırlar. Cinsel uyumsuzluk erkekler ve kızlar için çok önemli bir konudur.

Boşanma sebeplerinden cinsel uyumsuzluk ile aile gelir durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,759$ ). Boşanma sebeplerinden cinsel uyumsuzluk ile aile gelir durumları arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile gelir durumlarına mensup gençler cinsel uyumsuzluk konusunda birbirine yakın düşünmektedirler. Bu konuyu en fazla önemseyenler üst gelir aileye mensup gençlerdir.

Boşanma sebeplerinden cinsel uyumsuzluk ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,009$ ). Boşanma sebeplerinden cinsel uyumsuzluk ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençler cinsel uyumsuzluğun önemli bir boşanma sebebi olacağını düşünmektedirler. Bu konuya en yüksek oranda katılanlar Ege ve Marmara Bölgeleri'nden gelen gençler iken, en düşük düzeyde katılanlar Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri'nden katılan gençlerdir.

Boşanma sebeplerinden cinsel uyumsuzluk olması ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,808$ ). Boşanma sebeplerinden cinsel uyumsuzluk ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde cinsel uyumsuzluk konusunun önemli boşanma sebebi olacağı konusuna farklı aile yapılarına mensup gençler birbirine yakın oranda katılmaktadırlar.

#### **2.2.4.2.13. Aşırı Derecede Kendi Ailesine Düşkünlüğü**

Boşanma sebeplerinden bir diğeri ise aşırı derecede kendi ailesine düşkünlüğüdür. Boşanma sebepleri konusu içinde altıncı madde başlığı altında incelenen kendi anne/babasının aşırı müdahalesinden farklı olarak burada eşlerden birinin kendi ailesine aşırı bağlılığı söz konusudur. Erkek ve ya kadın fark etmemekte her hangi birisinin kendi ailesine aşırı düşkünlüğü önemli bir boşanma sebebi olabilmektedir. Çünkü insanlar kendileriyle ilgilenilmesini ister. Kendilerinin önemli olduğunu hissettirilmesini ister. Şayet eşlerden biri ailesinden kopamayıp, sürekli kendi ailesiyle birlikte olmak istiyorsa, eşlerden diğeri bundan ciddi rahatsızlık duyabilir. Bu rahatsızlık önemli tartışma ve kavgaların da sebebi olabilir. Sonuçta önemli bir boşanma sebebi olabilir. Bu konuda gençlerin ne düşündüğünün öğrenilmesi için konu ile ilgili

maddeyi gençlerin kendilerine uygun bir şekilde işaretlenmesi istenmiştir. Gençlerin verdiği cevaplar tablo 87’de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 64,2’si kendi ailesine aşırı düşkünlüğün önemli bir boşanma sebebi olacağını düşünmektedirler. Araştırmaya katılan gençlerin sadece % 6,3’ü kendi ailesine düşkün olmanın önemli bir boşanma sebebi olmayacağını düşünmektedirler.

**Tablo 87.**“Kendi Ailesine Aşırı Düşkün Olmanın Boşanmada Ne Derece Önemli Olduğu” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	201	35,3
Önemli	165	28,9
Fikrim yok	115	20,2
Az önemli	53	9,3
Hiç önemli değil	36	6,3
Toplam	570	100,0

Boşanma sebeplerinden kendi ailesine aşırı düşkünlük ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,000$ ). Boşanma sebeplerinden kendi ailesine aşırı düşkünlük ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde kızlar kendi ailesine aşırı düşkün olmanın önemli bir boşanma sebebi olacağı konusuna erkeklerden daha fazla katılmaktadırlar.

Boşanma sebeplerinden kendi ailesine aşırı düşkünlük ile aile gelir durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,711$ ). Boşanma sebeplerinden kendi ailesine aşırı düşkünlük ile aile gelir durumları arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile gelir durumlarına mensup gençler, kendi ailesine aşırı düşkünlük konusunda birbirine yakın düşünmektedirler. Bu konuyu en fazla önemseyenler üst gelir aile durumuna mensup gençlerdir.

Boşanma sebeplerinden kendi ailesine aşırı düşkünlük ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,093$ ). Boşanma sebeplerinden kendi ailesine aşırı düşkünlük ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençler kendi ailesine aşırı düşkünlüğün önemli bir boşanma sebebi olacağını düşünmektedirler. Bu konuyu en çok Karadeniz Bölgesi’nden gelen gençler onaylarken, en düşük oranda onaylayanlar Doğu Anadolu Bölgesi’nden gelen gençlerdir.

Boşanma sebeplerinden kendi ailesine aşırı düşkünlük ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,813$ ). Boşanma sebeplerinden kendi ailesine aşırı düşkünlük ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde ailesine aşırı düşkünlük konusunun önemli boşanma sebebi olacağı konusuna farklı aile yapılarına mensup gençler birbirine yakın oranda katılmaktadırlar. Kendi ailesine aşırı düşkünlük konusunun önemli bir boşanma sebebi olacağı konusunu en fazla onaylayanlar çekirdek aileye mensup gençlerdir.

#### **2.2.4.2.14.Kadının Eğitim Düzeyinin ve Sosyal Statüsünün Yükselmesi İle Ekonomik Bağımsızlığını Kazanması**

Boşanma sebeplerinden bir diğeri ise kadının eğitim düzeyinin ve sosyal statüsünün yükselmesi ile ekonomik bağımsızlığını kazanmasıdır. Günümüzde kızların eğitimine ağırlık verilmektedir. Kızların eğitim seviyesinin yükselmesi ile toplumsal statüsünde değişme meydana getirmiştir. Değişik kamu kurum ve kuruluşlarında görev almış ve yönetici konumuna yükselmişlerdir. İş hayatında önemli başarılarla imza atmaya başlamışlar ve bu durum yaygınlık kazanmıştır. Bu gelişmeler neticesinde kadının aile hayatında söz hakkı yükseliş göstermeye başlamıştır. Artık kadın sadece ev işleri ile ve çocuklarıyla ilgilenen biri değil, aynı zamanda aileyi ilgilendiren diğer konularda da söz sahibi olmaya başlamıştır. Diğer taraftan kadın çalışarak kendi ayakları üzerinde durabilme özelliğine sahip olmuştur. Kendi ayakları üzerinde durabilen kadının eşine bağımlılığı azalmış ve ya hiç kalmamış, bağımlılıktan bağılılığa doğru bir değişim geçirmiştir. Önceleri kocasına bağlı olan birçok sebeple boşanmayı aklından bile geçiremeyen kadın bu dönemde yolunda gitmeyen bir evlilikte boşanma kapısını açık bırakmıştır. Gerçekten yolunda gitmeyen evliliklerde kadın boşanma yolunu seçebilmektedir. Bu durumda boşanmaların artmasında ve yeni bir boyut kazanmasında etkili olmuştur. Bu konuda gençlerin ne düşündüğünün öğrenilmesi için konu ile ilgili maddeyi gençlerin kendilerine uygun bir şekilde işaretlenmesi istenmiştir. Gençlerin verdiği cevaplar tablo 88'de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 60'sı kadının eğitim düzeyinin ve sosyal statüsünün yükselmesi ile ekonomik bağımsızlığını kazanmasının önemli bir boşanma sebebi olabileceğini düşünmektedirler. Bu konuda gençlerin % 16'sı fikrinin net olmadığı görülmektedir. Bu konunun önemli bir boşanma sebebi olmayacağını düşünenlerin oranı % 14,4'tür.

**Tablo 88.**“Kadının Eğitimi İle Birlikte Toplumsal Statüsünün Yükselmesinin Boşanmada Ne Derece Önemli Olduğu” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	169	29,6
Önemli	173	30,4
Fikrim yok	91	16,0
Az önemli	55	9,6
Hiç önemli değil	82	14,4
Toplam	570	100,0

Boşanma sebeplerinden kadının eğitim düzeyinin ve sosyal statüsünün yükselmesi ile ekonomik bağımsızlığını kazanması ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,227$ ). Boşanma sebeplerinden kadının eğitim düzeyinin ve sosyal statüsünün yükselmesi ile ekonomik bağımsızlığını kazanması ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde bu konuda kızlarla erkekler birbirine çok yakın düşünmektedirler.

Boşanma sebeplerinden kadının eğitim düzeyinin ve sosyal statüsünün yükselmesi ile ekonomik bağımsızlığını kazanması ile aile gelir durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,431$ ). Boşanma sebeplerinden kadının eğitim düzeyinin ve sosyal statüsünün yükselmesi ile ekonomik bağımsızlığını kazanması ile aile gelir durumları arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile gelir durumlarına mensup gençler kadının eğitim düzeyinin ve sosyal statüsünün yükselmesi ile ekonomik bağımsızlığını kazanması konusunda birbirlerinden farklı düşünmektedirler. Bu konuyu en fazla önemseyenler alt gelir durumu aileye mensup gençlerdir.

Boşanma sebeplerinden kadının eğitim düzeyinin ve sosyal statüsünün yükselmesi ile ekonomik bağımsızlığını kazanması ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,094$ ). Boşanma sebeplerinden kadının eğitim düzeyinin ve sosyal statüsünün yükselmesi ve ekonomik bağımsızlığını kazanması ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençler kadının eğitim düzeyinin ve sosyal statüsünün yükselmesi ile ekonomik bağımsızlığını kazanmasının önemli bir boşanma sebebi olacağını düşünmektedirler. Bu konuyu en çok Doğu

Anadolu ve Ege Bölgeleri'nden gelen gençler onaylarken, en düşük oranda onaylayanlar Güney Doğu Anadolu ve İç Anadolu Bölgeleri'nden gelen gençlerdir.

Boşanma sebeplerinden kadının eğitim düzeyinin ve sosyal statüsünün yükselmesi ile ekonomik bağımsızlığını kazanması ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,090$ ). Boşanma sebeplerinden kadının eğitim düzeyinin ve sosyal statüsünün yükselmesi ile ekonomik bağımsızlığını kazanması ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde kadının eğitim düzeyinin ve sosyal statüsünün yükselmesi ile ekonomik bağımsızlığını kazanması konusunun önemli boşanma sebebi olacağı konusuna farklı aile yapılarına mensup gençler birbirine yakın oranda katılmaktadır. Bu konuyu en fazla geniş aile yapısına mensup gençler önemserken, bunu boşanmış aile yapısına mensup gençler takip etmektedir.

#### **2.2.4.2.15. Erkeğin Düşük Toplumsal Statü ve Düşük Gelire Sahip Olması**

Boşanma sebeplerinden bir diğeri ise erkeğin düşük statü ve düşük gelire sahip olmasıdır. Kadının toplumsal statüsünün ve ekonomik durumunun yükselmesi önemli bir boşanma sebebi iken, erkeğin toplumsal statüsünün ve gelirinin düşük olması da önemli bir boşanma sebebi olabilmektedir. Toplumda genel kabul gören erkeğin gelirinin ve sosyal statüsünün yüksek olmasıdır. Tersine olduğunda erkeğin bunu kabul etmesi çok kolay olmamakta ve bu yüzden aile içinde buna bağlı değişik sebeplerden dolayı tartışma ve kavgalar çıkabilmektedir. Bu tartışma ve kavgaların artması sonucu boşanmalar meydana gelebilmektedir. Bu konuda gençlerin ne düşündüğünün öğrenilmesi için konu ile ilgili maddeyi gençlerin kendilerine uygun bir şekilde işaretlenmesi istenmiştir. Gençlerin verdiği cevaplar tablo 89'da verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 61,4'ü erkeğin düşük toplumsal statü ve düşük gelire sahip olmasının önemli bir boşanma sebebi olacağını düşünmektedirler. Araştırmaya katılan gençlerin % 10'u için bu konunun boşanma sebebi olmayacağını düşünürken, % 17'sinin bu konudaki fikrinin net olmadığı görülmektedir.



**Tablo 89.**“Erkeğin Düşük Statü ve Gelire Sahip Olmasının Boşanmada Ne Derece Önemli Olduğu” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	186	32,6
Önemli	164	28,8
Fikrim yok	98	17,2
Az önemli	61	10,7
Hiç önemli değil	61	10,7
Toplam	570	100,0

Boşanma sebeplerinden erkeğin düşük statü ve düşük gelire sahip olması ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,090$ ). Boşanma sebeplerinden erkeğin düşük statü ve düşük gelire sahip olması ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde kızlar bu konuya erkeklere göre biraz daha fazla katılmaktadırlar. Bu durumda, kızlar bile erkeğin toplumsal statüsünün ve gelirinin kadından düşük olmaması gerektiğini düşüncesin oldukları anlaşılmaktadır.

Boşanma sebeplerinden erkeğin düşük statü ve düşük gelire sahip olması ile aile gelir durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,958$ ). Boşanma sebeplerinden erkeğin düşük statü ve düşük gelire sahip olması ile aile gelir durumları arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile gelir durumlarına mensup gençler erkeğin düşük statü ve düşük gelire sahip olması konusunda birbirlerine çok yakın düşünmektedirler. Alt, orta ve üst gelir durumu aileye mensup gençlerin hepsi erkeğin düşük statü ve düşük gelire sahip olmasının önemli boşanma sebebi olabileceği düşüncesindedirler.

Boşanma sebeplerinden erkeğin düşük statü ve düşük gelire sahip olması ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ( $p=0,020$ ). Boşanma sebeplerinden erkeğin düşük statü ve düşük gelire sahip olması ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençler erkeğin düşük statü ve düşük gelire sahip olmasının önemli bir boşanma sebebi olacağını düşünmektedirler. Bu konuyu en çok Doğu Anadolu ve Ege Bölgeleri’nden gelen gençler önemserken, en az önemseyenler Güney Doğu Anadolu Bölgesi’nden gelen gençlerdir.

Boşanma sebeplerinden erkeğin düşük statü ve düşük gelire sahip olması ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,983$ ). Boşanma sebeplerinden erkeğin düşük statü ve düşük gelire sahip olması ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde erkeğin düşük statü ve düşük gelire sahip olmasının önemli boşanma sebebi olacağı konusuna farklı aile yapılarına mensup gençler birbirine yakın oranda katılmaktadır. Her üç aile yapısına mensup gençler erkeğin düşük statü ve düşük gelire sahip olmasının önemli bir boşanma sebebi olacağı düşüncesindedirler.

#### 2.2.4.2.16.Şehirleşmenin Yaygınlaşması İle Rahat Yaşama İsteği

Boşanma sebeplerinin bir diğeri ise şehirleşmenin yaygınlaşması ile rahat yaşama isteğinden kaynaklanan sebeplerdir. Zamanla toplumsal yaşam standartları değişmektedir. Kullanılan eşyalar, binilen araçlar ve markaları, oturlan ev, eğitim, sağlık, eğlence, giyim/ kuşam ve diğer alanlarda değişim devam etmektedir. Oturulan evin kalitesi, binilen aracın markası, giyim/kuşamın kalitesi, öğrenim görülen okul v.s. birçok konuda eşler arasında tercih farklılığı bulunmaktadır. Bu farklılık eşler arasında değişik tartışma ve kavgaları beraberinde getirebilmektedir. Bu tartışma ve kavgaların artması sonucu boşanmalar meydana gelebilmektedir. Bu konuda gençlerin ne düşündüğünün öğrenilmesi için konu ile ilgili maddeyi gençlerin kendilerine uygun bir şekilde işaretlenmesi istenmiştir. Gençlerin verdiği cevaplar tablo 90'da verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 59,8'i şehirleşmenin ve rahat yaşama isteğinin önemli bir boşanma sebebi olduğunu düşünmektedir. Şehirleşme ile birlikte rahat yaşama isteğinden kaynaklanan sebeplerin boşanma sebebi olmayacağını düşünenlerin oranı ise % 12,8'dir. Bu konudaki fikrinin net olmadığını düşünenler ise % 17,4'tür.

**Tablo 90.**“Şehirleşmenin Yaygınlaşması ve Yaşam Kalitesinin Yükselmesinin Boşanmada Ne Derece Önemli Olduğu” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	177	31,1
Önemli	164	28,8
Fikrim yok	99	17,4
Az önemli	57	10,0
Hiç önemli değil	73	12,8
Toplam	570	100,0

Boşanma sebeplerinden şehirleşmenin yaygınlaşması ile rahat yaşama isteğinden kaynaklanan sebepler ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,524$ ). Boşanma sebeplerinden şehirleşmenin yaygınlaşması ile rahat yaşama isteğinden kaynaklanan sebeple ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde kızlar ile erkekler bu konuda birbirlerine çok yakın düşünmektedirler.

Boşanma sebeplerinden şehirleşmenin yaygınlaşması ile rahat yaşama isteğinden kaynaklanan sebepler ile aile gelir durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,970$ ). Boşanma sebeplerinden şehirleşmenin yaygınlaşması ile rahat yaşama isteğinden kaynaklanan sebepler ile aile gelir durumları arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile gelir durumlarına mensup gençler şehirleşmenin yaygınlaşması ile rahat yaşama isteğinden kaynaklanan sebepler konusunda birbirlerine yakın düşünmektedir. Bu konuyu en fazla önemseyenler düşük aile gelir durumuna mensup gençlerdir.

Boşanma sebeplerinden şehirleşmenin yaygınlaşması ile rahat yaşama isteğinden kaynaklanan sebepler ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,308$ ). Boşanma sebeplerinden şehirleşmenin yaygınlaşması ile rahat yaşama isteğinden kaynaklanan sebepler ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençler şehirleşmenin yaygınlaşması ile rahat yaşama isteğinden kaynaklanan sebeplerin önemli bir boşanma sebebi olacağını düşünmektedirler. Bu konuyu en çok Doğu Anadolu ve Ege Bölgeleri'nden gelen gençler önemserken, en az önemseyenler Güney Doğu Anadolu Bölgesi'nden gelen gençlerdir.

Boşanma sebeplerinden şehirleşmenin yaygınlaşması ile rahat yaşama isteğinden kaynaklanan sebepler ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,342$ ). Boşanma sebeplerinden şehirleşmenin yaygınlaşması ile rahat yaşama isteğinden kaynaklanan sebepler ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde şehirleşmenin yaygınlaşması ile rahat yaşama isteğinden kaynaklanan sebeplerin önemli boşanma sebebi olacağı konusuna farklı aile yapılarına mensup gençler birbirine yakın oranda katılmaktadırlar. Bu konuyu en fazla önemseyenler çekirdek aileye mensup gençler iken, boşanmış aileye mensup gençler diğer aile yapılarına mensup gençlere göre daha az önemsenmektedirler.

### 2.2.4.2.17.Çocuk Sahibi Olamama

Boşanma sebeplerinden bir diğeri ve araştırma kapsamında değerlendirmeye alınan son maddesi ise çocuk sahibi olamamadır. Evlenme sebeplerinden bir tanesi de çocuk sahibi olma isteğidir. Evlenen gençlerin önemli bir muradı da çocuk sahibi olmaktır. Sadece onların da değil onların anne/babaları ile dede ve ninelerin de muradı budur. Bu bakımdan çocuk sahibi olmak aile de hem psikolojik hem de sosyolojik olarak baskı oluşturabilir. Bu baskı sebebiyle aile bireyleri arasında tartışma ve kavgalar çıkabilir. Çıkan tartışma ve kavgaların büyümesi sonucu boşanmalar olabilmektedir. Bu konuda gençlerin ne düşündüğünün öğrenilmesi için konu ile ilgili maddeyi gençlerin kendilerine uygun bir şekilde işaretlenmesi istenmiştir. Gençlerin verdiği cevaplar tablo 91’de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin 54,4’ü çocuk sahibi olamamanın boşanma sebeplerinden biri olabileceğini düşünmektedirler. Araştırmaya katılan gençlerin % 14’ü çocuk sahibi olamamanın boşanma sebebi olmayacağını düşünmekte iken, % 19 gibi önemli bir oranının bu konudaki düşüncelerinin net olmadığı görülmektedir.

**Tablo 91.**“Çocuk Sahibi Olamamanın Boşanmada Ne Kadar Önemli Olduğu” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Çok önemli	168	29,5
Önemli	142	24,9
Fikrim yok	109	19,1
Az önemli	70	12,3
Hiç önemli değil	81	14,2
Toplam	570	100,0

Boşanma sebeplerinden çocuk sahibi olamama ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,865$ ). Boşanma sebeplerinden çocuk sahibi olamama ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde kızlar ile erkekler bu konuda birbirlerine çok yakın düşünmektedirler. Çocuk sahibi olamama, kızlar ve erkekler her ikisi içinde önemlidir.

Boşanma sebeplerinden çocuk sahibi olamama ile aile gelir durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,491$ ). Boşanma sebeplerinden çocuk sahibi olamama ile aile gelir durumları arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile gelir

durumlarına mensup gençler çocuk sahibi olamama konusunda birbirlerine yakın düşünmektedirler.

Boşanma sebeplerinden çocuk sahibi olamama ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,296$ ). Boşanma sebeplerinden çocuk sahibi olamama ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençlerin çocuk sahibi olamamanın önemli bir boşanma sebebi olacağını düşünmektedirler. Bu konuyu en çok Doğu Anadolu ve Ege Bölgeleri'nden gelen gençler önemserken, en az önemseyenler Güney Doğu Anadolu Bölgesi'nden gelen gençlerdir.

Boşanma sebeplerinden çocuk sahibi olamama ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,172$ ). Boşanma sebeplerinden çocuk sahibi olamama ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde çocuk sahibi olamamanın önemli boşanma sebebi olacağı konusuna farklı aile yapılarına mensup gençler birbirinden farklı oranda katılmaktadırlar. Bu konuyu en fazla önemseyenler geniş aileye mensup gençler iken, boşanmış aileye mensup gençler diğer aile yapılarına mensup gençlere göre daha az önemsenmektedirler.

Buraya kadar verilen bilgiler dahilinde görülmektedir ki, çok sayıda ve önemli boşanma sebepleri vardır. İletişim bozukluğu, fiziki şiddet, evlenilecek kişinin tam olarak tanınmadan evlenilmesi, içki, kumar uyuşturucu bağımlısı olmak, aldatmak, ailelerin aşırı müdahalesi v.b. çok sayıda boşanma sebebi bulunmaktadır. Yukarıda verilen sebeplerin dışında da daha birçok boşanma sebebi vardır. Çünkü her ailenin boşanma sebebi farklıdır. Çünkü her ailenin kimliği farklıdır.

Genel boşanma sebeplerinin yanında, özel boşanma sebepleri bulunmaktadır. Gençlerin, aile yapıları, kişisel özellikleri, eğitimleri, evlilik ve aileden beklentileri, dini sosyal, kültürel ve ahlaki değerleri, düşünce yapıları, yaşları, ekonomik durumları v.b gibi her türlü özellik, aile içi tartışma ve kavgaların sebebi olabilir. Bu sebeplerin artması ya da aynı tartışma ve kavga sebeplerinin sürekli gündemde tutularak abartılması aile içi huzur ve mutluluğu bozarak boşanmalara sebep olabilir.

#### **2.2.4.3.Boşanma Sonrası Çocukların Durumu Hakkındaki Düşünce ve Görüşler**

Aile huzur, mutluluk, güvenin ve sadakatin kaynağıdır. İnsanlar mutlu ve huzurlu olmak için evlenirler. Ama değişik sebeplerle bu mutluluk ve huzur yerini, mutsuzluk ve huzursuzluğa bırakabilir. Bozulan aile huzur ve mutluluğunu yeniden

kazanılması için gerekli çabaların harcanması halinde yine de düzelmemesi durumunda hoş karşılanmasa da boşanma yolu açık tutulmalıdır. Çünkü mutsuz ve huzursuz bir ortamda aile fertlerinin sağlıklı olması düşünülemez. Bu durum aile fertlerinin her biri için çekilmez olur. Bu durumda yapılması gereken öncelikli iş kaybolan aile huzur ve mutluluğunu geri kazanmak için çalışmaktır. Aile büyüklerinden yardım almak, uzman kişilerden destek almak, eşlerin kendi tutum ve duruşlarına çeki düzen vermesi, ailesi için gerekli yatırımları yapması gibi tedbirleri alması gereklidir. Her türlü tedbir alınmasına rağmen aile de işler yolunda gitmiyorsa ki bu az rastlanan bir durumdur, boşanma bir çözüm olabilir.

Boşanmanın aile fertlerinin her biri için önemli problemleri beraberinde getirebilmektedir. Boşanmadan sonra en fazla zararı çocuk/çocuklar görürken bunu kadın ve erkek tarafları izlemektedir. Boşanma sonrası oluşacak zararı en aza düşürmek için boşanmanın makul ve mantıklı bir zemine oturtulması önemlidir. Tarafların anlaşarak ve aşırıya gitmeden boşanmayı gerçekleştirmeleri aile fertlerine en az zararın oluşmasına ve ya boşanmanın olumlu bir şekle dönüşmesine sebep olabilecektir.

Boşanma sonrasında çocukların kimde kalacağı konusunda gençlere soru sorulmuş ve gençlerin bu soruya verdikleri cevaplar tablo 92’de verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan gençlerin % 70,5’i boşanma sonrası çocuğun/çocukların anne yanında kalması gerektiğini düşünürken, % 16’sı babasının yanında kalması gerektiğini düşünmektedir. Gençlerin anne konusundaki tercihlerinin altında yatan birçok sebep bulunmaktadır. Bunların başında annenin babaya göre çocuğa daha şefkatli ve merhametli olacağı düşüncesi ile çocukların bakım ve büyütülme işlerinin annenin daha düzgün yapacağı düşüncesi v.b. gibi diğer önemli sebepler anne tercihinde etkili olmuş olabilir

**Tablo 92.**“Boşanma Sonrası Çocukların Durumu” Konusunda Araştırma Grubunun Düşünceleri

	N	%
Baba	94	16,5
Anne	402	70,5
Babaanne-Dede, Anneanne	19	3,3
Sosyal Hizmetler	7	1,2
Diğer	48	8,4
Toplam	570	100,0

Boşanma sonrası çocukların kimde kalacağı ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,000$ ). Boşanma sonrası çocukların kimde kalacağı ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde kızlar ile erkeklerin bu konuda birbirlerinden farklı düşünmektedirler. Erkeklerin % 23'ü çocukların babasının yanında kalması gerektiğini düşünürken, kızların % 3'ü böyle düşünmektedir. Erkeklerin % 62'si çocukların anne yanında kalması gerektiğini düşünürken, kızların % 84'ü bu şekilde düşünmektedir. Erkeklerin % 4'ü babaanne-dede, anneanne-dede yanında kalması gerektiğini düşünürken, kızların % 1,5'i bu şekilde düşünmektedir. Erkeklerin % 1,5'i sosyal hizmetler kurumunda kalması gerektiğini düşünürken, kızların % 0,5'i bu şekilde düşünmektedir.

Boşanma sonrası çocukların kimde kalacağı ile aile gelir durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ( $p=0,458$ ). Boşanma sonrası çocukların kimde kalacağı ile aile gelir durumu arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile gelir durumuna sahip gençler birbirlerine yakın fakat farklı düşünmektedirler. Aile gelir durumu düşük olan aileye sahip gençler çocukların baba da kalması gerektiğini düşünürken, bu oran aile gelir durumu artıkça azalmaktadır. Aile gelir durumu yüksek aileye mensup gençler çocukların anne de kalması gerektiğini düşünürken bu oran aile gelir durumu azaldıkça azalmaktadır. Aile gelir durumu düşük olan aileye mensup gençler çocukların babaanne-dede, anneanne-dede yanında kalması gerektiğini düşünürken, aile gelir durumu yüksek olan aileye mensup gençler sosyal hizmetlerde kalması gerektiğini düşünmektedir.

Boşanma sonrası çocukların kimde kalacağı ile gelinen bölge arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,000$ ). Boşanma sonrası çocukların kimde kalacağı ile gelinen bölge arasındaki ilişki incelendiğinde farklı bölgelerden gelen gençler boşanma sonrası çocukların kimin yanında kalacağı konusunda farklı düşünmektedirler. Güneydoğu Anadolu, Ege ve Akdeniz Bölgeleri'nden gelen gençler babasının yanında kalması gerektiği düşüncesinde iken, Marmara, Karadeniz ve İç Anadolu Bölgeleri'nden gelen gençler anne yanında kalması gerektiği düşüncesindedirler.

Boşanma sonrası çocukların kimde kalacağı ile aile yapısı arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $p=0,000$ ). Boşanma sonrası çocukların kimde kalacağı ile aile yapısı arasındaki ilişki incelendiğinde farklı aile yapısına mensup gençler boşanma sonrası çocukların kimin yanında kalacağı konusunda farklı düşünmektedirler. Geniş aile yapısına mensup gençler boşanma sonrası çocukların baba da kalması gerektiğini

düşünürken, çekirdek aile yapısına mensup gençler anne de kalması gerektiği düşüncesindedir. Boşanmış aile yapısına mensup gençlerin ise boşanma sonrası çocukların babaanne-dede, anneanne-dede yanında kalması gerektiğini düşünmektedirler. Bu durumda aile yapılarının gençlerin boşanma sonrası çocuğun kimde kalacağı konusundaki düşüncelerinde etkili olduğu anlaşılmaktadır.

Boşanmalar bir toplumun kanayan en önemli yaralarından birisidir. Bu yaranın büyümeden kapatılması için gerekli tedbirlerin alınması ve boşanmaların önüne geçilmesi çok önemlidir. Bunun için aile yapıların kuvvetlendirilmesi, güçlü huzurlu ve mutlu ailelerin kurulması için çalışılmalıdır. Aksi takdirde boşanmalar artacak ve bu büyük bir sosyal yara olarak devam edecektir. Sonuçlarına sadece birkaç aile değil toplumun tamamı katlanacaktır.



## DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Üniversite gençlerinin, evlilik, aile ve boşanma konusunda düşünce ve görüşlerinin ele alındığı bu araştırmanın birinci bölümünde; gençlik, evlilik, aile ve boşanma konuları hakkında temel bir çerçeve çizilmeye çalışılmıştır. Araştırmanın ikinci bölümde ise gençlerin, evlilik, aile ve boşanma konusundaki düşünce ve görüşlerini öğrenmek amacıyla hazırlanmış olan ve Karabük Üniversitesi gençlerine uygulanmış olan anket çalışmasının sonuçları ve analizlerine yer verilmiştir.

Birinci bölümde şu sonuçlara varılmıştır: Gençlik, evlilik, aile ve boşanma konuları Türk toplumunu yakından ilgilendiren, toplum için adeta vazgeçilmez kurumlardır. İlk insanlardan bu tarafa var olan ve dönemsel olarak varlığında yapısal değişikliklere maruz kalan aile, aileyi nikah ile meşru zemine oturtan evlilik, ailede işlerin yolunda gitmemesi sonucu, istenmeyen sonuçları olan boşanma konusu ve tüm bu süreçlerden olumlu ve olumsuz etkilenen gençlik toplumun önemli değerleridir.

Gençlik bir toplumun gelecek güvencesi milli ve manevi değerlerinin taşıyıcısı olan dinamik bir yapıdır. Bu yapının sağlam olması gelecek birkaç neslin sağlıklı olması demektir. Evlilik, aile ve boşanma konusu olduğunda bu önem daha da artmaktadır. Bu açıdan gençlik, hiçbir zaman ve hiçbir şekilde ihmal edilememesi gereken çok özel bir kurumdur.

Günümüzde gençlerin evlilik, aile ve boşanma konusundaki düşünce ve görüşlerini etkileyen unsurlar bir hayli artmıştır. Son iki-üç yüzyıldır devam eden Batılılaşma (modernite), teknolojik gelişmeler, tv, internet, cep telefonu ile son dönemde iyiden iyiye hayatın bir parçası olan sosyal paylaşım siteleri (chat, facebook, twitir) ve üniversitelerin yaygınlaşması ile eğitim olanakların artması gibi önemli sebepler gençlerin dünya algısına etki ettiği gibi, evlilik, aile ve boşanma konularındaki düşünce ve görüşlerine de olumlu/olumsuz etki etmektedir. Bu durum, TUIK, Türkarıslan, Yılmaz, Ceylan ve Özgüven'in gençlerle ilgili yaptığı çalışmalarda görülmektedir. Bu açıdan gençlerin anne/babasının evlilik ve aileye yüklediği anlam ve evlilik ve aileden beklentileri ile kendisinin evlilik ve aileye yüklediği anlam ve beklentilerinde farklı olabilmektedir. Bu durum gencin içinde bulunduğu durumdan kaynaklanmaktadır.

Toplum varlığını devam ettirmek durumundadır. Bunun için toplumun her kesimi tarafından kabul görmüş, bağlı olduğu inanç değerlerine ters düşmeyen bir şekilde üremesini devam ettirmek isteyecektir. Türk toplumunda bu konu Cumhuriyet'in kurulmasıyla birlikte bir dizi resmi işlemlerin (resmi nikah) takibi sonucu olmakla birlikte, toplumun inanç değerlerine uymak bakımından ise dini nikah meşru olmuştur. Toplum çoğalmasını nikahla kurduğu evlilik neticesinde devam ettirmektedir.

İnsanları dolayısıyla gençleri evliliğe iten birçok sebep bulunmaktadır. Bunların başında evliliğin toplumun geneli tarafından kabul gören bir yapı olması gelmektedir. İnsanları evliliğe iten diğer önemli sebep ise, üreme ve neslini devam ettirme isteğidir. Bunlardan başka insanları evliliğe iten bir takım sebepler de bulunmaktadır. Bunlar; cinsel arzusunu tatmin etme isteği, toplumsal statü kazanma arzusu, ekonomik, bağımsızlığa kavuşma isteği, çocuk sahibi olma isteği, düzenli ve mutlu bir yaşam isteği gibi çok önemli sebeplerdir. Bunlardan başka her insan için ön plana çıkan önemli sebepler de bulunabilmektedir. Akrabalık bağlarını devam ettirme isteği, sevdiği bir insanla yaşama isteği gibi.

Bir gencin evlenebilmesi için birçok engeli aşması ve uzunca bir yolu enerjisini bitirmeden tamamlaması gerekmektedir. Bir gencin evlenebilmesi için, belirli yaş ve olgunluğa gelmesi gerekmektedir. Belirli yaş ve olgunluğa da ancak, eğitimini tamamlayarak, güzel bir meslek ve iyi bir iş sahibi olarak, ekonomik özgürlüğe kavuşarak, askerliğini yaparak, çeyizini tamamlayarak gelebilmektedir. Bunlar evlenme için yeterli sebepler de değildir. Tüm bu engelleri aşan genç, kiminle ve nasıl evleneceğine yönelik önemli kararları vermesi gerekecektir. Bu kararları vermeden önce ise kendisi için evliliğin ne olduğu, evliğe hangi anlamları yüklediği ve evlilikten ne beklediğinin cevaplarını bulmuş olması gerekmektedir. Bu cevapları bulan gencin önünde ise nasıl birisiyle evleneceğine yönelik eş seçme kriterleri bulunmaktadır. Bu süreç, gencin kendisini tanıması, evliliğe yüklediği anlam ve evlilikten beklentilerinin netleşmesi sonrası çok zor olmayacaktır. Kendisini tanıyan, evliliğe yüklediği anlam ve önem ile evlilikten ne beklediğin bilen genç nasıl bir insanla mutlu ve huzurlu, saadet dolu bir evlilik yürütebileceğini düşünürse, evleneceği eşte arayacağı kriterler de o şekilde olacaktır.

Evlenme düşüncesinde olan gençlerin önünde birçok eş seçme kriteri bulunmaktadır. Evleneceği kişinin ekonomik durumu, yaşı, eğitimi, ailesi, mesleği, iyi

bir iş sahibi olması, ahlaklı ve dürüst olması, yaşam tarzlarının uyuşması, aynı dinden olması v.s. bunları çoğaltmak mümkündür. Burada önemli olan ve ön plana çıkan gencin nasıl bir aile istediği ve evliliğe yüklediği anlamdır. Şayet genç dini ve ahlaki değerlere önem veriyorsa bu şekilde bir eş adayı arayacak, ekonomik değerlere önem veriyorsa, zengin olması, iyi bir mesleğinin olması ve iyi bir iş sahibi olmasını önemseyecektir. Aile ve akrabalık bağlarını önemsiyorsa, yakın çevreden veya akrabadan evlilik düşünecektir. Bu tamamen gencin kendisini tanıması, evlilikten beklentisine ve evliliğe yüklediği anlamla ilişkilidir.

Kendi kriterlerine uygun eş adayını bulan gencin, evlenme kararını nasıl vereceği de önemlidir. Bu konuda yapılan araştırmalar, gençlerin evlilik kararını evleneceği kişiyle birlikte vereceği ve ailesinin de onayını almak istediği görülmektedir. Gencin evlenme kararını evleneceği kişiyle almak istemesi, onun kendi kişiliğini önemsemesi ile ilgili olduğu söylenebilir. Bu konuda ailesinin onayını almak istemesi ise doğup büyüdüğü ailesini önemsemekle birlikte, ailesinin onayı olmadan maddi ve manevi önemli sıkıntılar yaşayabileceği düşüncesinden olabilir. Evlenme kararı veren ve ailesinin onayını alan genç, nikahla birlikte bu evliliği başlatmış ve artık aile olmuştur.

Hayatımın kadını/erkeğini bulacağım düşüncesiyle ABD ve Avrupa'da başlayan ve yaygınlık kazanan flört günümüzde Türkiye'de de yaygınlık kazanmaya başlamıştır. Üç aşaması olan ve masumane duygularla başlayan flört günümüzde gençlerin rağbet gösterdiği bir şekil almıştır. İnsanların genellikle kendi özelliklerini sakladığı ve karşı tarafa iyi görüldüğü bu süreç uzmanların değimiyle gençlerin birbirlerini karşılıklı kandırdıkları bir tarz almaktadır. Hep iyi yönlerini gösteren ve karşı tarafında iyi yönlerini gören gençler evlendiğinde önemli oranda hayal kırıklığı yaşayabilmektedir. Bu açıdan Türk toplum ve kültürüne uymayan bu tür davranışlar ve sonuçları konusunda gençlerin bilgilendirilmesi gerekmektedir. O yaşlarda atacakları yanlış bir adımın gelecekteki açısından önemli sakıncaları olabileceğini ve bu dönemde tedbirli davranılması gerektiği değişik şekillerde anlatarak bu konunun önemi vurgulanmalıdır.

Aile toplumun temeli ve çekirdeğidir. Asırladır varlığını sürdürmekle birlikte zamanla birçok değişimlere de sahne olmuştur. Evlilikle birlikte aile olan gençlerin bu aileye hangi anlamları yüklediği, ailede otoritenin nasıl paylaşılacağı, ailede yaşanan krizlere karşı nasıl bir tutum içine girileceği önemlidir. Burada gençlerin ailesinden

gördükleri, aldığı eğitim ile kişisel yapıları ve aileye yüklediği anlam önemli olmaktadır.

Aile yapısında zamanla değişimler olmuş olsa da, aile her dönemde önemli işlevleri yerine getirmeye devam etmektedir. Aile insanların huzur bulduğu, mutlu ve güven içinde yaşadıkları, kendilerini iyi hissettikleri özel yapılardır. Kişi, ailesinde kendini bulur, özellikleri tanır. Hayata karşı direnç oluşturur. Toplumsallaşmasını, sağlar, toplumda statü edinir ve ekonomik olarak kendi ayakları üzerinde kalmayı öğrenir. Bu açılarından aile toplumun çekirdeği durumundadır. Ailenin korunması ve varlığını sağlıklı bir şekilde devam ettirmesi çok önemlidir.

Aile yapısında değişimler yaşandığı var olan bir gerçektir. Geleneksel geniş aile zamanla yerini modern çekirdek aileye bırakmıştır. Günümüzde ise özellikle ABD ve Avrupa'da yeni aile türleri ile aileye alternatif kurumlar ortaya çıkmaya başlamıştır. Aile yapısında meydana gelen her değişiklik ailenin işlevlerinde daralmaya sebep olmuştur. En geniş işlevleri olan ve işlevlerine en iyi şekilde yerine getiren aile geniş aile iken, günümüzde ortaya çıkan üvey aile, babasız aile türleri, dar ve aile işlevlerini yerine getirmede en düşük olan aile yapılarıdır. Bu durumun birçok sakıncası vardır. O açıdan geleneksel geniş aile ile modern çekirdek aile yapılarının korunması son derece önemlidir.

Aile huzur, mutluluk ve güvenin kaynağıdır. Her insan mutlu, huzurlu ve güven içinde olmak için aile olmayı hedefler. Mutlu, huzurlu ve güven için kurulan aile de mutluluk bozulur, huzur kaçar ve aile güven ortamı olmaktan çıkar. Bu durumda boşanma gündeme gelebilir. İnsanları, boşanmaya iten birçok önemli sebep bulunmaktadır. Eşler arasındaki iletişim bozukluğu, aldatma ve ya aldatılma korkusu içinde olma, fiziki şiddet, içki kumar ve uyuşturucu bağımlılığı, kötü muamele, ekonomik sebepler, ailelerin aşırı müdahalesi, kadının eğitiminin yükselmesi ve ekonomik bağımsızlığına kavuşması, şehirleşmenin yaygınlaşması, kültür farklılığı gibi. Bunların dışında her ailenin yapısının farklı ve her ailenin bireylerinin özellikleri değişik olduğu için, her ailenin boşanma sebebi farklı olabilmektedir.

Boşanma bir dizi süreçten sonra gerçekleşmektedir. Boşanma sonucunda en fazla etkilenenler çocuk/çocuklardır. Çocukların, anne/babalarının boşanmasını kabul etmesi oldukça zor olmaktadır. Çocuklar hem psikolojik, hem de maddi ve manevi ciddi sıkıntılar yaşayacaktır. O açıdan boşanma sonrası en fazla zararı çocuklar görmektedir. Bunu kadın izlemektedir. Boşanan kadının baba evine dönmesi sonucu yaşayacağı

sıkıntılar, ekonomik olarak yaşayacağı sıkıntılar, toplum tarafından “kocadan ayrılan kadın” yakıştıması sonucu yaşayacağı sıkıntılar boşanma sonrası en fazla etkilenen ikinci grup yapmaktadır. Boşanmadan en az etkilenen grup ise erkektir. Buna rağmen boşanma sonrası erkeğin topluma adaptasyonu çok uzun sürebilmektedir.

Araştırmanın ikinci bölümünde ise, Karabük Üniversitesi gençlerine uygulanan anket çalışmasının analizleri yapılarak üniversite gençlerinin evlilik, aile ve boşanma konusundaki düşünce ve görüşleri incelenmeye alınmıştır. Araştırmadan şu sonuçlar elde edilmiştir:

Araştırmaya katılan üniversite gençlerinin, evlilik aile ve boşanma konusundaki düşünce ve görüşlerini en fazla etkileyen cinsiyettir. Gençlerin evlilik, aile ve boşanma konusunda düşünce ve görüşleri genellikle cinsiyete göre farklılık oluşturmaktadır. Genellikle kızlar ve erkekler aynı doğrultuda düşünürken, bazı konularda kızlar erkeklerden farklı düşünmekte, bazı durumlarda da erkekler kızlardan farklı düşünmektedirler. Bu durumun ortaya çıkmasındaki en önemli sebep kızlar ve erkeklere yüklenen toplumsal rollerdir.

Araştırmaya katılan gençlerin genellikle orta gelir durumuna sahip gençlerdir. Gençlerin bir kısmı alt gelir durumuna sahip gençler iken, bir kısmı da üst gelir durumuna sahip gençlerdir. Aile gelir durumlarının gençlerin düşünce ve görüşlerinde bazı farklılıklara sebep olmaktadır. Bazı konularda alt gelir durumu aileye mensup gençler ön plana çıkarken bazı durumlarda üst gelir durumu aileye mensup gençlerin düşünceleri ön plana çıkmaktadır.

Gençler, Karabük Üniversitesi'ne değişik bölgelerden gelmişlerdir. Karabük Üniversitesi'nde okuyan öğrencilerin büyük çoğunluğu Marmara, Karadeniz ve İç Anadolu Bölgeleri'nden gelen gençler oluşturmaktadır. Gençlerin evlilik, aile ve boşanma konusunda bölgesel anlamda farklılık olduğu gibi bazen, aynı doğrultuda düşünebilmektedirler. Bölgesel anlamda, Akdeniz ve Ege Bölgelerinden gelen gençler birbirine yakın düşünürken, Karadeniz, Marmara ve İç Anadolu Bölgeleri'nden gelen gençler genellikle aynı anlamda düşünmektedirler. Güneydoğu ve Doğu Anadolu Bölgeleri'nden gelen gençlerin bazı konularda aykırı düşünceleri göze çarpmaktadır.

Üniversite gençlerinin, yaşadığı aile yapısı yüksek oranda çekirdek aile iken, % 25 oranında geniş aile yapısına mensup, küçük bir oranı ise boşanmış aile yapısına mensupturlar. Aile yapısının gençlerin düşünce ve görüşlerinde önemli etkisinin olduğu görülmektedir. Geniş aile yapısına mensup gençlerle çekirdek aile yapısına gelen

gençler genellikle aynı doğrultuda düşünürken boşanmış aile yapısına mensup gençler bunlardan farklı düşünmektedirler. Geniş aile yapısına mensup gençler ile çekirdek aile yapısına mensup gençlerin aynı doğrultuda düşünmesinde, gençlerin kendi düşüncelerinin ön planda tutması ile aile büyüklerinin gençlerin düşünce ve görüşlerinde önemli tesirinin olmadığı söylenebilir. Ayrıca geniş aile yapısı itibariyle çekirdek aileden farklı olsa da, işlevleri itibariyle çekirdek aileye çok yakındır.

Gençlerin “**evlilik**” hakkındaki düşünceleri şu şekilde gerçekleşmiştir:

Gençlerin büyük çoğunluğu evliliğin önemli olduğunu düşünmektedirler. Kızlar bu konuyu erkeklere göre daha fazla önemsemektedirler. Gençlerin büyük bir oranı evlilikten korkmamaktadır. Evliliğin önemli olduğu konusuna erkeklere göre daha yüksek oranda katılan kızlar, evlilikten korkma konusunda ise, erkeklere göre daha çok evlilikten korkmakta oldukları görülmektedir.

Kızlar ve erkekler için evlenme yaş oranları farklıdır. Kızlar erkeklere göre daha erken yaşta evlenirken, erkekler kızlara göre daha sonraki yaşlarda evlenmektedir. Kızlar için ideal evlilik yaşı, 22-24 aralığında iken, erkekler için ideal evlilik yaşının 25-29 olduğu görülmektedir. Kızlar kendileri için ideal evlilik yaşını 25-29 olarak görürken, erkekler için ideal evlilik yaşının 25-29 ve 30 ve üzeri olması gerektiği düşüncesindedirler.

Gençlerin evlilik kararı verme öncesinde karar vermesine etki eden bir dizi kriterleri geçmesi gerekmektedir. Bunların başında eğitimi tamamlamak, ekonomik özgürlüğe kavuşmak, geçerli bir meslek sahibi olmak gibi etkenler gelmektedir. Gençlerin evlilik kararı vermesinde, eğitimlerini tamamlamaları gençlerin tamamı için öncelikle kriterdir. Gençler eğitimi yarıda bırakarak evlenme taraftarı değildir. Eğitimlerini tamamlayan gençlerin önündeki diğer önemli kriter ise ekonomik özgürlüğe kavuşmaktır. Gençlerin % 90 gibi büyük bir kısmı evlenme kararı vermede ekonomik özgürlüğün önemli olduğunu düşünmektedirler. Gençler için ekonomik özgürlük bir kriter olmaktan daha öte bir ön şart olarak görülmektedir. Çünkü eğitimi tamamlama maddesi ile bundan sonraki iki madde, geçerli bir meslek sahibi olma ve iyi bir iş sahibi olma, maddelerinin altındaki temel düşünce ekonomik sebeplerle ilgilidir. Evlenme kararı verecek gençlerin, öncelikle ekonomik konularla ilgili problemleri halletmeleri gerektiğini düşünmektedirler.

Evlenme kararı verme de diğer önemli etken ise, evlilik yaşına ulaşmış olmasıdır. Gençler evlenme düşüncesinde olan birinin, evlenme yaşına ulaşmış olması gerektiğini düşünmektedirler. Gençler için ideal evlilik yaşı yukarıda görüldüğü üzere, kızlar için, 22-24, erkekler için 25-29 olarak düşünülüyordu. Bu durumda kızlar ve erkeklerin evlenme kararı alabilmeleri için bu yaşlara ulaşmaları gerekmektedir. Bunun temel sebeplerinden biri, evliliğin sorumluluğunu taşıyabilme kabiliyetine erme, iken diğer önemli sebeplerinden birisi de ekonomik olarak uygun şartların oluşması olarak düşünülmüş olabilir.

Evlenme kararı vermede diğer önemli etkenler ise fiziki olgunluğa ulaşma, askerliğini yapma ve çeyizin tamamlanmış olması konularıdır. Gençler evlenme düşüncesinde olan birinin, fiziki olarak evlenme olgunluğuna gelmiş olması gerektiğini, askerlik probleminin olmaması gerektiğini ve çeyizin hazır olması gerektiğini düşünmektedir.

Gençler evlenme kararını evleneceği kişiyle birlikte vererek, sonradan anne/babalarının rızasını almayı düşünmektedirler. Kızlar evlenme kararını daha çok kendi istediği doğrultuda almak istemekle birlikte ailelerinin de iznini almayı düşünmektedirler. Erkekler ailesinden bağımsız olarak ta evlenme kararı alabileceklerini düşünmektedirler.

Tanışarak evlenme, gençlerin en yüksek oranda tercih ettiği evlenme türü olduğu görülmektedir. Kızların daha yüksek oranda tercih ettiği evlenme türü de bu evlenme türüdür. Erkeklerin kızlara göre daha çok tercih ettiği evlenme türü ise görücü usulü evlenme olduğu görülmektedir. Tanışarak evlenme ve evlenme kararını kendi evleneceği kişiyle verme konuları gençlerin evlenme konusunda kendi düşünce ve görüşlerini ön plana çıkarmakla birlikte, flört konusunda da pozitif bir yaklaşım içinde olacaklarını gösteren önemli bir delildir. Gençlerin daha önce flört eden birisiyle evlene bilirim ifadesine katılma oranları yüksek oranda onay almaktadır. Yani gençlerin büyük oranı daha önce flört eden birisiyle evlenilebileceğini düşünmektedir.

Genellikle tanışarak evlenmeyi tercih eden gençler, sanal ortamda tanışılan birisiyle evlenmeyi onaylarken, tv'den evliliği onaylamamaktadır.

Evlenme yaş ve olgunluğuna gelen gençlerin evlenmek istediği kişide arayacağı birçok özellik bulunmaktadır. Ahlaklı olması, dindar olması, zengin olması, yaşam tarzlarının uyumlu olması, iyi bir aileden olması, evliliğe hazır olması, iyi bir eş olacağına inanç, iyi bir anne/baba olacağına inanç, aynı dinden olmak, aynı mezhepten

olmak v.b. gibi birçok özellik evlenilecek kişide aranan özellikler arasındadır. Gençlerin en fazla önemseydiği özellikler, ahlaklı olmak, iyi bir eş olacağı olan inanç, iyi bir anne/baba olacağına olan inanç, aynı dinden olmak, evliliğe hazır olduğuna dair inanç, ailenin uygun bulması ve dindar olması özellikleridir.

Gençler tarafından diğerlerine oranla daha az oranlarda tercih edilen özellikler ise, aynı ırktan olmak, cinsel çekiciliğinin olması ve aynı memleketten olmak gibi özelliklerdir. Bu özelliklerin dışında başka özellikler de vardır. Bu evlenecek gencin evliliğe yüklediği anlam ve evlilikten beklentisi ile ilgilidir. Bazı gençler akrabalık bağlarını önemser, akraba ile evlenmeyi tercih eder, bazıları dindar olmasını ister o özelliğini ön planda tutar, bazıları iyi bir meslek sahibi olmasını ister o kriteri ön planda tutar ve ona göre bir tercihte bulunur. Evlenecek genç, her kritere ayrı -ayrı bakmaz, hangi özelliği önemsiyorsa o kriteri ön plana çıkarır ve ona göre bir tercihte bulunur.

Evlenme kararı veren gençlerin birbirlerini tanıma, yanlış karar vermeme, evliliğe hazırlanma, aile ve akrabaları tanıma dönemi bulunmaktadır. Bu dönem gençlerin evlenme konusunda attığı ciddi adımlardan birisidir. Bu döneme nişanlılık dönemi denir. Gençler, nişanlılık döneminin gerekli olduğunu düşünmektedir. Nişanlılık döneminin gerekli olduğunu düşünen gençler bunu özellikle birkaç sebebe dayandırmaktadır. Bunların başında evliliğe hazırlık yapmak konusu gelmektedir. Gençler nişanlılık döneminin evliliğe hazırlık yapmak için gerekli olduğunu düşünmektedirler. Bunun dışında nişanlılık dönemi, evlilik için yanlış kararlar vermemek ve aile ve akrabaları tanımak için gereklidir.

Flört eden birisiyle evlenme konusuna yüksek oranda katılan gençlerin nişandan ayrılan birisiyle evlilik konusunda daha temkinli davranmaktadırlar. Bu açıdan nişandan ayrılan birisiyle evliliği daha az onaylamaktadırlar. Nişandan ayrılan birisiyle evliliğe erkekler kızlardan daha temkinli yaklaşmaktadırlar. Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri'nden gelen gençlerin nişandan ayrılan birisiyle evlilik konusunda diğer bölgeden gelen gençlere göre daha mesafeli yaklaşmaktadırlar.

Gençlerin en fazla tercih ettiği nikah türü, hem resmi hem de dini nikah türüdür. Gençler evliliklerinin hem hukuki boyutunu, hem de toplumsal kabul (dini) boyutunu önemsemektedirler. Gençlerin % 10'u sadece resmi nikahın yeterli olacağını düşünürken, % 2 gibi az bir kısmı nikahsızda birlikte olunabileceğini düşünmektedir. Kızların büyük oranı, daha çok hem resmi hem de dini nikah olmalı düşüncesindedir.



Hiçbir nikah olmadan birlikte yaşanabileceğini düşünenlerin daha çok erkekler olduğu görülmektedir.

Gençlerin cinsel bilgi kaynakları cinsiyet, aile gelir durumu, bölge ve aile yapısına göre farklılık oluşturmaktadır. Kızların cinsel bilgi kaynakları aile ve arkadaş çevresi iken, erkeklerin cinsel bilgi kaynakları yazılı kaynaklar ile internettir. Orta gelir durumuna sahip aileye mensup gençlerin cinsel bilgi kaynakları aile ve arkadaş iken, alt gelir durumu aileye mensup gençlerin cinsel bilgi kaynakları, arkadaş ve internettir. Ege ve Akdeniz Bölgeleri'nden gelen gençlerin bilgi kaynakları arkadaş çevresi iken, Marmara ve Karadeniz Bölgesi'nden gelen gençlerin bilgi kaynakları, arkadaş ve internettir.

Gençlerin “**Aile**” konusundaki düşünceleri şu şekildedir:

Gençler ailenin toplumun temeli olduğunu düşünmektedirler. Ailenin toplumun temeli düşüncesine kızlar erkeklere göre daha fazla katılmaktadırlar. Bölgesel anlamda ise Karadeniz ve Marmara Bölgesi'nden gelen gençler ailenin toplumun temeli olduğu düşüncesine diğer bölgelerden gelen gençlere göre daha fazla katılmaktadırlar.

Gençlerin ailenin “geçerliliğini koruduğu”, “gerekli olduğu”, “sıcaklığını koruduğu” ve “çocuklar için eğitim yuvası olmaya devam ettiği” düşüncelerine yüksek oranlarda katılmaktadırlar. Bu durumda gençler ailenin, toplumun temeli olduğu düşüncesi ile birlikte, toplum için gerekli olduğunu düşünmektedirler. Bireyleri için mutluluk, huzur ve güven yeri ve sıcak bir yuva olan aile, gençlerin düşünce ve görüşlerine göre çocuklar için önemli bir eğitim yuvası olmaya devam etmektedir.

Gençlere göre aile, her ne kadar yapısında değişiklik olsa da, bazı önemli işlevlerini yerine getiremese de hala geçerliliğini koruyor ve toplumun sağlıklı bir şekilde devamı için gereklidir.

Gençlerin düşüncesindeki ideal aile, karşılıklı sevgi ve saygının olduğu, aile üyelerinin birbirine bağlı olduğu bir ailedir. Gençler ailenin işlev ve önemini farkındadırlar. Ailenin önemli işlevlerinden biri, üyelerine sevgi ve saygıyı ile sadakat duygularını aşılıyarak topluma kazandırmak ve hayata hazır hale getirmektir. Bu açıdan gençlerin düşüncesindeki aile, karşılıklı sevgi ve saygının olduğu, bağlılığın olduğu ailedir. Sevginin saygının ve bağlılığın olmadığı bir yer zaten aile olmaz. Böyle bir yapı aile olma özelliğini yitirmiş, yıkılmaya ramak kalmış demektir.

Ailede otorite dağılımı konusunda gençler farklı şekillerde düşünmektedirler. Ailedeki otoritenin eşler arasında paylaşılması gerektiği düşüncesi kızlarda daha belirgin iken, otoritenin erkekte olması gerektiği konusundaki düşünce erkeklerde daha belirgindir. Erkeklerin önemli bir kısmı ailede otoritenin kadınla paylaşılması gerektiği düşüncesinde oldukları görülmektedir. Bu durumda gençler gelecekte ailede otoritenin değişeceğinin sinyalini de vermiş olmaktadır. Ailede otoritenin değişmesi demek aile yapısının değişmesi demektir.

Aile, değişik zamanlarda ve değişik konular sebebiyle değişik boyutlarda tartışma ve kavgalar olabilmektedir. Her ailenin yapısı ve özellikleri ile aile üyelerinin kişisel özellikleri farklı olduğu için, tartışma ve kavga sebepleri farklı olabilmektedir. Her ailede önemli kriz dönemleri olabilir. Ani ölümler, trafik kazaları, ağır hastalıklar, sırlar, maddi sıkıntılar v.s olabilmektedir. Aile bu krizlere hazırlıklı olmalıdır. Şayet hazırlıklı olmazsa en küçük sebepler bile çok önemli tartışma sebebi olabilir. Hatta böylesi zor krizlerle karşılaştığında aile neredeyse yıkılma aşamasına gelebilir, hatta yıkılabilir. Gençler, ailede problem yaşandığında karşılıklı oturup çözmeyi düşünmektedirler. Ancak kendi çözemeyeceği konular ile kendi çözemeyecekleri boyutlarda problem olduğunda ne yapacakları önemlidir. Gençlerin çok az bir kısmı ailede yaşanan problemlerin çözümünde uzman yardımı almayı düşünmektedirler.

Ailede, bazı sebeplerle tartışma ve kavgalar olabilmektedir. Önemli olan bu tartışma ve kavgaları büyütmeden bitirebilmek tatlı bir sonuca bağlayabilmektir. Şayet bu olmaz tartışma ve kavgalar büyütülürse, ailede huzur ve mutluluk kalmadığı gibi bu durum önemli boşanma sebebi de olabilecektir. Gençlerin bu konudaki düşüncelerinde konulara göre önemli farklılık oluşmaktadır.

Boşanma sebeplerinin her biri aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada önemli etkidir. Bu sebeplerin dışında aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada farklı sebepler vardır. Gençlere göre, aile içi tartışma ve kavgaları oluşturmada önemli etkenler, eşlerin birbirlerinin giyim/kuşama aşırı müdahalesi, özel günlerin unutulması, evin dağınıklığı, evlenmeden önceki arkadaşlarla görüşme, bayramlarda önce erkeğin ailesine mi, kadının ailesine mi gidileceği, yemeklerin tadı, tuzu ile ilgili konulardır.

Evin eşyalarının yenisiyle değiştirilmesi, çocuğun okula götürülüp/alınması, akraba ziyaretleri ve alış- verişte listenin eksik kalması gibi konular gençlere göre önemli tartışma konusu değildir.

Gençlerin “**boşanma**” konusundaki düşünce ve görüşleri şu şekilde oluşmuştur:

Ailenin toplumun temeli olduğunu, sıcaklığını koruduğunu, toplumun temeli ve devamı için gerekli olduğunu düşünen gençler, boşanmaların kolay olmaması, basit sebepler yüzünden ailenin dağılmaması gerektiğini düşünmektedirler. Kızlar bu konuyu erkeklere göre daha çok önemsemekte ve ailenin devamını istemektedirler.

Ailede işler her zaman yolunda gitmeye bilir. Bazen çıkışlar, bazen inişler yaşanır. Bazen çok önemli krizler olabilir, bazen çok mutlu anlar yaşanır. Bazen önemli tartışma ve kavgalar olabilir, bazen de pek de önemli olmayan konular tartışma konusu olabilmektedir. Aile yaşanan ve yaşanacak olan krizlere kavga ve tartışmalara dayanıklılık kazanması gerekir. Şayet aile bu durumlara hazırlıklı olmazsa boşanma gündeme gelebilir. Zamanla boşanma gerçekleşebilir.

Araştırmaya katılan gençler, iletişim bozukluğu, fiziki şiddet görmek, içki, kumar ve uyuşturucu bağımlısı olma, aldatılma ve ya aldatılma korkusu içinde olma, hatalı eş seçimi, eşin evi terk etmesi, evlilikten umduğunu bulamama, konularının çok önemli boşanma sebebi olduğunu düşünmektedirler.

Yaşanan toplumsal ve bireysel değişimler sonucunda, aile bağlarının çözülmesinde ve kopmasında etkili yeni etkenler ortaya çıkmıştır. Kadının eğitim seviyesinin yükselmesi ve ekonomik bağımsızlığını kazanması, şehirleşmenin yaygınlaşması ve rahat yaşama isteğinden kaynaklanan sebepler, sosyal paylaşım sitelerinin çoğalması ve sanal bağımlılık gibi konular yeni dönemde ortaya çıkmış boşanmalarda önemli etkisi olan konulardır.

Boşanma, önemli bir süreçtir. Boşanma sonucunda önemli ve ciddi bireysel ve toplumsal sorunlar ve sonuçlar ortaya çıkmaktadır. Boşanmadan etkilenen en önemli grup çocuklardır. Boşanma sonrası çocuk/ çocukların ne olacağı konusu boşanmanın önemli sonuçlarından biridir. Bu konuda gençler farklı şekillerde düşünmektedir. Araştırmaya katılan gençlerin % 70'i boşanma sonrası çocukların anne yanında kalması gerektiği düşüncesindedir. Bu düşünce kızlar tarafından daha belirgin bir şekilde ifade edilmektedir. Aile gelir durumuna göre ise alt gelir grubuna mensup gençler boşanma sonrası çocuğun babaanne-dede de kalması gerektiğini düşünürken, üst gelir grubu aileye mensup gençler anne yanında kalması gerektiğini düşünmektedirler. Marmara, İç Anadolu ve Karadeniz Bölgeleri'nden gelen gençler boşanma sonrası çocuğun annede kalması gerektiğini düşünürken, Güney Doğu Anadolu Bölgesi'nden gelen gençler babada kalması gerektiğini düşünmektedirler. Boşanmış aile yapısına mensup gençler babaanne-dede, anneanne-dede yanında kalması gerektiğini düşünürken, geniş aileye

mensup gençler baba yanında, çekirdek aileye mensup gençler de anne yanında kalması gerektiğini düşünmektedirler.

Boşanma sonrası sadece çocuk/çocuklar değil, kadın, erkek ve ailenin diğer fertleri ve toplum olumsuz şekilde zarar görmektedir. Boşanmanın hem bireysel hem de toplumsal boyutu vardır. Boşanmalar ne kadar artarsa toplum, madden ve manen o derece zarar görecektir.

Bu açıdan gelecek nesillerin sağlıklı ve mutlu olması için, gelecek dönem aile yapılarının sağlam ve güçlü olması için önemli ve acil tedbirler alınmalıdır. Türkiye’de son dönemde bu konularla ilgili yapılan çalışmalar göz doldurmaktadır. Özellikle, 2011 Yılında Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının kurulması bu iki alanlarla ilgili çalışmaların daha çok önem kazanmasını sağlamıştır. Özellikle, gençlerle ve aile ile ilgili yapılan çalışmaların sayısı artmış gençlerin problem ve sorunlarıyla daha çok ilgilenilir olmuş ve gençlere burs, yurt, iş konusunda önemli destek vermeye başlanmıştır.

Aile konusunda ise Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı önemli çalışmalar başlatmış ve yürütmeye devam etmektedir. TÜİK’in verilerinden anlaşıldığı gibi Türkiye’de aileler hızla çözülüyor ve boşanma sayıları her yıl artmaya devam ediyor. Aile ve sosyal politikalar bakanlığı bu durumun önüne geçmek, Türkiye’de aile yapısını güçlendirmek huzurlu ve mutlu evlilikler ve aile kurumu için evlilik öncesi, evlilik okulu projesi ile evlilik sonrası aile okulu projesini hayata geçirmiş ve bu konuda önemli çalışmalar yürütmektedir.

Aile kurumunun güçlenmesi için yapılan çalışmalardan bir diğeri ise Türkiye’nin aile profili çıkarılarak, ihtiyacı olan ailelere “aile danışmanı” görevlendirmesidir. Bu çalışma ile problemlili ailelerle devlet yakından ilgilenecek, ailenin ihtiyacı olduğu, sağlık, ekonomi, hukuk, eğitim ve sosyal hayata katılım konusunda önemli destekler verilecek ve aile yönlendirilecektir. Bu tür gelişmelerin her yönü ile desteklenmesi ve artırılması Türkiye’nin gelecek nesillerinin sağlıklı ve mutlu olmasına önemli katkılar sağlayacaktır. Türkiye’nin aile yapılarının güçlenmesine, insanların huzur ve mutluluğunun artmasına, ülkenin refah ve huzuruna çok önemli katkılar yapacaktır.

Bu çalışmaya göre, araştırmaya katılan gençler temel alınarak şu sonuca varılabilir:

Gençlerin, evlilik, aile ve boşanma konusundaki düşünce ve görüşleri, zamana ve yaşanan şartlara göre değişebilmektedir. Gençlerin, evlilik, aile ve boşanma

konusundaki düşünce ve görüşlerinin değişmesinde; cinsiyet, aile yapıları, aile gelir durumları, yaşadıkları bölge, arkadaş çevreleri ile modernite, yazılı ve görsel basınla birlikte internet ve buna bağlı sebepler, eğitim seviyesinin yükselmesi ve şehirleşmenin yaygınlaşmasının, olumlu ve ya olumsuz etkileri görölmektedir.

**KAYNAKLAR**

- ACAR, M. “*Türkiye’de madde bağımlılığı ve gençlik*”. Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale, 2006, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.).
- ARMAĞAN, İbrahim. *Toplum Bilim*, Barış Yayınları, İzmir, 1988.
- ARIKAN, Ç. *Halkın Boşanmaya İlişkin Tutumları Araştırması*, T.C.Başbakanlık A.A.K. Ankara, 1996.
- ATABEK, E. *Kuşatılmış Gençlik*, Altın Kitaplar Yayınevi, İstanbul, 1990.
- AVCI, N. *Toplumsal Değerler ve Gençlik: Bir Değerler Sosyolojisi Denemesi*, Siyasal Kitabevi, Ankara, 2007.
- AYDIN, Mustafa. *Kurumlar Sosyolojisi*, Vadi Yayınları, 2.Baskı. Ankara, 2000.
- BALAMAN, Ali. Rıza. *Evlilik ve Akrabalık Türleri*, Kültür Bakanlığı Yayınları, 2. Baskı, Ankara, 2002.
- BAYHAN, Halil. *Ulus Devlet, Modernizm ve Postmodernizm*, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır, 2006.
- BENOKRAITIS, N. “*Marriages and Families*”: *Changes, Choices, and Constraints*, Upper Saddle River, NJ: Peaerson, Akt: Kenan Çağan, 2011.
- BİLGİN, Vedat. *Yapısal Özellikleri İtibarıyla Ailenin Görünümü, Türkiye Aile Yılığ*, T.C. Başbakanlık A.A.K. Yayınları, Ankara, 1991.
- BİLTON-BONET-JONES. *Sosyoloji*, Siyasal Kitabevi, Akt: Ergün Yıldırım, Ankara, 2011.
- BOHANNON, P. *Divorce and After*. New York: Doubleday E. Company, Akt: Şengül İlgar, 2011.
- BOZOĞLU, Ömer. *Evlilik ve Aile Hayatı*, T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Aile Eğitim Programı, Ankara, 2011.
- BULUT, I. *Ruh Hastalığının Aile İşlevlerine Etkisi*. Aile Araştırma Kurumu Yayınları. Ankara, 1993.
- BREHM, S.S. *Intimate Relationship* 2.Baskı. New York: Mc Graw,Hill Series, Akt: Hatice Günayer Şenel, 2011.
- CANAT, S. Puberte, *Ergenlik Dönemi*, “*Ruh Sağlığı ve Hastalıkları*”, S.1, Antıp A.Ş. 1996.

- CANATAN, Kadir. '*Aile Kavramının Tanımı*', *Aile Sosyolojisi*, Açılım Kitap, 2.Baskı, İstanbul,2011.
- CEVİZCİ, Ahmet. *Paradigma Felsefe Sözlüğü*, '*Dünyevileşme*'md. İstanbul, 2000.
- CEYLAN, Fatma Gül. *Üniversite Öğrencilerinin Eş Seçimindeki Tercih Ve Beklentileri*, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Anabilim Dalı, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sivas, 1994.
- ÇAĞAN, Kenan. '*Ailenin İşlevleri*',*Aile Sosyolojisi*, Açılım Kitap, 2.Baskı. İstanbul, 2011.
- ÇAPLI, Orhan. *Evlenmeye Hazır mısınız?* Bilgi Yayınevi, İstanbul, 1992.
- DİE, '*Türkiye İstatistik Cep Yıllığı*', T.C. Başbakanlık DİE Matbaası, Ankara, 1990.
- DOĞAN, H.Zafer. '*Aile Yapısının Durumsal Çözümlemesi*,' *Aile ve Toplum Dergisi*, S.1, C.1, Ankara: Başbakanlık, Aile Araştırmaları Genel Müdürlüğü, 1991.
- DR. GÜL, *Gülbahar. Evlilik Okulu, Aile ve Evlilik Kurumu*, 7. Baskı. Remzi Kitabevi, İstanbul, 2011.
- ENGELS, Friedrich. *Ailenin Özel Mülkiyetinin ve Devletin Kökeni* (Çev. Kenan Somer), 10. Baskı, Sol Yayınları, Ankara, 1992.
- ERKAL, Mustafa. *Sosyoloji (Toplumbilimi)*, İlaveli 4.Baskı, Der Yayınevi, İstanbul, 1991.
- ERİKSON, H.E. *Identity: Youth and Crisis*, England: Faber and Faber Limited, Akt: Yavuzer, *Aile Okulu*, 2011.
- GEÇTAN, Engin. *Çağdaş Yaşam ve Normal dışı Davranışlar*, 3.Baskı, Maya Yayıncılık, Ankara, 1984.
- GİDDENS, A. *Modernliliğin Sonuçları*, Çev; Ersin Kuşdil, Ayrtı Yayınları, Akt: Yıldırım, İstanbul, 2011.
- GİDDENS, A. *Sociology*, Third Editon, Oxford: Polity Press, Akt:Ergün Yıldırım 2011.
- GİTTİNS, Diana. *Aile Sorgulanıyor* (Çev. Tuna Erdem), İstanbul Pencere Yayınları, 1991.
- GÖKÇE Birsen, "Aile ve Aile Tipleri Üzerine Bir İnceleme", Hacettepe Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi, C.8, S.1. H.Ü. Yayınları, Ankara, 1976.

- GÖKÇE, Birsen. “*Evlilik Kurumuna Sosyolojik Bir Yaklaşım*”, H.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi, S.1, H.Ü. Yayınları, Ankara, 1978.
- GOODY, JACK. *Avrupa’da Aile*, Akt: Kenan Çağan, Litarütür Yayıncılık, İstanbul, 2011.
- GÜNAYER, ŞENEL, Hatice. *Evlilik Okulu, Eş Seçimi Kararı*, Remzi Kitabevi; 7.Baskı. İstanbul, 2011.
- GÜR, Bekir. S. ve Ark, *Türkiye’nin Gençlik Profili*, Seta Yayınları, 1.Baskı, Ankara, Mart 2012.
- GÜVENÇ, Bozkurt. *İnsan ve Kültür*, Geliştirilmiş 4.Baskı, Remzi Kitabevi Yayınları, İstanbul, 1984.
- İBNİ-SİNA, “*Aile Siyasetine Dair Risale*”, Aile Yazıları III. İçinde, Akt;Ergün Yıldırım, T.C.Başbakanlık A.A.K. Yayını, Ankara, 2011.
- İLGAR, Şengül. Ed, Haluk, YAVUZER. “Evlilik Birlikteliğinin Bozulması – Boşanma”, *Evlilik Okulu*, Remzi Kitabevi, 7.Baskı, İstanbul, 2011.
- KARABOĞA, Figen. *Evlenme Geleneğinin Değişken Karakteri Üzerine Bir İnceleme, Sanal Ortam ve Evlenme*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Halk Bilimi Anabilim Dalı, Ankara, 2008, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- Komasyon, Diyanet İslam İlmihali, İslam ve Toplum C, 2. s,14. Diyanet Vakfı Yay. Ankara, 2006.
- KONGAR, Emre. “*Türkiye’de Aile Yapısı, Evrimi ve Bürokratik Örgütlerle İlişkisi*” Amme İdaresi Dergisi, C. 3, S.2, TODAİ Yayınları, s,58-59, Ankara, 1970.
- KULAKSIZOĞLU, A. *Ergenlik Psikolojisi*, Remzi Kitap evi, İstanbul, 1998.
- MERİÇ, Ümit. “*İleri Endüstri Toplumlarında Aile Kurumu Üzerine Bir Araştırma*”. Sosyoloji Dergisi. S. 1, s, 147-174 1989.
- NEJAD, Muhteşem. *Psikolog Gözüyle Aile Sorunları*, İstanbul, Yapa Yayın Pazarlama, 1991.
- NİRUN, N. *Sistemik Sosyoloji Yönünden Aile ve Kültür*, Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, Ankara, 1994.



- ONDAŞ, Barış. *Üniversite Öğrencilerinin Evlilik ve Eş Seçimi İle İlgili Görüşlerinin İncelenmesi*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2007, Ankara, (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi).
- OZANKAYA, Özer. *Toplumbilim*, 6. Baskı. Tekin Yayınevi, İstanbul, 1986.
- ÖZUĞURLU, Kurban. *Evlilik Raporu*, 3.Baskı, Altın Kitaplar Yayınevi, İstanbul, 1990.
- ÖZBAY, Ferhunde. *“Kırsal Kesimde Toplumsal ve Ekonomik Yapı Değişimlerinin Aile İşlevlerine Yansıması”*. Türkiye’de Ailenin Değişimi, Yayına Hazırlayan Türköz Erder, Maya Matbaacılık ve Yayıncılık, Ankara, 1984.
- ÖZGÜVEN, İ.E. *Evlilik ve Aile Terapisi*, Ankara Pegem Yayınları, Ankara. 2000.
- ÖZKALP, E. *Sosyolojiye Giriş*, Genişletilmiş 4.Baskı, Eskişehir Üniversitesi Yayınları, 1990.
- SAYIN, Önal. *Aile Sosyolojisi-Ailenin Toplumdaki Yeri*, Ege Üniversitesi, Yayınları, İzmir, 1990.
- SAYGILI, Sefa. *Evlilikte Mutluluk Sanatı*, Tür-dav Yayıncılık, İstanbul. 2005.
- SEZAL, İhsan. *Aile Nedir?* Başbakanlık Yayınevi, Ankara, 1996.
- SEZAL, İhsan. *“Toplum ve Aile” Sosyolojiye Giriş*, (Ed. İhsan Sezal), 2.Baskı, Martı Kitap ve Yayınevi, Ankara: 2003.
- SEZEN, Lütfü. *“Türkiye’de Evlenme Biçimleri”*, Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, C,27. 2005.
- ŞEN, B. *Evlenmek Üzere Başvuruda Bulunan Bir Grup Nişanlı Çiftin Evlilik ve “Evlilik Öncesi Çift Eğitimi”ne İlişkin Bilgi, Görüş ve Değerlendirmeleri*, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2009, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- ŞEN,M. Meriç, Ümit. Gezgin, F., Demir, I.,Alpaydın, Y. ve Aktaş,İ. *Türkiye’de Ergen Profili*, T.C. Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Ankara, 2010.
- ŞENEL, Hatice. *“Eş Seçimi Kararı” Evlilik Okulu*, Remzi Yayınları, İstanbul, 2011.
- ŞENTÜRK, H. *Din Psikolojisi*, Tuğra Ofset, Isparta, 2008.

- SİLİ, Z.M. *Toplumsal Değişim Sürecinde, Türkiye 'de Boşanma Olgusuna Genel Bir Yaklaşım*, İstanbul, 1991, (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi).
- TARHAN, Nevzat. *Son Sığınak Aile*, Nesil Yayınları, 1. Baskı, İstanbul, 2010.
- TARHAN, N. *Evlilik Psikolojisi*, Timaş Yayınları, 12.Baskı, İstanbul, 2012.
- TOLON, Barlas. *Toplum Bilimlerine Giriş*, Savaş Yayınları, Ankara, 1975.
- TOLAN, Barlas. *Neden Evleniyoruz*, İstanbul, 1990.
- TOLON, Barlas. “*Geleneksel Aile Yapısından Çağdaş Aile Yapısına Doğru*” Aile Yazıları. (Derleyen; Beylü Dikeçligil, Ahmet Çiğdem), T.C. Başbakanlık A.A.K.Yayınları, Ankara, 1990.
- TÜRKARSLAN, Nesrin ve YURTKURAN DEMİRKAN, Semra. *Üniversite Son Sınıf Öğrencilerinin Evliliğin Kuruluşuna İlişkin Görüş ve Düşünceleri*, T.C.Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Ankara, 2007.
- ÜLKEN, Ziya. *Aile Yazıları* (1943) Derleyen: Beylü Dilekçigil, Ahmet Çiğdem), T.C. Başbakanlık A.A.K. Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1990.
- VELİDEDEOĞLU, Hıfzı Veldet. *Ailenin Çilesi-Boşanma*, Çağdaş Yayınları, İstanbul, 1976.
- YAVUZER, Haluk. *Ana-Baba ve Çocuk*, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1986.
- YAVUZER, Haluk. *Gençleri Anlamak*, Remzi Kitabevi AŞ. İstanbul, 5.Baskı, 2010.
- YAVUZER, Haluk. (Ed). *Evlilik Okulu*. 7.Baskı, İstanbul, Remzi Kitabevi, 2011.
- YAZICIOĞLU, Y. *Değişen Teknoloji ve Aile Etkisi*, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, 1995.
- YILDIRIM, İ. *Üniversite Öğrencilerinin Eş Seçme Kriterleri*, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi. S. 3. s, 15-30, 2007.
- YILMAZ, Sinan. “*Türk Ailesinin Dönüşümü ve Din*” Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2008, Doktora Tezi.
- YILMAZ, Sinan, “*Eğitim Seviyesinin Yükselmesinin Geleneksel Aile Anlayışının Değişmesine Etkileri*”, E-Dergiler, Tarih, Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi, S.3. Karabük Üniversitesi, 2012, s,87-115.
- YÖRÜKOĞLU, Atalay. *Gençlik Çağı Ruh Sağlığı ve Ruhsal Sorunları*, 5.Baskı. İş Bankası Yayınları, Ankara, 1988.
- YÖRÜKOĞLU, Atalay. *Aile ve Çocuk*, İstanbul, Özgür Yayınları, 1987.

ZEYLAN, U.S. *Eğitimin Değeri ve Gençlik: Eğitimli İstanbul Gençliğinin Değerler Dünyası*, Bilgi Üniversitesi, 2007.

TUİK, 2011, *Evlenme ve Boşanma İstatistikleri*, [www.tuik.gov.tr](http://www.tuik.gov.tr). (20.11.2012).

TUİK, 20112, *Evlenme ve Boşanma İstatistikleri*, [www.tuik.gov.tr](http://www.tuik.gov.tr).(20.11.2012).

TUİK, 20112, *Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması*, [www.tuik.gov.tr](http://www.tuik.gov.tr).(20.11.2012)



10 -Sizce Erkekler için ideal evlenme yaşı hangi aralıkta olmalıdır?

- 1-( ) 18 –21                      2-( ) 22 –24                      3-( ) 25–29                      4-( ) 30 ve üzeri

11- Kiminle evleneceğinize nasıl karar verirsiniz?

- 1-( ) Kararı sadece evleneceğim kişiyle birlikte veririz, başkalarına danışmayız  
 2-( ) Kararı evleneceğimiz kişiyle birlikte veririz ama sonra anne – babalarımızın rızasını alırız  
 3-( ) Kararı ailem verir sonradan benim onayımı alır  
 4-( ) Kararı ailemle birlikte veririz  
 5-( ) Diğer ( Belirtiniz...)

12- Nişanlılık dönemi gerekli midir?

- 1-( ) Evet                      2-( ) Hayır                      3-( ) Kararsız

13- Eğer 12 soruya cevabınız evet ise nişanlılık dönemi niçin gereklidir?

- 1-( ) Adayların birbirlerini daha iyi tanımaları için  
 2-( ) Evlilikle ilgili plan ve program yapmak için  
 3-( ) Aile ve akrabaları tanımak için  
 4-( ) Yanlış kararlar vermemek için  
 5-( ) Diğer ( Belirtiniz ...)

14- Aşağıdaki evlenme şekillerinden hangisini kendinize yakın buluyorsunuz?

- 1-( ) Görücü usulü                      2-( )Kaçarak                      3-( ) Yakın Akraba Evliliği  
 4-( ) Tanışarak Evlenme                      5-( ) TV den Evlenme                      6-( ) Sanal Evlenme  
 7-( ) Diğer....

15- Nikâh hakkındaki fikriniz nedir /ne düşünüyorsunuz?

- 1-( ) Sadece resmi nikâh yeterlidir, dini nikâha gerek yoktur  
 2-( ) Sadece dini nikâh yeterlidir, resmi nikâha gerek yoktur  
 3-( ) Hem dini hem de resmi nikâh olmalıdır  
 4- ( ) Dini ya da resmi ikisine de gerek yoktur birlikte yaşama şekli olmalıdır  
 5- ( ) Diğer ( Belirtiniz ...)

16 -Cinsel konularda bilgileri kimlerden ya da hangi kaynaklardan alıyorsunuz? (En fazla 3 seçenek işaretleyebilirsiniz)

- 1-( ) Ailemden                      2-( ) Arkadaşımdan                      3-( ) Yazılı kaynaklardan  
 4-( ) Radyo, TV, sinema vb 5-( ) Okuldan /Öğretmenlerden 6-( ) İnternette  
 7-( ) Diğer...

17-- Sizce ideal bir aile nasıl olmalıdır? ( En fazla 3 seçenek işaretleyebilirsiniz)

- 1-( ) Karşılıklı sevgi, saygı ve bağlılık
- 2-( ) Eğitim ve kültür düzeylerinin uygunluğu
- 3-( ) Eşler ve ilişkilerinin uyumlu olması
- 4-( ) Çocuk sahibi olmak
- 5-( ) Ekonomik refah ve rahatlık
- 6-( ) Cinsel uyum
- 7-( ) Diğer (Belirtiniz... )

18- Aile bireyleri arasında otorite dağılımı nasıl olmalıdır?

- 1-( ) Karı-koca arasında otorite olmaz
- 2-( ) Kadında olmalı
- 3-( ) Erkekde olmalı
- 4-( ) Her ikisinde olmalı
- 5-( ) Diğer ( Belirtiniz... )

19- Eşinizle anlaşmazlığa düşecek olsanız ne yaparsınız? (En fazla 3 seçenek işaretleyebilirsiniz)

- 1-( ) Kendi görüşlerimde sonuna kadar direnirim
- 2-( ) Karşılıklı oturup konuşurum
- 3-( ) Anlaşmazlık karşısında susarım
- 4-( ) Aile büyüklerimi devreye sokarım
- 5-( ) Uzman kişilerden yardım alırım
- 6-( ) Şiddet uygularım
- 7-( ) Diğer (Belirtiniz...)

20- Sizce boşanmadan sonra çocuk ya- da çocukların kimin yanında kalması uygun olur?

- 1-( ) Baba
- 2-( ) Anne
- 3-( ) Babaanne –dede veya anneanne- dede
- 4-( ) Sosyal Hizmetler Kurumunda
- 5-( ) Diğer (...)

21- Aşağıda verilen durumların <b>evlilik kararınızı vermekte</b> , sizin için ne derece önemli olduğunu aşağıdaki sayılardan size uygun bir şekilde numaralandırarak belirtiniz.						
<b>1-Çok Önemli 2-Önemli 3-Fikrim Yok 4- Az Önemli 5- Hiç Önemli Değil</b>						
		Çok Önemli(1)	2	3	4	5
1	Eğitimi tamamlamak					
2	Ekonomik özgürlüğe kavuşmak					
3	Evlilik yaşına ulaşmış olmak					
4	Geçerli bir meslek sahibi olmak					
5	Fiziksel olgunluğa erişmek					
6	Çeyizin tamamlanmış olması					
7	İyi bir iş sahibi olmak					
8	Toplumda geçerli bir statüye sahip olmak					
9	Askerlik durumunun ortadan kalkmış olması					

22-Aşağıdaki <b>eş seçme kriterlerini</b> gösteren her bir maddeden size uygun gelen şıkkı, aşağıdaki sayılardan size uygun bir şekilde numaralandırarak belirtiniz.						
<b>1-Çok Önemli 2-Önemli 3-Fikrim Yok 4- Az Önemli 5- Hiç Önemli Değil</b>						
		Çok Önemli	2	3	4	5
1	Maddi durumunun iyi olması					
2	Fiziki görünümü					
3	Dindar olması					
4	Ahlaklı olması					
5	Eğitim düzeyinin denk olması					
6	Ortak dünya görüşüne sahip olmamız					
7	İyi bir aileden olması					
8	Cinsel çekiciliğinin olması					
9	Âşık olmam- onun bana âşık olması					
10	İyi bir eş olacağına inancım					
11	Aynı dinden olmak					
12	Aynı mezhepten olmak					
13	Aynı ırktan olmak					

14	Ailemin uygun bulması					
15	Aynı memleketten olmak					
16	Yaşam tarzlarımızın uyuşması					
17	İyi bir baba/ anne olacağına olan inancım					
18	Evliliğe hazır olduğuna dair inancım					
19	İş sahibi olması					
20	Askerliğini yapmış olmak					

23-Aile kurumunun **günümüzdeki durumu** hakkındaki aşağıdaki verilen görüşlere katılma derecenizi, aşağıdaki sayılardan size uygun bir şekilde numaralandırarak belirtiniz.

**1- Kesinlikle Evet 2- Evet 3-Fikrim Yok 4- Hayır 5-Kesinlikle Hayır**

		Kesinlikle Evet	2	3	4	5
1	Geçerliliğini koruyor					
2	Toplumun temelidir					
3	Aile sıcaklığını koruyor					
4	Aile günümüzde gereklidir					
5	Aile yapısında bozulmalar yaşanıyor					
6	Çocuklar için en önemli eğitim yuvası olaya devam ediyor					

24-Günümüzde **boşanma sebebi** olarak verilen maddelerin boşanmada **ne derece önemli** olduklarını, aşağıdaki sayılardan size uygun bir şekilde numaralandırarak belirtiniz.

**1-Çok Önemli 2-Önemli 3-Fikrim Yok 4- Az Önemli 5- Hiç Önemli Değil**

		Çok Önemli	2	3	4	5
1	Evlilikte aşkın bitmiş olması					
2	Eşler arasında iletişim (kopukluğu) bozukluğu					
3	Kadının eğitim düzeyinin ve sosyal statüsünün yükselmesi ile ekonomik bağımsızlığını kazanması					
4	Erkeğin düşük toplumsal statü ve düşük gelire sahip olması					
5	Şehirleşmenin yaygınlaşması ile rahat yaşama isteğinden kaynaklanan problemler					



6	Evlilikten umduğunu bulamama ve beklentilerin karşılanamaması					
7	Aldatılmak ve ya aldatılma korkusu içinde olmak					
8	Fiziki şiddet görmek					
9	Cinsel uyumsuzluk					
10	Bağımlı olmak(içki, uyuşturucu, kumar vb.)					
11	Aşırı derecede kendi ailesine düşkünlüğü ( anne /baba vs.)					
12	Eşin evi terk etmesi					
13	Kendi Anne/babasının aşırı müdahalesi					
14	Sanal bağımlılık ( facebook , twitir , chat.vb)					
15	Aşırı kıskançlık					
16	Çocuk sahibi olamama					
17	Hatalı eş seçimi					

25- Aşağıdaki davranışlar <b>anlaşmazlıkları oluşturmada</b> ne kadar etkili olduklarını, aşağıdaki sayılardan size uygun bir şekilde numaralandırarak belirtiniz.						
<b>1-Çok Fazla Etkili 2-Etkili 3-Fikrim Yok 4- Az Etkili 5- Hiç Etkisi Yok</b>						
		Çok Fazla Etkili	2	3	4	5
1	Eşlerin birbirlerinin giyim/ kuşamına çok karışmaları					
2	Bayramlarda önce erkeğin ailesine mi, kadının ailesine mi gidileceği konusundaki tartışmalar					
3	Kayın Valideye (anne) Kayın Pedere (Baba), hala, amca vb. denilip denilmemesi konusundaki tartışmalar					
4	Alış/ verişte listenin eksik kalması					
5	Evlenmeden önceki arkadaşlarla görüşme konusundaki tartışmalar					
6	Evin dağınıklığı (elbiselerin askıya asılmaması, çorapların rastgele atılması vb.) konusundaki tartışmalar					
7	Özel günlerin hatırlanıp hatırlanmaması ile ilgili (evlenme, yaş, Sevgililer günü vb) tartışmalar					

8	Yemeklerin lezzeti (tuzu, suyu vb) konusundaki tartışmalar					
9	Ev eşyalarının yenisiyle değiştirilmesi (mobilyalar, yatak odası, vb.) konusundaki tartışmalar					
10	Çocuğun okula götürülmesi ve alınması konusundaki tartışmalar					
11	Akraba ziyaretlerinde erkeğin veya kadının akrabalarına fazla gitmekle ilgili tartışmalar					
12	Kayın valideye veya kayın pedere alınan hediyelerin aynı değerdekilerin kendi anne –babasına veya kardeşlerine alınmaması konusundaki tartışmalar					

26- Aşağıdaki ifadelere **ne derece** katıldığınızı, aşağıdaki sayılardan size uygun bir şekilde numaralandırarak belirtiniz.

**1- Kesinlikle Evet 2- Evet 3-Fikrim Yok 4- Hayır 5-Kesinlikle Hayır**

		Kesinlikle Evet	2	3	4	5
1	Evlilik <b>önemlidir</b>					
2	Evlilikten <b>korkmuyorum</b>					
3	Nişanlılık dönemi <b>gereklidir</b>					
4	Boşanmalar çok kolay <b>olmamalıdır</b>					
5	Sanal ortama tanıştığım biriyle evlenebilirim					
6	Daha önce flört etmiş biriyle evlenirim					
7	Daha önce nişanlanıp nişandan ayrılan biriyle <b>evlenebilirim</b>					

### ÖZ GEÇMİŞ

TEVFİK KÖROĞLU; 1981, Karabük –Eskipazar doğumludur. İlkokulu Kapaklı Köyü İlkokulu’nda, orta ve liseyi Karabük İmam-Hatip Lisesi’nde tamamladı. 2009 Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesini tamamladı. 2010 yılında askerliğini yaptı. 2001 yılında Diyanet İşleri Başkanlığında İmam-Hatip olarak göreve başladı. Halen Karabük İli Fevzi Çakmak Mahallesi Merkez Caminde İmam- Hatip olarak görevine devam etmektedir.

2011 Bahar Döneminde Karabük Üniversitesi Sosyoloji bölümünde yüksek lisansa başlayan Tevfik Köroğlu’nun, Yayınlanmış ‘**Bir Adem Bir Alem Adlı**’ eseri bulunmaktadır. Ahu hanımla evli ve Muhammet Esat adında bir oğlu vardır.

